Alkabitius de cog[nit.]
Astrorum

1485

Saggiatore del Galil[ei]
Galilej.

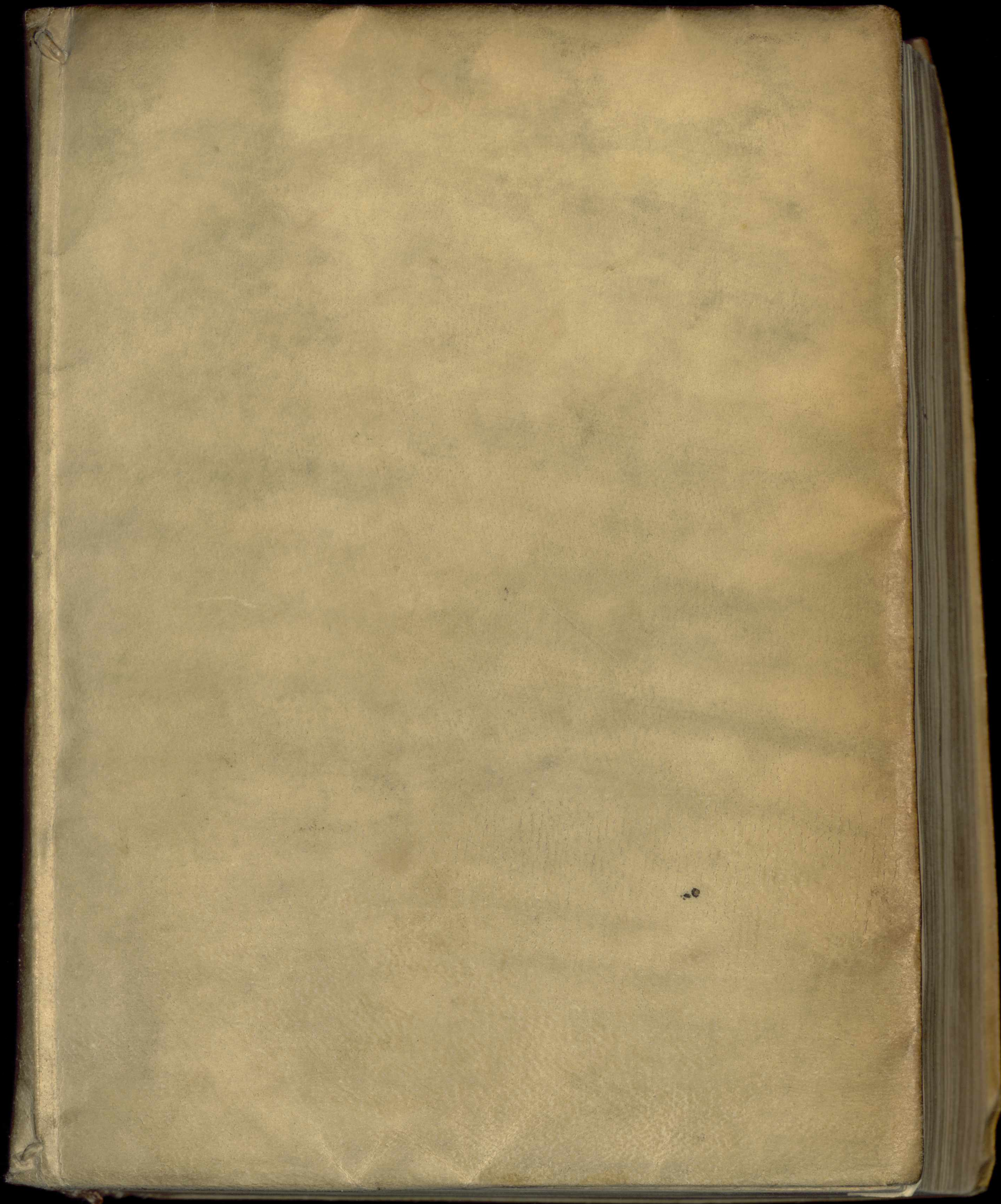
Lanspergij comment
in motum terræ

Astrologicorum
Libri sex CAMPANELLA

1629

1485

m sonituso

Oe judiciu fit p duos mos. q pertit ad v fine. a ista a no. At erit a no erit.
At fortunato at infortu. at vivu at mort. at sanu at infirm. Des ei p̄sunt
si rei significatz i t'ra i q̄ significat. ex progtioe vx stellar. Dixerut at senex
antiqi Ex vestigio hoy stelle venuit pphie z mirabilia / z res scibil' supra arte
si fuerit justi. Ouz at gonuz no st n p̄ z mas z volt.

Desiderati vere z rectu judiciu ginere sz arte geo. p grati i eo solute / atz dei
filii, a q oi scia emanat / rectitudo veritas / z rog / pie clemtiaz iuuoret. vt vera
figuraz signu sibi exprimat sb ite z oculta demorp 12. judicii z rectu puritas
certa detegat / z vo at recto tramite apriat. In q ista st gsiari diligentez.
p̄o loco bonitas ut mala figi. 2o vt sciat q sit significatores gois de q querit.
3o loco si p sig q sit querente / occupet locu rei qsite. 4o gous sorps figura
stat. 5o loco si pmg sig gruitione alicu significatoris vt eius. s. si quesitu no
petat gruitione querens. 6o loco vt videat si mutatio fiat / hor e si vtrq
sig mutet se ex ppa loca faciet mit se gruitione. 7 loco vt videat si
aliq sit trasla mit significatores. 8o videri st Aspectg. 9 gsiari e vera
fig. ru judicii z rectu bonitate. 10o gsiari e na / z sig fig 16. Pg gsiandu e vtz
recto erit adiuetg rei spate. // Bonitas aut vl mala fi gsiat p hc mo vz 4
an vtz i eb sit fi bonole. qz si p sit bonola psumendu e de bono initio.
sic bo querens. reg. 7 et 10. de bono me. reg. Si f et 8. bone fuerit gaude
sic de bono fine. Et si 14. ffortauit ipas de opto fu no e dubitand. Et si male
e de bono fine. Et si 14. ffortauit ipas de opto fu no e dubitand. Et si due
fuerit totu certo ouerte no hesitans. // z quesitu. In ql z goe adini st due

Significatores ei fig st i q hut sig gruite significatores q pariter respiciunt.
p querens. z rei qsite. sz no q querens z e s. ppg. z Abusinq. de Abusi no loc
p n. Et e Abusing qres i q p a no p quit. Vg Si qs qsierit de ex anti sui. a p
dz incipe in are usq ad 7. eig. Sile situ qres an pz tug sanabz. Abusinq qres eb.
i har arte et sile in astrol. sz pz tug e ppy qres qm ip ipo sit go. Sz situ qres dete
ppg qres eb. Ex. Quida interrogauit de statu filii tui. q. dos fuit receptat x
pastor filii. et p dos. Et b loco z. Et ita de aliis intelligat. qm interrogator
e abusinus. Io rero ex hac q domg querent ppi fine sit prm vt 4a. sine filior
vt h. sine reg ut 10. sine sz vt 3. e sp dos astent p. q qd p dos de qres
pr. i z illa q st p me illa e sbe domg illig. et z q st illa e sm eig = porz
domg at rei qsite illig gois e 1a q de bet rei q fuit / vt si de infirm pres. 6.
q st domu pres. Si 10 erit dos rei qsite illig gois. Si at tu gras de re in
sanabis: tuo p fis e astat tun. z p dos tui arent / s. 6a rei qsite tuo / si de
sanatioe vt infirm querit. // 1. 4. 6. 8. In die V. 2. 3. 8. 11 In die Jouis 2.

Hore i qb nco dz opary. In die sol / 7. 9. die ven. 10. 4. 9. die sabb. p. 8. 12.
st no q qm O e tarurite loc vl sagit. votet for qoz hora ven l sol ut aa ut luc
Et si i grinus ut lib ul aqro. hora ar mart ut D. 3o e nod q si D. fuit i grm.
vel scorp. at capro / no deb forare aliqd qz. st no q no de bes vt ia arte geo.
eu lua fuit i gnre sol / n z i dieb; expriat q st mt omibus lu qui orit sol.
Et sile de 17. usq 20. et sile de 19 usq ad noviluniu. Ver z des rnde n i tpa l is slaro.

4 In die mart st 1. 6. 8. In die lu. 3. 9. 7.

Cum sorte fuerit vitat. Videte est et quibus oriatur / nam si bonus est et in bono sorte completur / augmentat eius bonum significatio et eius si mala habeat malum sortis. Si autem bonum fuerit a bonis partibus oriatur / complementum boni demonstrat. Et si ab uno bono et uno malo / remanet in sua proprietate significata / Si a duobus malis infortunatur ab illis / et remanet temperata in se / sed non facit. Ex mala autem fuit de significatione plenitudinem

Nota quod quarto partem [illegible] significat primum. quarto vero fuerit [illegible]. quarto autem reliquis que dicunt nepotes completum malum significat finem. De reliquis vero sunt testibus et iudice. finem rei et questionis dicunt significare. Sunt stellis omnibus scilicet matribus et filiabus et nepotibus et iudice et testibus rogationibus [illegible] tempus vel rerum [illegible]

De [illegible] que exit a nepotibus dicunt quod [illegible] prima [illegible] et [illegible] figurarum [illegible]. hoc est de nepotibus [illegible] 4. figuras [illegible] incipiendo a capite [illegible] capit. et ita per ordinem sequentem [illegible] et sic iudicare illius iudicamus // de 10. aliud sic / et ab iste

De [illegible] extra ab antiquis sic dicunt. de prima et quarta [illegible] fit. de [illegible] et et duabus [illegible] reliqua et secundum bonitatem et malitiam fiet et de eis iudicare non dubitamus. Sed potest illa a capite [illegible] anglorum

Nota quod fortuna [illegible] non [illegible] mansionibus lune / et ponunt nec earum sed nec stellarum sceptrum [illegible] ex domo [illegible] et casum [illegible] et facere. Et quod aliis [illegible] formatur motus earum in introitu / et elementis quarum figuratur velocitas earum et [illegible] tarditas ex [illegible] et adinvicem [illegible]. // et earum qualitates et proprietates

Nazzaranus sumpsit nomina et proprietates figurarum [illegible] et significationem earum de motibus et earum nominationibus dicens. Et [illegible] de contrariis seu [illegible] primo et ortu ad preparationem et coniunctionem. scilicet ut conveniet figura cum parte sua aut cum sua [illegible]. Convenire sibi aut [illegible] eadem [illegible] se. Aut [illegible] in parte sua quam accepta est ei / et [illegible] ex eis figura una. Et in [illegible] per contrariam [illegible]. Et est contraria prima cum secunda. et contraria 3a cum 4a. et contraria 5a cum 6a. et [illegible] per contrarium [illegible] in [illegible] 16. quod [illegible]. Et contrarie et [illegible] est [illegible] filiarum // quando [illegible] fiat [illegible]

Iudicis et testium bonitas vel malitia significatur per [illegible] prout [illegible] dicit [illegible] quod aliis plus [illegible]. Et [illegible] in una [illegible] sua [illegible] significat et visitat [illegible] separatur ab [illegible] et fugiens se alteri: Eodem modo ipsa [illegible] a [illegible] fit [illegible] sed quod [illegible] 13. et ipsa 13. fiat [illegible] [illegible] et 14a illi cum [illegible] deputatur. [illegible] dicunt si 13 fuit bonum et 14 mala [illegible] significat quod [illegible] ad malum [illegible] et si [illegible] bonum fuit tunc dicunt quod res tendit ad melius per finem rei. Si [illegible] figura quam iudex est [illegible] testimonio / bonitas [illegible] mali iudicis non [illegible] a 4a domo / quod [illegible] earum [illegible] finem rei questionis significare / Unde si [illegible] bonum fuit de [illegible] finem rei questionis non est dubium / et [illegible] quod [illegible] bonum et alia mala [illegible] finem [illegible] iudicare. // Iste [illegible] sunt mansiones [illegible] / Et in [illegible] sunt [illegible]

Fortes domorum sunt prima 4 7. et 10. [illegible] sunt 13. 4. 11. et 3. et 9. Et debiles ex eis sunt 2. et 8. debiliores sunt et magis fortes. 6. et 12. Et scias quod fortuna quam fortunatur in [illegible] est significatio forti quam est de [illegible] / Et scias quod figura fortunata / quam fortunatur in domo forti / et [illegible] / [illegible] ex eis figura fortunata [illegible] bonum duplex. et est complementum boni. et [illegible] necessitatum. et adiuvat omnes quod [illegible] / et [illegible]. Et si est figura fortunata [illegible] in infortunata. tunc [illegible] ex utraque [illegible] dicunt [illegible]. Iudica [illegible] sic est [illegible] ex [illegible] cum [illegible] ad fortiores domos quas Nazzaranus // quod tunc [illegible] fortior [illegible] in eis [illegible] si est fortunata in domo forti / tunc malum est [illegible]. Et sic fortunata

ad opus [illegible] Funtane phisic.

Delle revolutioni dell'anno

P.a si fanno le figure dell'eclisse se ci saranno

2 si fanno le fig.e delle quattro stagioni etc nel p.o punto di [illegible]

3 le ☌ o [illegible] della luna

Haly cum ♄ ingred.r in ♍ erunt cibaria multa et [illegible] mox secundum
cerasa rara argentum [illegible] lini et [illegible] piper vero vilia menses
[illegible] cara et oleum vile erit

♀ et ☿ infectati a maleficis sig.t mortes mulierum magnarum et filij

lib. revol. mund. cap. 12 dicit quod semper debemus inspicere ad ♄ in revol.e an[ni]
qui si fuerit in aliquo signo terreo et [illegible] aspiciat cum [illegible] et ☽ aspiciat
ipsum ♄ □ aspectu vel ☍ sig.t terremotum magnum in quolibet loco in cuius sig.o fuerit
♄ aut in aliquo angulorum signi terrei

♄ ♂ et ☿ sono principali pianeti de terremoti si ergo isti tres planetae
minantur in circuitu anni aut alicuius quartae vel maior pars eorum si fuerit
in signis vel parte celi terremotus sig. [illegible] in [illegible] sunt
terremotum vel quae sunt cum similibus [illegible] cum [illegible] planetis sig.t terrem[otum]

Albumasar terremotus et submersiones et diluvia dicenter a ♄ cum fue[rit]
[illegible] radijs in signis [illegible] coniunctionem et in [illegible] cum enim fu[erit]
♄ in [illegible] aut [illegible] radios [illegible] ☍ vel □ aut [illegible]
in signis terreis tenebras aeris terremotus [illegible] sig.t

Albumasar si in revolutione anni ☿ cum ♄ in signo terreo erunt
terremotus in loco eius [illegible] in [illegible]
intelligas tamen in certis annis etc

vide in principio [illegible] pro [illegible]

circul9 artic9

horizon

Zenith

Circulus cancri

Equinoctialis

Circulus capricorni

obliquus

Circulus antarticus

Signa Zodiaci

♈ · Aries

♉ · Taurus

♊ · Gemini

♋ · Cancer

♌ · Leo

♍ Virgo

♎ · Libra

♏ Scorpio

♐ Sagittarius

♑ · Capricornus

♒ · Aquarius

♓ · Pisces

aries

taurus

gemini

cancer

leo · Aries

virgo · Pisces

libra · Aquarius

scorpius

sagittarius

capricornus

aquarius

piscis

LIBELLVS YSAGOGICVS ABDILAZI. ID EST SERVI GLORIOSI DEI: QVI DICITVR ALCHABITIVS AD MAGISTERIVM IVDITIORVM ASTRORVM: INTERPRETATVS A IOANNE HISPALENSI. SCRIPTVMQVE IN EVNDEM A IOHANNE SAXONIE EDITVM VTILI SERIE CONNEXVM INCIPIVNT.

Postulata a domino prolixitate uitę ceyphadala .i. gladii regni & durabilitate sui honoris custodia quoq; operum eius siue bonorũ atq; extensione sui ĩperii: exordiamur id qđ uolumus narrare. ¶ Cum uidissem cõuentũ quorundã antiquorũ ex auctoribus magisterii iuditiorũ astrorum edidisse libros quos uocauerũt ĩtroductorios hui⁹ magisterii id est iuditiorũ astrorũ: sed quosdã ex eis nõ fuisse scrutatos diligenter uniuersa q̃ necessaria sũt in eodẽ magisterio de his quę cõueniunt introductorio: quosdã uero ea quę necessaria sũt ꝓtulisse ꝓlixe: & quia qđ necessariũ est in eo periisse cernerẽ. Quosdã quoq; in ordinatione eorũ quę ꝓtulerunt nõ incessisse itinere disciplinę cõspexissem cępi edere hunc librũ: & posui eũ introductoriũ: atq; collegi ĩ eo ex dictis antiquorũ quicqd necessariũ ẽ huic magisterio ſm modũ introductoriũ: & nõ introduxi ratiocinatiões disputationi siue defensioni eorũ quę ꝓtulimus necessarias cũ sint ĩ libro Ptolemei qui appellat᷑ alarbamacalet id est quattuor tractatuũ: & in libro meo quẽ edidi in cõfirmatione magisterii iuditiorũ astrorum: & ĩ destructiõe epistolę baissebenbali in anullatiõe eius ex ratiocinatione quę ad hoc possint sufficere: & diuisi eũ in quinq; differentias. Prima differentia est ĩ esse circuli signoꝝ essentiali

& accidentali. ¶ Secũda differentia in naturis planetarũ septem: & quid illis propriũ: & quid significẽt. ¶ Tertia differentia ĩ his quę accidunt planetis septẽ in semetipsis: & quid accidat eis ad inuicẽ. ¶ Quarta differentia in expositione nominũ astrologorũ ¶ Quinta differẽtia in uniuersitate partiũ & expositione esse earũ in gradibus. ¶ DIFFERENTIA PRIMA.

¶ DE DIVISIONE CIRCVLI SIGNORVM.

Itach.i. circulus signorũ: diuidit in 12. ptes ęq̃les ſm diuisionem circuli signorũ: & hę. 12. ptes dicunt signa & referunt ad imagines quę sũt sub eodẽ zodiaco circulo: quę sũt Aries Taurus Gemini Cancer Leo Virgo Libra Scorpius Sagittari⁹ Capricornus Aquari⁹ Pisces. Et unũqđq; istorũ signorũ diuidit in. 30. ptes ęquales: quę gradus uocãt. Et gradus diuidit in. 60. minuta: & minutũ ĩ. 60. secũda: & secundũ in. 60. tertia. Similiter quę sequũt quarta. s. & quinta ascendẽdo usq; ad infinita. ¶ Et sex ex his signis sũt septẽtrionalia. i. ab initio arietis usq; ĩ finẽ uirginis quę sũt septẽtrionalia a linea ęquinoctiali: & sex meridiana. i. ab initio librę usq; ĩ finẽ pisciũ. ¶ Et sex ex illis dicunt directe ascẽdentia. i. ab initio cancri usq; in finẽ sagictarii. Et sex tortuose ascendẽtia dicunt. i. ab initio capricorni usq; in finem geminorũ. Et tortuose ascendẽtia obediũt directe ascendentib⁹: hoc ẽ: duo signa quę fuerint uni⁹ longitudinis a capite cancri obediũt sibi ut gemini cancro. Taur⁹ leoni. Aries uirgini. Et pisces librę. Aquari⁹ scorpioni. Et capricorn⁹ sagictario. ¶ Et duo signa quę fuerint uni⁹ longitudinis a capite arietis dicũt cõcordãtia ĩ itinere ut aries & pisces Taurus & aquari⁹ Gemini & capricorn⁹. Cancer & sa/

gictarius. Leo & scorpio. Virgo & libra. Et uocatur medietas circuli q̄ est ab initio leonis usq̧ in finem capricorni medietas maxima & est medietas solis quia sol ī oī hac medietate habet principiū sicuti hn̄t planetę ī suis terminis. Et alia medietas q̄ ē ab initio aquarii usq̧ in finē cancri uocat᷑ minima & ē medietas lunę qa luna siliter hʒ in oī hac medietate principiū sicut sol in maxima & uocat᷑ illa medietas q̄ est ab initio arietis usq̧ in finē uirginis medietas calida: & alia q̄ est ab initio librę usq̧ in finē pisciū uocat᷑ medietas frigida. Et uocat᷑ illa q̄rta ps circuli q̄ ē ab initio Arietis usq̧ in finem geminorū q̄rta calida humida uernalis puerilis sanguinea. Et illa q̄ est ab initio cancri usq̧ in finē uirginis dicit᷑ q̄rta calida sicca ęstiualis iuuenilis colerica. Et illa q̄ est ab initio librę usq̧ in finē sagictarii dicit᷑ q̄rta frigida sicca autūnalis melancolica & significat initiū diminutiōis mediocris ętatis. Et illa quę ē ab initio capricorni usq̧ in finē pisciū dicit᷑ q̄rta frigida humida defectiua senilis hyemalis flatica. ¶ Oibus autē planetis q̄ ferunt᷑ ī his signis nō ꝙ sint ī eis ʒ qa ferunt᷑ sub eis hoc ē indirecto eorū Altior & ꝓpior circulo signorū & cursu tardior ē Saturnus: deinde Iupiter: deinde Mars: deinde Sol: deinde Venus: deinde Mercuriꝰ: deinde Luna quę ē terrę ꝓpior & cursu oībꝰ uelocior. Significant᷑ aūt etiā p caput draconis & caudā cū planetis quędā significatiōes sicut exponemꝰ in sequentibꝰ.

¶ De domibus planetarū.

Habent quoq̧ planetę ī his signis potestates: quasdam p naturā: quasdā p accidēs. Quę sūt p naturam sūt hee domꝰ. Exaltatio: Terminꝰ: Triplicitas Facies. De illis aūt quę p accidēs sūt loco cōueniēti tractabimꝰ. ¶ Domus sūt hee Aries & Scorpius domꝰ Martis. Taurus & libra domꝰ Veneris. Gemini & Virgo domus Mercurii. Cancer domꝰ Lunę. Leo domus Solis. Sagictarius & Pisces domꝰ Iouis. Capricornꝰ Aquariꝰ domꝰ Saturni ¶ Septimū autē signū a domo uniuscuiusq̧ planetę dicit᷑ eiusdem

fore detrimentū. Et si duo signa fuerint dom⁹ uni⁹ planetę: di/
cunť cōcordātia ī almantica: hoc ē in circulo q lat⁹ est in medio
& ī ligatura strict⁹: & hꝫ significare circulū zodiacū. ¶ Signa autē
in quę planetę dū intrāt dicunť gratulari ī eis & dñi eoꝝ ₰m do
rothiū sūt hęc. Saturn⁹ dū intrat Aquariū gaudere dicit᷑. Iupiter
in sagictario. Mars in scorpiōe, Venus in Tauro: & Mercurius
in Virgine. ¶ De exaltationibus planetarū.

HE sūt exaltatiōes planetaꝝ: Sol exaltat᷑ ī ariete hoc
ē in. 19. gr̄. ei⁹. Luna in. 3. gr̄. Tauri. Saturn⁹ in. 21. li
brę. Iupiter in. 15. gr̄. Cancri. Mars ī. 28. gr̄. capricor
ni. Venus ī. 27. gr̄. Pisciū. Mercuri⁹ in. 15. Virginis
Caput draconis ī. 3. gr̄. geminoꝝ. Et cauda in. 3. gr̄.
Sagictarii. In septimo aūt signo ab exaltatiōe uniuscuiusqꜫ pla/
netę: in sili gradu erit ei⁹ descēsio: uerbi gratia: sicut Sol exaltat᷑
in. 19. gradu arietis. ita in. 19. gradu librę cadit: & sic de cęteris:
Ptolemęus autē ponit arietē totū exaltationē solis: Et taurū to
tū exaltationē lunę. & cętera siliter. ¶ De triplicitatib⁹.

TRiplicitates uero sic distiguim⁹: Oīa enī tria signa
q̄ in una natura uident᷑ cōcordari faciūt triplicita/
tem & eodē noīe uocant᷑. hoc ē triplicitas. ¶ Aries
ergo Leo & sagictari⁹ faciunt triplicitatē primā: qa
unūq̄dqꜫ istoꝝ signorū est igneū masculinū: diurnū
calidū. s. & siccū: colericū: sapore amarū. est quoqꜫ & hęc triplici/
tas oriētalis. Cui⁹ dñi sūt in die sol & ī nocte Iupiter & eoꝝ pti/
ceps in die ac nocte ē saturn⁹. ¶ Triplicitas secūda ē ex Tauro
uirgine & capricorno: qa hęc sūt signa feminina nocturna ter/
rea frigida. s. & sicca melancolica sapore acria meridiana. Hui⁹
quoqꜫ triplicitatis dñi sūt in die Venus & nocte luna quarū par
ticeps ī die ac nocte ē Mars. ¶ Tertia triplicitas est ex geminis
libra & aquario qa hęc signa sūt masculina diurna sanguinea. s.
calida humida aerea sapore dulcia occidētalia. Cui⁹ triplicitatis
dñi sūt in die Saturn⁹ & in nocte Mercuri⁹; eorū quoqꜫ pticeps

ĩ die ac nocte ẽ Iupiter. ¶ Quartã uero triplicitatẽ faciũt Cancer Scorpi⁹ & Pisces: qa hęc sũt fęminina nocturna septentrionalia aquatica flatica frigida humida sapore salsa: Cui⁹ triplicitatꝭ dñi sunt in die Venus & in nocte Mars: quorũ particeps in die ac nocte est Luna.

Tabula	Domoꝝ		Exaltatõnũ			Gaudioꝝ	Casuũ		ꝛ Triplicitatũ planetaꝝ			
♈	♂	die	☉	19	di.		♄	21	☉ d.	♃	♄	a
♉	♀	no.	☽	3		♀			♀	☽	♂	b
♊	☿	di.	☊	3			☋	3	♄	☿	♃	c
♋	☽	d.n.	♃	15			♂	28	♀	♂	☽	d
♌	☉	d.n.							☉	♃	♄	a
♍	☿	n.	☿	15		☿	♀	27	♀	☽	♂	b
♎	♀	d.	♄	21			☉	19	♄	☿	♃	c
♏	♂	n.				♂	☽	3	♀	♂	☽	d
♐	♃	d.	☋	3		♃	☊	3	☉	♃	♄	a
♑	♄	n.	♂	28			♃	15	♀	☽	♂	b
♒	♄	d.				♄			♄	☿	♃	c
♓	♃	n.	♀	27			☿	15	♀	♂	☽	d

¶ De signis mobilibus fixis & cõmunibus.

Vattuor quoq; ex his signis dicunt̃ esse mobilia. s. Aries Cancer Libra & Capricorn⁹. Et q̃ttuor fixa scꝫ Taurus Leo Scorpius & aquari⁹. Reliqua uero quattuor. s. Gemini Virgo Sagictari⁹ & Pisces sunt cõia. Dicunt̃ autẽ mobilia fixa uel cõia: qa qñ Sol ingredit̃ aliqđ istorũ mouet̃. i. mutat̃ temp⁹ uel figit̃. i. in eodem statu pseuerat: aut fit cõe. i. medietas illius uni⁹ temporis erit ut medietas alteri⁹: uerbi gratia: qñ sol ingredit̃ signũ arietis tempus mutat̃. i. uertit̃ hyems in uer. Et qñ intrat Taurũ figit̃ idem tempus uernale: qñ uero sol ingreditur geminos fit tempus cõmune. i. dimidiũ ueris & dimidiũ ęstatis & sic de ceteris.

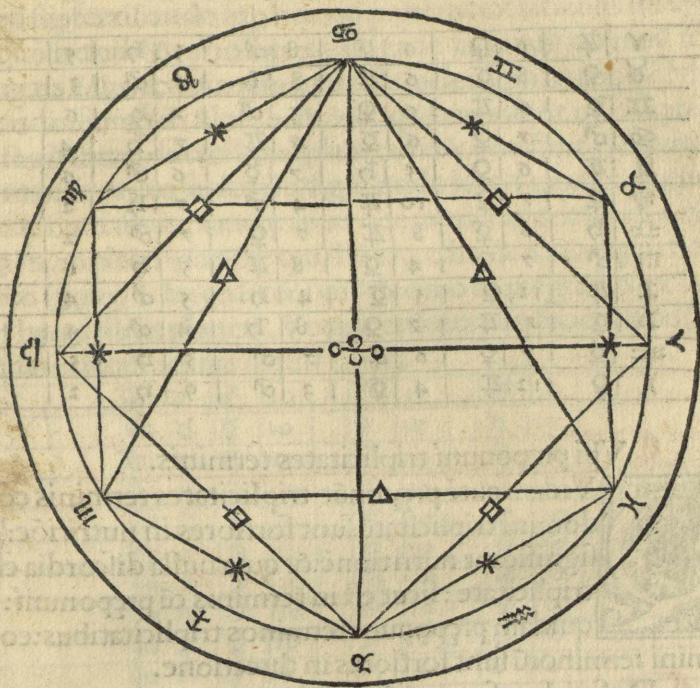

¶ De aspectibus planetarum.

Icũtur etiam signa se aspicere : hoc est omne signũ aspicit tertium ante se & tertium post se quod est undecimũ & hic aspect⁹ dicitur sextilis & est aspectus dilectiõis & medię amicitię: & dicitur etiam sextilis eo ꝙ teneat sextam partẽ circuli.i.60.gradus. uerbi gratia planeta qui fuerit ĩ initio Arietis aspicit eum qui fuerit in gemini ante se & eum qui fuerit in aquario post se qui est aspectus amicitię. Et aspicit quartum ante se & quartum post se.i.decimum & hic aspectus uocatur tetragonus eo ꝙ tenet quartam partẽ cęli.i.90.gradus & est aspectus discordię atq; medię inimicitię. Aspicit quoq; quintum signũ ante se & quintum post se quod est nonũ & hic aspectus dicit᷑ trigonus uel trigona radiatio eo ꝙ tertiam partem cęli.i.120. gradus teneat & est aspectus concordię & dilectionis perfectę. Aspicit autẽ septimũ per oppositionem & est aspectus inimicitię ꝑfectę. Et si in his signis ita se aspicientib⁹ fuerint planetę dicuntur se aspicere hic est aspectus : & si duo planetę fuerint in uno signo dicuntur coniũcti. ¶ Cum uero fuerit planeta in aliquo signo erũt radii illius in signis illis quę aspiciunt ipsum signũ in simili gradu atq; minuto: uerbi gratia si fuerit Mars ĩ primo gradu arietis & in primo minuto eiusdem gradus erunt radii eius in primo gradu signi librę & in primo minuto eiusdem gradus & sic intellige de cęteris aspectibus.ut in hac figura patet euidentissime.

FIGVRA ASPECTVVM.

De terminis planetarum.

Vnt quoqꝫ planetarum in ſignis termini uel fines quia in unoquoqꝫ ſigno habent. 5. planetę terminos per diuerſos gradus diſpoſitos: nam ab initio arietis uſqꝫ ad ſextum gradum eiuſdem arietis eſt terminus Iouis. & a ſexto uſqꝫ ad. 12. terminꝰ Veneris: & a. 12. uſqꝫ ad. 20. terminus Mercurii. & a. 20. uſqꝫ in. 25.

terminus martis. saturni: & ꝓpter diuersitatem eorū graduum: & grauitatem eorū memorię descripsimus eos in tabula ut le/uius esset opus: Termini ęgyptiorū & dicuntur esse hermetis.

♈	♃	6	♀	6	☿	8	♂	5	♄	5
♉	♀	8	☿	6	♃	8	♄	5	♂	3
♊	☿	6	♃	6	♀	5	♂	7	♄	6
♋	♂	7	♀	6	☿	6	♃	7	♄	4
♌	♃	6	♀	5	♄	7	☿	6	♂	6
♍	☿	7	♀	10	♃	4	♂	7	♄	2
♎	♄	6	☿	8	♃	7	♀	7	♂	2
♏	♂	7	♀	4	☿	8	♃	5	♄	6
♐	♃	12	♀	5	☿	4	♄	5	♂	4
♑	☿	7	♃	7	♀	8	♄	4	♂	4
♒	☿	7	♀	6	♃	7	♂	5	♄	5
♓	♀	12	♃	4	☿	3	♂	9	♄	2

¶ Vbi pręponunt triplicitates terminis.

Quidam autē pręponūt triplicitates terminis eo ꝙ domini triplicitatū sunt fortiores in nutritiōe: qa significant nutritionē: & quia nulla discordia est ī triplicitate: sicut est in terminis cū pręponunt: & quidam pręponunt terminos triplicitatibus: eo ꝙ domini terminorū sunt fortiores in directione.

¶ De faciebus signorū & cui planetarū attribuunt.

Facies autē signorū sūt hę: unūquodq; signū diuiditur in tres partes ęquales: quęlibet pars constat ex 10. gradibus & uocatur facies quarū initiū est a primo gradu arietis. Prima ergo facies ē a primo gra/du arietis usq; in. 10. & dat Marti. Secunda usq; ad 20. gradum & dat soli qui succedit ei in ordine circulorū. Ter/tia usq; ad finem prędicti signi. & est Veneris: similiter prima facies Tauri est Mercurii qui Veneri succedit. & ita usq; in finē

signorum. ¶ Cum igit̄ habueris gradum in aliquo signo & uo/
lueris scire ex cui⁹ planetarum facie sit: sume ab initio arietis si
gna integra usq̧ ad signū de quo uolueris scire & triplica ea &
quod supfuerit adde sup hoc qđ pręteriit ex faciebus illi⁹ signi
de quo faciem scire uolueris cum eadē facie cui⁹ dominū scire
uolueris & ꝓiice a planeta q̧ est dn̄s faciei signi arietis q̄ ē Mars
ſm successionē circulorū. 7. & . 7. & qđ remanserit infra septē nu
mera a Marte p successionē planetarū: & quo finitus fuerit nu/
merus erit prima facies illi⁹ signi unde fuerit gradus usq̧ in. 10
eiusdē signi illius planetę apud quē numerus erit finit⁹. & a. 10.
usq̧ in. 20. alteri⁹ planetę qui illū succedit: & a. 20. usq̧ in finē al
terius signi q̧ ei succedit & ī cui⁹ decimo fuerit gradus ex signo
erit facies illius planetę. Vocant̄ etiā domini facierū istarū a q/
busdam decani: cuius sequit̄ tabula.

In ♈	♂	10	☉	10	♀	10
In ♉	☿	10	☽	10	♄	10
In ♊	♃	10	♂	10	☉	10
In ♋	♀	10	☿	10	☽	10
In ♌	♄	10	♃	10	♂	10
In ♍	☉	10	♀	10	☿	10
In ♎	☽	10	♄	10	♃	10
In ♏	♂	10	☉	10	♀	10
In ♐	☿	10	☽	10	♄	10
In ♑	♃	10	♂	10	☉	10
In ♒	♀	10	☿	10	☽	10
In ♓	♄	10	♃	10	♂	10

¶ De uirtutibus planetarum.

ET qa iā annuēte deo tractauim⁹ de potestatib⁹ pla/
netarū in signis quę sunt domus exaltatio triplici
tas terminus & facies. Nunc igit̄ tractemus de uir
tutibus seu fortitudinibus eorū in ipsis. nam dn̄s
dom⁹ habet. 5. fortitudies. & dn̄s exal. 4. & dn̄s tri
pli. 3. & dn̄s termī duas: & dn̄s faciei unā. Intellige ergo ex hoc

numero fortitudines planetarũ: qui enĩ magis abundant in nu mero magis abundant in fortitudine. & quidã pręponũt termi nũ triplicitati. i. uolũt ut dominus termini sit fortior domino triplicitatis: sed iã exposuim⁹ supius in quo ualet unusqsq;. Qui dam etiã de hac re talẽ dederunt comparationẽ dicẽtes ꝙ pla/ neta cũ fuerit in domo sua est similis uiro ĩ domo atq; in domi natione sua: & cum fuerit in exaltatione sua est similis uiro in regno suo & gloria: & cũ fuerit in termino suo ẽ sicut uir inter parentes & cognatos suos atq; gentes: & cũ fuerit in triplicita/ te sua erit sicut uir in honore suo & inter auxiliatores atq; mi/ nistros suos: & cum fuerit ĩ facie sua erit sicut uir in magisterio suo. Hę sũt uniuersę potestates planetarũ essentiales ĩ signis: & sequunt᷑ has figurę signorum.

¶ De essentiis signorũ & quid significent in semetipsis.

Quia in signis sunt quędã signa quę dicunt᷑ rationa lia. s. Virgo Gemini Libra & aquari⁹. & prima me/ dietas sagictarii: qa eorũ imagines ĩ circulo ad ima gines hominũ figurant᷑ hęc quoq; dicũt signa pul/ chras uoces habẽtia. hęc quoq; uigent cũ fuerint ĩ oriẽte: Et quędã dicunt᷑ alas habẽtia. s. Gemini Virgo & pisces. Et quędã q̃drupedia: ut Leo & sagictari⁹. Quędã eorũ sũt dome stica: ut Aries Taur⁹ Capricorn⁹: & hęc uigent cũ fuerint ĩ meri die: Virgo autẽ Capricorn⁹ & Aquari⁹ uigent cũ fuerint ĩ septẽ trione. ¶ Et ex signis quędã sũt tortuosa & uitiosa. s. Aries Tau rus Cancer Scorpio & Capricorn⁹. Et quędam ex eis dicuntur plures proles habẽtia. s. Cancer Scorpio & Pisces. Et hęc uigẽt cũ fuerint in occidente. Et quędam ex eis sũt sterilia: ut Gemi/ ni Leo & Virgo. Et quędã sunt paucos filios habentia: ut Aries Taurus Libra Sagictarius Capricornus & Aquarius. Et quędã dicuntur multum luxuriosa scilicet Aries Taurus Leo & capri cornus. Et ex signis quędam dicunt᷑ mediã uocẽ habẽtia q̃ for/ mant᷑ ad imagines aĩaliũ balantiũ & mugientiũ & rugientiũ: ut

Aries taurus leo & capricorn⁹:& ultima pars sagictarii. Et que/
dam sūt uoce carentia.s. illa que formant̃ ad imagines animaliū
uoce carentiū.s.Cancer scorpius & pisces.

¶ De significationibus signorum.

ET unūquodq3 signū habet propriā significationē
in his que significant ex creatiōe mēbrorū & mo/
ribus hominū & regionū & seminū & arborū.&c.
¶ Aries habet ex corpore hominis caput & faciē
& ex regionib⁹ bebil:& feri3.i. babyloniā & psidā
& aradiam & falastim & palestinā. ¶ Taurus habet arbores que
plantant̃:& ex corpe hominis habet collū & gutturis nodum:
& ex regionib⁹ ezetimet & almechim & sanden & araterad.
¶ Gemini est signū largū boni animi & habet ex corpe homi/
nis humeros & brachia & manus:& ex regionib⁹ urgeti & ar/
meniā nuthtrabigē & elenimstet.i.egyptū & bartha. ¶ Cancer
habet ex arborib⁹ eas que fuerint equales longitudiē:& ex cor
pore hoīs pect⁹ cor stomachū costas splenē & pulmonē & ex re
gionibus armeniā minorem & orientalē plagam buthaben &
massem & acin & habet participationē in barach & atrabicen.
¶ Leo habet arbores pceras.i.longas callidus & uersut⁹ & mul
te angustie atq3 tristicie. & ex corpore hoīs stomachū cor dorsū
latus:& ex regionib⁹ artitri usq3 in finem regionis habitabilis.
¶ Virgo habet quicqd seminat̃ ex seminibus & est larga boni
animi: & habet ex corpore hoīs uentrē & interiora.s. telam.i.
dyafragma & intestina:& ex regionibus argementa & assem.i.
quedam regio circa hierusalē & alforas.i.eufraten & insulā que
hispania & festix uel afeum. ¶ Libra habet arbores pceras & ē
larga boni animi:& habet ex corpore hominis lumbos & infe
riora uentris umbilicū & pectinem & uerenda anchas & ilia &
nates:& ex regionibus terram romanorum uel grecorū & que
succedunt eis affines usq3 ad africam.habet etiā arabe uel azim
usq3 in finem ethiopie & barthan : habet & carm̄ & segesten &
thebis uel thebil & tabrasten barab & hanbarath.

¶ Scorpius habet arbores longitudie equales largus boni animi & habet ex hominis corpore uerenda testiculos uesicā anū & femora. & ex regionibus belebiget & rura Arabum & fines eius usq₃ in allegem:& habet in alcbach participationem. ¶ Sagittarius ingeniosus & calidus habet ex corpore hominis femora:& ex regionibus ethiopiam & mabaraben & achiut uel acenit uel abichit que est india. ¶ Capricornus bone uite. iracūdus cautus & callidus:multe tristicie:habens ex corpore hominis genua: & ex regionibus ethiopiā annaban alcon & acuith & mabamen usq₃ ad duo maria. & abant & achuit que ē india. ¶ Aquarius habet ex corpore hominis crura usq₃ ad inferiora cauillarū id est tallorū: & ex regionibus azenes i. nigredinem & althupha & partes eius & terram elsies & partem terre egypti & occidentalem plagam & terre achiut. ¶ Pisces callidus & cautus cōmixtus multi coloris habēs ex corpore hominis pedes:& regionibus carabrarem & septentrionalem plagam terre iurgem & participationem in romanis usq₃ ad effen habet insulam & egyptum & alexandriam & mare licium.

¶ De significatione planetarum in signis sm membra hominis.

T si quidē planete significauerīt dolorē habent ī unoquoq₃ signo membrū sibi propriū. Tractemus ergo de doloribus planetarū in signis:& primū incipiamus ab Ariete. ¶ Saturn9 in ariete habet pectus. Iupiter uentrē. Mars caput. Sol femora. Venus pedes. Mercuri9 crura. Luna genua. ¶ In tauro Saturn9 uentrem. Iupiter dorsū. Mars collū. Sol genua. Venus caput. Mercuri9 pedes. Luna crura. ¶ In geminis Saturn9 uentrē. Iupiter uerenda & que succedūt. Mars pectus & q̄ succedunt. Sol crura & cauillas. i. tallos. Venus collū. Mercurius caput. Luna femora. ¶ In cancro Saturn9 uirilia & omnia eis succedentia. Iupiter femora. Mars pectus. Sol pedes. Venus brachia & humeros.

Mercurius oculus & guttur. Luna caput. ¶ In leone Saturn⁹ uerenda & eis succedentia. Iupiter femora & genua. Mars uentrē Sol caput. Venus cor. Mercuri⁹ humeros & guttur. Luna collū ¶ In uirgine Saturn⁹ pedes. Iupiter genua & eorū succedentia. Mars uentrē. Sol collū. Venus uentrē. Mercuri⁹ cor. Luna humeros. ¶ In libra Saturn⁹ genua & eorū succedētia. Iupiter oculos & eorū succedētia. i. ptes capitis. Mars uerenda & eorū succedētia. Sol humeros. Venus caput. Mercuri⁹ uentrē. Luna cor ¶ In scorpione Saturn⁹ cauillas. i. tallos & earū succedētia. Iupiter pedes. Mars caput brachia & femora. Sol cor. Venus uerenda & eorū succedētia. Mercuri⁹ dorsū. Luna uentrē. ¶ In sagittario Saturn⁹ pedes. Iupiter crura & caput. Mars pedes & man⁹. Sol uentrem. Venus femora & brachia. Mercurius uerenda & cor. Luna dorsum. ¶ In capricorno Saturn⁹ caput & pedes. Iupiter genua & oculos. Mars crura & humeros. Sol dorsum. Venus femora & cor. Mercurius uerenda & eorū succedētia. Luna femora. ¶ In aquario Saturn⁹ caput & collū. Iupiter humeros pect⁹ & pedes. Mars cauillas & cor. Sol uerenda & eorū succedentia. Venus genua & eorū succedentia. Mercurius femora & cor. Luna uerenda. ¶ In pisce Saturn⁹ humeros & brachia & collū. Iupiter cor & caput. Mars cauillas & uentrē. Sol femora & eorū succedētia. Venus collū & dorsum. Mercurius crura & uerenda. Luna femoralia.

¶ De gradibus signorū masculinis & femininis.

SVnt quoq꞉ ī unoquoq꞉ signo gradus qui ꝓprie dicūt masculini atq꞉ feminini. Nā ab īitio ariet꞉ usq꞉ in. 8. gradū dicūt esse masculini & ab. 8. in. 9. feminini. & a. 9. in. 15. masculini. & a. 15. usq꞉ in. 22. feminini: & a. 22. usq꞉ ī finē arietis masculini quos decreuimus describere sicut descripsimus terminos & hic modo depingimus tabulā: ut leuius reddat opus deo auxiliante.

♈	maſ.	8	femi.	1	maſ.	6	femi.	7	maſ.	8				
♉	femi.	5	maſ.	6	femi.	6	maſ.	4	femi.	3	maſ.	6		
♊	femi.	5	maſ.	11	femi.	6	maſ.	4	femi.	4				
♋	maſ.	2	femi.	6	maſ.	2	femi.	2	maſ.	11	fem.	4	maſ.	3
♌	maſ.	5	femi.	3	maſ.	7	femi.	8	maſ.	7				
♍	femi.	8	maſ.	4	femi.	8	maſ.	10						
♎	maſ.	5	femi.	10	maſ.	5	femi.	7	maſ.	3				
♏	maſ.	4	femi.	10	maſ.	3	femi.	8	maſ.	5				
♐	maſ.	2	femi.	3	maſ.	7	femi.	12	maſ.	6				
♑	maſ.	11	femi.	8	maſ.	11								
♒	maſ.	5	femi.	10	maſ.	6	femi.	4	maſ.	2	femi.	3		
♓	maſ.	10	femi.	10	maſ.	3	femi.	5	maſ.	2				

De gradib⁹ lucidis: tenebroſis & fumoſis & uacuis.

ET in unoquoq; iſtorũ ſignorũ ſunt grad⁹ qui dicũt lucidi: & grad⁹ qui dicunť tenebroſi: & gradus qui dicunť fumoſi: & gradus qui uocanť uacui. Dicũt enĩ quidã ꝙ ab initio arietis uſq; in tertiũ gradum ſũt tenebroſi. & a.3.in.8.lucidi. & ab.8.in.16. tenebroſi. & a.16.in.20.lucidi. & a.20.uſq; ad.24. uacui & a.24.uſq; ĩ 29.lucidi. & a.29.in finem arietis uacui. de quib⁹ faciem⁹ tabulã ſi deus uoluerit.

♈	te.	3	lu.	5	te.	8	lu.	4	va.	4	lu.	5	va.	1
♉	te.	3	lu.	4	va.	5	lu.	3	va.	5	lu.	8	te.	2
♊	lu.	4	te.	3	lu.	5	va.	4	lu.	6	te.	5	va.	3
♋	lu.	12	te.	2	va.	4	fu.	2	lu.	8	va.	2		
♌	te.	10	fu.	10	va.	5	lu.	5						
♍	te.	5	lu.	3	va.	2	lu.	6	fu.	6	va.	5	te	3
♎	lu.	5	te.	5	lu.	8	te.	3	lu.	6	va.	3		
♏	te.	3	lu.	5	va.	6	lu.	6	fu.	2	va.	5	te.	3
♐	lu.	9	te.	3	lu.	7	fu.	4	lu.	7				
♑	te.	7	lu.	3	fu.	5	lu.	4	te.	3	va.	3	te.	5
♒	fu.	4	lu.	5	te.	4	lu	8	va.	4	lu.	5		
♓	te.	6	lu.	6	te.	6	lu.	4	va.	3	lu.	3	te.	2

De gradibus putealibus.

AT in signis sũt quidã gradus q uocant̃ putei: cum fuerit planeta in aliquo eorũ dicit̃ esse in puteo: ut est sextus gradus arietis &c̃. ut in hac tabula sequẽti ostendet̃.

♈	6	11	16	23	29		♎	1	7	20		30	
♉	5	12		24	25		♏	9	10	22	23	27	
♊	2	12	17	26	30		♐	7	12	15	24	27	30
♋	12	17	23	26	30		♑	2	7	17	22	24	28
♌	6	13	15	22	23	28	♒	1	12	17	22	24	29
♍	8	13	16	21	25		♓	4	9	24	27	28	

De gradib⁹ azemena. i. debilitatis corpis.

ET sũt in signis quidã grad⁹ q dicunt̃ grad⁹ azemena id est grad⁹ debilitatis corpis. Est enĩ azemena q̃dã debilitatio corpis tpalis: ut surditas: cęcitas: mẽbri amissio: & cętera talia q̃ q̃ʒdiu uixerit hõ sp habe/bit: nisi miraculose sanet̃. Cũ ergo fuerit luna ĩ his gradib⁹ ĩ natiuitate alicui⁹ pueri: accidet ei p̃dicta azemena ẜm significationẽ loci & aspect⁹ seu loca planetarũ. Significat̃ quoq₃ azemena p astra diuersis modis: sicut ĩ libris natiuitatũ ĩuenies gradus autẽ azemenę sũt hi qui *describunt̃ hic in tabula.*

In ♉	6	7	8	9	10			In ♏	19	29		
								In ♐	1	7	8	18	19
In ♋	9	10	11	12	13	14	15	In ♑	26	27	28	29
In ♌	18	27	28					In ♒	18	19		

De gradibus augmentantib⁹ fortunam.

AT in hoc circulo sũt quidã gradus qui dicunt̃ augentes fortunã: qui in ista tabula descripti sunt.

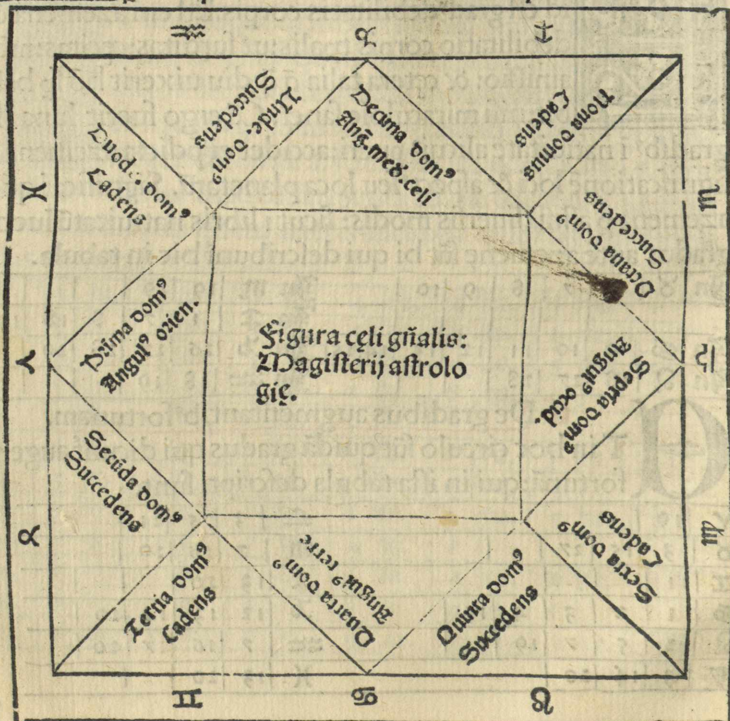
♈	19					♎	3	5	21		
♉	3	15	27			♏	7	18	20		
♊	11					♐	13	20			
♋	1	2	3	4	15	♑	12	13	14	20	
♌	2	5	7	19		♒	7	16	17	20	
♍	3	14	20			♓	13	20			

De gradibus compotentibus.

Et duo gradus qui fuerint unius longitudinis a capite signoru m mobilium dicunť compotentes: id est unius fortitudinis & consortes seu participes ī uirtute: ut. 20. gradus capricorni uel cancri cū. 10. gradu sagictarii uel geminorū. &. 20. gradus arietis uel librę cum. 10. gradu piscium uel uirginis.

De esse circuli accidentali.

Sed qa auxiliante deo iā ꝑtulim⁹ esse circuli signoꝝ essentiale: nūc ꝑferam⁹ accidentale. Nā circulus fi/ guratꝰ in oī hora tali figura: quę diuidiť ī quattuor ꝑtes: quas diuidit circulus hemisperii: & circulus

meridiei id eſt circulꝰ medii cęli: qui facit mediũ diem:& una/
quęqꝫ pars iſtarũ partiũ diuidit᷑ in tres ꝑtes inęq̃les ſm aſcenſiões
ſigni aſcendẽtes atqꝫ hoc modo diuidit᷑ circulus in duodecim
ꝑtes quę uocant᷑ domꝰ: noĩant᷑ quoqꝫ & cuſpides & turres: cuiꝰ
opus expoſitũ eſt ĩ libro Ezibi.i.in libro curſus ſiderũ. ¶ Prin/
cipiũ quoqꝫ diuiſionis eſt horoſcopus hoc eſt aſcendẽs cuiꝰ ini
tiũ eſt ſuꝑ circulũ hemiſperii orientalis deinde ſecunda domus
ſequit᷑ & tertia: cętereqꝫ domus uſqꝫ ad duodecimã. Quarta aũt
pars quę eſt ab aſcendẽte uſqꝫ ad mediũ cęli: quę eſt domꝰ duo/
decima undecima & decima. dicit᷑ quarta pars orientalis maſcu
lina: & adueniens ſignificat initiũ uitę: & uocat᷑ puerilis ſangui
nea uernalis. Et pars alia quę eſt a medio cęli uſqꝫ ad gradũ occi
dentalis ſigni.i.ſeptimę q eſt ſuꝑ circulũ hemiſperii occidẽtalis
quę ẽ domus nona octaua & ſeptima: & ẽ meridiana feminina
recedẽs ſignificat mediã ętatẽ. & uocat᷑ ꝓfecto iuuẽtutis ęſtiua/
lis colerica. Tertia quoqꝫ pars quę eſt ab occidẽte uſqꝫ ad gradũ
quartę domus quę eſt ſuꝑ circulũ meridiei ſub terra quę eſt do/
mus ſexta quinta & quarta. eſt occidẽtalis maſculina aduenieẽs
ſignificat finẽ uitę: & uocat᷑ autũnalis melancolica & eſt ſenilis
& eſt mediocris ętatis. Quarta pars quę eſt a quarta domo uſqꝫ
ad aſcendẽs quę domꝰ eſt tertia ſecũda atqꝫ aſcendẽs eſt ſepten/
trionalis feminina recedẽs ſignificat qđ accidit hoĩ poſt mortẽ
eiꝰ & ad qd deueniet corpꝰ eiꝰ uel eiꝰ diſpoſitio de dimiſſa ſubſtã
tia: aut qd dicet᷑ de eo.ſ.utrũ laudet᷑ uel uituꝑet᷑: & uocat᷑ hęc ꝑs
ſenilis flegmatica defectiua hyemalis. ¶ Et illę duę ꝑtes q̃ ſunt
a medio cęli uſqꝫ ad aſcendẽs: & ab aſcendẽte uſqꝫ ad quartã do
mũ: iſta medietas uocat᷑ medietas aſcendẽs: & reliquę ꝑtes q̃ ſũt
a quarta domo uſqꝫ ad ſeptimã: & inde ad mediũ cęli uocat᷑ me
dietas deſcendẽs. Et quicqd fuerit ſuꝑ terrã ex circulo.i.illa ꝑs
circuli ſuꝑior dicit᷑ dextra: & q̃ ſub terra.i.illa ꝑs inferior dicit᷑
ſiniſtra. Et aſcendẽs & q̃rta & ſeptima & decima dicunt᷑ alamed
id ẽ q̃s nos angulos uocamꝰ ut pulchriꝰ ſonet. Et ſecũda domus

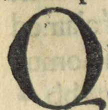
octaua & qnta & undecima succedetes angulis uocant. Tertia autem &.6.9 ac.12.cadetes ab angul' dicut. Cu ergo planeta i angulis uel ei' succedetib' fuerit dicit' pficere: & si fuerit i cadetib' ab angul' dicit' deficere. & unaqueq3 istaru domoru significat' aliqd de esse hoi3.

De domib' & significationib' earu.

Rima dom' cui' initiu orit' i circulo hemisperii orietalis uocat' athale.i.ascendens: hec significat corpa & uita & initia opez in interrogationib' & orone & locutioe & rumorib': & qcqd cogitat introgas i aio suo: & significat iitia uite. Et dixit alendezgod i natiuitate: q dns triplicitatis ascendetis pri' significat uita & natura nati seu introgatis & ei' delectatione atq3 uoluntate: & qd diligat. & qd odio heat. & qd boni seu mali ei adueniat i initio uite ei': & dns triplicitatis. 2' significat uita & corp' & uirtute seu fortitudine & medietate uite. & dns triplicitat tertius significat id qd socii ei' significauerut: & significat fine uite i morte.

Ecuda dom' est dom' substatie ac uict' & ministroz & auxiliatoz: & significat fine annoz uite.i.finem iuuetutis. Et dixit alendezgod de dnis triplicitat domus substatie: de primo.s.secudo ac de tertio uide qs eoz sit fortior esse et loco huc facies merito auctore substatie: & significatore acqsitiois: q si fuerit i medio celi iueniet hac a rege: & si fuerit i domo fidei al' fiducie e meli'. Siliter dns triplicitatis prim' dat substantia i initio uite: & secud' in medio uite: & tertius in fine eius.

Ertia dom' e fratru & sororu & ppinquoru ac dilectoru fidei atq3 religiois madatoru ac legatoz mutationu atq3 itineru minoru: & significat ee uite an mortem. dixit alendezgod dns triplicitat domus fratru. prim' signat fres maiores: & secudus medios. terti' minores: eritq3 eoz dignitas & eoru esse 9m loca eoru.

Varra dom' e patru hereditatu finis reru & thesauroru & oiu3 absconditoz atq3 occultoz: & signat de esse uite

boiuꝫ finē. dixit alendeꝫgod ꝙ dn̄s triplicitatis dom⁹ patrū primus sigt̄ p̄res. 2⁹ ciuitates & terras. tertius fines rerū & carceres

QVinta dom⁹ filioꝝ & dilectionū legatoꝝ atqꝫ donationū: & si significat qđ futurū sit post mortē ex laude. s. & uitupio. dixit alendeꝫgod ꝙ dn̄s triplicitat[illegible] dom⁹ filiorū primus sigt̄ filios & uitā. 2⁹ dilectionē. terti⁹ uero legatos.

SExta domus est infirmatū & seruorū: & sigt̄ finē uitę: & qcqd futurū sit an̄ senectutē. dixit alendeꝫgod dn̄s triplicitatis dom⁹ infirmitatū. primus sigt̄ infirmitates & ualitudines ab īfirmitatib⁹ & a mal' & deterioratiōes. 2⁹ sigt̄ uernaculos & fuos. 3⁹ sigt̄ quid eueniet ex eis & eorū utilitatē atqꝫ opa: & significator ē bestiaꝝ ac pecorū & oīuꝫ q̄drupedū: & fortitudīs eoꝝ: multitudīs quoqꝫ eoꝝ ac paucitat[illegible] morę eoꝝ ī māu ei⁹ ul' egressiōis eoꝝ ab ea. s. māu: carceris quoqꝫ atqꝫ retentiōis.

SEptīa dom⁹ ē mulierū: nuptiarū: cōtentionū quoqꝫ atqꝫ pticipationū & oppositorū: & sigt̄ medietatem finis uitę erga senectutē. Dixit alendeꝫgod ꝙ dn̄s triplicitatis domus. 7. prim⁹ sigt̄ mulieres. secūdus cōtentiones. tertius cōmixtiones & participationes.

OCtaua dom⁹ est *mortis*: *sigt timorem & mortē* atqꝫ almauerith. i. *substātias* uel hereditates mortuorū q̄s debent heredes p⁹ mortē ipsorū possidere: & significat annoꝝ uitę finē post senectutē. Dixit alendeꝫgod ꝙ dn̄s triplicitatis domus mortis. prim⁹ significat mortē. 2⁹ p̄cepta seu res antiquas. 3⁹ almauerith. i. quę hereditanda sunt ex mortuis.

NOna dom⁹ ē pegrinationū itinerū fidei atqꝫ religiōis sapiētię phię & librorū: epl'arū quoqꝫ ac legatorū narrationū seu rumorū atqꝫ somniorū: & īitiū dimidię uitę significat. Dixit alēdeꝫgod ꝙ dn̄s triplicitat[illegible] dom⁹ pegrinatiōis: primus sigt̄ pegrinationē & oē qđ accidit ei. 2⁹ significat fidē atqꝫ religionē & ualitudinē harū atqꝫ modū earū. 3⁹ significator ē sapiētię somniorū & stellarū & auguriorū & ueritatis exercentiū in eis: atqꝫ mendacii.

D Ecima dom⁹ē regia & operū & ſublimatiōis uľ exalta/
tiōis: regni quoq₃ atq₃ mēorię & uocis. ſ. īperii & magi/
ſterioꝝ atq₃ matrū: & ſigt̄ dimidiū ānoꝝ uitę. Dixit alē/
de₃god ꝙ dn̄s triplicitat̄ dom⁹ regię p̄m⁹ ſigt̄ op⁹ & exaltationē
ſ. ſedis ſublimationē & altiſſimā manſionē. 2⁹ igit̄ uocē imperii
& audaciā ī eodē. 3⁹ ſignificat ſtabilitatē ei⁹ atq₃ durabilitatē.

V Ndecima dom⁹ē fiducię & laudis atq₃ fortunę: amico/
rū quoq₃ & miniſtroꝝ ac auxiliatoꝝ: & ſigt̄ finē annorū
medietatis uitę. Dixit alēde₃god ꝙ dn̄s triplicitat̄ do/
mus fiducię: p̄m⁹ ſigt̄ fiduciā. 2⁹ amicos. 3⁹ utilitatē ſeu ꝑfect⁹ eoꝝ

D Vodecima dom⁹ē inimicorū & laboris atq₃ triſticię īui
dię et ſuſurratiōis calliditat̄ īgenioꝝ atq₃ beſtiaꝝ: & ſigt̄
finē uitę & qđ cōtigit matrib⁹ ī cōceptiōe ſua ex bono
uel malo. Dixit alende₃god dn̄s triplicitatis domus inimicorū
prim⁹ ſigt̄ īimicos. 2⁹ labores. 3⁹ uero beſtias & pecora. Hęc ſunt
q̄ ſignificāt. 12. dom⁹. ¶ De colorib⁹ duodecim domorū.

S Ignificāt etiā. 12. dom⁹ colores: & hi ſūt: nā dom⁹ aſcen/
dēs uel p̄ma &. 7. ſūt albę. 2. &. 12. uirideſ. 3. &. 11. crocee
4. &. 10. rubee. 5. &. 9. mellitę. i. h̄nt mellis colorē. 6. uero
&. 8. nigrę ſūt. ¶ De gaudiis planetarū in domibus.

E T unuſqſq₃ planeta h₃ in unaquęq₃ iſtarū domorū quā/
dam p̄tātē ex p̄tātib⁹. ſ. accidētalib⁹ q̄ dicunt̄ gaudiū: qa
mercuri⁹ gaudet ī aſcēdēte. Luna ī domo. 3. Ven⁹ quoq₃
in. 5. & mars in. 6. Sol in. 9. Iupiter ī. 11. Saturnus in. 12.

¶ De fortitudine angulorū.

E T dicit̄ ī ſignificatiōe domorū ꝙ anguli ſiguificāt forti
tudinē & ꝑfectionē. Cadētes uero ab angulis debilita/
tē & detrimentū: niſi ꝙ. 9. &. 3. ſignificāt rē aptā & detectā cū fa/
ma. 12. &. 6. ſignificāt occultationē & retentionē & uilitatē rerū
¶ Anguli aūt & dn̄i anguloꝝ ſignificāt magnitudinē bonoꝝ: pre
cii atq₃ fortūę: fortitudinē & exercitationē & elongationē a ca/
ſu: & p̄ñtia eorū ī cadentib⁹ ē cōtraria fortunę. i. dedec⁹ & caſus.
¶ De ſuccedētib⁹ uero angulorū: dom⁹ q̄ ſuccedit decimę. i. unde/

ma sigt fortitudinē & fortunā mediā amicorū: & ex ea pte in q̄ erat fiducia. & illa q̄ seqt quartā.i.5.sigt fortunā mediā p donationes & ueneratiōes & cā filiorū cū ueneratiōe lęticia & gaudio: q̄ aūt succedit ascēdēti q̄ ē secūda sigt siliter fortunā mediā: ex cā substantię & ministrorū. q̄ uero succedit septimę.i.octaua sigt siliter fortunā mediā ex almaueritb.i.ex substātia q̄ heredi tat a mortuis & reb9 occult[.

De significatiōib9 dn̄oꝝ āguloꝝ.

HE quoq; sūt significatiōes dn̄oꝝ āguloꝝ dū fuerit p̄ntes ī angulis. P̄ntia dn̄i ascendētis ī ascēdēte sigt ei9 fortunā p semetipsū: & p ei9 acqsitionē: & sigt p̄ntia ei9 in.10. per regē & magisteria altiora: & cū fuerit ī.7.p couentiōes & factores atq; uxores p p̄sentiā quoq; ei9 in q̄rta sigt fortunā p heredi tates & cās patrū & p pductiōes aquarū & populatiōes uel plātationes.i.edificatiōes & ex reb9 antiqs & radicalib9. Significat quoq; domin9 decimę p p̄sentiā suā in eadē decima fortunā uel p regē uel p regnū magnū & magisteria altiora: & significat p p̄sentiā suā ī septia regnū p uictoriā cōtētionū & ex cau? uxorū: & p p̄sentiā eius in q̄rta sigt regnū p amicitiā nobiliū & regis ei9 & p causas tribunorū & p dispēsatores regū & cult9 terrarū & edificatones ciuitatū & p diuisiones fluminū & custodias ciuitum & ex reb9 antiquis: & p p̄sentiā suā in ascendēte significat regnū p ingenia & p ppinquitatē regis rebus uulgi. Pręsentia aūt domini septimę in septima significat fortunā p negociationes & p couentiones: et p nutritiōes quoq; & mulieres: & p satores: & sigt p p̄sentiā ei9 in q̄rta p couentiōes mulierū: & p negociationes: & p causas patrū & hereditatū. & cult9 terrę: et pręsentia sua in ascēdēte p couentiōes & negociatiōes p cās medicinę atq; astronomię: & p opa spūalia atq; ingenie & consilia: & significat per pręsentiā suam in.10. fortunā per couentiones & negociationes & per uxores & per causas regis. Pręsentia uero domini q̄rtę ī q̄rta significat fortunā ex cultu terrę: & fructu p cās patrū atq; res antiqs: & p p̄sentiā ei9 in ascēdēte sigt fortunā ex cultu t̄rę & fructu p īgeniū & cōsilii pfūditatē: & p̄sentia

sua in. 10. sigt̃ ꝑfectū ex cultu terrę & fructu p cās regis & magi/
steriorū. Et pn̄tia sua ī septima sigt̃ fortunā ex cultu terrę & fru/
ctū p cās uxorū & satorū: & p negociationes. Hec significāt dn̄i
angulorū p pn̄tiā suā ī angulis suis. Siliter ergo facies de pn̄sentia
dn̄oꝝ ceterarū domorū: & iō ītroduxim⁹ tm̄ dn̄os angulorū ut
eēnt exēplar ī ceteris. ¶ Qualit̃ sciat̃ qs planeta sit dominator.

AT cū uolueris scire planetā dn̄atorē rei aspicias qs pla/
netarū sit pluris auctoritatis ī domo rei: & planetā q si
gnificat naturā illi⁹ rei: sic dicem⁹ ī naturis planetarū. ui
de ergo qs planetarū sit fortior ī domo rei: & ī pte ei⁹ ex fortitu
dinib⁹ qs p̄dixim⁹. i. ex nūero quē p̄dixim⁹ dū de fortitudīe pla
netarū & ptāte tractauim⁹ & q fortior oīb⁹ fuerit ī loco rei: ipse
erit dn̄ator ei⁹: uerbi grā: si introgatio fuerit de substātia & uo
lueris scire qs sit dn̄ator eius & fuerit secūda domus: q̄ sigt̃ sub/
stantiā. s. qntus grad⁹ signi arietis: qa domus ē martis: hȝ ī hoc lo
co mars qnqȝ fortitudīes: exaltatio quoqȝ ē solis. & hȝ ī eo quat
tuor fortitudīes. ē etiā ipsi⁹ solis triplicitas: & hȝ ī eo tres fortitu
dines. hȝ ergo sol ibi septē fortitudīes. & est termin⁹ Iouis. & hȝ
ibi duas fortitudīes: & ē etiā facies martis: & hȝ ibi unā fortitu
dinē: ergo mars hȝ ibi sex fortitudīes: qnqȝ ex domo & unā ex
facie: & sol septē: & talis planeta uocat̃ almubta .i. uincēs. sol er
go accipit ibi principatū q̄a hȝ ibi septē fortitudīes & ipse dn̄at̃
ibi ī domo substātię. Siliter accipies ī loco ptis substātię & ptis
fortunę & pticipē illorū facies Iouē q̄ ē significator substātię na
turalit̃ & cōmiscebis ptiū & planetarū testimonia: & facies hoc
idē de oībus domib⁹ & scies dominatorē earū.

¶ De potestatibus accidentalibus planetarū.

EX potestatib⁹ quoqȝ planetarū accidētalibus ē albais. i.
siliitudo & hoc ē cū fuerit planeta diurnus ī die sup ter
rā & ī nocte sub terra & planeta nocturnus ī nocte sup terrā: &
ī die sub terra & si cū hoc fuerit masculinus planeta ī signo ma/
sculino: & planeta femininus ī signo feminino dicit̃ esse in sua
siliitudine. i. in suo albais. Et erit fortitudo eius ut uiri fortitu/

do ĩ loco eius ꝑfectus.i.acquisitionis atq3 fortunę.

¶ DIFFERENTIA SECVNDA IN NATVRIS PLANEtarũ septẽ & quid sit illis ꝓpriũ & quid significẽt de esse rerũ.

Et quia auxiliãte deo iã ꝑegimus qđ ꝓposuim⁹ tractare de circulo signorũ & eius accidẽtibus.ꝓseq̃mur nũc intentionẽ septẽ planetarũ & naturas eorũ esse quoq3 eorũ & qd significent.

Saturnus ẽ masculinus malus diurn⁹&est significator patrũ si fuerit pueri natiuitas ĩ nocte:& significat senectutẽ ultimã si fuerit occidẽtalis:& initiũ senectutis si fuerit oriẽtalis: & significat grauitatẽ frigoris & siccitatis:& ex cõplexione corporũ melancolicã:& augmentũ ei⁹ atq3 distillationẽ. Et fortassis erit q̃nq3 cõplexio frigida humida ponderosa et fetidi ẽ odoris: et multę comestiõis et uere dilectionis:et significat ꝓfunditatẽ cõsilii:et multitudinẽ silentii et ex magisteriis res antiq̃s et ꝑciosas:et significat cultus agrorũ et populationẽ terrarũ:et fluminũ si fuerit fortunatus: et res uiles et laboriosas si fuerit malus: ut cõfricatiões in balneis: et fullones et nautas.Et si fuerit fortunat⁹ erit uere dilectiõis spaciosus et patiẽs.Et si fuerit malus erit indiscretus stabilis tristis et merẽs malę suspitiõis multũ suspicans et mouẽs hoĩes in susurratiõibus.Et si fuerit fortunatus significat de substãtia res antiquas et durabiles et hereditates et terrę cultus:et si fuerit malus significat aquas sordidas et mali saporis ueteres atq3 cõuertibiles.Et ex infirmitatibus morbos flegmaticos et melancolicos et uiscosos et cõgelatos acutos: ut leprã morpheã podagrã et cancros et cętera huiusmodi: et significat ꝑegrinatiões longinq̃s carceres et uincula laborẽ quoq3 ac tarditatẽ et afflictio/

nem & almaueritb.i.substantias mortuorũ :pr̃es etiã & auos & fr̃es maiores eunuchos seruos & uiles hoĩes: & sigt̃ ex operib⁹ opa coriorũ si fuerit sol⁹ significator absq; cõplexiõe alicui⁹ pla/ netarũ.ꝙ si cõplectit̃ ei Iupiter sigt̃ op⁹ pgameni in quo scribunt̃ diuini libri.Et si cõplectit̃ sibi mars sigt̃ soleas sotulariũ & ꝑpa/ ratiões earũ.Et si cõplectit̃ sibi sol sigt̃ op⁹ cõsutorũ coriorũ.Et si cõplectit̃ ei uenus sigt̃ op⁹ coriorũ ex quib⁹ fiũt timpana & alia instrumẽta quib⁹ utimur in ludis.Et si cõplectit̃ ei mercuri⁹ sigt̃ op⁹ coriorũ in qb⁹ scribunt̃ testamẽta & numeri stipendiorũ. Et si cõplectit̃ ei luna sigt̃ ꝑparationẽ coriorũ ferarũ & montanorũ aĩaliũ & huiusmodi silia:& sigt̃ de sectis eã q̃ unitatem cõfitet̃ si fuerit fortunat⁹:& si fuerit mal⁹ sigt̃ credentiã unitatis cũ multa tamẽ hesitatiõe.i. dubitatiõe.¶Et dixit messeballa.i.quẽ uoluit deus exaltari:q fuit un⁹ astrolog⁹ in scia pspicuus iudiciis q̃re sic dictus ẽ ꝙ sigt̃ fidẽ iudaicã:iõ qa ẽ ex antiquiorib⁹: & oẽs cõfi tent̃ eã & ipsa nullã aliã:sic saturn⁹ cui oẽs iũgũt̃ & ipse nulli:sigt̃ quoq; ĩdumẽta nigra.Et dixerũt qdã alii ꝙ Saturn⁹ sigt̃ ĩteriora auris & splenẽ:ac stomachũ:et h3 ex colorib⁹ nigredinẽ:& de sa porib⁹ stipticos & acetosos.Et ex dieb⁹ sabbatũ:& ex noctib⁹ eã q̃ ꝑcedit quartã feriã.Et quãtitas orbis ei⁹ ẽ nouẽ graduũ.Et ãni fridarie ei⁹ sũt.11.maximi uero.465.& maiores.57.& medii.43.& dimidiũ:minores.30.Fortitudo ei⁹ ĩ plagis circuli ẽ ĩ dextra se/ ptẽtriõis. Et dixit messebala ꝙ sigt̃ de figuris hoĩu3 hoĩem ĩter nigrũ & croceũ:q cũ ãbulauerit mergit oculos suos ĩ terrã pon/ derosus incessu adiũgens pedes.& macer recuruus habẽs puos oculos & siccã cutẽ uenosos rarã habẽs barbã in maxillis labia spissa callid⁹ ingeniosus seductor interfector.Et dixit dorothi⁹ hic sigt̃ hoĩem corpe ualde pilosũ iũctis supciliis:& h3 ex regio nibus Ascine & indiã & oẽm terrã nigrorũ.Et ex ptib⁹ habens partẽ fortitudĩs & stabilitat;: & sigt̃ terras uel res terrarũ & he/ reditatũ:et eos q p̃esũt opib⁹ et audaciã et laborem ingenia et causas mortis:et h3 ex ptib⁹ mũdi achiud et alchiut et eorũ cõ/ finia et terras nigrorũ et montes eorũ.

IVpiter fortuna masculinus diurn⁹: et ẽ significator sub stantię et opaṫ calorẽ et humiditatẽ tẽperatã aereã san/guineã: et de ętatib⁹ significat iuuẽtutẽ usq͡ȝ ad ꝑfectio/nẽ ętatis: et ex magisteriis q̃ ptinẽt ad legẽ ut iusta iudicia iudi care: et pacẽ ĩter hoĩes mittere et ĩ bonis studere et substãtię si/gnificat abundantiã: et ex negociis illa q̃ fiũt absq͡ȝ seductiõe et sigṫ aĩam et uitã lętitiã et ueritatẽ et religionẽ et patientiam et oẽ ꝑceptũ pulchrũ et ꝑciosũ et abundantiã ueneris. et ex infir/mitatib⁹ q̃ fiũt ex sanguine ꝑ augmentũ quãtitatis q̃ non fuerit supflua extra naturã nec ex sanguĩe usto et cõuertibili: et ẽ pla neta sapientię et intellect⁹ et usus. ¶ Cui si cõplectiṫ saturnus sigṫ nigromantiã et incantatiões et exorcismos etc̃. Et si cõplectiṫ ei mars sigṫ sciam medicinę. Et si cõplectiṫ ei sol sigṫ sciam secta rũ et prudentiã in cõtentionib⁹ et disputatiõib⁹. Et si cõplectiṫ ei uenus sigṫ cõpositionẽ sonorũ et aliarũ sciarũ delectabiliũ. Et si cõplectiṫ ei mercuri⁹ sigṫ sciam arithmetice et scribẽdi: astro nomiã quoq͡ȝ et phiam et geometriã. Et si cõplectiṫ ei luna sigṫ sciam dispositionis aquarũ et mensurę earũ necnõ terrarũ: et ex qualitate animi significat largitatẽ et uerecũdiã atq͡ȝ iusticiam et ex sectis pluralitatẽ atq͡ȝ simulationẽ. ¶ Quidã autẽ dixerũt ꝙ significat epar et stomachũ et aurẽ sinistram et brachia atq͡ȝ uen trẽ: inferiora quoq͡ȝ pectinis et intestina et ex coloribus colorẽ cineritiũ et uiridẽ et horũ siles: et ex saporibus habet dulcẽ: et quãtitas orbis ei⁹ est graduũ. 9. et ex dieb⁹ habet diẽ Iouis: et ex noctibus noctẽ diei lunę: et anni fridarię ei⁹. i. dominatiõis ei⁹ sũt. 12. et anni maximi sunt. 428. maiores. 79. medii. 45. et dimi/diũ. minores uero. 12. et fortitudo eius ex plagis circuli est ĩ oc cidente. ¶ Et dixit messeala ꝙ ex hoĩbus significat hoĩem album habentẽ ruborẽ in facie: habentẽ oculos nõ prorsus nigros: na res nõ ęquales et breues caluũ: in aliquo dentiũ habentem ni/gredinem: pulchrę staturę boni animi bonis moribus: pulchri corporis. Et dixit dorothius ꝙ significat hominẽ habentẽ ma gnos oculos: & pupillã latã barbã crispã & habet ex regionib⁹

alchirath & babyloniā & asen & psidē: & alaormes & archadiā & ex ptib⁹ hñs ptē hitudinis, pfect⁹ & significat fidē & appetitū in bonis: & ex opib⁹ salubritatē securitatē & participationē.

Mars masculin⁹ nocturn⁹ mal⁹ opat calorē & siccitatem & ē significator fratrū & pegrinationū: & hꝫ ex ętatibus iuuētutē usqꝫ ī finē iuuētutis: & natura ei⁹ colerica amari saporis: & ex magisteriis oē magisteriū igneū & qd fit p ferrū & ignē: sicut ē pcussio gladiorū cū martellis. Cūqꝫ ei cōplectit Saturnus sigt pcussionē ferri. Si Iupiter significat pcussionē ęris. Si sol significat pcussionē nūmorū aureorū. Si uen⁹ significat magisteriū ornamētoꝝ. Si mercuri⁹ pcussionē acuū. Si luna significat pcussionē lancearū & librorū: significat etiā cū sol⁹ suscipit significationē opus medicinę. Si null⁹ planeta ei cōplectit significat minutionē. & uulnerationē & aptionē & horū silia. Et si cōplectit ei Saturn⁹ sigt opus medicinę & uulnerū. Et si Iupit sigt op⁹ naturarum. Et si sol sigt curam oculorū. Si uenus signat opus ornamēti ut tonsurā criniū & barbarū & abscisionē ungularū: & si mercurius sigt abscisionē uenaꝝ. Si luna significat eradicationē dentiū & purgationē auriū. Et p se sigt iniurias miserorū & effusionē sanguīs & oppressiōes p uim & abscisiōes uiarū & iracūdiā & ducatū exercit⁹ & festinationē & inuerecundiā & pegrinationē extra patriā: & feditatē coit⁹: & casus puerorū id est abortiuorū: & frēs medios atqꝫ sorores: sciam ac discretionē curę bestiarū. Et ex infirmitatib⁹ febres calidas & sanguīeas & pustulas sanguīeas alabraba q̄ est rubedo corpis cū aspitate & feditate & comestiōe carniū cū putrediē: & dimidii capitis dolorē & ignē sacrū & pauorē & cogitatiōes horribiles q̄ inquietāt hoīes & cōmouēt & īpediūt atqꝫ inanes reddūt: & qcqd fuerit cū inflāmatiōe caloris. Et ex qlitate aī cōmotionē. s. aī & cōturbationē. Si aspexerit eū saturn⁹ sigt odium & maximā īuidiā & ex sectis eā in qua bellū fuerit & unitatē & celeritatē mutationis a fide: & multitudinē hesitationis & mutationē de testamento in testamentū: erūt tñ hęc oīa sub unitate. Dixerunt

quidā ꝙ hꝫ ex mēbris fel renes & uenas & decursū spermatis & dorsū:& hꝫ ex coloribꝰ rubedinē:& ex saporibꝰ amarū:& quātitas orbis eiꝰ ē.8.gradꝰ.& ex diebꝰ hꝫ diē martis:& ex noctibꝰ noctē sabbati:& āni fridarie eiꝰ sūt septē.& āni eiꝰ maximi sūt.264. maiores sūt.66.medii aūt.40.& dimidiū:& minores.15.& fortitudo eiꝰ ī plagis circuli ī meridie. Et dixit mesceala ꝙ significet de imaginibꝰ hoīuꝫ hoīem rubeū habentē capillos ruffos & faciē rotundā leuiter homīes dehonestantē hn̄tē oculos croceos horribilis aspectꝰ audacē alˀcitū habentē ī pede signū uel maculā. Et dixit dorothiꝰ ꝙ signat hn̄tē acutū aspectū:& ex ptibꝰ ptē audacię & significat pseuerantiā calliditatē & supbiā & leuitatē & mobilitatē & audaciā & negociationē acuitatē & festinationē in oībꝰ rebus.& habet ex ptibꝰ mūdi Asce & terras romanorū usqꝫ in occidentē:& terras tuscorū.

SOl p aspectū fortuatꝰ est:& malus p cōiunctionē in uno signo & ē masculꝰ diurnꝰ opatˀ caliditatē & siccitatē:& ē significator patrū si fuerit natiuitas ī die significat regnū maximū & aīam uitalē & lumen & splendorē & intellectū & pulchritudinē & mūdiciā atqꝫ fidem. Et ex ętate finē iuuētutis. Et pticipatˀ uniuersis planetis ī dispositiōe annoꝝ. Et ex magisteriis regimē & principatū:& significat iaculatiouē iaculorū & uenationē purgationē cū oī spē purgandi q̄ corpa interiꝰ & exteriꝰ purgantˀ. Et ex infirmitatibꝰ significat infirmitates calidas & siccas ī corpibꝰ apparētes. Et ex substātia aurū plurimū & uniuersas spēs substātię. Et ex q̄litate ipsiꝰ aī sublimitatē prudētiā & q̄ sequūtˀ honestatē.s. largitatē & gloriā & ꝓlixitatē mētis. Et ex sectis culturā bonā & eis siˀia. Et significat īperiū uocis & fortitudinē celeritatis. Si cōplectitˀ ei saturnus significat uillicationē & hmōi principatū. Si Iupiter significat ī fide principatū & religionē & etiā iudicē inter hoīes iudicātē opa oppressoꝝ uˀ iiuriaꝝ &c̄. Si mars signat ducatū exercitꝰ & iuestigationē belloꝝ. Si uenꝰ signat regnū p mulieres & p obsequiū potentū. Si mercuriꝰ signat cōsultores regū & opus

librorũ & hereditatũ & maiorũ operũ. Si luna signat opus lega rorũ & detectionẽ cõsiliorũ & huiusmodi silia. Et dixerũt quidam ꝙ sol signat imaginẽ uultus hoĩs:& ꝓprie ex uiris oculum dextrũ:& ex mulierib⁹ oculũ sinistrũ:& dixerũt quidã ꝙ habet cor & medullã & femora. Et ex infirmitatib⁹ comestionẽ carniũ in ore:& detrimentũ oris ꝓprie:& descensionẽ aquę in oculum:ptãs ei⁹ in capite. Et dixerũt indi ꝙ cũ fuerit in ascendente erit cõburens & habebit signũ in facie. Et habet ex coloribus quicqd uidet̃ ꝑegrino colore:& ex saporib⁹ acrẽ. Et quantitas orbis ei⁹ est. 15. graduũ. Et ex dieb⁹ diẽ habet dñicã:& ex noctibus noctẽ Iouis Anni fridarie ei⁹ sũt decẽ. Et anni ei⁹ maiores sũt. 120. maximi sũt. 1460. medii. 39. & dimidiũ uel ẜm quosdam 69. & dimidiũ:minores uero. 19. Fortitudo ei⁹ ex plagis circuli ẽ ĩ oriẽte. Et dixit mesceala ꝙ signat de figuris hoĩuꝫ eũ q̃ habet colorẽ inter croceũ & nigrũ. i. fuscũ tectũ cum rubore breui staturę crispũ caluũ pulchri corporis:& habet ex saporib⁹ acutũ Et dixit dorothi⁹ ꝙ figura solis & lunę ẽ figura planetarũ q fuerint cũ eis:& ei⁹ q̃ dignior fuerit ĩ loco eorũ. Si ergo uelis scire figurã solis scito ꝙ sit crocea hñs partẽ ruboris capillorũ oculi ei⁹ aliquantulũ crocei. Et ex ꝑtib⁹ habẽs partẽ futurorũ. i. ꝑtẽ diuinationis & ẽ significator naturarũ & spũs sapiẽtię eleuatiõis & ꝑfectionis fidei quoqꝫ sciaꝝ & laudũ. Et ex ꝑtib⁹ mundi habet zamarach & cura & ferit & ei⁹ terminos & terras romanoꝝ

Venus fortuna fęminina nocturna & ẽ significatrix mulierũ & uxorũ ac matrũ si fuerit natiuitas diurna & opat̃ frigus & humiditatẽ temperatam:& ex ętate habet iuuentutẽ uel adolescentiã:& ex magisteriis instrumẽta ludorũ ornamẽta quoqꝫ & figuras pulchras & ludos alearũ & schacorũ & saltationes & ocia & fornicationes ac fornicatores & filios fornicatiõis & multitudinẽ coitus & uniuersa genera luxurię & cõpositiões coronarũ & usus earũ. & pulchritudinẽ ac mundiciã uestimenta etiã

& ornūmēta. Aurū & argentū & dilectionē ludos risus & gau/
diū & unguētis diuersisq; specieb⁹ uti potationes & ebrietates:
seq; credit oīb⁹: largitatē quoq; signat & dilectionē diligentiā
& amorē iusticiā & domos oratiōis retinet quoq; fidē: & signat
magisteriū omniū signorū ueluti musicā &c. ꝙ si cōplectit̄ ei sa/
turnus signat sonū cantationū quibus deflent̄ aliqñ mortui uel
quas cantāt edificatores qñ edificant edificia. Et si cōplectit̄ ei
Iupiter signat sonū lectionū uel cantationū quib⁹ utunt̄ dñi se/
ctarū in altarib⁹ & locis oratiōis eorū in laudē dei oīpotentis.
Et si Mars signat sonos quib⁹ utunt̄ seculares & cantus uulgi in
quib⁹ fit mentio blasphemię uel prędiorū: uel in quo fit mentio
carceris uel laboris & horū silia: ut cant⁹ in quo fit mētio captio
nis & alligationis & pcussionis flagellorū. Si sol signat sonū li/
gni quo cantat̄ corā regib⁹ & nobilib⁹. Si Mercuri⁹ sonū q exer
cet̄ in cōpositiōe uersuū. Et si luna significat cant⁹ nautarū in na
uibus. Et ex infirmitatib⁹ morbos habet frigidos & humidos
qui accidūt ꝓprie & multotiens in membris genitalib⁹. Et ex
substātia quę acquirit̄ ꝓpter pulchritudinē. ut sūt ornamēta mu
lierū: & uestimēta earū margaritas atq; picturas. Et ex qualita/
te animi suauitatē & amicitiā & cōmestionē & his silia: & cupi
ditates potiōis & cōmestionis ac coit⁹. Et ex sectis culturam
idolorū & eos in quib⁹ maxime exercent̄ comestiōes atq; pota
tiones. Et dixerūt quidā ꝙ significat anchas & spinam dorsi &
sperma. Et alii dixerūt ꝙ habet significare pīguedinē & carnes
& renes & uuluā matricē uentrē pectinē & umbilicū. Et habet
ex colorib⁹ albedines: & ex saporib⁹ unctuosū. Et quātitas or/
bis ei⁹. 7. graduū. Et habet ex dieb⁹ diē Veneris: & ex noctib⁹
noctē martis. Et anni fridarie ei⁹ sūt. 8. Et anni ei⁹ maiores. 82.
maximi. 151. & medii. 45. minores uero. 8. Fortitudo ei⁹ in pla
gis circuli est in dextra orientis. Et dixit mesceala ꝙ signat de
figuris hominū hoīem albū trahentē ad nigredinē pulchri cor
poris & capilloꝝ: faciē habentē rotundā: & paruā hn̄tē maxillā

pulchros oculos & eius nigredo oculorũ est plusq̃ꝫ oportet. Et dixit dorothius signat hoiem pulchrã faciẽ habentẽ pulchros oculos & multos capillos & plus albũ confectũ rubore crassum ostendentẽ beniuolentiã. Et habet ex ptib⁹ partẽ desiderii: & significat amicitiã & ludũ & dilectionẽ & patientiã & cõiũctiones masculorũ. Et habet ex partib⁹ mũdi albiget & aliemen & terras arabum.

Mercurius cõmixtus masculin⁹ diurn⁹ inclinat̃ p naturã suam ad eũ cui complectit̃ ex planetis & ex signis: & est significator fratrũ minorũ: & significat seruos & dilectionẽ cõcubinaꝝ: signat etiã deitatẽ & oracula pphetaꝝ & credulitatẽ et opus et bonorem uel orationẽ. Qui si in natura sua fuerit & null⁹ planeta ei cõplectit̃ significat res terreas & rerũ augmentationẽ crescẽdo: & ex ętate iuuentutẽ: & pfectũ in ea: et ex opib⁹ opera quę generant eognitionẽ prędicationẽ & rhetoricã et negociationes et extimationẽ & geometriã: et dispositionẽ rei & philosophiã et auguria et puerbia et scripturã: et uersificandi scientiã et op⁹ numeri maxime. Cui si complectit̃ saturn⁹ significat ex ope numeri opus mensurę terrarũ et hereditatũ et numerũ edificiorũ atq̃ꝫ telarũ. Si Iupiter signat numerũ psallendi et numerũ librorũ diuinorũ. Si mars significat numerũ q̃ fit in donatiuis exercituũ et pugnantiũ et numerũ pcussionũ flagellorũ atq̃ꝫ clauarũ. Si sol signat pręesse numero regũ et substãtię domorũ: Si Ven⁹ signat numerũ chordarũ lignorũ seu cythararũ numerũ sonorũ atq̃ꝫ fistularũ. Si luna signat numerũ ferculoꝝ q̃ fiũt ad comestiones itinerantiũ extra domũ. Et signat de infirmitatib⁹ infirmitatea spũales aię. i. cogitatiões horribiles: et inquietudinẽ mentis atq̃ꝫ dubitatiões et cętera silia. Significat etiã animi qualitatem et cętera silia ẜm cõplexionẽ suã et cõiunctionẽ: cũ fuerit fortunat⁹ erũt bonitates ẜm genus fortunę q̃ facit eũ fortunatũ: et ẜm locũ in quo fuerit fortunat⁹ mercurius: et cũ fuerit malus

erũt iniquitates ꝑm malũ qđ eũ facit malũ:& ꝑm locũ in quo fa/
ctus est malus. Et significat ex sectis culturã unitatis & horum
filia:& hoc secreto cũ hypocrisia & simulatione. Et dixerũt qui
dã ꝙ significat femora umbilicũ & pectinẽ & crura neruos atq;
uenas & ex colorib⁹ habet omnẽ colorẽ cõmixtũ atq; uariatũ:
& alez meniũ qui est color floris lilii agrestis:& ex saporib⁹ace/
tosum. Et quãtitas orbis eius est.7.graduũ:& habet ex dieb⁹ diẽ
mercurii:& ex noctibus noctẽ diei dñicę. Anni fridarie ei⁹ sũt
13.& anni ei⁹ maiores.76. maximi.460.medii.48.minores uero
20.fortitudo ei⁹ in plagis circuli est in septẽtrione. Et dixerunt
quidã mercurius a medio retrogradatiõis eius usq; ad stationẽ
secundã significat pueritiã: & a statiõe secũda usq; ad cõiunctio
nem solis iuuẽtutẽ: & a cõiunctiõe solis usq; ad stationẽ primã
mediã ętatẽ:& a statione sua prima usq; ad medium retrograda
tionis significat senectutẽ & cõtrarietatẽ:& in cõiunctione sua
ꝑ directionẽ usq; ad stationẽ primã significat dilectionẽ & ami/
citiã & amoris imitationẽ:& ex statione sua secũda ad cõiũctio
nem iens significat inquisitionẽ dilectiõis & cõcordiã:& a sta/
tione sua prima iens iterũ ad retrogradationẽ significat inquisi
tionẽ contrarietatis & dissimilatiõis tarditatẽ & uerecundiam
paruã & occupationẽ & stuporẽ in rebus: & in medio retrogra
datioins significat celeritatẽ temperatã,ꝑpter ingenii debilita/
tem.& apud stationẽ secundã significat stuporẽ & occupationẽ
ingenii & tarditatẽ & egressus ab hac celeritatẽ & apertionem
ingeniorũ: & cõiunctione sua soli ꝑ directionẽ significat celeri
tatem expansionẽ ingeniorũ & latitudinẽ uel augmentationẽ
eorũ. Siliter Veneri accidit in his locis & planetis altiorib⁹. Et
dixit mesceala mercurius significat ex figuris hoĩem nõ multũ
albũ neq; nigrũ habentẽ colorẽ:frontẽ habentẽ eleuatã & lon/
gam:in facie longitudinẽ & nasum longũ:rarã habentẽ barbam
ĩ maxillis & oculos pulchros nõ ex toto nigros:longos quoq;
habentẽ digitos. Et ex partib⁹ habet partẽ negociationis: & si/

gnificat timorē & infestationē & bellum & inimicitias & seductiones & cōtrarietates: significat quoq; pfectum magisterium & subtilitatē in opere & inquisitione: & in cęteris quę fiunt in hominib⁹ ex actis & contentionib⁹. Et ex terris habet adelech alcuidem & maxime in meridie: & terras indorū.

Luna fortūa feminina nocturna operat̄ frigiditatē & humiditatē: & est significatrix matrum: si fuerit natiuitas nocturna & est in ea falsa temperatū & significat ętatem puerilē & initiū crescendi. Et ex opibus habet legatiōes & mandata: & opera aquarum atq; terrarū s̄m quantitatē fortunii uel infortunii uel mali q̄ si fuerit bona significat bonum & econuerso. Significat etiā principatū si pręfuerit uel fuerit domina aliquib⁹ rebus ad regē pertinentibus si fuerit fortunata a sole in bono aspectu & ī bono loco. Et de substantia significat argentum & terrę cultum si habuerit autoritcatem in quarta & ex fide religionem. Et ex infirmitatibus epilensiā paralisim guttā caducā & uultus torsionem enodationē membrorū & cōmotionem: & quicquid fuerit in similitudine frigoris & humiditatis. Et qualitatem animi s̄m coniunctionē suam cum planetis. Cui si complectit̄ fortuna: & fuerit fortuna ipsa Venus significat curialitatem & benignitatem: & animi suauitatem: & morum honestatē: & motus celeritatem: & diuinum obsequiū. Si fuerit Iupiter significat honestatem cautelam & societatem & benignitatem & uitę pulchritudinē. Et si complexa fuerit malis & fuerit mars significat studium susurrationis inter homines & usum ī talibus. Si Saturnus odium simulationē ac inuidiam. Si fuerit sol ab aspectu laudabili significat dispositionem regalē. Et si fuerit Mercurius significat rhetoricā id est facundiā & bonitatem linguę & scripturam. Et dixerunt quidā q̄ significat cogitationem & nouitatem animi & debilitatē sensus & grauitatem linguę: & mulieres honestas: & nutritiones paruulorū: & matres & materte-

ras.& pręparatiões ciborū. Et dixerunt alii ꝙ significat cerebrū ꝓprie & pulmonē. Et ex coloribus habet croceū: & ex sapori/bus salsum. Et quantitas orbis eius est. 12. graduū. Et significat ex uiris oculū sinistrū: & ex mulieribus dextrum. Et ex diebus habet diē lunę: & ex noctibus noctem ueneris. Anni fridarie eius sunt nouē. maiores autem. 108. maximi. 520. & medii. 66. & dimidium. & ſm quosdam. 39. & dimidium: minores uero. 25. Et fortitudo eius ex plagis circuli in dextra occidentis. Et di/xit Messeala ꝙ significat de figuris hominū hominē album cō fectum rubore iunctis superciliis: beniuolū habentem oculos nō ex toto nigros: faciem rotundā pulchram staturam: & in fa/cie eius signum. Et ex terris habet arcoch & timanā & aldeilā Et quidam dixerūt ꝙ significat pueritiam ab initio mensis usq; ad. 7. dies. & a. 7. diebus usq; ad. 14. dies iuuentutem: & signifcat ętatem pfectionis. i. medię ętatis usq; ad. 21. dies & noctes: & se nectutem usq; ad coniunctionē id est usq; in finē mensis quan/do cōiungit᷑ soli. Et cum fuerit sub radiis solis significat secreta & res occultas. & similiter omnis planeta: & in initio mēsis qñ crescit significat omne qđ faciendū est: & ī impletiōe sua quod destruendū est quia decrescit: & ī initio mensis ipsa & sol signi/ficat accusatores: & in fine mensis accusatos: & significat in ini tio mensis lucrū & continentiā: in fine mensis stipendia & dis/persiones: & significat in oppositione contrarietatem. & in ini tio mutationis ad oppositionem. i. cum fuerint inter eā & op/positionē. 15. gradus significat initiū contrarietatis & eius cau/sam. & cum separata fuerit ab oppositione significat causas ex/ceptionis a contrarietate. & in exitu suo de subradiis Solis si/gnificat exitū ab occultatione & his similia. & in introitu sub radiis significat aptationem ad occultandum: & hora diuisio/nis a Sole significat aptationem exitus sui ab occultatione: & hora exitus sui de subradiis significat apparitionem & aduen/tum ab absentia. & dum fuerit ī quarto aspectu Solis significat

diminutionē rei seu descensionē ab alto in infimū. Similiter in quarto aspectu secūdo sed in q̄rto aspectu primo significat apparitionē rerū & lucrū & augmentū cōtinentię & in q̄rto aspectu solis secūdo significat horū opposita. Et dixerūt quidā ꝙ luna a cōiunctione quidē usq; ad dimidiū luminis sui primū erit natura ei⁹ humida & a medietate luminis sui usq; ad impletionē erit natura ei⁹ calor. & ab impletione usq; ad dimidiū sui luminis secundū erit natura ei⁹ siccitas: & a dimidio luminis sui secūdi usq; ad cōiunctionē erit natura ei⁹ frigus. Reliqui uero planetę ab ortu suo usq; ad stationē suā primā in natura humiditatis erunt & significāt pueritiā: & a statione sua prima usq; ad oppositionē solis erit natura eorū calor & significat iuuentutē: & ab hoc loco usq; ad stationē secundā erit natura eorū siccitas & significat pfectā ętatē: & a statione sua secūda usq; ad occultationē suā primā erit natura eorū frigus: & significat senectutē frigidā. Et dixerūt quidā ꝙ sol significat spiritū. i. aīam uitalē: Luna cogitationē & sensū. Saturnus merorē & tristiciā uilitatē & malū. Iupiter sapientiā & rationē. Mars irā furiā & celeritatē. Venus ludū & gaudiū. Mercuri⁹ rōnalitatē seu dialecticā & disciplinā. Et q̄a diximus in hoc caplo de significatiōe planetarū dū cōplectunt alteri planetę. Similiter etiā est considerandū in cęteris rebus q̄ significant planetę.

DE ordine uero planetarū seu principatu eorū in cōceptione puerorū: & q̄ꝫdiu fuerint in uentre matris. Sciendū est ꝙ primus mensis ab hora. s. cōceptiōis est Saturni. secūdus Iouis. terti⁹ martis. q̄rtus solis. quint⁹ Veneris. sextus mercurii. septim⁹ lunę. octauus saturni: & iō nō uiuit qui nascit in octauo mense: eo ꝙ sub potestate saturni nascit. & nonus Iouis. Principatus quoq; siue ordinatio planetarū ī uita hūana. i. qualit disponāt uitā nati ita diuidit. Luna incipit ab ingressu nati. i. a natiuitate pueri. & disponit ſm quantitatē annorū nutritiuorū q̄ sunt quattuor anni. Deinde mercurius post decē. deinde Venus octo. postea sol. 19.

postea mars quindecim. postea Iupiter duodecim. deinde satur nus usq̧ in finē uitę. ¶ De natura capitis draconis & caudę.

Aput draconis est masculinus. Siliter etiā est for/tuna & natura eius est cōposita ex natura Iouis & Veneris & hoc significat regnū & fortunā atq̧ sub stantiā. Et dixerūt quidā ꝙ natura eius est augmē/tatio: quia cū fuerit cū fortuna auget fortunā eorū & cū fuerit cū malis auget malitiā eoꝝ: & āni fridarie eiꝰ sūt tres ¶ Cauda uero eius est mala & natura eiꝰ est cōposita ex natura saturni & martis: & significat deiectionē & casum atq̧ pauptatē Et dixerūt quidā ꝙ natura eius significat diminutionē ꝙ cum fuerit cū fortunis diminuit fortunā eorū & cū fuerit cum malis diminuit maliciā eorū: ideoq̧ dictū est caput: est fortuna cū est cum fortunis: & malū cum malis: & cauda mala cū bonis & bo/na cum malis: & anni eius fridarie eius sunt duo.

¶ De horis diei & noctis quorū sunt planetarū.

I fuerit aliqua dies uel nox alicuiꝰ planetarum erit prima hora ipsiꝰ planetę & secūda hora alterius pla netę qui ei succedit: cęterorūq̧ ꝯm ordinē circulo/rū pari ratione est successio: uerbi gratia die uene/ris cuiꝰ est & dies: prima hora est ipsiꝰ ueneris. secū da mercurii. tertia lunę. q̄rta saturni. quinta Iouis. sexta martis. septima solis. octaua iterū ueneris. nona mercurii. decima lunę. undecima Saturni. dnodecima Iouis. ecce habes. 12. horas diei inęq̄les. Itē de horis noctis. Prima hora sequētis noctis est mar tis cuiꝰ est & tota nox. secūda solis. tertia ueneris. q̄rta mercurii. quinta lunę. sexta saturni. septima Iouis. octaua iterū martis. no na solis. decima ueneris. undecima mercurii. duodecima lunę. & sic habes etiā. 12. horas noctis inęquales. Et incipit dies sab/bati postea cuiꝰ prima hora ē saturni: & ipsiꝰ est tota dies sic per ordinē numarando īuenies horas dierū & noctiū & diuisiones earū sup planetas singulos si deus uoluerit.

De horis maſ. & femi.

Dicūt & horę eē maſculinę & femininę: qa hora prima uniuſcuiuſq; diei & noctis eſt maſculina. ſecunda feminina. tertia maſ. quarta femi. ſicq; ſuccedūt ꝑ ordinē una. ſ. femi. alia maſ. uſq; ī finē diei & noctī

DIFFERENTIA TERTIA IN HIS QVE ACCIDVNT planetis ſeptē in ſemetipſis & qd accidat eis abinuicē.

Et quia iā annuēte deo iam ꝑegimus eſſe planetarū in ſemetipſis: & quid ſignificēt: ꝓſequamur narrādo quid eis accidat in ſemetipſis & abinuicē id eſt a quibuſdā erga quoſdam.

Significatio planetarū in ſemetipſiſ ē ut ſit planeta aſcēdens ī circulo augis ſuę minor lumine & magnitudine atq; curſu ideſt cū fuerit inter ipſum & ſuam augem minus. 90. gradibus ante uel retro: ſi autē fuerint inter ipſum & augē. 90. gradus ęquales erit ęqualis in lumine & magnitudīe atq; curſu. ſi uero fuerit extra hęc duo loca .i. plus. 90. erit deſcendēs de circulo augis & apparebit maior lumine & magnitudine ac curſu uelocior: & ſi fuerit portio eius ęquata minus. 180. gra. erit augēs numerum & ſi fuerit plus erit minuēs numerū: & ſi fuerit portio ei⁹ ęquata ex 180. gra. uel. 360. erit nec augēs nec minuens: & ſi addatᷣ ęquatio ęquata ſuꝑ mediū curſum dicitᷣ augens curſum uel numerū: & ſi minuitᷣ eius ęquatio dicitᷣ minuēs numerū. Et qn̄ aliqs planetarū altiorū. 3. uadit plus medio curſu ſuo dicitᷣ augere curſū: & ſi minus uadit dicitᷣ minuere curſū: & ſi uadit tm̄ dicitᷣ curſu ęqualis: & qn̄ aliquis planetarū inferiorū uadit plus medio curſu ſolis erit augens curſum. qn̄ uadit minus dicitᷣ minuēs curſum: & qn̄ uadit tm̄ erit curſu ęqualis. Luminariū autē eſſe in curſu ē ſicut eſſe triū altiorū planetarū. ❡ Fit quoq; planeta ſeptētrionalis

qn̄ dicatᷣ planeta maior ꝟ mīor seu eq̄l' lumīe magnitu̇ atq; cursu.

cũ transierit gẽzabar suũ.i.cũ transierit p uiam solis iens a meri/ die in septentrionẽ ille transit⁹.i.illa abscisio circulorũ dicit͛ gẽ/ zabar.cũ ergo planeta trãsierit ipsã abscisionẽ & fuerit inter pla/ netam & ipsã abscisionẽ minus.90.gra.erit planeta septẽtriona/ lis ascendens.& cũ fuerit a.90.usq͛ ad.180.erit septẽtrionalis de scendens: & cũ transierint hũc numerũ.i. cũ habuerit plus iens ad.270.erit meridianus descendẽs:& cũ transierint hũc nume/ rũ iens ad.360.erit meridian⁹ ascendẽs. hoc est esse planetarũ in semetipsis.

DE esse autẽ planetarũ ab inuicẽ tractem⁹.s. qd acci/ dat.5.planetis erga luminaria:& dicem⁹ ex hoc qd dixit Ptolemeus de almugea hoc est de uisione ĩ/ uicẽ faciei ad faciẽ.hoc est cũ fuerit inter planetã & solẽ dũ fuerit planeta occidẽtalis.i.dũ seqt͛ solẽ tantũ quantũ est inter domũ illi⁹ planetę & domũ solis de signis:aut cũ fuerit int͛ ipsũ planetã & lunã cũ fuerit oriẽtalis a luna.i. dũ succedit luna tantũ quantũ ẽ int͛ domũ planetę & domũ lunę ex signis.i. cum fuerit planeta tm̃ distãs a sole post quantũ distat dom⁹ ei⁹ a do/ mo solis.siliter de luna dicit͛: qa cũ *planeta successerit soli* & fue rit a sole saturn⁹.s.*in.6.signo.*& *Iupiter in.5.*mars in.4.uenus in 3.mercuri⁹ in.2.tũc dicit͛ esse ĩ almugea solis.Siliter cũ fuerit int͛ unũquęq͛ planetã & lunã succedentẽ hic numer⁹ signorũ uniuscuiusq͛ planetę dicit͛ esse in almugea lunę.

De ductoria.i.securitate planetę.

EX hoc ductoria planetę.i. ut sit planeta ĩ suo haiz.i.ĩ p/ te sibi ꝓpria & aliquo anguloꝝ ascẽdẽtis: & aliqd lumi nariũ: siliter ĩ loco sibi cõsili in q̃drante uidelicet ĩ alio angulo.ita ꝙ sit planeta ĩ die orientalis a sole:in nocte occiden talis a luna & oĩs planeta dicit͛ esse in sua ductoria ꝺm quosdam cũ fuerit int͛ planetã orientalẽ & solẽ.60.gra. Et oĩs planeta ex quo tegit͛ a radiis solis donec appareat de subradiis uocat͛ cõbu stus:& dũ incipit intrare radios dicit͛ incepisse cõburi:&dũ ab/ sconditur sub radiis & fuerit ꝓpe solem p.12.gra. dicit͛ oppressus

gẽzabar.

pla septẽtrional͛ / meridional͛

de almugea plaꝝ i. de visiõe inuicẽ faciei ad faciem

haiz.

pla cõbustus / oppressus

pta < unitus / euasus

& cũ fuerit cũ sole in uno gradu: fuerintq̃ inter eos. 16. minuta: uel infra & latitudo ei⁹ siliter uocat̃ unitus: & cũ transierit eandem unionẽ petẽs exitũ donec uideat̃ uocat̃ euasus. Et ex quo apparẽt tres altiores de subradiis & ĩcipiũt oriri. i. apparere mane ante solẽ: hoc est cũ fuerint ꝓpinquiores circulo hemisperii orientalis donec ueniãt ad oppositionẽ uocant̃ oriẽtales dextri & ex quo transierint oppositionẽ donec cõiungant̃ iterum soli uocant̃ occidentalis sinistri. ¶ Venus uero & Mercuri⁹ ex quo separat̃ aliq̃s eorũ a gradib⁹ solis in medio retrogradatiõis suę & apparẽt donec comburant̃ a sole in sua directione uocantur orientales & ex quo sepant̃ a sole in medio directionis suę donec iterũ cõburant̃ in retrogradatiõe sua uocant̃ occidentales: & cũ fuerint in ortu suo. i. cum fuerint orientales uocantur dextri. & dicunt̃ esse masculini & occiduo suo. i. cũ fuerint occidentales uocant̃ sinistri: & dicunt̃ esse feminei: & tũc sũt fortiores. ¶ Tres uero altiores postq̃ʒ exeũt de subradiis solis uocant̃ orientales & dicunt̃ augmẽtari in fortitudine usq̃ ad. 30. grad⁹ a sole & uocant̃ post hoc usq̃ ad. 30. gradus alios orientales fortes uel fortiores: & cũ transierint solem. 60. gra. uocant̃ planetę orientales eũtes ad debilitatẽ donec ueniant ad retrogradationem tũc noiant̃ orientales retrogradi donec sint & ueniãt ĩ oppositione: & post hoc erũt occidentales retrogradi cum transierint oppositionẽ donec pueniant ad directionẽ: deinde a directioue usq̃ ad. 60. gra. post directionẽ donec sit longitudo eorũ a sole. 30. graduũ dicunt̃ occidentales fortes deinde a longitudine. 60 graduũ post directionẽ dicunt̃ occidentales euntes ad debilitatẽ: deinde fiũt occidentales debiles donec intrent sub radiis solis. ¶ Inferiores quoq̃ ex quo separant̃ a sole & ipsi retrogradi uocant̃ orientales debiles: sicq̃ esse nõ desistũt donec ueniant ad directionem suã & tũc fiũt orientales fortes: donec longitudo eorũ sit a sole sicut longitudo solis ab eis fuit dũ cepissent debilitari euntes ad retrogradationẽ: deinde fiũt oriẽ/

tales debiles donec supponant radiis solis post hoc sunt cõiun cti: deinde combusti euntes ad apparitionẽ donec uideant: & ex quo separant a sole in directione usq ad.60.gradus sunt for/ tiores.& a.60.usq ad horam suę retrogradationis erũt occiden tales fortes & donec fuerint cũ sole erunt debiles:& planeta cũ exierit de subradiis solis:& nulli planetę iunctus fuerit dicitur q sit in lumine suo:hoc est esse planetarũ cum luminarib⁹.

¶ De his quę accidũt planetis ad seinuicem.

Esse autẽ illorũ erga seinuicẽ hoc est idem q cõiunctio.i.cũ fuerint duo planetę in duob⁹ signis aspi/ cientibus se & fuerit leuior in signo suo min⁹gra/ dibus q̃ fuerit ponderosior in signo suo:fuerintq inter eos.6.gra.uel infra:tunc dicit q leuior eat ad coniunctionẽ ponderosioris:& cũ gradus eorũ fuerint ęquales pficitur coniũctio eorũ:& cum transierit eũ erit ab eo separatus coniũctio hęc dicit coniũctio longitudinis. ¶ Cõiunctio uero latitudinis est ut duo planetę iungant per latitudinẽ. Et si fue/ rit applicatio coniunctionis oportet ut sit latitudo eorũ ęqua/ lis in una parte: & si fuerit coniũctio ex oppositiõe oportet ut sint latitudines eorũ ęquales: ita ut latitudo unius sit ascẽdẽs in septẽtrione: & alterius descẽdẽs in septentrione uel unius ascendens in meridie: & alterius descendens in meridie: aut si fuerit applicatio ex aliquo aliorũ aspectu: hoc est q sit latitudo uni⁹septẽtrionalis ascendens:& alteri⁹ meridiana descẽdẽs & ecõuerso in meridie:& hęc est applicatio latitudinis q̃ dicta est ¶ Et cũ separat unus planeta ab alio & nulli planetarũ iungit q̃ diu in eodem signo fuerit dicit cursu uacuus. ¶ Et cũ fuerit pla neta in aliquo signo: & aliquis planeta nõ aspexerit hoc signũ alter planeta q̃diu in eodem fuerit dicitur feralis uel agrestis. ¶ Et cum separat planeta leuis a planeta ponderosiori & iũctus fuerit alteri.transfert naturã primi ad secundũ. Transferr etiam planeta naturam alio modo: hoc est ut planeta leuis iũgat pla/

[Marginal notes in red manuscript: "coniunctio < longitudinis / latitudinis"; "Applicatio coniunctionis"; "Applicatio latitudinis"; "planeta vacuus cursu"; "planeta feralis"; "transfert naturam planeta leuis ad ponderosiorem"]

netę ponderosiori se: & ipse ponderosior iterum alteri se pon/
derosiori: tunc melius transfert naturā leuioris ad ponderosio
rem. ¶ Si autē nō iungit̃ unus istorū alteri: & iungit̃ uterq; alte
ri: tunc si aspexerit ille terti⁹ planeta aliquē locorū circuli red/
dit lumen eorū ad locū ipsum. & hoc uocat̃ redditus luminis.
Iterū si un⁹ planeta nō iungit̃ alteri: sed alter planeta tertius in
utrosq; transtulit lumen tūc hęc coniunctio dicit̃ etiā redditus
luminis. ¶ Sequit̃ ꝓhibitio & fit duobus modis. Vno. s. ex cō/
iunctione hoc cū fuerint tres planetę in uno signo sed in diuer
sis gradib⁹: & fuerit ponderosior plus gradib⁹ tūc ille qui ē me/
dius ꝓhibet priorē illū. s. qui est minus gradibus ne iungat̃ pon
derosiori donec ꝑtranseat eum. Secūdo modo ut duo planetę
sint in uno signo: & leuior iungat̃ ponderosiori: alter quoq; iū/
gatur eidem ponderosiori ꝑ aspectū: ille ergo q̄ est cū eo in uno
signo aspicientē ꝓhibet a ponderosioris cōiunctione: si fuerint
tñ gradus illius qui iungit̃: & ipsius qui aspicit ęquales. i. unius
numeri. Si uero ille qui aspicit fuerit ꝓpior gradui ponderosio
ris erit cōiunctio aspicientis. ¶ Et si cōiungit̃ planeta dño illi⁹
signi in quo fuerit: uel domino exaltationis seu domino cęte/
rarū dignitatū in quibus fuerit: dicit̃ pulsare idest mittere natu
ram illi⁹ planetę dñi. s. eiusdē dignitatis ad eū. ¶ Et si fuerit pla/
neta in aliqua dignitatum suarū & fuerit iunctus alii planetę q̄
habeat etiam partem dignitatis in eodem loco mittit ei etiam
utrāq; naturam suā. s. & illius cui iungit̃: & hęc missio omnis uo
catur alcobol. i. receptio.

Nunc sequit̃ redditus. i. qñ iungit̃ planeta alicui pla
netę qui comburit̃. i. qui fuerit sub radiis solis uel
fuerit retrogradus redditq; ei uirtutē ꝓpter debili
tatē suā quā nō ualet retinere tūc si fuerint utriq;
planetę in angulo uł succedentib⁹ angulorum erit
redditus cum ꝓficuo. similiter si fuerit qui coniungit̃ ei tantum
in angulo & ille cuic oniungit̃ receperit eum. Si autē fuerit pla

Marginalia: redditus luminis; ꝓhibitio cōiunctionis; pulsatio ptē seu missio nē ad aliū; receptio; redditus uirtutis cum ꝓficuo & detrimento; receptio

neta qui iungit̃ cadens ab angulo & ille cui coniungit̃ in angu/
lo uel in sequenti angulorum aut si utriq; fuerint cadentes erit
redditus cum detrimento.

Unde sequit̃ almenez.i.refrenatio que fit qñ plane/ta uult cõiungi alteri:sed anteq̃ȝ iungat̃ accidit re/trogradatio & sic destruit̃ eius cõiunctio. ¶ Hanc sequit̃ alichorad.i. cõtrarietas accidẽs: hec fit cum aliquis planeta leuis fuerit multorũ graduũ ĩ signo & alter illo ponderosior minus gradib⁹:terti⁹ quoq; leuior pri mo uolens coniũgi ponderosiori sed anteq̃ȝ ei coniungatur fit retrogradus ille leuior qui habet plures gradus & iungit̃ & ap/plicat̃ illi ponderoso. & transiens illũ iungit̃ etiã alteri planetę leuiori.& sic destruit̃ coniũctio illius prioris cũ ponderoso.

Sequitur alfaziz.i.frustratio. hec quoq; fit cũ aliquis planeta petit coniunctionem alterius planetę. sed anteq̃ȝ pueniat ad eum mutat̃ iste in aliud signum & erit aliquis planeta in paucis gradibus aspiciens ipsum signũ & erunt radii eius in initio signi. Cũq; exierit sequens planeta de primo signo iungit̃ isti aspicienti & annullat̃ coniũctio quam habebat cũ illo.s.cum primo.

Hinc sequitur abscisio luminis hoc est quando aliqs planeta petit coniunctionẽ alterius & fuerit in se/cundo signo a signo illius cui iungit̃ alter planeta. sed anteq̃ȝ iungat̃ ei prius fit ille qui est in secundo signo retrogradus:coniungit̃q; ei & abscindit lu/men suũ a planeta qui uolebat cõiungi ei:similiter si fuerit pla/neta iens ad cõiunctionẽ alterius planetę & ipse alter planeta cui uult iungi petat coniũctionem alterius planetę se pondero sioris:sed anteq̃ȝ pueniat leuis ad gradus ponderosioris iungit̃ ipse ponderosus alteri seipso ponderosiori:& abscindit lumen illius a planeta primo leuiori.

¶ De locis fortunatis & malis

Sunt quoq; his planetis loca in quib⁹ cōfortant͛ & in quib⁹ debilitant͛: & loca in quib⁹ fiūt fortunę: & loca in quib⁹ fiūt mali. Sed loca in quib⁹ fiūt fortunę sūt hęc. ut. s. sint in aspectib⁹ bonorū. i. in aliquo aspectu utili. s. sextili: aut ī trino aspectu qui a quibusdā ita nomiat͛ exagona radiatio quoq; ac trigona: & ut sint mali cadentes ab eis. sintq; sepati ab infortuna & iūcti fortunę: aut sint obsessi a fortunis uel radiis eoꝝ. i. ut sint inter duas fortunas uel inter radios fortunarū. ¶ Hęc est enī obsessio ut habeat planeta fortunā uel radios ei⁹ ante se & aliā fortunā uel ei⁹ radios post se. Et quidā uocāt hoc alitifert. i. ueneratio: aut sint uniti cū sole in uno gra. aut sint ī aspectu ei⁹ sextili: siue trino ul' consili aspectu lunę & luna tūc sit fortunata: & ut cursu sint ueloces aucti lumine & numero: aut sint ī dignitatib⁹ suis uel in suo haiz. i. ī sua silitudine ut sit uidelicet planeta masculin⁹ in signo masculino: & feminin⁹ ī signo feminīo & diurn⁹ in die sup terrā: & in nocte sub terra nocturn⁹ in nocte sup terrā: & in die sub terra & reliqua & ut sint in signis ī quib⁹ habuerint dignitates seu potestates suas: uel in gaudiis suis uel ī gradib⁹ lucidis recepti: & ex fortitudine eorū est ut sint ascendētes in septentrione: aut sint septētrionales: uel sint ascendētes in circulo augis suę aut in statione secūda hoc est qn̄ fuerint in statiōe ubi dirigant͛ a retrogradatiōe aut sint exeuntes de subradiis solis: aut sint in angulo uel in sequenti ei⁹: aut sint tres altiores orientales a sole: q; si eū aspexerit sextili aut trino aspectu erit illis hoc angumentū fortitudinis: aut fuerint ī quartis masculinis & sol cū fuerit in illis quartis masculinis aut in signis masculinis erit fortis etiā nisi sit in libra: quia ibi cadit. ¶ Et ex fortitudīe triū inferioꝝ est ut sint occidentales a sole: aut in quartis femininis & ex fortitudine lunę ut sit in nocte sup terrā & in die sub terra in loco feminino uel in signo feminino: & cū fuerit in exaltatione solis

¶ De infortunio planetarū.

¶ Ex infortunio uero planetarũ & destructiõe eorũ est ut sint
in cõiunctiõe malorũ aut in oppositione eorũ uel in eorũ tetra
gona aut trigona aut exagona radiatione: aut si fuerit inter eos
& corpus mali uel radios eius minus termino planetę: aut fue/
rint in terminis malorũ aut domibus eorũ: aut sint mali eleuati
sup eos a. 10. uel. 11. a locis eorũ: & multo deterius si nõ recepe/
rint eos. Aut fuerint in cõiunctione solis uel oppositione eius
uel in tetragona radiatiõe: aut fuerint in capitib⁹ suorũ gẽzabar
aut cũ caudis suis aut cũ capite draconis uel cauda sintq̧ int̃ eos
& int̃ aliquẽ istoꝝ. s. locoꝝ. 22. grad⁹ uel infra: & maxime si fuerit
luna in aliquo eorũ: silĩter & sol tũc magis impedit̃ ab eis. i. a ca
pite uel cauda cũ fuerint inter ipsũ & unũ eorũ etiã. 4. gra. añ uel
retro. aut fuerint planetę obsessi inter duos malos: hoc est ut sit
planeta in signo aliquo & cũ eo malus uel radii ei⁹ ante se: & ma
lus uel radii ei⁹ post se: aut sepet̃ a malo p cõiunctionẽ uel p aspe
ctum: & iungat̃ tali modo alteri malo: aut fuerit malus ul' radii
eius in signo qđ est ante eũ. i. in secũdo ab eo & in signo qđ est
post eũ. i. in. 12. ab eo fuerit alter mal⁹ uel radii ei⁹. Similiter di/
cit̃ de signis q̄ sint obsessa. Qđ si aspexerit fortuna uel sol eũdẽ
planetã obsessum uel signũ obsessum a trino ul' a sextili aspectu
fueritq̧ inter eũ & coniũctionẽ minus septẽ gradib⁹ soluit̃ ipsa
malicia uel obsessio. De termino planetarum [illegible] ¶ Et ex hoc ut sit
planeta retrogradus uel sub radiis solis combust⁹: aut cadẽs ab
ascendẽte: aut ex debilitate eorũ ut sint tardi cursu aut in statio
ne prima hoc est qñ stant ut retrogradi fiant. aut sint in gradi/
bus tenebrosis. aut sint masculini. ĩ signis femininis & gradib⁹
femininis ĩ die sub terra & ĩ nocte sup tetrã. aut sint feminini ĩ
signis masculinis & in gradibus masculinis ĩ nocte sub terra &
in die sup terrã. aut sint in oppositione dignitatũ suarũ seu po/
testatũ: aut descendẽtes in meridie uel meridiani aut cadentes
ab angulis uel a succedentib⁹ angulorũ. aut in domib⁹ cadenti/
bus aut sint in uia cõbusta quę est medietas ultima librę & pri/

ma medietas scorpionis: aut iũgant᷑ planetę retrogrado uel im/
pedito seu cadenti aut non sint recepti. Aut sint tres altiores a
sole occidentales. aut in quartis femininis. & debilitas solis est
ut sit in signis femininis aut in quartis femininis nisi sit in do/
mo nona: & debilitas triũ inferiorũ est ut sint orientales aut in
quartis masculinis.

¶ De amicitia & odio planetarũ.

T dicit᷑ in planetis q sint quidã eorũ se iuuicẽ dili/
gentes & odientes: nã de diligentib⁹ quidam anti
quorũ dixerũt q Iupiter diligit oẽs planetas & sit
amicus eorũ & ipsi illi⁹ pręter martẽ. Veneris ami/
ci sunt oẽs planetę & oẽs diligunt eũ pręter satur/
num. Saturni autẽ amici sunt Iupiter sol & luna & inimici eius
mars & uenus & ipsa plus habet eũ odio. Et amica martis ẽ Ve/
nus & cęteri planetę odio habent eũ & plus Iupiter & sol. So/
lis uero amici sũt Iupiter & Venus: & inimici mars mercuri⁹ &
luna. Mercurii amici sũt Iupiter Venus & saturnus tm̃ & inimi
ci eius sũt sol & luna & mars. Lunę autẽ amici sũt Iupiter & ue/
nus & saturnus: & inimici mars & mercurius. ¶ Capitis draconis
amici sũt Iupiter & uenus & inimici saturn⁹ & mars. ¶ Caudę ue/
ro amici saturnus & mars: inimici sol & luna Iupiter & Venus.
¶ Et sũt alię species inimicitię cũ fuerint duo planetę habẽtes do
mos suas oppositas ut mars & Venus & cũ cõiũgunt᷑ dicit᷑ aper/
tio portarũ. Tertia quoq; spẽs inimicitię est ut sint duorũ plane
tarũ exaltationes oppositę. ¶ Fortior autẽ planetarũ amicitia est
ut cõcordet planeta cũ planeta ĩ natura & in qualitate atq; sub/
stantia & potestate sicut cõcordat mars cũ sole quia uterq; con/
cordat in caliditate & siccitate & acuitiõe & celeritate & ẽ do/
minus exaltationis ei⁹ in qua apparet eius fortitudo: & uti con
cordat luna & Venus in frigore & humiditate. & est dñа exal/
tationis eius. ¶ Cum autẽ concordauerũt duo planetę in natura
& substantia ut Iupiter & Venus sunt amici.

apertio portarum.

¶ DIFFERENTIA QVARTA IN EXPOSITIONE NOMINVM ASTROLOGORVM.

T psequamur nūc expositionē nominū astrologorū. Initiū horū ē Cōiūctio & res significātes destructiones seu mutatiões quę fiunt in hoc sęculo ex cōiunctionib⁹: quarū numerus est sex: maior autē oībus coniunctionib⁹ est cōiunctio saturni & Iouis ī initio arietis & hęc fit ī .960. annis. ¶ Secūda autē eorū cōiunctio est in initio uniuscuiusq; triplicitatis & hęc fit in. 240. ānis. Iungūť enī in unaquaq; triplicitate duodecies: & fortassis faciūt in unaqq; triplicitate. 13. coniūctiones: deinde mutať eorū cōiunctio ad triplicitatē q̄ huic succedit. ¶ Tertia autē cōiunctio est saturni & martis in initio cancri q̄ fit in oībus. 30. ānis. ¶ Quarta quoq; est cōiunctio Iouis & saturni ī unoquoq; signo q̄ fit in oib⁹. 20. annis. ¶ Quinta ē descensio luminaris maioris in punctū ęquinoctii uernalis tpis. s. ingressus solis ī capite ariet̄ q̄ fit in oī anno. ¶ Sexta est cōiunctio luminariū & oppositio eorū q̄ fit ī dimidio cuiusq; mensis lunaris. Et q̄n diciť ascendēs cōiunctiōis diciť uel significať ascendens mūdi. i. signū qđ ascendit hora introitus solis in p̄dictū punctū ęquinoctii uernalis in initio. s. illius anni in quo debet fieri cōiunctio prędicta.

¶ De ānimodar. i. grad⁹ ascendētis natiuitatū inuestigatiōe.

T ex hoc animodar qđ est īuestigatio grad⁹ ascendentis alicuius natiuitatis: & putāt multi astrologorū ꝙ īueniať p eūdē idē grad⁹ ascēdētis natiuitatis alicuius: sed hoc falsum est: & hoc iā patefeci in libro meo quem feci de animodar: sed inuenitur per eundem dignior omnib⁹ gradibus circuli post gradū ascendētis ī eadē hora ꝭm cursū naturalē: & cōcordat multotiens. i.

accidit aliqñ φ inueniaꝛ p eũ gradus aſcendẽtis. Cui⁹ rei cogni/
tio eſt ut conſidereꝛ gradus cõiunctionis uel gradus p̃uentiõis
q̃ fuerit ante ipſã natiuitatẽ: & ſi fuerit cõiunctio illi natiuitati
ꝓpior uocaꝛ ipſa natiuitas coniunctionalis: & ſi fuerit p̃uentio
illi ꝓpior dicitꝛ p̃uentionalis. i. in qualicũq; eoꝝ fuerit natiuitas
in cõiunctiõe. ſ. uel p̃uentione eodẽ modo & nomĩe natiuitas
p̃dicta nuncupaꝛ: & quia gradus cõiunctiõis eſt idẽ gradus in
quo iunguntꝛ luminaria nulla eſt inquiſitio nec indiget expoſi
tione: in preuentiõe autẽ quia unũqδq; luminariũ eſt in gradu
ſuo. i. in diuerſis gradib⁹. Neceſſe eſt nobis ſcire quẽ horũ gra/
duũ uelit intelligi gradũ p̃uentiõis: & iã dixit Ptolemęus quia
gradus illi⁹ luminaris qδ fuerit ſup terrã eſt gradus p̃uentionis
& quidã ſepientũ dixerũt φ ſi euenerit in p̃uentiõe φ unũ lu/
minariũ ſit in gradu orientis & alterũ in gradu occidẽtis: tunc
gradus oriẽtis erit gradus p̃uentiõis. Et dixit Vellius quia gra
dus p̃uentionis eſt gradus in quo fit impletio uolens intelligi
gradũ lunę: ſed qa hoc eſt opus Ptolemęi oportet ĩ hoc nos re/
dire ad eius ſententiã. cũ ergo gradus cõiunctiõis uel grad⁹ pre
uentionis certiſſime patuerit cõſtitues gra. aſcendentẽ p exti/
mationẽ horę natiuitatis & quattuor angulos & reliquas do/
mos: deinde aſpicies gra. cõiunctiõis uel gradũ p̃uentiõis quę
fuerit ante natiuitatẽ. & quis planetarũ in eo fuerit dignior uel
fortior in eadẽ hora cõiunctiõis uel p̃uentionis p multitudinẽ
dignitatũ ſeu poteſtatũ. i. cõſiderabiſ qs planetaꝝ habeat ma ius
dominiũ in eodẽ loco. Nũc ergo planetã equabis ad horã opi/
natã natiuitatis. deinde aſpicies utrũ ſit gradus illi⁹ planetę in
ſigno in quo eſt ꝓpior gradui. 10. domus aut gradui aſcendẽtis
& cui horũ ꝓpior fuerit facies hunc angulũ ad inſtar grad⁹ ipſi⁹
planetę & eius minuti: & diuides. 12. domus p eũ. dixit Ptole/
męus ſi planetę plures cõuenerint in dominio eiuſdem loci &
fuerint ęquales in fortitudine cõſtitues dominũ loci illũ q fue/
rit dñs haiз: φ ſi in hoc etiã cõuenerint cõſtitues eũ q uelocius

debet mutari ab esse suo ad id qd fuerit melius.i.eũ qui uolue/ rit exire de aliquo signo in quo fuerit:& intrare aliud ĩ quo ha buerit plures dignitates: uel si fuerint orietales a sole eliges eũ qui soli fuerit ꝓpinquior & nõ fuerit sub radiis. Si uero ĩ angu/ lo fuerint ille est eligendus qui gradui eiusdẽ anguli fuerit pro pinquior:& hoc intellige.

ET ex hoc hylech.i.locus uitę in natiuitatibꝰ cuius scientia est ut primo aspicias horã natiuitatis:quę si fuerit in die accipies a sole: qui si fuerit ante gra dum signi ascendẽtis p.5.gradus aut infra: aut fue rit in.10.uel.11. siue masculinũ fuerit ipsũ signũ seu femininũ aptus erit ut sit hylech. Si autẽ fuerit in his tribus lo cis.s.in septima uel octaua uel nona in signo mas.siliter aptꝰerit ut sit hylech. Si uero fuerit in his tribꝰ locis in signo feminino nõ erit aptus ut sit hylech. Hinc aspicies lunã q̃ si fuerit ĩ ascen/ dente uel in secũda uel tertia aut in septima ul' octaua erit apta hylech siue masculinũ siue femininũ fuerit signũ. Et si fuerit an/ te gradũ signi ascendentis p.5.gradus uel infra:aut fuerit in.10. uel.11.aut in q̃rta uel q̃nta uel in septima ĩ signo feminino apte tur hylech. Si autẽ fuerit ĩ aliquo istorũ in signo masculino nõ erit apta hylech si fuerit in die natiuitas. Si uero natiuitas fue/ rit nocturna incipiamꝰ a luna quę si fuerit in aliquo prędictorũ locorũ:ſm ꝙ ꝑdiximus erit apta hylech. Si autẽ luna nõ fuerit in eis aspicies post hoc ad solẽ:qui si fuerit ante gra.7.p.5.gradꝰ uel infra:aut si fuerit in.4.uel in.5.erit aptus ut sit hylech siue si gnũ fuerit masculinũ siue femininũ. Si uero fuerit ante ascẽden tem.5.gradibꝰuel infra:aut in ascendẽte uel ĩ secũdo signo mas. aptabit etiã hylech. Si autẽ fuerit in aliquo istorũ locorũ ĩ signo femi.nõ erit aptus hylech. Qd si luminariũ aliqd nõ fuerit aptũ hylech. Aspice post hoc natiuitatẽ:utrũ sit coniunctionalis aut ꝑuentionalis.i. utrũ sit post cõiunctionẽ uel ꝑuentionẽ. Qd si fuerit natiuitas cõiunctionalis & fuerit gradus cõiunctiõis in

aliquo angulorũ uel in succedenti angulo: erit in loco apto by/
lech. Si uero prędictus gradus fuerit cadẽs ab his octo locis.i.
ab angulis & a succedentibus angulis nõ erit hylech. Aspicies
tunc gradũ partis fortunę: qui si fuerit in aliquo anguloꝝ uel in
succedentibusangulis: erit in loco apto hylech. Si uero cadens
fuerit ab his.8.locis. Aspicies post hoc gradũ ascendentis & cõ
stitues eũ hylech. Si uero natiuitas pręuentionalis fuerit: inci/
pies a gradu ꝑuentionis. Aspiciesq; eũ sicut prius fecisti in gra.
cõiunctionis: & post ipsum gradũ partis fortunę: post ipsũ gra.
ascendentis eo ordine quo prędixim⁹ in gradu coniunctionis.
De sexu autẽ signoꝝ nõ curabis.i.nõ aspicies utrũ sint signa illa
mas.uel femi.nisi tantũmodo in luminarib⁹ hoc est in gradu cõ
iunctionis uel pręuentionis & ascendentis & ꝑtis fortunę non
consideres utrũ sint in mas.signis uel femi.tã in angulis q̃z ĩ suc
cedentib⁹angulorũ: sed hęc quattuor tñ erũt tunc apta hylech
cũ fuerint in his octo locis.i.in angulis uel succedentib⁹ eorum
si uero fuerint in locis recedentib⁹.i.cadentib⁹ ab angulis non
erunt apta hylech. Apparet itaq; ꝙ sol sit hylech aptus in die &
nocte sup terram & sub terra in.11.locis: sup terram ĩ.6.locis &
sub terraĩ.5. Luna quoq; apta erit hylech ĩ die & nocte sup ter/
ram & sub terra siliter in.11.locis. sup terrã in.5.& sub terra ĩ.6.
& cũ hoc si fuerit luna in his locis sub radiis solis non erit apta
hylech. Aspiciens autẽ hylech in angulis & succedentib⁹ eorũ
ſm ꝙ ęquant̃.12. domus circuli ꝑ gradus horarũ ascendẽtis ſm
ꝙ exponit̃ eius opus in canone planetarũ.i. in libro cursuũ pla
netarũ. Cũq; ęquaueris domos hoc modo: omnis planeta q fue
rit ante gradum signi ascendentis uel cuiuslibet dumus ꝑ.5.gra
dus uel infra erit fortitudo eius ualida ĩ domo quę ei succedit.
& omnis locus ex locis q̃ prędiximus est aptus hylech: si aspe/
xerit eũ aliquis dñorũ illius qui sit dñs domus aut dñs exalta/
tionis aut dñs termini: aut triplicitatis: aut dñs faciei & si non
nõ erit aptus hylech.

¶ De alcocboden.

ET ex hoc alcocboden q̄ est significator uitę.i. dn̄s annorū: uel dans annos quē cū uolueris scire & iā p̄nosti bylecb eo ordine quē p̄dixi: aspicies dn̄m dom⁹ bylecb aut dn̄m exaltatiōis ei⁹ aut dn̄m termini ei⁹ aut dn̄m triplicitatis aut faciei ei⁹ qs horū fortior fuerit & autētior in loco bylecb: & si aspexerit bylecb erit dignior alcocbodē: q̄ si nō aspexerit bylecb q̄ fuerit pluris auc̄tis aspicias eū q̄ fuerit auc̄tis minoris donec inuenias aliquē ex illis q̄ aspiciat: q̄ si nō aspexerit bylecb nō poterit ille loc⁹ esse bylecb: & tunc quęres ab alio bylecb & iterū q̄res ab eodē secūdo bylecb alcocboden eo ordine quo p̄diximus: q̄ si ęq̄les fuerint duo planetę uel tres in auc̄te gradus bylecb & aspexerit uterq̄ erit dignior alcocboden q̄ fuerit fortior loco. Si uero fuerint ęq̄les in fortitudine loci.s. ubi fuerīt ipsi planetę erit ille alcocboden q̄ ꝓpior fuerit gradui bylecb. ¶ Quibusdā autē uidebat̄ meli⁹ inspicere a dn̄o dom⁹ q̄ si aspexerit bylecb ponebāt eū alcocbodē & nō cōsiderabāt alterū & si nō īuenissent dn̄m dom⁹ aspicientē bylecb accipiebāt dn̄m exaltatiōis quē si aspicere uiderēt bylecb ponebāt alcocbodē eū & nō cōsiderabāt aliū: sil'r faciebāt de dn̄o triplicitatis termini atq̄ faciei p ordinē & erat dorothius p̄ponens dn̄m termini in hoc dn̄o dom⁹. ¶ Et quidā dixerūt q̄ si ęq̄les fuerint duo planetę uel tres uel plures ī dignitate & in ꝓpinquitate aspect⁹ gradui bylecb ille erit alcocboden q̄ erit ī loco laudabili a sole.i. q̄ fuerit cū sole in uno gra.p.16.minuta aut infra: uel ꝓpinquior gradui āguli: aut ī initio ort⁹ sui.i. cū mane apparuerit: aut fuerit ī statiōe sua secūda: uel ī aliquo eē s.laudabili a sole sicut p̄diximus ipse erit alcocboden. si uero gra. solis fuerit bylecb & fuerit ī ariete uel ī leone erit sol bylecb & alcocbodē sil'r & nō cōsiderabit' ali⁹ alcocboden p̄ter eū: sil'r si fuerit gra. lunę bylecb & fuerit ī tauro uel in cancro habeto eā p bylecb & alcocboden. sil'r & nō cōsiderabis alcocboden aliū pręter eam.

Almuteꝫ .i. vinces

Lmutaꝫ est qui pręest natiuitati: ab eo significat̃ eẽ nati post hylech & alcochoden: & ipse planetis cę teris est pluris auctoritatis in ascendẽte & in locis luminariũ atq̃ꝫ in loco ꝑtis fortunę ĩ loco quoq̃ꝫ cõ iunctionis uel ꝓuentionis q̃ est ante natiuitatem. Qđ si pręfuerit aliq̃s planeta duob⁹ locis aut trib⁹ aut quattuor aut plurib⁹ pre multitudine potestatis suę erit ipse almutaꝫ .i. au ctor & significator uitę p⁹ hylech & alcochoden: & ꝑ eũ signifi catur esse nati: & quidã habẽt eũ ꝓ alcochoden ad dandũ uitã.

De profectione signorum.

T ex hoc signũ ꝓfectionis in annis natiuitatũ atq̃ꝫ mũdi. Nã ĩ ãnis natiuitatũ scĩa est: ut aspicias quot anni transierũt nato ex annis solarib⁹ ꝑfectis: aspi ciesq̃ꝫ oĩ anno signũ unũ: & incipies ab ascendente nati ꝑ successionẽ signorũ quousq̃ꝫ finit⁹ fuerit nu merus signũ qđ succedit ẽ signũ ꝓfectionis ab ascendente signũ uidelicet anni intrãtis quẽ nõ misisti in numero: hoc erit ĩ tali gradu sicut fuit in ascendẽte natiuitatis: & dñs eiusdẽ dicit̃ al cochoden: cui⁹ interpretatio est dñs anni. Siĩr numerabis a signo solis unicuiq̃ꝫ anno signũ unũ: & exibit ꝑ hoc signũ profe ctionis a sole. Siĩr a signo lunę & a medio cęli: & a parte for tunę in siĩtudinẽ grad⁹ radicis .i. pũcti natiuitatis. Cui⁹ rei exẽ plar est ꝙ quidã natus est oriente capricorno .s. 17. gradu ei⁹: & sol ęrat in piscib⁹ .15. gradu: & mediũ cęli scorpionis .8. gra. & lu na in libra .15. gra. & pars fortunę in leone .17. gra. & iam transie runt nato tres anni ꝑfecti ꝑuenietq̃ꝫ quart⁹ ann⁹ ab ascendẽte in ariete qui ẽ quart⁹ a capricorno usq̃ꝫ ad .17. gradũ eiusdẽ arietis: & erit mars alcochoden: & ꝑuenit locus solis ad geminos usq̃ꝫ ad .15. gra. eiusdẽ signi: & ꝑuenit luna ad capricornũ ad .15. gra. & ꝓfectus a medio cęli ad .8. gradũ aquarii: & ꝓfectus a ꝑte for tunę ꝑuenit usq̃ꝫ ad .17. gradũ scorpii. Cũq̃ꝫ ꝑuenerit ann⁹ ad gra dum ꝓfectionis: ut ad .17. gradũ arietis ĩ hoc exemplo: & fuerit

inter ipsum & similē gradū succedentis signi ad quē debet pue/nire annus sequēs in eadē domo planeta uel radii ei⁹: & uolue/ris scire qñ puenerit ꝓfectio ad ipsū planetā uł ad radios ei⁹ aspi cies quid sit inter gradū ad quē pueniet annus: & planetam uel radios ex gradib⁹ & minutis: & multiplicabis illud p. 12. & sex/tam illi⁹ numeri quē multiplicas uel in. 12. gradus & .6. uni⁹ gra/dus & quot ꝓuenerint erunt dies ex anno illo in quo fueris in quibus ꝓueniet ꝓfectio a gradu in quo incipit usq₃ ad gradū ad quē numerasti post fiet ꝓfectio ipsi⁹ planetę. ¶ Profectio aūt ex annis mūdi dixit alchindus est qđ fuerit inter annū cōiunctio nis que significauit sarracenorū sectā: & inter annū albegerat in quo cępit primū p̄dicare mahometus q fuit prim⁹ annorū arabū 52. anni solares & .57. dies & fuit ascendēs anni illi⁹ cōiunctiōis p̄dictę sectę signum geminorū: & puenit ꝓfectio eiusdē anni ad/uirginē: & inter ipsū primū annorū arabū: & primū annorū ie₃/dagird regis psarū fuerūt. 3624. dies. s. pfecti. ¶ Cum ergo uolueris habere noticiā huius rei accipe annos ie₃dygird & uerte eos ī dies sicut iā expositum est in a₃ig idest in libro cursuū planeta/rū: & adde desup dies qui sūt inter primū annorū arabū & ie₃dy gird: & diuide hoc p. 365. dies & quartā partē diei: & quot diui siones exierint tot erūt anni solares. & qđ remanserit ex mensi bus & dieb⁹ erit ex anno imꝑfecto: qđ cum ita collectum fuerit ex annis ipsi sūt anni solares ab initio annorū arabū: ꝓiice ergo omni anno signū unū & incipe a uirgine & ad quodcūq₃ signū te p̄duxerit numerus ipsum erit signū ad qđ puenit annus mū/di ab ascensione coniunctionis p̄dictę sectę. ¶ Aliis autē extra alkindū uisum est ut adderent sup annos ie₃dagird pfectos. 61. annos & .2. menses & .12. dies. & .16. horas: ex annis persidū qui sunt sine fractione. i. sine quarta diei & extenderēt hos annos in dies ac uerterēt dies in annos solares sicut p̄diximus & inci perent ꝓiicere ab initio librę: ꝙ si uolueris ꝓfectionē a signo cō iunctionis sectę sit ꝓiectio a scorpione: si uero uolueris ꝓfectio

de secta sarracenorum

nem ab ascendēte regni minue ex annis iezdagird annos illos 317. persidos & uerte eos ī annos solares sicut ꝑdiximus: & incipe ꝓiicere a uirgine. ¶ Rursus si uolueris ꝑfectionē ab ascensione ꝑfectionis mutatiōis cōiunctionis a triplicitate aquatica ad triplicitatē igneā minue ex annis iezdagird ꝑfectis. 176. annos & uerte illos q̄ remanēt in annos solares: & incipe ꝓiicere a leone & quo ꝑuenerit numer⁹ in eodē signo erit ꝑfect⁹ uniuscuiusq; initii eorū q̄ dixim⁹.

¶ De directione significatoris.

Et ex hoc sequit̄ atazir. i. directio: hoc est ut dirigas significatorē aliquē ad aliquē locū signorū & scias quid sit inter eos ex gradib⁹ directionis accipiesq; unicuiq; gradui annū unū. Cum ergo uolueris scire hoc & fuerit ille significator in ascendēte quem uis dirigere ad aliquā partem circuli minue ascensiones gradus in quo fuerit significator quem uolueris dirigere ꝑ ascensiones regionis de ascensionib⁹ gradus illius ad quē uolueris dirigere eū. & qd remanserit erit gradus directionis: q̄ si fuerit significator in gradu septimę minues ascensiones nadir. i. oppositi gradus in quo est significator de ascensionibus nadir illius gradus ad quē uolueris ipsum dirigere in illa regione. Si uero fuerit significator in medio cęli uel in angulo terrę: minues ascēsiōes gradus significatoris de ascensionibus illius gradus ad quē uolueris eū dirigere ꝑ ascensiones circuli directi & qd remanserit erit gradus directionis. Si uero fuerit ille significator quem uolueris dirigere ī aliquo loco extra quattuor angulos. Aspicies longitudinē eius ab aliquo horū angulorū qui sūt angulus medii cęli atq; angulus terrę: hoc est ut aspicies significatorē qui si fuerit inter ascendens & mediū cęli: minues ascensiones grad⁹ medii cęli ꝑ circulū directum de ascensiōib⁹ gradus significatoris: & si fuerit inter. 7. & mediū cęli: minues ascensiones gradus significatoris de ascensionibus gradus medii cęli ꝑ circulū directum: & qd remanserit: ex qualicūq; horum locorū fuerit: illud

diuides per partes horarū illius diei gradus in quo fuerit signi
ficator:& quod exierit erunt horę longitudinis ab angulo. Et
si fuerit inter ascendens & angulum terrę minues ascensiones
gradus significatoris per circulum directū de ascensiōibus gra/
dus anguli terrę. Rursus si fuerit significator inter angulum ter
rę &.7.minues ascensiones gradus anguli terrę p circulum dire
ctum de ascensionib⁹ gradus significatoris: & quod remanserit
ex qualicūq; horū locorum diuides p tempora horarū diei na/
dir.i.oppositi gradus significatoris : & quod exierit ipse erunt
longitudinis horę ab angulo. Cūq; scíueris longitudinis ho/
ras ab angulo & uolueris dirigere significatorē ad aliquem lo/
cum circuli signorū:& fuerit significator in medio circuli oriē/
talis qui est a medio cęli usq; ad angulum terrę de eis quę succe
dunt ascendens: minue ascensiones gradus illius in quo fuerit
significator de ascensionibus gradus illius ad quē uolueris di/
rigere per circulum directum:& quod remanserit erit significa
tor circuli directi:serua eum. Post hoc minues ascensiones illi⁹
gradus in quo fuerit significator p ascensiones regionis de ascē
sionibus illius gradus ad quem uolueris eum dirigere:&quod
remanserit erit significator regionis : post hoc aspice residuum
quod fuerit inter significatorem circuli directi & significatorē
regionis: accipiesq; sextam partem eius: & multiplicabis ī ho/
ris longitudinis ab angulo.& qd̄ fuerit erit ęquatio:& si fuerit
significator circuli directi minor significatore regionis: addes
ęquationem super significatorem circuli directi. Et si fuerit si/
gnificator circuli directi plus minues ęq̄tionē ex eo: & qd̄ re/
manserit erit gradus directionis. ¶ Itē si fuerit significator quē
uolueris dirigere in medietate circuli occidētalis q̄ est ab angu
lo terrę usq; ad mediū cęli de eo qd̄ succedit.7.minues ascēsiōes
nadir grad⁹ significatoris quē uolueris dirigere de ascensionib⁹
nadir gradus illi⁹ ad quē uolueris dirigere eū p circulū directū
& qd̄ remanserit erit significator circuli directi. P⁹ hoc minues

ascensiões nadir grad⁹ significatoris p ascensiões regiõis de ascẽ sionib⁹ nadir grad⁹ illi⁹ ad quẽ uolueris eũ dirigere: & qđ reman serit erit significator regionis: deinde eccipies residuũ qđ fuerit inter significatorẽ circuli directi & significatorẽ regionis acci/ piesq; sextã ptẽ ei⁹ & multiplicabis in horis longitudinis ab an gulo: & qđ fuerit erit ęquatio. post hoc aspicies significatorẽ cir culi directi si fuerit minor significatore regiõis: addes ęquatio nẽ sup significatorẽ circuli directi: & si fuerit significator circu/ li directi plus significatore regiõis minues ęquationẽ de signi/ ficatore circuli directi: & qđ ex eo exierit erit gradus directio nis. ¶ Qđ si fuerit significator in aliq̃ quarta: & locus ad quem diriges eũ in alia q̃rta diriges significatorẽ ad angulũ q ei succe/ dit: post hoc diriges ab angulo ad locũ: queãdmodũ ostẽdi tibi directionẽ ab angulo & iũges utrasq; directiõis. ¶ Qđ cũ sciue/ ris significatorẽ & uolueris scire quo pueniet directio de circu lo signorũ in aliquo annorũ: fueritq; significator in ascendẽte: addes numerũ annorũ: sup ascensiones gradus ascendẽtis: & fa cies eũ arcũ in ascensione regionis: & quo exiuerit arcus gra. de circulo signorũ ibi pueniet directio in eodẽ anno. Si uero fue/ rit significator in. 7. addes numerũ annoꝝ sup ascensiões nadir grad⁹ significatoris: & arcuabis eũ etiã ĩ ascensionib⁹ regionis: & qđ exierit de circulo signorũ: ad ei⁹ nadir pueniet directio eo/ dem ãno. ¶ Qđ si fuerit significator in. 10. uel. 4. addes sup ascẽ siones grad⁹ significatoris in circulo directo numerũ annorũ & arcuabis eũ in ascensionibus circuli directi: & qđ exierit de cir culo signorũ ibidem pueniet in eodem anno directio. ¶ Si ue/ ro fuerit significator extra hęc q̃ttuor loca quę sũt anguli: scias horas lõgitudinis ab angulo sicut p̃dixi: q; si fuerit significator in medietate oriẽtali: addes sup ascensiões grad⁹ significatoris p circulũ directũ numerũ annoꝝ quos uolueris & arcuabis hoc in ascensionib⁹ circuli directi: & qđ exierit erit significator cir/ culi directi: serua eũ. post hoc addes numerũ annorũ etiam sup

ascensiões grad⁹significatoris in regione: & arcuabis hoc ĩ ascẽ
sione regionis : & qδ fuerit erit significator regionis: post hoc
accipies sextã partẽ residui inter significatorẽ circuli directi &
significatorẽ regionis: & multiplicabis eã ĩ horis longitudinis
ab angulo: & qδ fuerit erit ęquatio. Qδ si fuerit significator cir
culi directi minor significatore regionis addes ęquationẽ sup
significatorẽ circuli directi: & si fuerit plus minues eã de eo: &
qδ remanserit ibi pueniet directio ex circulo signorũ eodẽ an
no. ¶ Qδ si fuerit significator in medietate occidẽtali facies cũ
nadir grad⁹ significatoris sicut fecisti cũ gradu significatoris in
ope qδ est ante eũ: & qδ fuerit ibidẽ pueniet directio ex circu/
lo signorũ in eodẽ anno: & loc⁹ad quẽ pueniet directio dicitur
loc⁹diuisionis & domin⁹termini illi⁹loci dicit̃ diuisor: ꝙ si fue
rit in gradu diuisiõis planeta ali⁹aut radii ei⁹ aut ꝓpe locũ ante
eũ dicit̃ hic planeta aut domin⁹ radiorũ pticeps diuisoris ĩ diui
sione. ¶ Significatores quoqꝫ q dirigunt̃ sũt. 5. loca. i. grad⁹ ascẽ
dentis & gra. solis & grad⁹ lunę: gra. quoqꝫ ptis fortunę ac grad⁹
medii cęli. Grad⁹ nanqꝫ ascendẽtis dirigit̃ ad accidẽtia dignoscẽ
da que accidũt in corpe: & gra. solis ad dignitatis & exaltatiõis
causas: honoris quoqꝫ atqꝫ regni : & luna propter esse animę &
corpis atqꝫ coniugii: & pars fortunę ꝓpter acquisitiões & ꝓfe/
ctus exiguitatẽ & largitatẽ & mediũ cęli ꝓpter magisteriũ & cę
teras dispositiões pticulares & esse eorũ. ¶ Si autẽ fuerit ascen/
dens reuolutiõis alicui⁹annoꝶ mũdi uel natiuitatũ dirigunt̃ si/
gnificatores eius ẜm hãc directionẽ unicuiqꝫ. s. gradui diẽ unũ.
¶ Quibusdã uidet̃ ut dirigant̃ significatores anni hoc mõ oĩb⁹
sꝫ. 59. minutis & . 8. secũdis unũ diẽ: nã directio regũ & principũ
sic dirigit̃ eis a gradu medii cęli p ascensiões circuli directi oĩ/
bus. 56. minutis. & octo secũdis unũ diẽ donec pueniat ad bo/
nos uel malos planetas. Et dirigit̃ esse regũ in incolumitate aut
infirmitate ex gradu ascendentis ad bonos uel malos planetas
oĩb⁹. 59. minutis & . 8. secũdis diẽ unũ p ascensiones regionis &

directio ĩ reuolutione annorũ mundi ad prenoscendũ esse uulgi uel rusticorũ a gradu ascendentis: siliter & ad pnoscendũ eẽ regis a gradu medii celi: & in reuolutione annorũ natiuitatũ ad prenoscendũ esse nati a gradu ascendẽtis reuolutiõis oĩbus. 59. minutis & octo secũdis p ascensiones regionis diẽ unum.

De algebugthar.

ET ex hoc sequit algebugthar ĩ natiuitatib⁹ & ẽ directio grad⁹ ascendẽtis: hoc est ut aspicias gradum ascendẽtis in termino cuius sit planete & minuas ascensiones ascendentis de ascensionib⁹ que sunt ĩ directo finis termini planete p ascensiones regionis: & qđ remanserit accipies unicuiq3 gradui unũ annũ & oĩb⁹ 5. minutis mensem: & oĩ minuto. 6. dies & erit dñs termini dispositor annorũ qui dicit diuisor. Post hoc accipies grad⁹ termini qui eũ succedit & uertes eos etiã in gradus ascensionũ & qđ fuerit accipies unicuiq3 gradui annũ unum: & oĩbus. 5. minutis mensẽ: & oĩ minuto sex dies: eritq3 dñs termini diuisor & dispositor illorũ annorũ. Siliter intrabis cũ omni termino dñi per successionẽ usq3 in finẽ uite & si fuerit in termino alicuius planete: planeta aut radii eius erũt pticipes in diuisione & hec diuisio dicit algebugthar.

De duodenariis planetarũ & domoꝝ

ET ex hoc duodenarie planetarũ aut domorũ: hoc est ut aspicias quantũ ãbulauerit planeta in signo suo in quocũq3 fuerit aut gradus dom⁹ quẽ uoluerꝭ ex gradibus & minutis multiplicabisq3 hoc in. 12. post hoc addes desup ipsos grad⁹ atq3 minuta que multiplicasti in. 12. & qđ collectum fuerit ex eo piice ab initio gradus eiusdẽ signi dans unicuiq3 signo. 30. grad⁹: & quo fuerit finit⁹ nũer⁹ ibi erit duodenaria plãetaꝝ ac domoꝝ.

De nouenariis eorundẽ.

ET ex hoc amanbabarat q̃ sunt nouenarie. Cui⁹ scia est ut scias quantũ ambulauerit planeta ĩ signo suo ex gradib⁹ & minutis aut grad⁹ dom⁹ cui⁹ uolueris

ſcire nouenariū poſt hoc diuide ſignū ī nouē diuiſiones & una queq; diuiſio eſt ex.3.gradib⁹& tertia pte uni⁹gradus:poſt hoc aſpicies in quo nouenario ex nouenariis ceciderit grad⁹ plane tę aut dom⁹.Poſt hoc dabis primū nouenariū ex ſignis dn̄o ſi/gni mobilis eiuſdē triplicitatis:& ſm uouenariū dn̄o ſigni cui⁹ eſt ipſū ſignū qđ ſuccedit donec uenias ad aliquē nouenariū ex quo ē grad⁹:eritq; planeta dn̄s ei⁹nouenarii:uerbi grā:ſignū ex quo fuerit grad⁹ille erat ex triplicitate arietis:erit ergo p̄mum nouenariū eiuſdē ſigni martis dn̄i arietis:& ſm nouenariū Ve/neris dn̄ę tauri:& nouenariū tertiū mercurii dn̄i gemīorū. Sılı ter uſq; ad nouenariū nonū.Et ſi fuerit ſignū ex triplicitate can cri erit primū nouenariū ei⁹lunę: & ſecūdū nouenariū ſolis dn̄i leonis:& tertiū mercurii dn̄i uirgīs.Et ſi fuerit ſignū ex triplici tate librę erit p̄mū nouenariū ei⁹ Veneris dn̄i librę: & ſecundū mart[?] dn̄i ſcorpiōis.& tertiū Iouis dn̄i ſagictarii.Sılıter ī tripli/cita capricorni p̄mū nouenariū ei⁹eſt Saturni dn̄i capricorni:& ſecundū ſılıter ſaturni domī aquarii:& tertiū Iouis domī piſciū deinde q̄ ſequūt̄ ſm ordinē ſucceſſiōis ſignorū:uerbi grā:plane ta uel aliq̄ dom⁹ex domibus.12.erat.ī.19.gradu aq̄rii ſi diuidat̄ ſignū p.9.diuiſiōes erit grad⁹.19.ī diuiſiōe.6.& q̄a ſignū aq̄rii eſt ī triplicitate librę ponit̄ p̄mū nouenariū ei⁹ Veneris domi librę ſecundū mart[?] domī ſcorpiōis:& tertiū Iouis domī ſagictarii:& q̄rtū ſaturni domī capricorni:& q̄ntū etiā ſaturni domī aquarii: & ſextū Iouis domī piſciū:eritq; naubabar.ī.nouenariū.19.gra. aquarii Iouis.

¶ Modus īueniēdi dominū decani.

ET ex hoc adorogen hoc ē ut diuidas aſcēdēs ī tres ptes:& ſit oīs diuiſio.10.graduū: dabiſq; diuiſionē primā domio aſcendētis:& ſecundā domio q̄nti ſi gni ab eo:& tertiū domīo noni: nā aſcēdēs.5.&.9. una ſp̄ ſūt triplicitas:uerbi grā:ab initio ariet[?] uſq; ī decimū gradū ei⁹ē dorongen.ī.decanus ē martis. Et ſi fuerit ex 10.gradu uſq;.20.gradū erit ei⁹dorongen ſol domin⁹ leonis. Et ſi fuerit a.20.uſq; ī finē ei⁹erit dorongen Iupiter dn̄s ſagictarii.

ET ex hoc dn̄s orbis in natiuitatibꝰ hoc est ut aspi/
cias dn̄m horę in qua oritᷣ natus dabisq; ascendens
& dn̄m horę anno primo natiuitatis eiꝰ & signifi/
cabitᷣ p esse eius.i. dn̄m horę sanitas uel infirmitas
corpis nati sicut significatᷣ p dn̄m ascendētis radicꝗ
idest natiuitatis: & dabis dominū secūdę horę ab ea secūdę do/
mui ab ascendente in secūdo anno &significabitᷣ p eū esse suū in
eodē anno esse substātię & cętera sicut significatᷣ p esse dn̄i do/
mus substantię: & dabis dn̄m tertię horę ab ea tertię domui ab
ascendēte tertio anno & significabitᷣ p esse illiꝰin eodē anno eē
fratrū & sororū & cęteroꝝ sicut significabitᷣ p esse domini tertię
domus.&dabis dn̄m horę quartę domui quartę ab ascendente
in anno quarto.& significabitᷣ p esse suū in eodē anno esse patrū
& eorū qui significantᷣ p domū quartā.Siliter facies de dominis
horarū p successionē dabis s. dn̄m uniuscuiusq; horę domui ex
domibꝰradicalibꝰ eritq; dn̄o horę.12.ab hora natiuitatis domꝰ
12.ab ascendēte radicis & annꝰ.12.& dominꝰ.13.horę a natiui/
tate radicis ascendētis & ān̄i.13.& dominꝰ.14.horę ab ea domꝰ
substātię &.14.ān̄i.Et noi̅atᷣ dominꝰhorę primę dominꝰascēden
tis horę.& dn̄s.2.horę dn̄s horę domꝰ substātię.& dominꝰho/
rę tertię dominꝰhorę domꝰfratrū:& sic de aliis. Siliter dominꝰ
uniuscuiusq; harū horarū noi̅atᷣ noi̅e domꝰ:& noi̅atᷣ etiam orbis
dominꝰ & significatᷣ p eū oī anno sicut significatᷣ p alcohoden:
hoc ē p dominū ān̄i: & quidā astrologorū ponūt dominū orbis
sc; ascēdētis radicꝗ āno primo &.2.anno planetā ꝗ huic succedit
& in.3.āno planetā q huic succedit sicut dictū ē in domio horę

ET ex hoc alfridarie dispositio: hoc est cū natiuitas
fuerit diurna pręerit ī initio uitę dispositiōi eiꝰfri/
darie sol ſm quātitatē annorū fridarie eiꝰ ꝗ sūt de/
cem: post hoc planeta ꝗ succedit soli qui est uenus
cuius fridarie anni sunt octo.& post Venerem pla
neta qui succedit ei & est Mercurius: & ān̄i eius sunt tredecim
deinde Luna:& anni fridarie eius sunt nouē:deinde Saturnus

& anni fridarie ei⁹ sunt. 11. deinde Iupiter & anni fridarie eius sũt. 12. deinde mars & anni fridarie ei⁹ sũt. 7. deinde caput draconis & anni fridarie ei⁹ sunt. 3. post hoc cauda: & anni ei⁹ fridarie sũt duo: fiũt autẽ anni collecti sil'. 75. anni: post hoc reuertit' dispositio ad solẽ: & sil'iter usq; ad ultimũ planetarũ. Si autẽ fuerit natiuitas nocturna ĩcipit dispositio a luna disponetq; ãnos fridarie ei⁹ qui sũt nouẽ. sil'iter planeta post planetã sicut p̃diximˀ in sole. Cũq; disposuerit planeta annos fridarie suę disponet ꝓprie primã septimã solũ. i. septimã partẽ fridarie sui: deinde ꝑticipat' ei in secũda septima: planeta qui eũ succedit: post hoc ꝑticipat' ei in tertia septima planeta terti⁹ qui succedit secundũ: & ita donec ꝑticipat' ei planeta qui est ante eũ ĩ ultima septima ex annis fridarie ei⁹ & est unicuiq; iudiciũ cum ꝑticipat' alteri sup natiuitate.

ET ex hoc almanar. i. supeminentia qua dicit' ꝙ planeta uadit sup planetã: hoc est ut aspicias cursũ planetę mediũ & locũ eius ęquatũ: & si fuerit locus ei⁹ ęquatus min⁹ medio cursu ei⁹ erit ascendens a medio circuli sui usq; ad sũmitatẽ circuli: & si fuerit locus ei⁹ ęquatus plus medio cursu erit descendẽs a medio circuli sui usq; ad infimũ ei⁹: & si fuerit locus ei⁹ ęquat⁹ ęqualis medio cursui erit in medio circuli sui: deinde locũ planetę minues de medio cursu suo postq̃ boc certissime cognoueris. i. locũ ęquatum: uel ecõuerso minorẽ de maiori eorũ subtrahẽdo & multiplicabis qꝺ remanserit p. 7. & diuides p. 22. & qꝺ de diuisione exierit erit hoc oĩ planetę ꝓ quantitate eius ascensionis uel descensionis. De uenere & mercurio accipimˀ qꝺ est inter utraq; loca. i. qꝺ est inter locũ solis & ueneris & mercurii & facimus ut supra: quia p hoc scimus quis eorũ fortior sit in circulo augis: sȝ uenus & mercurius cũ fuerit aliquis eorũ oriẽtalis & fuerit loc⁹ eius ęquatus minus loco solis accipies residuũ qꝺ est inter locũ solis & locũ eius: faciesq; cũ eo quẽadmodũ feceris ut dictũ ẽ in

planetis altioribus ex multiplicatiõe & diuisione. ¶ Et ꝓprior ac fortior fit significatio planetarũ dum abierint sup̱ seinuicẽ.i. dum abierit alter sup̱ alterũ in coniunctiõe. ¶ In oppositiõe aũt & in q̃rto aspectu erit significatio eorũ minus apparens & debilior. ¶ Et tamen cũ unus illorũ fuerit ascendens & alter descendens tunc ascendens eorũ uadit supra descendentẽ. Cum uero ambo fuerint descendẽtes: ille qui fuerit minoris descensiouis uadit sup̱ illũ qui fuerit maioris uel pluris descensionis. Si autẽ ambo fuerint ascendentes ille qui est maioris ascensionis uadit sup̱ illũ qui fuerit minoris ascensionis. ¶ Dicit̃ quoq; & alio modo.i.ut scias latitudinẽ utrorũq; planetarũ: quia septentrionalis eorũ uadit sup̱ meridianũ. Et si fuerint ambo septẽtrionales ille qui fuerit pluris latitudinis uadit sup̱ eũ q fuerit minoris latitudinis. Si autẽ fuerint utriq; meridiani ille qui fuerit minoris latitudinis uadit sup̱ eũ qui fuerit maioris latitudinis ideoq; dicitur ꝙ luna uadit sup̱ Iouem in his duob⁹ operib⁹. Siliter si fuerit aliquis duorũ planetarũ in medio circuli nullã latitudinem habens tũc ascendens septẽtrionalis uadit sup̱ eũ qui caret latitudine & uadit ipse qui sine latitudine est sup̱ descendentẽ meridianũ. ¶ Et ex hoc apertio portarũ dicit̃ cũ iungit̃ planeta inferior planetę sup̱iori & fuerint cũ hoc domus eorũ oppositę.

aperio portarum

Et ex hoc albuʒic & est res quã ualde seruabãt indi Nam ipsi numerãt post coniunctionẽ solis & lunę 12.horas.& applicant eas soli & diuidũt.12.horas trinas.i.in tres partes.s.in haiʒ solis: & iudicãt sup̱ omnes quattuor horas ẜm iudiciũ dñoꝝ triplicitatis solis hora cõiunctionis: deinde dant ueneri post.12.horas: & diuidũt eas iterũ trinas & iudicant sup̱ omnẽ trinã diuisionẽ ẜm dños triplicitatis ueneris hora cõiunctiõis: post hoc faciũt siliter cũ mercurio & aliis planetis p̱ successionẽ eorũ donec reuertit̃ orbis ad solẽ post.84.horas & nõ cessant sic facere frequẽter donec uenerit cõiunctio secũda. Et quidam dicũt ꝙ albuʒic

sit hoc ꝙ post coniunctionē sint. 12. horę inęquales q̄ uocantur cōbustę: & nō oportet aliquē i his incipere aliqđ opus: & post horas. 12. sunt. 72. horę incōbustę in quibꝰ est utilis operū inceptio. & post has. 72. horas incōbustas sūt. 12. cōbustę siliter usq̧ ad cōiunctionē quę succedit. post hoc diuidūt has horas. 12. in tres diuisiones. i. in ptes. Dixerūtq̧ cū quis incepit in quattuor horis primis deambulare uel bellare timēda erit pditio animę suę: & in quattuor horis secūdis timendū erit detrimentū corporis sui sine amissiōe animę. & in q̄ttuor horis ultimis timendum est detrimentū substātię suę & suorū & omniū q̄ possidet.

¶ DIFFERENTIA QVINTA IN COMMEMORATIONE VNIVERSARVM PARTIVM.

T quia expleuimꝰ expositiones eorū quę sequūt̄ ex noībus astrologorū: Exequamur nūc cōmemorationem uniuersarū partiū. Et cum notauerimus in loco partiū accipe a loco illo in locum illū & ꝓiice hoc ab ascendēte uel de alio loco: dicimus ut addas super illud qđ fuerit inter utraq̧ loca gradꝰ ascendētis. & ꝓiice ab ascēdēte ul' ab initio signi a quo ꝓiicis: ¶ Cuiꝰ exemplar est opus ptis fortunę quia accipis quicquid est inter solē & lunam ex gradibus. & addas sup eos gradus ascendētis signi: & qđ collectū fuerit ꝓiicis illud a. 30. in. 30. gradus & incipis proiicere ab initio ascendentis signi & quo finit̄ numerꝰ ibi est pars fortunę: & in nocte econtra a luna in solē & addes gradus desup signi ascendentis & ꝓiice hoc de. 30. in. 30. & incipe ꝓiicere ab initio signi ascendētis. ¶ Incipiamus hic itaq̧ post partē fortunę partes. 12. domorū. & incipiamus ab ascendente.

Rima domus ē pars uitę & accipit in die a īoue in saturnū & in nocte econtra. & ꝓiicit ab ascendēte. ¶ Pars hyles accipit a gradu cōiunctionis seu pręuentionis q̄ fuerit ante natiuitatē usq; in gradū lunę. & ꝓiicit ab ascendēte. ¶ Pars futurorū. i. pars solis accipit in die a luna in solem & in nocte econtra. & ꝓiicit ab ascendēte. ¶ Pars dilectiōis & cōcordię. i. pars ueneris accipit in die a pte fortunę in partē futurorū: & ī nocte ecōtra. & ꝓiicit ab ascendēte. ¶ Pars stabilitatis & fiducię ascendētis duratiōis nati est sicut pars cōcordię & dilectiōis ¶ Pars animositatis & audacię. i. pars martis accipit in die a marte in gradū patris fortunę & in nocte ecōuerso. & ꝓiicit ab ascendente.

Ecunda domus est pars substantię & accipit in die & nocte a dn̄o domus substantię in gradū atq; minutū domus substātię & ꝓiicit ab ascendēte. ¶ Pars pauptatis & paruitatis ingenii. i. pars mercurii accipit in die a parte futurorū in partē fortunę: & in nocte ecōuerso & ꝓiicit ab ascendente. ¶ Pars beatitudinis & triūphi atq; uictorię. i. pars Iouis accipit in die a parte futurorū in Iouē & in nocte ecōuerso & ꝓiicit ab ascendente.

Ertia domus est pars fratrū & accipit in die a saturno in Iouē & in nocte econuerso. & ꝓiicit ab ascendente. ¶ Pars beniuolētię fratrū accipit in die a sole in saturnū & in nocte ecōuerso & ꝓiicit ab ascendente. q̄ si fuerit Saturnꝰ sub radiis accipit in die a sole in Iouē & in nocte ecōuerso. & ꝓiicit ab ascendente.

Varta domus pars patrū ē. & accipit in die a sole ī saturnū & in nocte ecōuerso & ꝓiicit ab ascendēte ¶ Pars mortis patris accipit in die a saturno in Iouem & in nocte ecōuerso. & ꝓiicit ab ascendente. ¶ Pars annorū accipit in die a dn̄o domus solis in saturnū & in nocte ecōuerso. & ꝓiicit ab ascendente. Et si fuerit

in domo sua sol uel aliqua domorũ saturni accipe in die a sole ĩ saturnũ & in nocte econuerso.& ꝓiice ab ascendẽte & nõ con/ sideres utrũ saturnus sit apparens uel sub radiis. ¶ Pars heredi tatũ & possessionũ accipit in die ac nocte a saturno in lunam & ꝓiicit ab ascendente. ¶ Pars nobilitatis nati & eius de quo sit dubitatio utrũ sit filius illiꝰ patris cui imponit: an alterius acci/ pit in die a gradu solis in gradũ exaltatiõis suę.& ꝓiicit ab ascẽ/ dente. Qđ si sol fuerit in gradu exaltationis suę in die & luna ĩ nocte in gradu exaltationis suę erit pars in gradu ascendentis & erit significatio gradus ascendentis. ¶ Pars finis rerũ accipit in die & nocte a saturno usq; ad dominũ domꝰ cõiunctiõis: aut ꝓuentiõis: & addit desup gradꝰ ascendẽtis: & ꝓiicit ab ascẽdẽte.

Vinta domus est pars filiorũ & accipit in die a Io/ ue in saturnũ de nocte ecõuerso: & ꝓiicit ab ascen/ dente. ¶ Pars que significat tempꝰ in quo debet fi lius fieri & numerũ eorũ seu masculorũ seu femina rum: & quid mulier pariet accipit in die ac nocte a marte in Iouẽ: & ꝓiicit ab ascendente. ¶ Pars sciẽtię filii mascu li & femine accipit in die & nocte a luna in Iouem: & ꝓiicit ab ascendẽte. ¶ Pars ꝑ quã scit natus de quo fit interrogatio utrũ sit masculus uel femina accipit in die a dño domus lunę ĩ lunã: & in nocte ecõuerso & ꝓiicit ab ascendente. ¶ Pars significans filiũ cũ ꝓuenerit Iupiter ad eũ.i.ad gradũ partis significãtis filiũ accipit in die ac nocte a marte in Iouẽ & ꝓiicit ab ascendente. ¶ Pars dilectiõis & gaudii accipit in die ac nocte a uenere ĩ sa/ turnũ: & ꝓiicit ab ascendẽte. ¶ Pars scię esse filioꝝ accipit in die ac nocte a luna in uenerẽ & ꝓiicit ab ascendẽte.

Exta domꝰ est pars infirmitatis & azemena.i.debi litatis inseꝑabilis alicuiꝰ membrorũ accipit in die a saturno ĩ martẽ in nocte ecõuerso & ꝓiicit ab ascẽ/ dente. ¶ Pars seruorũ accipit in die a mercurio in lunam: & in nocte ecõuerso: & ꝓiicit ab ascendẽte

Et dixit alendezgod accipit̃ in die a mercurio in partē fortunȩ: & in nocte econuerso. Et dixit: oportet ut utamur utrisq; par/tibus insimul.

SEptima domus est pars desponsationis uirorũ seu coniugii: & accipitur in die ac nocte a sole in uenerem: & ꝓiicitur ab ascendente. Et hec pars similis ē parti mandatorũ & rumorũ. ¶ Et pars desponsatio/nis mulierũ uel cõiugii ab hermete accipitur ĩ die ac nocte a uenere in saturnũ: & ꝓiicit̃ ab ascendente. Et hec ps congruit parti cultus terrȩ. ¶ Itē pars desponsationis mulierum ſm ueliũ accipitur in die ac nocte a sole in martem: & ꝓiicit̃ ab ascendente. ¶ Pars delectationis ac uoluptatis accipit̃ in die ac nocte a uenere in gradũ septimȩ: & ꝓiicit̃ ab ascendente. ¶ Pars nuptiarũ accipit̃ in die ac nocte a saturno in uenerē: & ꝓiic̃t ab ascendente.

OCtaua domus est pars mortis: & accipitur in die ac nocte a luna in gradũ & minutũ domus octauȩ: & additur desuꝑ qđ ambulauerit saturnꝰ in signo suo & ꝓiicitur ab initio signi saturni. ¶ Pars planetȩ q interficit accipit̃ in die a dñо gradus ascendentis ĩ gradũ lunȩ: & in nocte ecõuerso &c̃. ¶ Pars anni in quo timetur nato mors: & pauꝑtas impedimentũ ac destructio accipit̃ ĩ die ac nocte a saturno in gradũ dñi domꝰ cõiunctiõis uel ꝑuentio/nis q̃ fuit ante natiuitatē &c̃. ¶ Pars ligatiõis & carceris: & utrũ liberet̃ ab eo: uel nõ accipit̃ in die a saturno in partē fortunȩ & in nocte econuerso.

NOna domus est pars ꝑegrinatiõis accipit̃ in die ac nocte a dñо domꝰ nonȩ in gradũ & minutũ domꝰ nonȩ: & ꝓiicit̃ ab ascendēte. ¶ Pars itineris ꝑ aquā accipit̃ in die a saturno in. 15. gradũ signi cancri & ĩ nocte ecõuerso &c̃. Qđ si fuerit saturnꝰ in. 15. gradu cancri erit gradꝰ ꝑtis gradꝰ ascendētis. ¶ Pars religiõis accipit̃ ĩ die a luna ĩ mercuriũ & ĩ nocte ecõuerso: & ꝓiicit̃ ab ascēdēte.

DOmus decima pars regiõis & regni: & q̃d opis fa/
ciat natus & accipit̃ in die ac nocte a saturno in lu/
nã & ꝓiicit̃ ab ascendẽte. ¶ Pars regis atq̧ regni ac/
cipit̃ ĩ die a marte ĩ lunã: ĩ nocte ecõuerso: & ꝓiicit̃
ab ascen. & ẽ alia ps filiis pti patrũ. ¶ Pars opis & re/
gni ẜm Velliũ accipit̃ in die ac nocte a sole in gradũ medii cęli:
& ꝓiicit̃ ab ascen. ¶ Pars significãs utrũ sit causa regni aut nõ acci
pit̃ in die ac nocte a sole ĩ gra. medii cęli: & ꝓiicit̃ a Ioue. ¶ Pars
matris accipitur in die a uenere in lunã: & in nocte econuerso
& ꝓiicitur ab ascendente.

VNdecima dom⁹ est ps amicorũ & accipit̃ in die ac
nocte a luna ĩ mercuriũ: & ꝓiicit̃ ab ascen. Et dixit
alendezgod accipit̃ ĩ nocte ecõuerso. ¶ Pars signifi
cans effectũ amicorũ & amicitię accipitur in die a
parte fortunę in partẽ futurorũ: & in nocte econuerso &c̃.

DVodecima domus est ps inimicorũ ẜm hermetẽ &
accipit̃ in die ac nocte a dño dom⁹ inimicorũ usq̧
in gradũ & minutũ dom⁹ inimicorũ: & ꝓiicitur ab
ascendẽte. Et ẜm quosdã antiquorũ accipit̃ ĩ die &
ĩ nocte a saturno in martẽ &c̃. & hę sũt ptes. 12. do
morũ &c̃. ¶ Hę sũt alię ptes qb⁹ utũtur magistri iudiciorũ astro
rũ multũ. Ex quib⁹ est ps q̃ significat mendaciũ rumorũ qñ ceci/
derit ĩ signũ tortuosũ uel mobile: aut dñs dom⁹ fuerit retrogra/
dus uel impeditus: aut aspexerint eũ mali uel ei sint cõiuncti.
Et significat ueritatẽ rumorũ eoꝝ si ceciderit cũ fortunis aut in
domibus seu terminis eaꝝ uel aspexerint eũ aut fuerit in signo
directo: & accipitur in die a mercurio in uenerẽ: in nocte econ
uerso & ꝓiicitur &c̃. Et ẜm albumasar in die a mercurio in lunã
& in nocte ecõuerso &c̃. ¶ Pars ratiõis & ꝓfunditatis sensus ac/
cipitur ĩ die a saturno in lunã & ĩ nocte ecõuerso &c̃. ¶ Pars sa/
pientię & disciplinę accipitur ĩ die ac nocte a saturno ĩ Iouẽ: &
ꝓiicitur &c̃. ¶ Pars guerrę & preliorũ accipitur in die ac nocte
a saturno in lunam: & ꝓiicitur ab ascendente.

¶ Pars pacis & cōcordię exercituū accipit̄ in die ac nocte a lu/na in mercuriū & ꝓiicit̄ ab ascendēte. ¶ Pars aspiciendi in reuolutione anni accipit̄ in die a luna in uenerē & in nocte ecōuer/so & ꝓiicit̄ a sole. ¶ De partib⁹ reuolutionū in causis regnorū.

ET quia auxiliante deo introduxim⁹ has ptes quę cōueniūt in rebus pticularib⁹ ꝓsequemur ptes quę cōueniūt in reuolutiōe annorū mūdi & cōiunctionū significantiū causas regni & stabilitatē seu durationē ei⁹. Ex quib⁹ est pars quę dicit̄ pars regni seu imperii quę exercet̄ in reuolutiōe mūdi: accipit̄q₃ a marte in lunam & ꝓiicit̄ ab ascendēte cōiunctionis q̄ significat mutationē regni. Sic quoq₃ alio modo accipit̄. s. a gradu ascēdētis cōiun/ctionis in gradū cōiunctionis & ꝓiicit̄ a gradu ascendētis reuolutionis. Itē fit alio modo accipit̄ a gradu medii cęli reuolutio/nis usq₃ ad solē: & ꝓiicit̄ a Ioue. i. a gradu Iouis. ¶ Pars tpis regis idest q̄₃diu debet durare: accipit̄ hora electiōis regis a sole ī. 15 gradū signi leonis & ꝓiicit̄ a luna: deinde accipit̄ a luna ī. 15. gradum signi cancri & ꝓiicit̄ a sole. ¶ Alia pars de tpe electiōis regis accipit̄ hora electionis regis in die a Ioue in saturnū & ī nocte ecōuerso & ꝓiicit̄ ab ascendēte reuolutionis anni ī quo sur/rexerit rex. ꝙ si fuerit Iupit̄ ī signo cōi & fuerit reuolutio diur/na: fueritq₃ Iupiter cadēs ab angulis tūc accipit̄ a saturno ī Iouē: & addunt̄ desup. 30. grad⁹ & ꝓiicit̄ ab ascendēte. Si uero saturn⁹ & Iupiter fuerit sibi oppositi & fuerīt ambo cadētes ab ascēdēte mediat̄ qđ exierit int̄ eos. i. accipiat̄ medietas graduū q̄ sunt int̄ eos: & ꝓiicit̄ ab ascēdēte. Et si fuerit Iupit̄ ī exaltatiōe sua: & fuerit reuolutio ī nocte nūerat̄ ab eo ī saturnū & ꝓiicit̄ ab ascēdēte.

DVę ptes maxime sūt ex quib⁹ extrahit̄ temp⁹ ele/ctiōis regis & ei⁹ durationis. Prima earū est ut aspicias horā electionis regis qua ꝑuenit ꝑfect⁹ anni a cōiūctiōe triplicitatis q̄ significauit sectā ex nūero quo dat̄ oīb⁹. 30. gradib⁹ ann⁹ & oīb⁹ gradib⁹ duob⁹

cū dimidio mēsis un⁹:& cū sciueris ī quo gradu uel signo sit hic serua eū q̄a hic est loc⁹ a quo ęquabis primā partē:& cū uolueris aptare eum aptabis ascendens reuolutionis anni in quo surrexit ipse electus: post hoc aspice a planeta oriētali a sole ex saturno & Ioue in ipso anno usq₃ ad gradum ęquatiōis partis primę quam seruasti & ꝓiice ab ascendente reuolutionis anni & quo ꝑuenit numerus ipse est locus primę partis. ¶ Pars secunda sic inuenit̄ accipe in coniunctione in qua surrexerit rex uel cępit regnū ad quod signum uel gradum ꝑuenit ꝓfectio anni ex numero quo datur omnib⁹.30.gradibus annus:&.2.gradib⁹ cum dimidio mensis usq₃ ad diē quo surrexerit rex:& ipse erit loc⁹ ęquationis secundę partis:serua quoq₃ eū:post hoc aspice a planeta occidentali a sole ex saturno & Ioue usq₃ ad locū ęquationis partis secundę quā seruasti:& ꝓiice eum ab ascendēte reuolutionis:& quo ꝑuenerit erit locus partis secundę.hę sunt partes quę significant fortitudinē regis & eius durationem.

Item sunt alię partes quibus utunt̄ in reuolutionibus annorū mundi:& scit̄ ꝑ eas quid graue de rebus in foro:& quid erit leue in precio:quidue preciosum seu uile:multū seu parum: hoc ē ut aspicias ubi ceciderit pars.i.in cuius planetę domo exaltatione termino uel triplicitate:qui planeta si fuerit retrogradus uel cōbustus uel in malo loco uilescit illa res &erit parui precii Si uero fuerit in loco fortitudinis aut in angulo & maxime in medio cęli grauabit̄ illa res & erit magni precii:& si peruenerit dominus domus ad locū descensiōis suę uilescit illa res & aspice aspectus fortunarū & planetarū malorū ad eam necnō & ad lunā & dominū eius:& uide quo modo & quis aspiciat ipsam partem si fortuna & luna aspexerint illam partem multiplicabitur illa res:& si aspexerint eam mali detrimentum patietur. ¶ Pars dispositionis anni a luna in Mercurium. ¶ Pars aquę a luna in Venerem. ¶ Pars ordei a luna in Iouem.

¶ Pars ciceris qđ est quoddã genus leguminis a uenere in solẽ ¶ Pars lentis a marte in saturnũ. ¶ Pars fabarũ a saturno ĩ martem. ¶ Pars almusi.i.milii a saturno in martẽ. ¶ Pars ceparum a saturno in martẽ. ¶ Pars tritici a sole in martẽ. ¶ Pars nucum a mercurio in martẽ. ¶ Pars zucari a mercurio in venerẽ. ¶ Pars dactilorũ a sole in uenerẽ. ¶ Pars mellis a luna in solem. ¶ Pars alroz.i.ris qđ est genus farris a Ioue in saturnũ. ¶ Pars oliuarũ a mercurio in lunam. ¶ Pars uuarũ a saturno in uenerem. ¶ Pars bombicis a mercurio in uenerẽ. ¶ Pars alonicẽ.i.sisami quoddam genus seminis albi ĩ similitudine seminis lini: & utunť eo medici.fit autẽ ex eo ungentũ utile a mercurio in Iouẽ uel a saturno in uenerẽ. ¶ Pars quę sunt albuceflex.i.mellones qui sũt magni & crocei a mercurio in saturnũ. ¶ Pars ciborũ acriũ a saturno in martẽ. ¶ Pars ciborũ dulciũ a sole in uenerem. ¶ Pars ciborũ saporis apii uel huiusmodi herbarũ saporem habentiũ a marte in saturnũ. ¶ Pars ciborũ amarorũ a mercu.in saturnum. ¶ Pars medicaminũ acriũ a saturno in Iouem. ¶ Pars medicaminũ salsorũ a marte in lunã. ¶ Pars medicaminũ uenenatorũ a gẽzahar.i.a capite draconis in saturnũ: & ꝓiiciant̃ uniuersa hęc ab ascendente.reuolutiõis anni. ¶ Hęc sũt uniuersa quę ceciderunt nobis ex ptibus:introduximus quoq; has partes nouissimas: & si est in eis narratio debilis: ne dimitterem⁹ aliquid qđ posset esse introductoriũ ad magisteriũ iudiciorũ astroruʒ quin ꝓferamus illud.

¶ Tabula amicitie et inimicitie signorũ

Amici	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	inimici
	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	
	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	

Cōmentum Johannis de saxonia super textu Alchabicii.

Vir sapiēs dn̄abit astris. Dicit Ptolemeus in sapientiis almagesti. Et pōt declarari sic. Ille dn̄abit astris q effectus puenientes ex ipsis astris pōt impedire uel pbibere: sed hoc pōt facere vir sapiens quare rc. Maior est manifesta: qz ille dn̄at alteri q pōt sibi dicere fac hoc r facit: r dimitte hoc r dimittit. Minor pbat auctoritate Ptolomei in quinta ppositiōe centiloquij vbi dicit. Optimus astrologus multū malū pbibere pōt qd fm stellas venturū est cū eius naturā presciuerit. sic eni pmuniet eū cui malū venturū est ut cū venerit possit illud pati. Et confirmat auctoritate eiusdē in ppositione octaua eiusdē vbi dicit. Aia sapiens ita adiuuabit opus stellarū queadmodū seminator fortitudines naturales. ¶ Sed aduertendū est de modo p quem sapiens pōt impedire uel adiuuare opus stellarū. Certū est q nos non possumus simpliciter ipedire influentiā celestē sicut nec cōbustionez ignis. sed possum9 disponere passum ad recipiendū alio uel alio mō influentiā celestē. Uidemus eni q idē calor solis glacies dissoluit r cōstringit lutum. Ponit haly de hoc familiare exemplū in cōmento pallegate ppositionis. Optim9 astrologus rc. Dicēs si sciuerimus q debeat alicui euenire egritudo calida r sicca de natura martis: poterim9 ipsum ante aduentū illi9 influentie mutare ad oppositū. s. ad frigiditatē r humiditatē. r sic influētia que deberet sibi facere egritudinē reducet ipsum ad tpamentū. ¶ Patet etiā cuilibet q possumus impedire actionē ignis ne cōburat aliqd cōbustibile determinatum s. remouendo ipsum ab igne uel pijciēdo aquā sup ipsum. ¶ Cū igit sciē diuidant fm diuisionē rerū de quib9 sūt: r quilibet dicat sapiēs in scia sua accipiendo large sapientiaz p scientia sicut accipit albumazar in multis locis sui introductorii. ut videamus de quib9 sapiētibus sint dicta verba pposita: possum9 distinguere inter sapiētes r sapiētes modo quodā vniuersali. ¶ De numero igit sapientū quidā sunt sapiētes veraciter: quidam apparēter. Hanc distinctionez tan

55
6

git Aristoteles in primo elenchorũ vbi dicit. quidã sunt pulchri pro
pter decorẽ: quidã autẽ fingũt cõponentes se. Et isti.s.apparenter sa
pientes sunt bipartiti. quoniã quidam eorũ apparent sapientes so-
lum ꝭm estimationẽ vulgi sicut diuites huius mundi. ⁊ quidã apud
prouectos sicut sophiste. Primi sunt habentes diuitias huius mun-
di de quib⁹ dicit Albumazar in introductorio suo magno vbi loquit̃
de sectis contradicentibus astronomie. Et sũt illi de nona secta. Di
cit ibi Albumazar. Dignior apud vniuersitatem vulgi est cui fuerit
plus substantie: sicq; fit quia dignitas substantie apud ipsos ẽ plus
dignitate scientie. Et dicunt ꝙ cum fuerit homo habens substantiã
nõ impedit eum si fuerit imperitus in scientia astrorũ ⁊ medicine ⁊
ceterarũ scientiarũ ꝓbantes ꝓbatione falsissima: quia ꝓbant scientiã
ꝑ substantiam. Et hec ꝓbatio erroris est ꝓbatio falsissima: quia res
ꝓbant̃ ꝑ genus suũ.i.per consimile.i. sapientia ꝑ sapientiã.substan-
tia ꝑ substantiã: ⁊ nõ ꝓbantur ꝑ nõ consimile sibi.ergo non probat̃
sapientia ꝑ substantiam. Alii apparent scientes uel sapientes apud
aliqualiter ꝓuectos sicut sophiste. De quibus dicit Aristoteles ĩ pri-
mo elenchorũ: quibusdã magis opere preciũ est videri ⁊ nõ existere
ꝙ̃ existere ⁊ nõ videri. Et magister Alanus de insula loquens de eis
dicit. Huius scolas visitant pauperes legiste. veras lites agitãt: fiunt
agoniste. Hic ꝓbat hic improbat: huic cõcludit iste: Atq; duo centuz
conclamãt ore sophiste. ¶ Uere scientes differũt ꝭm magis ⁊ minus
certũ ut dicit cõmentator secũdo methaphisice. Scientie mathema-
tice sũt ĩ primo gradu certitudinis. Naturales vero sequũt̃ eas. Isti
minus certi.s. logici ⁊ naturales nõ transferentes se ad alias sciẽtias
non habent de philosophia nisi verba. De istis etiam dicit magister
Alanus. Iste semꝑ clamitat ⁊ argumẽtat̃: dũ aristotelicas latebras
rimat̃. sed si queras qualiter aut quid epulat̃: mens studio viuit sed
venter philosophat̃. Magis certi sunt mathematici. Et illi sunt bi-
partiti quoniã quidã eorũ student in motibus tm̃ ⁊ nõ curant de iu-
diciis uel negant ea. Et isti sunt de quib⁹ dicit Albumazar in quarta
⁊ quinta secta contradicentiũ iudicijs ꝭm ꝙ videbit̃ postea. Secũdi
autẽ student in motibus ⁊ in iudicijs: de quib⁹ dicit Alanus loquẽs
de ipso Albumazar. Illic astra polos celũ septẽq; planetas. Consulit
Albumazar terrisq; reportat eorũ Consiliũ armans terras firmãsq;
caduca. Contra celestes iras superũq; furorem. De istis Ptolemeus
dicit verba ꝓposita. Uir sapiens dominabit̃ astris. In quibus ver-
bis Ptolemeus tangit tres ꝓprietates uel conditiones quas debet
verus philosophus habere ⁊ maxime astronomus ꝭm quas tria ge

nera hoiu3 ab astronomia repellunt. Prima conditio est stabilitas intentiõis. Secũda ẽ habilitas dispositiõis. Tertia ẽ abdicatio terrene possessiõis. Primã tangit cũ dicit: vir. Secundã cũ dicit: sapiẽs Tertiã cũ dicit: dñabit astris. ¶ Quantũ ad primã cõditionem dicit Ptolemeus in prima ꝓpositiõe centiloquij: scia stellarũ ex te ꝛ ex illꝰ est. Et haly in cõmento eiusdem dicit: qui res futuras scire desiderat duabꝰ vijs oportet incedere. Una ut accipiat motũ stellarũ ꝛ opera que fiunt in rebꝰ ſm motũ earũ. Et aspiciat libros quos antiqui scripserũt de significatione motuũ ipsarũ: ꝛ adiũgat his quecũqꝫ ꝓbauit in tpe suo. Cũ ergo magnus sit labor in aspiciẽdo motus stellarũ nõ põt astronomus esse effeminatus nec remissus. Et cũ multũ tempus requirat ad respiciendũ libros antiquorũ nõ põt esse vagabundus. Oportet ğ ut astronomus sit firmus ꝛ stabilis in meditatiõe. Et sic effeminati ꝛ remissi ab astronomia sũt repulsi. ¶ Quantũ ad secundam conditionẽ dicit Ptolemeus in septia ꝓpositione centiloquij. Nemo poterit dare certa iudicia ſm stellarũ cõplexionẽ nisi homo qui vim aĩe ꝛ complexionẽ naturalẽ bene cognouerit. Uult ğ ꝙ homo naturaliter debet esse dispositus ad istã sciam qui debet ꝓficere in ea. Hoc ſm ꝙ mihi videt habet ista scia pre oĩbus scientijs. Uidi enĩ bonos clericos in logica ꝛ ĩ naturali philosophia qui nullo mõ poterãt aliquid capere de astronomia: imo nec algorismũ. Patet ergo ꝙ naturaliter indispositi repulsi sũt ab astronomia, de quibꝰ Albumazar facit sectã ſm ꝙ videbit statim. ¶ Quantũ ad tertiã conditionẽ dicit haly in cõmento prime ꝓpositiõis centiloquij, quia oportet nos solicitos esse circa mũdana: aufert a nobis futuroꝝ cognitio ſ3 si a mũdanis oĩbus separemur possemus futnra precognoscere. sicut videmꝰ heremitarũ ꝙ̃ꝫ plures qui futura ꝑdicũt. ꝛ epilẽticoꝝ quidam dũ epilentia torquent futura predicũt: qꝛ tũc corporeis sensibꝰ nõ vtunt ſ3 sola vi aĩe. Patet ğ ꝙ phus nõ debet esse diues teste pho septimo politice. Nõ oportet phm esse dñm terre ꝛ maris sed sufficit ut habeat famulum ministrantẽ sibi olera. Et sic habentes diuitias huiꝰ mundi ab astronomia sunt repulsi. Quod aduertẽs socrates aurum proiecit in mari sicut narrat Ualerius. Ista conditio nõ placet multis nec etiam mihi. ¶ Quantũ ad istas conditiones consolatur nos albumazar in introductorio ꝛ specialiter quantũ ad vltimam: quia mutat eã ad oppositu3. Dicit sic. Et fortassis nõ sufficiũt aliqui ad sapientiã huiꝰ magisterij dũ aspiciũt in quibusdã rebus ꝑuenire ex veritate ꝛ cõprehensione earũ ad hoc ut possint errorẽ a se repellere, ꝓpter breuitatẽ exercitij eorũ in cognitione omniũ reꝝ quarum

cognitio necesse est illis in illa eadē intentiōe quantū ad primā conditionē. Et paucis interpositis dicit. Et hoies subtiles ꝛ ꝓfunde sapientie forsitan nō sufficiunt multi eoꝝ qui vtunť eis cōprehendere eas: cūqꝫ fuerit scīa hui⁹ magisterij ceterorūqꝫ magisteriorū que necessaria sunt in ꝑscientia rerū pꝛe ꝓfūditate quā diximᵘa sensib⁹longinqua quantū ad secundā cōditionē. Tūc consolať nos ꝛ dicit. Nō debet ānullari qđ ex ei⁹scientia pōt ptingi ꝓpter illud qđ non potest ptingi. Et paucis interpositis dicit qꝛ mo dicū sapientie multi profectus. Et in hoc mutat tertiā conditionē ad oppositū. Et ꝓbat ꝙ maior vtilitas fit in astronomia ꝙ̄ in aliqua alia scīa. Et si cōtingat ī ea error tolerabilioꝛ est ꝛ min⁹nocet ꝙ̄ in ceteris scientijs. Et dicit sic. Videm⁹ nanqꝫ medicos errare ī ꝑsciētia infirmitatū ꝛ morboꝛū dū pꝛedicūt que accidūt infirmo ex grauitate moꝛbi ꝛ eius leuitate ꝛ ex celeritate sanitatis ꝛ ei⁹tarditate: eius quoqꝫ sanitate uel moꝛte: sed illud modicū erroꝛis medicoꝛū nō impedit eos ab appetitu sui magisterij ꝛ ab ei⁹dispositione ꝛ exercitio: nec generať repꝛehensio uel dubiū hominū erga eos qui viderūt ex modico erroꝛis in suo magisterio querere vtilitatē ꝛ ꝓfectū ꝑ eoꝛū curationē ꝛ acquiescere eoꝛū medicaminib⁹. Silr̄iter ꝛ dispositoꝛes nauiū nō dimittūt magisteriū suū: nec dimittūt hoies cursuꝫ maris ꝓpter modicū erroꝛis nautarū. Siliter ceterarū sapientiarū ꝛ magisterioꝛū auctoꝛes vix possūt euadere accidētia erroꝛis seu aduentū alicui⁹impedimēti qđ euenit eis sed ꝓpter hoc nō ānullať eoꝛū magisterium. Et hoꝛū omniū que diximus erroꝛ impedimenti plus est ꝙ̄ erroꝛ astrologoꝛū: qꝛ medicus cū errauerit in ꝑscientia infirmitatū aut curatiōe aut in medicaminibus foꝛtassis erit hoc causa ꝑditionis animaꝝ. Et cum errauerint naute foꝛtassis erit hoc causa ꝑditionis nauiū ꝛ earū naufragium ꝛ eoꝛū qui in eis sūt interitus. Et si errauerint pastoꝛes ꝛ cōceptionis aīaliū auctoꝛes erit hoc foꝛtassis ꝓuocatio ꝑditionis eiusdē generis animaliū. At vero si astrologi errauerint hoc magis ascribiť ignorantie astrologi ī pꝛesciētia rei. omittit enī inquisitoꝛ pꝛecauere hoꝛribilia anteꝙ̄ veniāt ꝛ pꝛopter hoc foꝛtassis erit illi dimissio cautele ꝓuocatio eoꝛūdē hoꝛribiliū aduenientiū ꝛ foꝛtassis erit ī eis ꝑditio ꝛ foꝛtassis nō. In ceteris aūt magisterijs nō est ita qꝛ maxima pars erroꝛis eoꝛū auctoꝛū est ꝑditio ꝛ impedimentū absqꝫ dubio. ꝛ ī hoc quoqꝫ qđ diximus dignitas ex dignitatib⁹ scientie astroꝛū: si ergo ē magisteriū astroꝛū dignius ac nobili⁹ceteris magisterijs: ꝛ semita eius magisterij in erroꝛe in quibusdā hoꝛis est infra semitā ceteroꝝ magisterioꝝ ꝛ eoꝛū erroꝛe sanioꝛ ꝛ minus impedimenti eoꝛū veri-

tas est maioris pficui: quare equũ est quantũ decet oẽs homines in tellectuales ⁊ sapientes recipere astrologos ⁊ vti eis ⁊ acquiescere veritati eorũ in his que dicunt. Hec autẽ scientia maxime illa pars q̃ est de iudiciis multos habet emulos ⁊ aduersarios. Quod aduertens Ptolomeus in quadripartito suo confirmat iudicia astrorũ ⁊ albumazar in magno introductorio suo: ⁊ cõueniũt ambo in modo confirmandi nisi q albumazar plura ponit q̃ Ptolemeus ⁊ pluribus vtit rationib⁹. Ambo in cõfirmando iudicia incipiũt ab opere solis. Dicit eni Ptolemeus in tredecima ppositione prime partis. Quoniã sol cum aere operat in rebus omnib⁹ existentib⁹ in terra. Et haly in cõmento exponens verba Ptolemei dicit Ptolomeus vult nobis ostendere q sphera ignis ⁊ aeris que mutant p corpora celestia mutant res oẽs que sunt in terris. Et haly in cõmento secunde ppositionis eiusdẽ dicit q radices hui⁹ scientie sunt adeo manifeste q populares nihil scientes sciũt ⁊ intelligũt eas inspiciendo ⁊ experiendo ipsas. Et Ptoleme⁹ in. 21. ppositione dicit q nescij populares sciũt res anteq̃ accidãt. Et qđ magis est dicit ipse q aialia muta sciũt res anteq̃ accidãt. Albumazar etiã confirmat scientiã iudiciorũ p multas ratiões quas nũc omnes narrare esset valde longũ. Specialiter autẽ Albumazar disputat contra negantes iudicia astrorũ ⁊ diuidit ipsos i. 10. sectas. Et tangã breuiter de qualibet secta duo aut tria verba. Prima secta dicit q planetis nõ esset aliqua significatio sup res que fiũt in hoc mũdo qui est sub circulo lune. Quibus dicit albumazar q omnes philosophi concordati sunt q omis substantia que mouet motu naturali efficit in essentijs rerũ sibi cõiunctarũ p naturam conuersiones naturales. ⁊ hoc declarat in actione ignis. Sz corpa celestia mouent motu naturali: ideo efficiũt i quattuor elementis sibi cõiunctis per naturam conuersiones naturales. Hanc rationẽ inuit albumazar in multis verbis. Posset etiã assumi contra illã sectam dictũ Aristotelis primo metheorꝝ. Necesse ẽ mũdum inferiorẽ contiguũ esse lationib⁹ supioribus ut tota eius virtus inde gubernet. Secũda secta est eorũ qui dixerũt q planetis essent significationes tantũ sup res vniuersales ut sũt quattuor elemẽta: ⁊ sunt genera ⁊ species. Contra quos albumazar ponit inter alia talẽ rationẽ. Totũ nõ est totũ nisi p partes suas: ergo si significãt sup totum. s. sup speciẽ oportet q significent sup indiuidua que sũt partes specierũ. Tertia secta ẽ quorũdam disputantiũ qui dixerũt quõ planetis nõ esset significatio sup possibile sed solũ sup necessariũ ⁊ impossibile. Et dicit albumazar q dissoluit rationes istorꝝ philosoph⁹

⁊ affirmauit possibile per multas rationes. Et inter alias ponit illaȝ quã ponit Aristoteles ĩ primo piarmenias. s. ꝙ nõ oporteret cõsiliari uel auxiliari. ¶ Quarta secta ẽ quorũdam qui aspexerũt in scientia totius que est scientia circulorũ ⁊ esse eoꝝ. Isti dixerunt ꝙ planetis nõ esset significatio sup res que fiũt ⁊ eueniũt in hoc mundo ex indiuiduis aĩaliũ ⁊ seminũ ac metallorũ. Et ꝙ eoꝝ significatio esset sup corruptionẽ uel mutationẽ temporũ tm̃. Et dicit Albumazar ꝙ isti nequiuerũt negare hanc quantitatem. s. mutationẽ temporũ esse ex fortitudine opis planetarũ qꝛ hoc ex eoꝝ opere inuenit̃ ⁊ apparet ⁊ eius repulsio est dedecus. Et postea arguit contra eos ex concessis.

¶ Quinta secta ẽ eoꝝ q aspexerũt in scientia totiꝰ ⁊ ãnullauerũt scientiam iudiciorũ ex parte expimentorũ. Et dixerũt ꝙ iudicia astronomie nõ sunt vera qꝛ res ptingunt̃ p expimenta ⁊ minus q̃ȝ põt percipi veritas rei p expimenta est dũ inuenit̃ bis in vno esse. Et hoc ẽ impossibile in planetis: qꝛ planeta cum fuerit in aliquo loco ex signis ⁊ fuerint ceteri planete aspicientes ipsũ uel ↄiuncti ei nõ reuertunt̃ ad ipsũ esse ex signis nisi post multa milia annoꝝ ⁊ nõ puenit vita vniꝰ hominis ad tantã quantitateȝ annorũ. quõ ergo est possibile hoĩ ut inueniat planetas bis sup vnũ esse quatenus pbet ex reditione eorũ ad loca eorũ quid significẽt. Quibꝰ dicit albumazar ꝙ antiqui nouerũt planetarũ naturas ⁊ eorũ significatiões ex multis rebus ⁊ diuersis quarũ quedã sunt pticulares apparẽtes: quedã vero vniuersales.

¶ Particulares apparẽtes sunt queadmodũ iuenit̃ ex opatione solis in calefactiõe ⁊ lune: in humiditate ⁊ putredine: ⁊ ex operibꝰ planetarũ in corruptione ⁊ mutatione aeris in oĩ die ac nocte. ¶ Uniuersales vero queadmodũ inuenit̃ ex eorũ significatione in reuolutiõe annorũ mũdi ⁊ natiuitatũ. Et breuiter virtus verborũ est ꝙ homo in modico tẽpore põt experiri illa que cõiter occurrũt: ȝ quantũ ad alia q̃ raro fiũt: sicut sunt cõiunctiones magne debẽt nobis sufficere dicta predecessoꝝ nostroꝝ. ¶ Sexta secta est quorũdam arithmeticoꝝ qui pigritabant aspicere numerũ stellarũ ⁊ equationẽ ipsarũ ex libro in quo est scia totius certissime. i. almagesti: quẽ Ptolemeus edidit. sed quesiuerũt loca planetarũ p diuersas tabulas ⁊ inuenerunt tabulas differre quantũ ad loca planetarũ. ideo dixerũt ꝙ iudicia nõ sũt vera ex quo nõ habent̃ vera loca planetarũ. Quibꝰ dicit albumazar ꝙ astronomus cũ de aliqua re voluerit iudicare in hoc debet cõsidere ut aspiciat naturas planetarũ ac pprietates eorũ ⁊ dñm signi vniuscuiusqȝ eorũ ⁊ sue exaltatiõis atqȝ dñ os triplicitatis sue. locũ quoqȝ eius ex angulo ⁊ succedentibꝰ eius ⁊ casu eiꝰ ab angulo ⁊ p̃ñtia eius

in domo substantie z domo fratrũ z ceteris domib⁹ circuli z postea iudicet. Gradib⁹ vero signorũ est significatio pticularis qua vtuntur astrologi in quibusdã rebus ꝓprijs. Si autẽ fuerit in loco planete error ex minutis uel gradu vno: nõ impedit hoc magisteriũ iudiciorũ Et oportet eũ qui exercet magisteriũ iudiciorũ cũ dederit ei calculator loca planetaꝝ ex signis in quibusdã tpibus ut iudicet ꝑ ipsa loca in quib⁹ sunt planete si significent illud uel illud. Certitudo vero gradus in quo loco sint: ex signis suis ſm veritatẽ erit sup calculatores z ab eis exiget. Et ponit exemplũ de medicis dicẽs: ꝙ medicus tenetur iudicare naturã vniuscuiusqꝫ medicaminis z cui rei sit vtilis z quib⁹ infirmitatib⁹ ꝓficiat. Inquisitio vo specierũ in regionib⁹ z earũ tritura a medicis nõ est exigenda: sꝫ ab auctoribus specierũ. Ita est dicit ipse de iudicijs astroꝝ. Ad illũ qui exercet iudicia ptinet solũ defendere ꝙ planete significãt sup res hui⁹ mundi: z quid significẽt: z ptinet ad ipsũ scire ꝓprietates z naturas ipsoꝝ. Ad calculatorẽ vero ptinet verificare gradus eoꝝ. ¶ Septima secta est eoꝝ qui repulerũt hãc scientiã eo ꝙ aspexissent in ea z impossibile fuit eos peruenire ad id qḋ voluerũt. Sũtqꝫ inuidẽtes hui⁹ magisterij sectatores sup scientia eoꝝ in ipsa z repellũt scientiã magisterij iudicioꝝ ꝓpter inuidiã. Istis nõ est contradicendũ ut dicit Albumazar cũ sit eorũ negatio ad hoc magisteriũ. Nã negator nõ debet constringi nisi ꝑ qḋ vincat̃ z cogat̃ venire ad veritatẽ constantẽ. ¶ Octaua secta est quorũdã qui se iactãt de medicinali scia ut acquirãt ꝑ eam. nõ autẽ medici probi z sapientes in magisterio medicine qui iã legerũt libros antiquorũ in scientia medicine ac sciuerũt radices magisterij eoꝝ z diuersitatẽ elementorũ seu temporũ ac naturarũ: corruptionẽ quoqꝫ eoꝝ z cetera que sũt eis necessaria in magisterio eorũ ex rebus singularib⁹ z rebus cõpositis. Isti nouerũt dignitates scientie iudicioꝝ astrorũ. Et sciũt ꝙ scientia astrorũ sit principiũ scientie medicine. Et vtunt̃ magisterio iudicioꝝ in magisterio medicine vsu frequenti in cognitiõe morborũ z augmentatiõe eoꝝ z diminutione z in tpibus curatiõis. Multiplicat̃qꝫ eorũ recta intentio in magisterio eoꝝ: z liberant̃ infirmi ꝑ manus eorũ: ac multiplicant̃ ꝓfectus hominũ ꝑ eos. ¶ Quidã vero ex medicis ex his videlicet quoꝝ impitia abũdat: ratio autẽ abbreuiat̃ in scientia quorũdam que necessaria sunt illis ad hoc contendunt in magisterio suo ut preponãt acquisitionẽ z postponãt sciẽtiã. deniqꝫ contradixerũt scientie iudicioꝝ: z dixerũt ꝙ nõ sit motibus planetarũ in hoc mũdo fortitudo. Contra quos Albumazar allegat dictum

ypocratis dicēs. Et iam dixit ypocras in libro aeris dum mensionē faceret de diuersitate aeris et elementorū seu naturarū ꝙ res quas diximus de diuersitate aeris sunt in scientia astrorū. Et ꝙ sciētia astrorū nō est modica pars sciētie medicine. ¶Nona secta est vniuersitatis vulgi. Et isti diuidunt in duas sectas: quarū vna est eorū qui nesciūt dignitatem iudiciorū ceterarūqʒ scientiarū neqʒ dignitatē prescientie rerū. dignior qʒ hominibꝰ apud eos est cui fuerit plus substantie. De istis fuit prius dictum. Contra quos dicit albumazar ꝙ substantia et fortuna aptant sapienti et insipiēti: forti quoqʒ et debili: et homo nō est laudabilis sup hoc qđ aptat ei ex hoc qꝛ hoc nō est aptatuʒ ei p scientiam suā neqʒ per insipientiaʒ: neqʒ p fortitudinē seu debilitatem suaʒ: sed laudat super sapientia et cognitione: quia dignitas hominis sup cetera animalia nō fit nisi per sapientiā et cognitionem et p cognitionē rerum que fuerunt et que future sunt. Et quibusdā interpositis dicit ꝙ dignius rerū in homine est futurorū sciētia. ¶Decima secta est etiam vniuersitatis vulgi. Et isti repulerūt scientiā huiꝰ magisterij ꝓpter hoc ꝙ viderūt de multitudine erroris eorū qui se iactāt de ea: eo ꝙ vulgus recipit res per cognitionē apparentie. Cūqʒ vidissent multitudinē erroris eorū qui se iactant de hac sciētia in his que interrogant ex scientia iudiciorū astrorum mendacē eam putantes repulerūt et referunt magistros huiꝰ scientie ad insipientiā et dixerūt ꝙ est scientia cassa. Dicit Albumazar ꝙ isti nō sunt culpandi in contradictione magisteriorū huius scientie: quia plurimi eorū qui se iactant de ea sunt homines insipientes et impiti atqʒ caduci. Et quibusdam interpositis dicit ꝙ isti exercent sub nomine huiꝰ magisterij varias seductiones quibus seducūt homines debiles vult dicere ꝙ quidam opant geomanticā uel per sortilegia sub nomine huiꝰ scientie. Isti nō querunt nisi lucrum. Et dicit ꝙ isti cū interrogant de aliqua re tendunt in responsionem ad rem qua gratulat querens et sibi congruit volentes eum letificare causa cupiditatis sue. Hec sufficiāt de decem sectis quas ponit Albumazar. Et posset addi vndecima secta Et sunt illi qui dicunt ꝙ ista scientia sit contra fideʒ. Quibus dico ꝙ ipsi nō legerunt libros sapientiū antiquorū: quos si legissent scirent ꝙ hec scientia nō est contra fideʒ imo pro fide. Ponūt enī doctores huiꝰ scientie mundū creatum qđ est primū fundamentuʒ fidei. Dicit enī haly aberagel in prima parte sui libri in capitulo de natura Iouis: ꝙ tempore quo deus incepit creare mundū posuit Iouē in ascēdente. Et albumazar in introductorio suo dicit. Et dicamus primuʒ

ꝙ motus circuli fit a virtute prime cause. Et quibusdam interpositis dicit. Ecce qualiter ꝯtraximus creatorem ex rebus apparentibus ⁊ notis que ꝯtingunt̄ sensibus ꝙ sit sempiternus habens virtutē absqꝫ essentia finis imobilis ⁊ incorruptibilis altissimus sit nomen eiꝰ benadictum ⁊ exaltatū exaltatione maxima. ¶ De diuisione astronomie expedio me breuiter ⁊ pono diuisionem quā ponit Albumazar in introductorio suo magno. Due sunt species astronomie: quarum vna est scientia totius scꝫ de circulis ⁊ motibus eorū. Secunda ē ars iudiciorū astronomie. Hanc diuisionem ponit etiaꝫ Ptolemeus in principio quadripartiti sui. Et haly in cōmento ideꝫ. Prima species est tradita ꝑfecte ⁊ complete quantum ad principia ⁊ conclusiones a Ptolemeo in almagesti. Uel posset prima species subdiuidi. Scientia de motibus est duplex: quedam est instrumentalis quedā tabularis. Jlla instrumentalis est duplex: quoniā quedam sunt instrumenta ad obseruandū siue inuestigandū motus: sicut sunt regule Ptolemei armille ⁊ consimilia. Alia sunt instrumenta ꝓ oꝑationibꝰ quottidianis exercendis sicut astrolabiū sphera solida ⁊ consimilia. Secunda species scꝫ ars iudiciorū astrologie habet quattuor ꝑtes principales. Quarū prima est de interrogationibꝰ. Secunda de natiuitatibus. Tertia de reuolutionibus annorū: ⁊ hec est duplex. s. de reuolutionibus annorū mundi: ⁊ de reuolutionibꝰ annorū natiuitatum. Quarta de electionibus. De istis quattuor partibus haly abēragel fecit vnū librum completuꝫ. *Ptolemeus autē in quadripartito omisit duas partes. s. de interrogationibus ⁊ horarū electionibus. sed haly qui cōmentauit ipsum: excusat ipsum dicens: ꝙ satis possunt haberi iste due partes ex his que Ptolemeus dicit ibidem.* Preter istas sūt quedam alie partes iudiciorū. s. de cōiunctionibus magnis: de imaginibus: de sigillis: de quibus parū uel nihil habemus. Aduertentes autē plurimi antiquorū ⁊ etiā modernorū ꝙ iste partes essent difficiles ad intelligendū debentibꝰ primo adiscere illā scientiam fecerunt libros introductorios in quibꝰ posuerunt principia ⁊ exposuerūt terminos quibus vtunt̄ magistri iudiciorꝫ. Jnter autē alios introductorios liber alchabicii est magis approbatus apud modernos. Jdō dimissis alijs de ipso ad presens intendimus. His visis ad litteram descendamus.

Diuisio Astroīe

Postulata a domino

In principio isti⁹ libri septez possunt queri. Primo que sit intētio libri. Secūdo que sit vtilitas. Tertio quis sit titulus libri. Quarto cui parti philosophie supponat̄. Quinto qn̄ debet legi Sexto de subiecto libri. Septimo de diuisione libri. Intentio libri est patefacere scientiaz vniuscuiusqȝ rei cui⁹ scientia necessaria ē incipiēti adiscere scientiā iudiciorū astroꝝ. Utilitas ei⁹ patet: qm̄ oīs qui vult scientiā iudiciorū incipere doctrina hui⁹ libri sufficiens erit ei: quā si bene intellexerit poterit oēs libros iudiciorū p se intelligere. Titulus hui⁹ libri talis est. Incipiūt ysagoge alchabicij ad scientiā iudiciorū astrorū. Et debet legi ante oēm librū iudicioꝝ astrorū. De qua parte sit patet ex p̄cedentib⁹. Est enī de parte scientie iudicioꝝ astroꝝ. Subiectū eius est illud qđ est subiectū in tota astronomia iudiciali. s. corpus celeste inquantū p motū ⁊ lumen causat generationē ⁊ corruptionē in reb⁹ existentib⁹ sub orbe lune. Diuisio libri patebit in pcessu. Diuidit̄ aūt iste liber prima diuisione in duas ptes. s. in partē phemialē: ⁊ executiuā. Pars executiua incipit ibi. In noīe dn̄i zodiacus ⁊c̄. Pars executiua diuidit̄ in quinqȝ ptes ſm ꝙ diuidit auctor in littera quas vocat quinqȝ differētias ſm ꝙ patebit statim. Pars phemialis potest diuidi in quattuor ptes qm̄ in prima īuocat diuinū auxiliuz p cōpletione opis sui ⁊ cū hoc captat beniuolentiā regis sui ad cui⁹ instantiā forte hūc librū cōposuit. In secūda parte ostendit causā sui libri siue motus qui mouit eū ad faciendū hunc librū. In tertia parte excusat se de rationib⁹. In quarta pte ponit diuisionē sui libri. Secūda pars incipit ibi: cū vidissem. Tertia incipit ibi: ⁊ nō introduxi. Quarta ps incipit ibi: ⁊ diuisi eū in quinqȝ differētias. Primo breuiter sicut hō fidelis petit a deo prolixitatē vite ut possit opus suū cōplere. Et petit durabilitatē honoris gladij regis ⁊ custodiā operū suoꝝ ⁊ ampliationem sui imperij.

sb'z libri

Cuz vidissem. In ista parte ponit causā que mouit ipsuz ad faciendū hunc librū. Et dicit ꝙ cum vidisset multos antiquoruz fecisse libros introductorios ad scientiam

iudiciorū astrorū ⁊ quosdam ex eis nō posuisse oia necessaria ad introductionē: ⁊ quosdaȝ nimis plixe tradidisse ea que tradiderūt ⁊ inter cōfusa dicta eorū perijsse. i. obscurata esse illa que necessaria sūt ad introductionē. Et etiam quosdaȝ nō pcessisse in dictis eorū ordine discipline pponendo illa que debēt preponi ⁊ postponēdo illa que debēt postponi: sed fecisse contrariū. Incepit edere hunc librū ⁊ collegit in eo ex dictis antiquorū ea que erāt necessaria ad introductionē ⁊ iutilia omisit.

Et nō introduxi. Hic excusat se de rationib⁹ ⁊ dicit q̄ nō posuit in hoc libro ratiōes que essent necessarie ad defendenduȝ que dixit: q̄r iste posite sunt in libro Ptolemei scȝ in quadripartito. Ibi eni Ptolemeus cōfirmat iudicia p multas rationes. Et dicit etiam se fecisse vnū librum de confirmatione iudiciorū vbi posuit rationes ad hoc sufficientes.

Et diuisi eum. Hic ponit diuisionē libri sui. Et dicit q̄ diuisit eū in quinq̧ differentias ut patet legendo litteram.

IN noīe dñi. Zodiacus. Finito prohemio icipit tractatus. Et potest diuidi in quinq̧ ptes que sūt quinq̧ differentie ſm q̄ auctor diuidit in̄ littera. Prima differētia est de esse circuli signorū essentiali ⁊ accidentali. Secunda est de naturis septeȝ planetarū. Tertia quid accidit septē planetis. Quarta de expositiōe terminoꝝ siue nominū quib⁹ vtunt̄ magistri iudiciorū. Quinta de piectione partiū. Secūda differentia incipit ibi: ⁊ q̄r auxiliante deo. Tertia ibi: Naȝ esse planetarū. Quarta ibi Initiū horū. Quinta ibi: ⁊ cū notauerim⁹. Prima pars diuidit̄ i duas: q̄m in prima parte expedit se de esse circuli signorū essentiali. Secundo de esse accidētali. Secūda ibi: Nā circulus figurat̄ in omni hora. Prima pars pōt diuidi i quattuor ptes. In prima determinat de diuisiōe circuli signorū ⁊ his que consequunt̄ ipsam diuisionē. In secūda parte determinat de dignitatib⁹ planetarū i signis. In tertia de figuris signorū. In quarta quid habēt signa ex mēbris hoīs: ⁊ quid habēt ex regionibus ⁊ plantis. Secūda pars incipit ibi: habēt quoq̧ planete. Tertia ibi: sequunt̄ has figure signorū. Quarta ibi: ⁊ vnūquodq̧. Prima pars pōt diuidi in quinq̧. In prima pte ponit diuisionē circuli signorū. In secūda pte compat ista adinuicē. In tertia compat ea ad quattuor tpa anni: ⁊ ad quattuor etates: ⁊ ad quattuor humores. In q̄rta ponit ordinem planetarū ⁊ exponit quō accipit̄ in. cū dicit̄ planeta est in signo.

In quinta addit quoddam de capite ⁊ cauda draconis. Secunda inci
pit ibi: ⁊ sex ex his signis sunt septentrionalia. Tertia ibi: ⁊ vocatur illa
quarta. Quarta ibi: omnibus autem planetis. Quinta ibi: significatur
etiam per caput ⁊ caudaꝫ. Primo dicit ꝙ circulus signorum diuiditur
in duodecim partes equales que vocantur signa ⁊ nominantur nomi-
nibus duodecim imaginuꝫ que sunt in ipso circulo signorum: que sunt
aries taurus gemini ⁊c. Et quodlibet signum diuiditur in triginta par-
tes equales que vocantur gradus. Et quilibet gradus diuiditur in sexa
ginta ⁊ vocantur minuta. Et quodlibet minutum in sexaginta ⁊ vocan
tur secūda: ⁊ quodlibet secundū in sexaginta ⁊ vocantur tertia. ⁊ quod-
libet tertium in sexaginta ⁊ vocantur quarta. ⁊ sic vsqꝫ in infinitum.
¶ Circa istam partem possunt moueri duo dubia. Primum est de nu-
mero signorum. Secundum de ordine. De numero signorum disputat
Albumazar dicens: quidam ex his qui diuersa a nobis sensere contra-
dixerunt dictis antiquorum in numero signorum. Et dixerunt: cur pu-
tastis ꝙ signa sunt duodecim nec plus nec minus. Quibus respondet
Albumazar dicens: ꝙ aracis philosophus patefecit quadraginta octo
imagines que sunt in circulo. id est in octaua sphera ⁊ earum nomina:
⁊ auctorizauerunt eius sententiam omnes sapientes antiqui ⁊ concor
dauerunt cum eo super hoc. Et duodecim ex his imaginibus sunt i cir-
culo signorum. Hac de causa dixerunt ꝙ sunt duodecim. Aliā causam
assignat Albumazar dicens: ꝙ philosophi inuenerūt ꝙ omnes res que
fiunt ⁊ destruuntur in hoc mundo sunt composite ex elementis ⁊ omni
indiuiduo quod efficitur ex quattuor elementis sūt tria esse: scilicet ini-
tium medium ⁊ finis. Quattuor igitur elementa multiplicata per tria
faciunt duodecim. igitur signa sunt duodecim. Tertia causa est quia ꝑ
motum solis fit generatio ⁊ corruptio in rebus inferioribus ⁊ eiꝰ opus
plus apparet in hoc mundo q̃ꝫ opus aliorūꝫ planetarum. Et ipse rota-
tur in his duodecim imaginibus ⁊ sunt ei locus. Et ſm decursum eius
in his duodecim imaginibus variantur tempora anni. Ideo philoso-
phi posuerunt duodecim imagines digniores significatione. Et attri-
buerunt eis significationem vniuersaleꝫ. Ceteris vero triginta sex ima-
ginibus attribuerunt significationē propriam. ¶ Secunda dubitatio
est de ordine ⁊ de principio. Aliquis enim posset dicere quare incepe-
runt ab ariete cum circulus nō habeat principium neqꝫ finem. Ad hoc
dicit Ptolemeus in. 156ª propositione prime partis quadripartiti: ꝙ
ideo est principium ab ariete quia est signū masculinū: ⁊ agens est di-

[margin: de nūo signorum]

[margin: Quod sunt tm̄ signa duodecim nec plus nec minus et ad hoc resp. Albumazar]

[margin: de ordine signorum atqꝫ principio.]

gnitus passo & equinoctialis transit per ipsum: & abinde idest ab equinoctiali incipit maior mutatio totius firmamenti. ¶ Sed aliquis diceret per istam rationez videtur q initium debeat esse a libra: quia est signum masculinũ & equinoctialis transit per ipsum & maior motus firmamenti est ibi. quare ergo inceperunt ab ariete potius q̃ a libra. Potest solui per dictum Ptolemei in. 140ª propositione prime partis vbi dicit q principium in firmamento est ille locus in quo complexio temporis est humidior sicut prima etas animaliũ est in qua complexio est humidior. Posset aliter dici quia ab ariete incipit generatio: a libra vero corruptio. ¶ De ordine diceret aliquis quare posuerunt taurum post arietem & deinde gemini: postea cancrũ. Dicit Albumazar q quattuor sunt qualitates simplices elementorũ scilicet caliditas siccitas humiditas & frigiditas. Et due ex istis sunt sicut agentia scilicet caliditas & frigiditas. & alie due sunt sicut patientia scilicet siccitas & humiditas Agentia autem sunt digniora patientibus: ideo inceperunt ab agentibus. Et agentiũ vnum est principium generationis scilicet caliditas: & aliud principium corruptionis scilicet frigiditas. Res autẽ prius generatur q̃ corrumpit: ideo posuerunt arietem in principio quod est signũ calidum & siccum de natura ignis qui est primo calidus. Et posuerunt cancrũ in fine quod est signum frigiduz & humidũ de natura aque que est primo frigida. Et posuerunt taurum post arietem: quod est signũ frigidum & siccum de natura terre que est primo sicca: quia siccitas terre conueniens est calori ignis. Et posuerunt signum geminorũ ante cancrum quia est signum calidum & humidum de natura aeris qui est primo humidus: & humiditas aeris est conueniens humiditati aque.

¶ Ad euidentiam predictorũ est intelligendũ q in octaua sphera sunt quadragintaocto imagines in quibus est concordia apud omnes antiquos sicut dicebatur. & sunt in eis. 1022. stelle que dicuntur stelle fixe & mouentur omnes vno motu scilicet ad motum octaue sphere in centuz annis fere vno gradu. Et antiqui posuerunt eas in sex ordinibus ita q illas que sunt maiores posuerunt in primo ordine & sunt quindecim. Et que sunt infra has posuerunt in secundo ordine: & sunt. 45. Et que sũt infra has posuerunt in tertio ordine & sunt. 208. Et que sunt infra has posuerũt in quarto ordine: & sunt. 474. Et que sunt infra has posuerunt in quinto ordine: & sunt. 217. Et que sunt infra has posuerunt in sexto ordine: & sũt sexagintatria. Ex his. 48. imaginib⁹. 12. sũt in via solis sicut dictũ est: & sunt in eis ex stellis. 346. Nomina earuz imaginũ sunt aries taurus &c. Et remanent. 36. imagines quaruz. 21. declinant a via solis

d. 48. ymagi[nes]

nota ymagi

ad septentrionē: τ. 15. ad meridiem. Que declinant ad septentrionē ha bent ex stellis supradictis. 360. Et noīa imaginū sunt hec. Prima ē vrsa minor. Secūda est vrsa maior. Tertia draco. Quarta dn̄s flāme uel suc census. Quinta canis latrans uel vlulans. Sexta corona septentriona lis. Septima incuruatus uel genuflexus. Octaua vultur cadens. Nona gallina. Decima sedens sup sedem. Undecima deferens caput algol. i. diaboli. Duodecima tenēs habenas. 13ª serpētarius. 14ª serpens. 15ª amisator. 16ª aquila volans. Alius liber habet vultur volans. 17ª del phinus. 18ª equus primus. Alius liber habet caput equi. 19ª equus se cundus. Alius liber habet equus alatus. 20ª mulier que nō nouit virū 21ª est triangulus. Que vo declināt ad meridiē habent ex stellis supra dictis. 316. quarū imaginū nomina sunt hec. Prima earū est marinus leo quē quidam vrsuz appellant. 2ª algebar. i. canis validus. 3ª flumē. 4ª lepus. 5ª canis maior. 6ª canis mior. 7ª archa noe. 8ª serpēs. 9ª vas. 10ª coruus. 11ª deferens leonē: τ ipsius medietas est humane figure τ altera equi. 12ª leopardus 13ª thuribulum. 14ª corona meridionalis. 15ª piscis meridianus.

Et sex ex his signis. In ista parte compat auctor signa adinuicē. Et pōt diuidi in tres partes. Primo comparat ea quantū ad ptes mūdi: uel quantū ad declinationes. Secūdo quantū ad ascensiones. Tertio quantū ad qualitates. Prima in principio. Secūda ibi: τ sex ex illis dicunt directe ascendentia. Tertia ibi: τ vocat medietas. Primo dicit q sex ex predictis. 12. signis sunt septētrionalia: qr declinant a linea equinoctiali versus polū septentrionalē. s. a principio arietis vsq ad finē virginis. Et alia sex. s. a principio libre vsq ad finem pisciū sunt meridionalia: qr declinant ab equinoctiali linea versus polū meridionalē. Iuxta quā partem est intelligendū q equinoctialis est circulus quē describit sol raptu firmamenti. s. p motum diurnū qn̄ est in primo puncto arietis τ eundem describit in primo puncto libre. ideo vocatur a Ptolemeo equator diei τ noctis: quia tūc tpis dies τ nox sunt eiusdez longitudinis p vniuersum mundū vbi sol oritur τ occidit. Hoc ideo dico quia duo sūt loca in mūdo sup que sol nō oritur nec occidit quando est in principio arietis uel libre quorū vnus ē sub pplo arctico τ alter sub polo antarctico. ¶ Hic posset moueri illa questio. Utruz sub equinoctiali sit habitatio. Uidet q nō. Nā vbi est ppetua caliditas ibi nō est habitatio: sed sub equinoctiali est ppetua caliditas. sol eni semp decurrit sup illā partē τ modicū declinat ab illa. Itē auctor sphere dicit q quinq sunt zone i celo: quaꝝ

vna est torrida zona et illa secundum eum est sub equinoctiali et ex vtraque parte vsque ad tropicos et due sub polis et due medie. Ibi vult quod tres earum sunt inhabitabiles scilicet torrida zona propter nimium calorem: et due existentes sub polis propter nimium frigus: et alie due secundum eum sunt habitabiles quia temperate. Breuiter ego credo cum auicenna quod sub equinoctiali sit habitatio et optima habitatio. Et breuiter pono vnam rationem que mouit me. Ibi est optima habitatio vbi est maxima temperies: sed sub equinoctiali est maxima temperies ergo etc. Maior est nota. Minorem declaro. sub equinoctiali enim dies et nox sunt equales sicut dictum est. et tantum potest infrigidari aer in nocte sicut calefit in die. Item declinatio solis maxime variatur ibi. Mutatur enim declinatio in vno die per 24. minuta ideo forte vix potest accidere quod sol transeat directe supra capita eorum quia hoc non accidit nisi sol intraret principium arietis uel libre recte in meridie. Item sol nunquam manet in eadem altitudine super ipsos: sed statim in instanti si esset motus in instanti variatur altitudo. Ita enim velociter sicut primum mobile mouetur accedit ad meridiem et recedit a meridie. Et vbi debet fieri magna calefactio oportet quod radii infigantur per aliquod tempus: sicut videmus in speculo ardenti si moueretur speculum non incenderet festucas uel aliam rem que opponeretur. Item planete frigidi refrenant ibi caliditatem calidorum: quia omnes semper sunt ibi propinqui quamuis quidam dicant quod planete non causant frigiditatem sed eorum frigiditas est calor minor. In veritate hoc non credo salua gratia illorum. Vidi enim quod eadem causa frigoris non facit tantum frigus in partibus multum septentrionalibus quantum facit in minus septentrionalibus. Posset etiam probari ratione. Si esset ita quod nullus planeta influeret frigiditatem sed causaret caliditatem sequeretur quod presentia saturni in estate estas fieret calidior: quia tale additum tali: facit ipsum magis tale: sed hoc non videmus quare etc. Et si diceret aliquis quod minor caliditas sua temperat maiorem caliditatem solis: sicut aqua tepida calidam. Hoc non valet: quia ibi fit mixtio materialis. in influentiis autem celestibus fit mixtio virtualis. Et est imaginandum in influentiis de maiori calore et minori sicut de duobus ignibus calefacientibus vnam ollam quorum vnus esset fortior alio. Certum est quod minor ignis non infrigidabit ollam nec impediet fortiorem ignem in calefactione sua. Rationes in oppositum sunt solute: quia prima dicit quod est ibi perpetua caliditas. Dico quod non est ibi perpetua caliditas que impediat habitationem. Auctorem sphere nego in proposito quantum ad hoc.

Et sex ex illis dicũtur directe ascẽdẽtia

Hec ps posset diuidi sȝ nõ est vis. Dicit breuiter q̃ .6. signa ex signis p̃dictis ascendũt recte. ⁊ .6. oblique. Recte ascendũt a principio cancri vsq̧ ad finẽ sagictarij. Alia .6. ascendũt oblique. Ista habent̃ ex tractatu de sphera iõ nõ est hic standũ. Postea dicit q̃ tortuose seu oblique ascendentia obediũt recte ascendẽtib⁹. Iuxta qđ notandũ q̃ si duo nascant̃ in q̃busdã tp̃ib⁹ in quib⁹ oẽs alie significatiões sũt pares quantũ ad radicẽ supiorẽ ⁊ etiã inferiorẽ: sȝ vn⁹ eorũ nascat̃ sub signo directe ascente ⁊ alter sub signo oblique uel tortuose ascẽdẽte. ille qui nat⁹ fuerit sub obliquo obediet alteri q̃ nat⁹ fuerit sub signo directo dũ illa signa sunt eiusdẽ longitudinis a p̃cipio cancri. Uerbi grã: ille q̃ natus fuerit sub geminis obediet ei q̃ natus fuerit sub cancro. ⁊ ille q̃ sub tauro ei q̃ sub leone. ⁊ ille q̃ sub ariete ei q̃ sub virgine: ⁊ sic de alijs. Postea dicit q̃ q̃libet duo signa que sũt eiusdeȝ longitudinis a principio arietis dicunt̃ cõcordantia: sicut pisces ⁊ aries aquari⁹ ⁊ taur⁹ capricornus ⁊ gemini ⁊ sic de alijs. Et põt applicari sicut pri⁹. Et hoc est iõ q̃ ascensiões illorũ signorũ sũt equales. Et hoc est qđ dicit auctor tractat⁹ de sphera: q̃libet duo signa eq̃liter distãtia ab alterutro puncto℞ equinoctialiũ adequãtur in suis ascensionib⁹. Postea dicit q̃ medietas circuli q̃ est a principio leonis vsq̧ in finẽ capricorni vocat̃ medietas maxima p̱pter ascensiones. Et est medietas solis: q̃ leo est dom⁹ solis ⁊ ascensiões incipiũt ibi notabiliter augmẽtari. Et sol habet in tota illa medietate dignitatẽ sicut planete in terminis suis. Et alia medietas ẽ lune. s. a principio aq̃rij vsq̧ ad finẽ cancri: ⁊ illa vocat̃ medietas minima eo q̃ ascensiones notabiliter incipiũt ibi minorari. Et luna habet ib dignitatem quã sol habet in maxima.

dr ca obu

dr ca grordatu

Et vocatur medietas.

Hic cõparat signa ad inuiceȝ quantũ ad q̃litates in generali. Et breuiter dicit q̃ medietas que est a principio arietis vsq̧ ad fineȝ virginis ẽ medietas calida: q̃ facit nobis estatẽ. Et alia medietas ẽ frigida quia facit nobis hyemem.

Et vocatur illa quarta pars.

Hic cõpat ista .12. signa ad .4. tp̃a anni ⁊ ad .4. etates. ⁊ ad .4. humores siue cõplexiões. Et dicit q̃ q̃rta ps q̃ ẽ a principio ariet vsq̧ ad principiũ cancri ẽ calida ⁊ humida sicut ver ⁊ sicut etas puerilis ⁊ sicut cõplexio sanguinea. Et alia q̃rta ps q̃ est a principio cancri vsq̧ ad p̃cipiũ libre ẽ calida ⁊ sicca sicut estas ⁊ sicut secũda etas ⁊ sicut cõplexio colerica. Et alia q̃rta ps q̃ est a principio li-

bre vsq3 ad principiū capricorni ē frigida ⁊ sicca sicut autumnus: ⁊ sicut tertia etas q̄ est principiū diminutiōis: ⁊ sicut complexio melancolica. Et q̄rta ps q̄ est a principio capricorni vsq3 ad finē pisciū ē frigida ⁊ humida sicut hyems: ⁊ sicut etas vltima: ⁊ cōplexio flegmatica.

Omnibus autē planetis. Hic ponit ordinē .7. planetarū: ⁊ quō accipitur in q̄n dicit planeta est in signo ⁊ patet in lrā. Sed nota hic triplicē3 acceptionē signi sicut ponit auctor sphere: ⁊ q2 ibi inuenies nō pono hic.

Habent autē planete. Prius determinauit auctor de diuisione circuli signorū: ⁊ de q̄busdā q̄ cōsequunt ipsā diuisionē. Hic vult determinare de dignitatib9 planetarū in signis. Et diuidit in duas. Q̄m primo determinat de dignitatib9 essentialib9. Secūdo de accidētalib9. 2a ps est ibi: ex potestatib9 q̄3 planetarū accidentalib9 in fine hui9 differētie. Prima ps diuidit in duas: q̄m in prima facit qd dictū ē. s. determinat de dignitatib9 planetarū in signis. In 2a pte determinat de fortitudinib9 q̄s habēt in ipsis dignitatib9. 2a ibi: ⁊ q2 iā auxiliāte deo. Prima ps diuidit in quinq3 ptes sm q̄nq3 dignitates: q̄m primo determinat de dignitate planetarū q̄ vocat dom9. Secūdo de dignitate q̄ vocat exaltatio. Tertio de dignitate q̄ vocat triplicitas. Quarto de dignitate q̄ vocatur termin9. Quinto de dignitate q̄ vocat facies. 2a ibi: he sūt exaltationes 3a ibi: triplicitates sic distinguim9. 4a ibi: hn̄t q̄3 in vnoquoq3 signo. 5a ibi: facies autē signorū. Prima ps pōt diuidi in duas ptes: q̄m in p̄ma pte ostēdit q̄ sint dom9 planetarū. In 2a pte q2 q̄libet eorū p̄ter solē ⁊ lunā habet duas dom9: quarū vna ē ei magis p̄ncipalis: ⁊ illa vocat gaudiū: iō ostēdit q̄ sint ille dom9 in quib9 gaudēt. 2a ibi: signa aūt in quib9 Prima diuidit in duas. Primo ponit determinādū de dignitatib9 planeta⁊ ⁊ ponit diuisionē in lrā. Secūdo p̄sequit ibi: dom9 he sūt. Dicit q̄ planete hn̄t in signis p̄dictis quasdā dignitates seu ptātes p naturam ⁊ quasdā p accidēs. Que sūt p naturā sūt dom9 exaltatio triplicitas terminus ⁊ facies. De his aūt dignitatib9 q̄s hn̄t p accidēs vult postea dicere

Domus he sūt Dicit q̄ aries ⁊ scorpi9 sūt domus martis taur9 ⁊ libra dom9 veneris: gemini ⁊ virgo domus mercurij: cancer dom9 lune: leo domus solis: sagictari9 ⁊ pisces dom9 iouis: capricorn9 ⁊ aquari9 dom9 saturni. Postea dicit q̄ .7. signū a domo cuiuslibet dicit ei9 detrimentū. Vbi grā: sicut leo ē domus solis: sic aquari9 quod est signū oppositū leoni est detrimentū solis: ⁊ eodem

modo intelligas de alijs. Deinde dicit q̄ duo signa que sunt dom⁹ vni⁹ planete dicunt̄ ɔcordantia in cingulo.i. in circulo signoꝝ siue zodiaco q̄ est latus ī medio ⁊ in ligatura strict⁹.i.iuxta polos. Ad qđ intelligendū oportet imaginari circulos transeūtes ꝑ principia signoꝝ ⁊ ꝑ polos zodiaci: ⁊ totū spaciū cōprehensū inter quoslibet duos circulos est vnū signū sicut exemplificatū fuit in lectiōe ꝓcedēte. Ista ɔcordātia videtur mihi parū facere ad hoc q̄ duo signa debeāt esse dom⁹ vni⁹ planete: q̄2 quelibet duo signa illo mō ɔcordāt. Ideo pōt aliter exponi siue glosari verbū auctoris q̄ quelibet duo signa que sūt dom⁹ vni⁹ planete dicūtur ɔcordantia ī zodiaco quātū ad distantiā a domib⁹ luminariū: ⁊ illo mō est verū: verbi grā gemini ⁊ virgo sūt dom⁹ mercurij ⁊ equaliter distant a leone ⁊ a cancro que sūt dom⁹ luminariū: ⁊ taurus ⁊ libra q̄ sunt dom⁹ veneris equaliter distāt a leone ⁊ cancro. Et hāc ɔcordantiā inuenies in oīb⁹. Ptolemeus assignat causā quare leo est dom⁹ solis ⁊ cancer dom⁹ lune: ⁊ siliter de alijs in .173.ꝓpositiōe ⁊ .6.ꝓpositionib⁹ sequētib⁹ prime ꝑtis de domib⁹ luminariū solis ⁊ lune dicit duo signa septētrionalia que sūt ꝓpinquiora zenith capitū nostroꝝ q̄̃ alia ⁊ hac ratiōe faciūt calorē que sūt cancer ⁊ leo posuerūt ambo ꝓ domib⁹ duorū luminariū magnis ⁊ nobilib⁹. leonē q̄2 masculus domū solis: ⁊ cancrū q̄2 femina domū lune. Haly dicit in cōmento exponēs verba ꝑdicta q̄ duo signa maxime septētrionalia sūt cancer ⁊ gemini: sed gemini est signū calidū ⁊ humidū ideo nō ɔcordat cū aliquo eorū. In hoc q̄ humectat nō cōcordat cū sole q̄ calefacit ⁊ desiccat: nec cū luna q̄2 feminea ē ⁊ nocturna. signū autē geminorū ē masculinū ⁊ diurnū. Sz leo cōcordat cū sole: q̄2 est signū calidū ⁊ siccū: ideo cōuenit ut leo sit domus solis. Et q̄2 luna sequit̄ solē iō cōuenit ut dom⁹ lune sit circa domū solis. Nūc diceret aliquis quare ḡ virgo nō est domus lune cū sit circa leonē qui est domus solis. Dicit haly q̄ signū virginis nō cōuenit lune: q̄2 virgo ē signū siccū: luna v̓o humida. Et ꝓpter hoc posuerūt cancrū q̄ est humidus domū lune. De domib⁹ alioꝝ planetarū assignat duas cās: quarū vna accipit̄ ab ordine planetarū ⁊ signorū. Alia ab aspectib⁹. Breuiter ut cōcludā intentionē suā paucis verbis vult dicere q̄ capricorn⁹ ⁊ aquari⁹ sunt dom⁹ saturni: q̄2 hec duo signa maxime distāt a domib⁹ luminariū ⁊ saturnus est supior oīu3 planetarū. Et sagictari⁹ ⁊ pisces sūt dom⁹ Jouis: q̄2 hec duo signa sunt iuxta domus saturni: sicut Jupiter est sub saturno. Scorpio ⁊ aries sunt dom⁹ martis: q̄2 sunt iuxta domos Jouis: sicut mars sub Joue. Libra ⁊ taur⁹ sūt domus veneris ꝓpter eandē causam. Et virgo ⁊ gemini domus mercurij. Et si inceperis ordinē ab inferiori īuenies idem: verbi gratia: virgo ⁊ gemini sūt iuxta domos lumi-

de causis domorum planetarum

nar iū ꝛ sunt domus mercurij: qꝛ mercurius sequit̄ post lunā in ordine: ꝛ sic de alijs. Alia causa quā assignat accipit̄ ab aspectibꝰ ꝛ vult dicere ꝙ saturnus est maioꝛ infortuna: ideo domꝰ sue debent distare a domibus luminariū aspectu opposito q̄ est aspectꝰ ꝑfecte inimicitie. Isto aūt mō distāt capricornꝰ ꝛ aquariꝰ. Capricornꝰ enī est in opposito domus lune. s. cancri: ꝛ aquariꝰ in opposito domꝰ solis. s. leōis. Et Jupiter ē fortuna maioꝛ. iō domꝰ sue debēt distare a domibꝰ luminariū aspectu trino. i. aspectu ꝑfecte amicitie. hoc mō distāt sagictariꝰ ꝛ pisces. sagictariꝰ enī aspicit leonē aspectu trino: ꝛ pisces cancrū. Et mars ē infortuna minoꝛ: iō domꝰ sue debēt distare a domibꝰ luminariū aspectu q̄rto qui est aspectꝰ medie inimicitie. Hoc mō distant scoꝛpiꝰ ꝛ aries. scoꝛpius enim aspicit leonē aspectu quarto ꝛ aries cancruꝫ. Venus est foꝛtuna minoꝛ iō domꝰ sue debēt distare a domibꝰ luminariū aspectu sextili q̄ est aspectus amicitie medie. Hoc mō distāt libꝛa ꝛ taurꝰ. libꝛa enī aspicit leonē aspectu sextili: ꝛ taurus cancrū. Et relinquūt̄ mercurio duo signa remanentiā. s. virgo ꝛ gemini que sūt iuxta domos luminariuꝫ: qꝛ mercurius nūq̄ꝫ pōt elongari a sole vltra vnū signū: imo nō pōt elongari a sole ꝓm equatiōes tabularū alfoncij vltra. 28. gradꝰ ꝛ. 7. minuta.

Signa autem in quibus. Cū quilibet quinq̄ꝫ planetarū habeat duas domos ostendit q̄ sit domꝰ pꝛincipalis cuiuslibet eoꝛuꝫ. Dicit ꝙ saturnus gaudet in aquario. Jupiter in sagictario. mars in scoꝛpiōe. venus ī tauro. mercurius in virgine.

Hee sunt exaltationes. Dicit ꝙ sol exaltat̄ in. 19. gradu arietis ꝛc̄. littera plana est Ptolemeꝰ assignat causā exaltationū planetarū in. 199. ꝓpositiōe ꝑme ꝑtis q̄driptiti ꝛ in. 6. sequētibꝰ. Vult dicere ꝙ iō aries ē exaltatio solis: qꝛ dū sol intrat arietē dies incipiūt augmentari supꝛa noctes ꝛ caloꝛ eiꝰ incipit ibi apparere magis. Et libꝛa ē casus eiꝰ qꝛ ibi incipiūt noctes augmētari supꝛa dies ꝛ caloꝛ incipit ibi diminui. Et qꝛ saturnꝰ ē oppositꝰ soli: qꝛ vbi crescit caloꝛ minuit̄ frigus ꝛ ecōtrario. iō libꝛa ē exaltatio saturni: aries vō casus. Et cū luna ꝺiungit̄ soli ī ariete incipit lumē eiꝰ pꝛimo apparere ī tauro: iō taurꝰ est exaltatio lune ꝛ scoꝛpio casus suus: qꝛ ē signū oppositū. Et qꝛ Jupiter facit ventos septētrionales ꝛ cancer ē signū septētrionale: iō cancer ē exaltatio Jouis ꝛ signū oppositū. s. capricoꝛnꝰ est eiꝰ casus. Et qꝛ mars est ardēs ꝑ naturā ꝛ ꝓpꝛie cū fuerit ī capricoꝛno multo magis cōburit: qꝛ inclinat̄ ad ꝑtē meridiei: iō capricoꝛnꝰ ē exaltatio sua ꝛ est signū oppositū exaltationi Jouis: ꝛ cancer est eiꝰ casus. Et qꝛ venus naturaliter humectat ꝛ maxime cuꝫ est in piscibꝰ: ideo

de causis exaltacionum planetarum

piscis est exaltatio veneris ⁊ signū oppositū.s. virgo casus ei⁹. Et quia mercuri⁹ desiccat p se ⁊ in hoc est ɔ̄rius veneri: iō virgo ē exaltatio sua qđ est signū oppositū exaltatiōi veneris: ⁊ piscis ē casus ei⁹. Albumazar assignat fere easdē causas licet alijs vtat̄ verbis: ⁊ accepit eas a Ptolemeo: iō sufficiant ista de causis domorū ⁊ exaltationū.

Triplicitates vero. Pri⁹ determinauit auctor de domib⁹ ⁊ exaltationib⁹ planetarū. Hic determinat de triplicitatib⁹. Et qꝛ aspect⁹ ɔcomitāt̄ triplicitates iō determiat ex ɔsequēti de aspectib⁹ signoꝝ. Et ƀm hoc hec ps pōt diuidi i duas ptes. In prima determiat de triplicitatib⁹ In 2ª de aspectib⁹ ibi. 2ª: dicunt̄ ⁊ signa se aspicere. Prima ps pōt diuidi i duas. In prima facit qđ dictū est. In 2ª ostendit q̄ sūt signa mobilia q̄ fixa ⁊ que cōia. 2ª ibi: q̄ttuoꝛ q̄ꝫ ex his signis. Prima ps diuidit̄ i. 4. ptes ƀm. 4. triplicitates. 2ª ibi: triplicitas. 3ª ibi: triplicitas. 4ª ibi: q̄rtā vō triplicitatē. Prima i duas. In pma determiat de ipsis triplicitatib⁹ in generali. In 2ª in speciali. Prima in pncipio. 2ª ibi: aries leo ⁊ sagictari⁹. Dicit primo ꝙ oīa tria signa q̄ sūt eiusdē nature faciunt vnā triplicitatē. Postea dicit ꝙ aries leo ⁊ sagictari⁹ faciūt primā triplicitateꝫ: qꝛ illa tria signa sūt eiusdē nature.s. ignea: masculina: diurna: colerica: calida ⁊ sicca sapore amara. ⁊ hec tria signa sūt orīētalia. Et ista triplicitas sicut q̄libet aliarū habet tres dn̄os q vocant̄ dn̄i triplicitatis. Prim⁹ dn̄s hui⁹ triplicitatis in natiuitatib⁹ uel q̄stionib⁹ uel q̄buscūq; alijs reb⁹ q̄ fiūt in die ē sol. 2⁹ est iupiter. 3⁹ est saturn⁹. In reb⁹ q̄ fiūt in nocte prim⁹ dn̄s hui⁹ triplicitatis ē iupiter. 2⁹ sol. 3⁹ saturn⁹. ¶ Notanduꝫ est hic qđ dicit Albumazar in introductorio suo ꝙ primū signū isti⁹ triplicitatis.s. aries facit calorē tēperatū. secūdū.s. leo facit calorē ledentē. tertiū.s. sagictarius facit calorē corrūpentē. Qn̄ aliqđ istorū signorū ceciderit in ascendēte cōiunctiōis uel oppositiōis solis ⁊ lune in tpe hyemali tpat̄ frigus. In tpe estiuali fit caloꝛ excessiu⁹ maxime si dn̄s illi⁹ signi fuerit pn̄s in illo signo uel in aliq̄ anguloꝝ aspiciēs ipsū ascendēs. Postea dicit ꝙ taur⁹ virgo ⁊ capricornus faciūt secundā triplicitatē qꝛ sūt eiusdē nature: qꝛ oīa tria sūt feminina nocturna terrea frigida ⁊ sicca melācolica sapore acria meridiana. Hui⁹ triplicitatis dn̄i sūt in die: primus venus: deinde luna: deinde mars. Et in nocte luna prim⁹: deinde venus: deinde mars Dicit albumazar ꝙ primū signū hui⁹ triplicitatis facit frigiditatē tēperatā cōfortantē aīalia ⁊ segetes. Secundū facit frigiditatē ledentē. Tertiū corrumpentē. Qn̄ aliqđ istoꝝ signorū cadit in ascendēte cōiunctio-

d. ca tēpati ac ēt excessiui calo[r]is.

d. ca frigoris maximi.

49

nis uel oppositionis solis τ lune in hyeme τ maxime capricorn⁹ fit frigus: maximū maxime si Saturn⁹ fuerit in ipsa triplicitate. Deinde dicit ꝙ tertiā triplicitatē faciūt gemini libra τ aquari⁹: qꝛ sūt eiusdē nature. sūt enī masculina diurna sanguinea calida τ hūida aerea occidentalia sapore dulcia. Eius dñs in die prim⁹ est saturn⁹. 2⁹ mercuri⁹. 3⁹ iupiter. In nocte prim⁹ est mercuri⁹. secūdus saturn⁹. terti⁹ iupiter. Et albumazar dicit ꝙ primū signū hui⁹ triplicitatis facit ventos tēperatos ꝯfortātes τ dulces. Secundū facit ventos nocitiuos. Tertiū facit ventos dissipantes aīalia τ segetes. Qñ aliqđ istoꝝ est ascendēs in hora ꝯiūctionis solis τ lune mouent̄ venti in illa lunatiōe. τ siſr̄iter intelligas de oppositione. Postea dicit ꝙ quartā triplicitatē faciūt cancer scorpio τ piscis: qꝛ oīa tria sūt feminina nocturna septētrionalia aquatica frigida τ humida sapore salsa. Cui⁹ dñi sunt in die: prim⁹ venus. Secūd⁹ mars Terti⁹ luna. In nocte primus est mars. Secūd⁹ venus. Terti⁹ luna. Dicit albumazar ꝙ primū signū hui⁹ triplicitatis facit humiditatē tēperatā. Secundū abundantē. Tertiū destruentē. Qñ aliqđ signoꝝ istoꝝ fuerit in ascendēte ꝯiunctionis uel oppositiōis solis τ lune ꝑsumendū est de pluuia illo mense. Ab ista enī triplicitate τ a venere τ a luna maxīe incipiūt pluuie. Dicit abrahā auenezre ꝙ si in ꝯiunctiōe uel oppositōe q̄ ꝑcedit introitū solis in arietē: siue fuerit cōiunctio siue oppositio fuerit aliqđ istoꝝ signorū ascendēs: τ cū hoc luminaria fuerint in angulis id est in ascendēte uel medio celi uel in occidente aut in angulo medie noctis erit nimia pluuia in illo anno. Sed si luminaria fuerint in casu ab angulis non descendet pluuia in illo mense τ in maiori parte illius anni. Et ego expertus sum pluries ꝙ quando ascendēs cōiunctionis ē signū aquaticū τ luna ante oppositionē intrat illud signū in eodem die qñ luna intrat gradū qui fuit in ascendēte incipit pluuia τ durat ad minus tantū quantuꝫ luna moratur in illo signo. Et suo modo intelligas de ventosis signis τ frigidis. Hoc inueni ꝑ experientiaꝫ: sed postea hoc inueni in libro abraham auenezre: τ multū gauisus fui quia magis fui certus de veritate. sed abraham dicit ꝙ hoc maxime est verum si signū ascendens fuerit aliquis angulorū figure illius terre. Hoc intelligo de figura reuolutionis illius anni in terra illa. Illa enim diuersificat̄ ſm diuersas regiones. Et si nō fuerit aliquis angulorum figure illius terre erunt nubes sine pluuia. Cause triplicitatū fere sunt eedem cum causis domorū: ideo ꝑtranseo.

Quattuor quoqꝫ ex his signis. Hic ostendit que sūt signa

mobilia ꝛ q̄ fixa ꝛ que media siue cōia. Et assignat causas ꝛ ponit exem
pla. littera est plana. ¶ Notandū est hic ꝙ Ptolemeus dicit in. 22. ꝓpo
sitione centiloquij. Noua vestimenta facere uel exercere luna in leone
existēte timendū est. Et dicit haly in cōmento eiusdē ꝓpositionis ꝙ oīa
signa fixa in hoc sūt ꝓhibita ꝛ maxime leo. quia cū hoc ꝙ est fixū est si-
gnū magne victorie: ꝛ significat victoriā omniū rerū que exercēt ꝛ ma-
lum dominiū in eis. Et dicit ꝙ p facere intendit Ptolemeus scindere ꝛ
ꝛ suere. Per exercere intendit induere ꝛ vti. Ex hoc possumus accipere
regulā ꝙ omnes res quas volumus habere fixas debemus incipere lu
na existente in signo fixo: sicut edificare domos ꝛc̄. Et res quas volumꝰ
cito mutare debemꝰ incipere luna existente ī signo mobili sicut iter ꝛc̄.

Dicuntur aūt signa se aspicere.

Prius auctor determinauit de dignitate planetarū que vocaꝰ triplicitas. Et qꝛ triplicitas accipiꝰ a trino aspectu Ideo in hac pte incidentaliter determinat de aspectibꝰ. Et pōt diuidi in duas ptes: qꝛ in prima pte determinat de aspectibꝰ. In secūda pte de ꝓiectionibꝰ radioꝝ. Secūda ibi: cū vero fuerit planeta in aliq̄ signo. Prima ps pōt diuidi in. 4. ptes ſm. 4. aspectus. In prima determinat de aspectu sextili. In secūda pte de aspectu q̄rto. In tertia de trino. In q̄rta de opposito. Secūda ibi: ꝛ aspicit q̄rtū añ se. Tertia ibi: aspicit etiā q̄ntū añ se. Quarta ibi: aspicit etiā septimū. ¶ Dicit primo: signa dicunꝰ se aspicere hoc mō. Oē signū aspicit tertiū pꝰ se ꝛ tertiū añ se sicut aries aspicit signū geminorū qd̄ ē tertiuꝫ añ se ꝛ signū aquarij qd̄ est tertiū post se. Et hic aspectus dicitꝰ sextilis eo ꝙ tenet sextā ptē circuli. s. 60. gradꝰ q̄ est quātitas duorū signoꝝ: ꝛ vocaꝰ hic aspectus: aspectꝰ amicitie medie ꝛ pōt esse rō: qꝛ q̄libet duo signa isto mō distantia cōueniūt in vna q̄litate ꝛ cū hoc in sexu: verbi gratia aries ꝛ gemini cōueniūt in caliditate ꝛ ī masculinitate. ꝛ siliter aries ꝛ aquarius. taurꝰ ꝛ cancer ꝯueniūt in frigiditate ꝛ femineitate: ꝛ siliter taurꝰ ꝛ pisces ꝛ sic itelligas de oībꝰ. Pꝰea dicit ꝙ qd̄libet signū aspicit q̄rtū añ se ꝛ q̄rtū pꝰ se: ꝛ iste aspectꝰ dicitꝰ tetragonꝰ siue q̄rtꝰ: qꝛ tenet q̄rtā ptē circuli. s. 90. gradꝰ q̄ est quātitas triū signorū. Et vocaꝰ hic aspectꝰ: aspectꝰ inimicitie medie: qꝛ q̄libet duo signa hoc mō distātia repugnāt aliq̄ñ in vna q̄litate: aliq̄ñ in ambabꝰ. discordāt etiā in sexu: qꝛ si vnū eorū est masculinū: alterū erit femininū. Et hec ē cā q̄re ī morbis acutis ut plurimū fit crisis cū luna venerit ad q̄rtū aspectū loci in q̄ fuit in p̄ncipio morbi: maxie si fuerit repugnātia in ambabꝰ qualitatibꝰ: ꝛ cōiter tūc fit crisis salubris:

verbi gratia si luna fuerit in principio egritudinis in aliquo signorum triplicitatis ignee maxime in ariete cū venerit ad quartū signum quod repugnat in ambabus qualitatib⁹ ꝛ in sexu cōiter fit crisis ad salutē sicut si fuerit in ariete quartus aspectus erit in cancro. si in leone quart⁹ aspectus erit in scorpione. si fuerit in sagictario quartus aspectus erit i piscib⁹. In alijs autē signis nō est repugnantia nisi in vna qualitate ꝛ in sexu. verbi gratia: taurus ꝛ leo. taurus est signū frigidū ꝛ siccū feminiū. leo calidū ꝛ siccum masculinū. Et hanc repugnantiā inuenies in alijs suo modo. Et ꝓpter h̄ crises in istis signis aliqñ fiūt ad salutē ꝛ aliquando ad mortē ẜm fortunarū uel infortunarū aspectum ad lunam. de crisi

¶ Deinde dicit ꝙ quodlibet signū aspicit quintū ante se ꝛ quintū post se. ꝛ hic aspectus dicit̄ trinus eo ꝙ tenet tertiā partē circuli.s. 120.gradus. Et vocat̄ hic aspectus amicitie ꝑfecte: quia quelibet tria signa hoc modo distantia faciūt vnā triplicitatē ꝛ cōueniunt in naturis sicut fuit dictum in capitulo imediate ꝑcedenti. Postea dicit: aspicit etiam qd̄libet signū septimū a se.i. signū oppositū: ꝛ iste est aspectus ꝑfecte inimicitie ratione oppositionis. Et oīs planeta qui fuerit in aliquo gradu alicui⁹ signi aspicit planetā existentē in alio signo in cōsimili gradu eodē aspectu quo aspiciūt se illa duo signa. Et auctor loquit̄ de gradib⁹ zodiaci. sꝫ ẜm doctrinā Ptolemei accipiunt̄ aspectus in equinoctiali: ideo pōt littera sic glosari. Et hoc intelligendū de gradibus equinoctialis. verbi gratia: si fuerit aliquis planeta in ariete ꝛ alter in geminis ꝛ subtracte fuerint ascensiones circuli directi illius qui est in ariete ab ascensionibus circuli directi illi⁹ qui fuerit in geminis si remanserint.60. gradus aspiciūt se aspectu sextili. Hoc modo intellige de alijs aspectibus.

Cum vero fuerit planeta. In hac ꝑte auctor tangit ꝓiectiones radiorū ꝛ expedit se breuiter dicēs. Si fuerit aliquis planeta in aliq̄ signo ꝓijcit radios suos in consimili gradu signi qd̄ aspicit ipsum aliquo aspectu. verbi gratia: sit aliquis planeta in primo gradu arietis ꝛ in secūdo minuto ꝓijcit radios suos sextiles ad primū gradū geminorū i secūdo minuto eiusdē. Auctor nimis breuiloquus fuit in hoc capitulo ideo oportet aliquantulū īmorari circa explanationē aspectuū ꝛ ꝓiectionē radiorū. Intelligendū est primo ꝙ aspectus cōsiderant̄ tribus modis. Uno modo ẜm gradus equales ꝛ ẜm hunc modū auctor in littera locutus ē de aspectibus ꝛ ꝓiectionib⁹ radiorū. Et vocant̄ gradus equales gradus zodiaci nō ꝯsiderando ascensiōes. Secūdo modo considerant̄ aspect⁹ ẜm gradus equinoctialis i circulo directo: ꝛ hoc mō Ptolemeus iubet

de aspectibus plan. et proiectionibus radiorum

accipere aspectus in.60ª ppositione centiloquij: vbi loquitur de causis dierū creticorū ꝛ hoc mō accipit̄ cōiter aspect⁹ in iterrogatiōib⁹ ꝛ i reuolutionib⁹ annorū mūdi: ꝛ in multis alijs. Tertio mō ꝯsiderant̄ aspectus ꝛ piectiōes radiorū fm moduȝ directionū ꝛ hoc mō accipiunt̄ in natiuitatib⁹. ¶ Intelligendū est iuxta capitulū de aspectib⁹ ꝙ aspect⁹ accipiunt̄ trib⁹ modis: ꝛ tot modis etiā accipiuut piectiones radiorū. Uno mō accipiunt̄ aspect⁹ ꝛ piectiōes radiorū fm grad⁹ circuli signorū ita ꝙ cōputant̄ grad⁹ zodiaci q sūt inter vnū planetā ꝛ aliuȝ. ꝛ iste est modus quē ponit auctor in lr̄a. Et hūc modū tenet abrahā auenezre. Et dicit ꝙ q̄si infinities ē exptus ꝙ aspect⁹ debēt accipi i zodiaco ꝛ nō in egnoctiali ꝛ hic mod⁹ est facilis valde. Et exeemplificatū fuit sufficiēter de hoc i sniando litterā. Secūdo mō accipiunt̄ aspect⁹ in egnoctiali fm ascensiones circuli directi fm quē modū iubet Ptolemeus accipere sicut dictuȝ fuit sup litterā. Cū igit̄ fm hūc modū volueris eq̄re aspect⁹ quere ascensiones planete i circulo directo q̄ incipiūt a capricorno ꝛ serua eas. Deinde eodē mō quere ascensiōes grad⁹ alteri⁹ planete in eodē circulo directo ꝛ serua eas. Deinde subtrahe ascensiōes illi⁹ q ppinquior fuerit capricorno fm ordinē signorū ab ascensionib⁹ illi⁹ qui longi⁹ fuerit: ꝛ si remāserint.60.grad⁹ aspiciūt se aspectu sextili. Si remanserint.90. gradus aspiciūt se aspectu q̄rto. Et si.120.grad⁹ remāserint aspiciūt se aspectu trino. Pro aspectu autem opposito nō oportet querere ascensiones qꝛ quando duo planete opponunt̄ in zodiaco: opponunt̄ ꝛ in equinoctiali. Iste modus facilis est: ideo non oportet hic multū stare. Tertius autē modus aspectuū ꝛ piectionis radiorū est multū difficilis maxime nō exercitatis in calculationibus. ¶ Intelligendum est primo circa hunc modū ꝙ piectio radiorum accipit̄ fm ascensiōes circuli directi quādo planeta cui⁹ radios volumus pijcere est in medio celi uel in angulo terre. Et quando est in gradu orientis uel in gradu occidentis accipit̄ fm ascensiones regionis siue horizontis obliqui fm tabulas factas ad illā regionē. Si autē nō fuerit planeta in aliquo quattuor horū locorū. sed in locis intermedijs tunc accipiunt̄ mixtim. Cum igit̄ volueris pijcere radios alicuius planete considera si planeta ille cuius radios vis pijcere sit in medio celi uel in angulo terre ꝛ tunc quere ascensiones illi⁹ gradus in circulo directo sup quas addas.60.gradus si volueris radiationem sextilē sinistram. s. illam que pcedit fm ordinē signorū a loco planete. Et gradus post additionē puenientes reduc ad gradus equales in cīulo directo fm doctrinā canonū primi mobilis ꝛ grad⁹ zodiaci q puenerit in illo sūt radij sextiles. Et sicut dixi de.60.gradib⁹ p radiatiōe sex-

tili ita intelligas de.90.p radiatiõe.4ª.Et de.120.p radiatiõe trina. Si autē volueris radiationē dextrā.s. illā q̄ pcedit a loco planete versus occidentē subtrahe ab ascēsiõib⁹grad⁹planete.60.grad⁹.p radiatiõe sextili uel.90.p radiatiõe.4ª ul.120.p radiatiõe trina.Et numerū q remanet reduc ad grad⁹eq̄les sicut pri⁹ꝛ grad⁹ zodiaci q exiuerit in illo sūt radij Exemplū in radiatiõe sinistra pono q saturn⁹ sit in angulo medij celi i fine sexti grad⁹virginis ascensiones illi⁹grad⁹in circulo recto sunt.247. grad⁹.48.minuta.Volo hr̄e radiationē sextilē addā g̊.60.grad⁹ꝛ prouenient.307.grad⁹.48.minuta q̄s reducā ad grad⁹ eq̄les i circulo directo: ꝛ exeūt.10.grad⁹.14.minuta.14.2ª scorpiõis.ibi sūt radij sextiles saturni sinistri in hoc casu.Exemplū in radiatiõe sextili dextra.subtrahaꝫ ab ascensiõib⁹p̄dictis.60.grad⁹:ꝛ remanēt.187.grad⁹ꝛ.48.minuta.reducā ad grad⁹eq̄les in circulo directo:ꝛ exeūt.7.grad⁹.9.minuta.ꝛ.15.secunda cancri.ibi g̊ in pposito sunt radij sextiles dextri saturni. Si vero planeta cui⁹radios vis pijcere sit in gradu oriētis q̄re ascensiões grad⁹planete p tabulā ascensionū circuli obliq deseruientē tue regioni. Et si volueris radiationē sinistrā adde sup ascensiones grad⁹planete.60.grad⁹ p radiatione sextili uel.90.p q̄rta radiatiõe uel.120.p trina radiatione. Exemplū i radiatiõe sextili sinistra: pono q Jupiter sit in gradu oriētis i fine.10.grad⁹sagictarij ascensiões illi⁹grad⁹in horizõte obliq̄ sūt.275 grad⁹ꝛ.27.minuta.ꝛvolo hr̄e radiationē sextilē sinistrā addā sup ipsos 60.grad⁹ꝛ pueniēt.335.grad⁹ꝛ minuta.27.quos reducā ad grad⁹equales in circulo obliquo ꝛ exiūt.12.grad⁹.44.minuta.21.2ª.aquarij ibi g̊ sunt radij sextiles Jouis.Exemplū in radiatiõe sextili dextra.substrahā ab ascensionib⁹grad⁹Jouis.60.grad⁹ꝛ manēt.215.grad⁹.27.minuta. reducā ad grad⁹equales ꝛ exiunt.25.grad⁹.54.minuta.50.2ª libre.ibi sūt radij sextiles Jouis. Si vo planeta fuerit i gradu occidētis opaberis cū gradu opposito.s. accipes ascensiões nadir grad⁹ planete i horizõte obliq̄ ꝛ facies penit⁹eodē mō quo dictū ē. Sꝫ postq̄ reduxeris ad grad⁹ eq̄les loc⁹radioꝝ est loc⁹opposit⁹illi⁹loci quē iuenis.Et ut clari⁹pateat ponā i hoc exemplū. Pono q Jupiter sit in gradu occidētis in fine.10. grad⁹sagictarij.querā ascensiões.10.grad⁹geminoꝝ ꝛ iuenio.41.grad⁹ 9.minuta.addā.60.grad⁹ p radiatiõe sextili ꝛ pueniūt.101.grad⁹.9.minuta.reducā ad grad⁹eq̄les in horizõte obliq̄ ꝛ exiūt.2.grad⁹.30.minuta.45.secunda leonis. sunt ergo radij in opposito istius.s.2. gradu.30. minuto.45.secundo aquarij. Si auteꝫ planeta cuius radios vis proijcere non fuerit in aliquo locorum dictorū tunc oportet accipere radiationem mixto modo sm pportionē distantie gradus planete inter vnū

de portionibus

angulū ꝛ alium. Modus autē est iste si planeta cuius radios vis pro-
ijcere fuerit inter mediū celi ꝛ gradū ascendentē: accipe primo ascensio
nes gradus medij celi quas subtrahe ab ascensionibus gradus plane-
te in circulo directo ꝛ qđ remanet est distantia a medio celi quā serua.
Deinde sup ascensiones gradus planete in circulo directo. 60. gradus
adde pro radiatiōe sextili uel. 90. p raditione. 4. uel. 120. p trina. ꝛ quod
pueneri t reduc ad gradus equales in circulo directo: ꝛ qđ prouenerit
serua. ꝛ vocet̄ radiatio circuli directi. Deinde quere ascensiōes gradus
planete in horizonte obliquo p tabulam regionis tue sup quas adde si
militer. 60. gradus pro radiatione sextili uel. 90. pro. 4. uel. 120. pro tri-
na. ꝛ quod pueneri t reduc ad gradus equales p tabulas tue regionis
ꝛ qđ exiuerit serua. ꝛ vocetur radiatio regionis. Deinde vide differen-
tiam inter radiationē circuli directi ꝛ radiationē regionis: quā differē-
tiam multiplica p distantiam gradus planete a medio celi ꝛ pductum
diuide p medietatē arcus diurni gradus planete. ꝛ pueniet pars pportionalis quā adde sup radiationē circuli directi. si radiatio circuli dire
cti fuerit minor radiatione regionis ꝛ subtrahe ab ipsa si fuerit maior.
ꝛ qđ puenerit erit locus radiorū. Medietatē autē arcus diurni gradus
planete inuenies subtrahendo ascēsiones grad' planete in circulo obli
quo ab ascensionibus eius nadir ꝛ mediando illud. Posset etiam alio
modo inueniri pars pportionalis differentie duarū radiationū. s. q accip
ceret sexta pars differentie ꝛ multiplicaretur per horas distantie pla
nete a medio celi. Sed hic modus est magis tediosus q̄ primus: quia
oportet fm hunc moduz diuidere distantiā gradus planete a meridie
per partes horarū gradus planete ad hoc q inueniant̄ hore distantie
a meridie. Consulo primū modū. Exemplū in hoc pono q gradus me
dij celi sit. 20. gradus leonis cōpletus. ꝛ saturnus sit in sexto gradu vir-
ginis completo. Querā distantiam saturni a medio celi per ascensiōes
circuli directi. Et inuenio in distantia. 15. gradus. 22. minuta. seruabo
itaqꝫ eam. Deinde subtrahā ascensiones gradus saturni in circulo obli
quo ab ascensionibus gradus oppositi. Et remanent. 201. gradus. 20.
minuta qui est totus arcus diurnus saturni quē diuidam p medium. ꝛ
veniūt. 100. gradus. 40. minuta qui est medietas arcus diurni saturni:
seruabo itaqꝫ eum. Deinde querā ascensiones gradus saturni in circu-
lo directo ꝛ inuenio. 247. gradus. 48. minuta quibus addā. 60. gradus:
quia volo radiationē sextilem sinistrā. ꝛ pueniet. 307. gradus. 48. mi-
nuta quos reducā ad gradus equales in circulo directo: ꝛ inuenio. 10.
gradus. 14. minuta. 14. 2ª scorpionis. ꝛ hec est radiatio circuli directi.

Deinde querā ascensiones gradus saturni in circulo obliquo in regio-
ne cuius latitudo est.48.gradus.Et inuenio.147.grad⁹.11.minuta qui
bus addaꝫ.60.gradus:⁊ ꝓueniunt.207.gradus.11.minuta quos redu-
cam ad gradus equales in circulo obliquo ⁊ īuenio.19.gradus.52.mi
nuta.14.secūda libꝛe. Uideo ꝙ radiatio circuli directi est maioꝛ ꝗ̄ ra-
diatio regionis:subtrahā minoꝛē de maioꝛi ⁊ inuenio in differētia.20.
gradus.22.minuta quā reducā ad idē genus: ⁊ ꝓueniunt.1222.reducā
etiā distantiam saturni a medio celi ad idem genus.distantia fuit.15.
gradus.22.minuta reducā ad idem genus.s.920.minuta.multiplicabo
differentiā ꝑ distantiā ⁊ ꝓueniūt.1126084.2ª.Deinde reducā medieta
tem arcus diurni saturni ad idē gen⁹.Medietas arcus diurni fuit.100.
gradus.40.minuta.reducta ad idē genus.6040.ꝓueniūt minuta ꝑ que
diuidā numerū qui ꝓuenit ex multiplicatione. Et exiūt tres gradus.6.
minuta.32.2ª quos subtrabam a radiatione circuli directi: qꝛ illa fuit
maioꝛ ⁊ remanēt septem gradus.7.minuta.42.2ª scoꝛpionis.ibi sūt ra-
dij saturni sextiles sinistri in casu ꝓposito.¶ Si autē volueris radiatio-
nem dextrā vbi ꝑcepi addere.60.gradus:subtrahe.60. ⁊ operaberis si-
cut pꝛius.Si vo gradus planete cui⁹ radios vis ꝓijcere fuerit inter gra-
dum ascendentē ⁊ angulū terre vide longitudinē eius a gradu ascēden
te quā scies hoc modo.Subtrahe ascensiones gradus ascendētis in cir
culo obliquo ab ascensionib⁹ gradus planete in eodeꝫ circulo obliquo
Et hoc si volueris radiationeꝫ sinistram.⁊ qḋ remanserit erit distantia
planete a gradu ascendente serua eā.Deinde quere medietatē arcus no
cturni gradus planete quē scies hoc modo.subtrahe ascensiones nadir
gradus planete ab ascensionibus gradus planete ⁊ remanebit totus ar
cus nocturnus quē media ⁊ serua medietatē. His itaqꝫ seruatis quere
ascensiones gradus planete in circulo obliquo ꝑ tabulā factā ad latitu
dinem tue regionis quib⁹ adde.60.ꝓ radiatione sextili ⁊c̄. ⁊ quod ꝓue-
nit reduc ad gradus equales in circu loobliquo ⁊ vocetur radiatio cir-
culi obliqui.Deinde quere ascensiones gradus planete in circulo dire-
cto quib⁹adde.60.gradus ꝓ radiatione sextili ⁊c̄.⁊ qḋ pꝛouenerit reduc
ad gradus equales in circulo directo.⁊ qḋ ꝓuenerit serua:⁊ vocet̄ radia
tio circuli directi. Deinde vide differentiaꝫ inter radiationē regionis ⁊
circuli directi:subtrahendo minoꝛē a maioꝛi:quā differentiā multipli-
ca ꝑ distantiā planete a gradu ascendente.Et ꝓductū diuide ꝑ medieta
tē arcus nocturni gradus planete ⁊ exibit pars ꝓpoꝛtionalis quā adde
cum radiatione regionis si fuerit minoꝛ radiatione circuli directi. uel
subtrahe a radiatione regionis si illa fuerit maioꝛ radiatiōe circuli di-

recti. Et quod post additionē uel subtractionē ꝓuenerit locus erit ra-
diorū. Exemplū in hoc pono ꝙ gradus ascendens sit. 18. scorpionis ⁊
Jupiter sit in. 10. sagictarij queram ascensiones gradus ascendentis in
horizonte. 48. graduū ⁊ inuenio. 245. gradus. 55. minuta. Deinde que-
rā ascensiōes gradꝰ Jouis in eodē horizōte obliquo: ⁊ īuenio. 275. gra
dus ⁊. 27. minuta: subtrahā ascensiones gradus ascendētis ab ascen-
sionibus gradus Jouis ⁊ remanent. 29. gradus. 32. minuta que est di-
stantia Jouis ab ascendente. Deinde subtraxi ascensiones gradus op-
positi Jouis ab ascensionibus gradus Jouis ⁊ residuū mediaui: ⁊ in-
ueni. 117. gradus. 9. minuta que est medietas arcus nocturni gradus io
uis. Deinde addidi ascensionibus Jouis. 60. gradus ⁊ prouenerūt. 335.
gradus. 27. minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo obliquo
⁊ inueni. 12. gradus. 45. minuta aquarij. Et hec est radiatio regiōis: ser
uaui itaqꝫ eam. Deinde quesiui ascensiones gradus Jouis in circulo di
recto. ⁊ īueni. 338. gradus. 21. minuta quibus addidi. 60. gradus ⁊ pro-
uenerūt. 398. gradus. 21. minuta. subtraxi vnam reuolutionē. s. 360. gra
dus ⁊ remanserūt. 38. gradus. 21. minuta quos reduxi ad gradus equa-
les in circulo directo ⁊ inueni. 5. gradus. 57. minuta aquarij. ⁊ hec ē ra-
diatio circuli directi. Deinde subtraxi minorē radiationē de maiori ⁊
inueni in differentia. 6. gradus. 48. minuta quā differentiam multipli-
caui ꝑ distantiam Jouis ab ascendente. ⁊ diuisi ꝑ medietatē arcus no-
cturni ⁊ inueni in parte proportionali. 1. gradum. 42. minuta. 47. secun
da. quā subtraxi a radiatione regionis: quia illa fuit maior. Et reman-
serunt post subtractionē. 11. gradus. 2. minuta. 13. secūda aquarij. ⁊ ibi
ē locus radiorū Jouis. ¶ Si autē velles proijcere radios versus dextrū
tunc deberes videre distantiā gradus planete ab angulo terre ꝑ ascen-
siones circuli directi quam inuenies subtrahendo ascensiones gradus
planete in circulo directo ab ascensionibus anguli terre in circulo dire
cto. Et tūc partē ꝓportionalē duarū radiationū deberes addere radia-
tioni circuli directi si illa esset minor radiatione regionis. uel subtrahe
re si esset maior. In nullo alio differt opus nisi ꝙ vbi p̄cepi addere ascē
siōibus. 60. gradus ⁊c. debes subtrahere. 60. ⁊c. Si aūt gradus plane-
te cuiꝰ radios vis ꝓijcere fuerit inter gradū occidētis ⁊ gradū. 10. domꝰ
oꝑaberis cū gradu opposito planete recte ꝑ eandē viam sicut iam dixi
inter ascendens ⁊ angulū terre. qn̄ eni gradus planete est inter gradum
occidētis ⁊ mediū celi eiꝰ oppositus gradus est inter ascendēs ⁊ angulū
terre. Et tantū distat gradus oppositꝰ planete ab ascendēte quantū gra-
dus planete a gradu occidētis: iō eadē ē oꝑatio nec plus nec minꝰ. Sꝫ
postq̄ cōpleueris oꝑationē locꝰ radiorū est locus oppositꝰ illiꝰ loci quē

ĩuenisti sicut tibi exẽplificaui qñ planeta ẽ in gradu occidẽtis. Si aũt cõtingat sicut sepe cõtingit ꝙ gradus planete sit ante angulũ ꝛ loc⁹ vbi cadũt radij sui sit vltra angulũ sicut verbi grã: loc⁹ planete sit inter mediũ celi ꝛ ascendẽs ꝛ radij cadãt vltra ascendẽs.s.inter ascendẽs ꝛ angulum terre. Iste casus quasi frequẽter cõtingit in radiatione trina ꝛ multotiens in q̃rta: ꝛ aliqñ in sextili. Modus ẽ iste si locus planete cui⁹ radios vis ꝓijcere sit inter mediũ celi ꝛ ascendẽs ꝛ radij sui debeãt cadere vltra ascendẽs: vide distantiã planete a medio celi ꝑ modũ prius dictũ ꝛ vide medietatẽ arcus diurni grad⁹ planete ꝑ modũ prius dictuȝ ꝛ serua vtrũqȝ.s.distantiã ꝛ medietateȝ arcus diurni. Deinde queras ascensiones gradus planete in circulo directo. Quere etiã ascensiones gradus ascendentis in eodẽ circulo directo. Deinde subtrahe ascensiones gradus planete ab ascensionibns gradus ascendentis. Et quod remanserit serua ꝛ vocetur pars radiationis circuli directi. Deinde quere ascẽsiones gradus planete in circulo obliquo. ꝛ quere ascensiones gradus ascendẽtis in circulo obliquo. ꝛ subtrahe ascensiones planete ab ascensionibus gradus ascendentis. ꝛ quod remanserit serua ꝛ vocetur pars radiationis regionis. Deinde subtrahe partẽ radiatiõis minorẽ a maiori ꝛ remanet differentia quã multiplica ꝑ distantiã planete a medio celi ꝛ ꝓductũ diuide ꝑ medietatem arcus diurni gradus planete ꝛ ꝓueniet pars ꝓportionalis quã adde pti radiationis circuli directi si fuerit minor pte radiationis regionis. uel subtrahe si fuerit maior: ꝛ qꝺ ꝓuenerit erit ps radiationis equata: q̃ pars si fuerit minor. 60. gradib⁹ radij sextiles cadũt vltra angulũ ascendẽtis si fuerit maior cadũt ante angulum. Et si hec ps fuerit minor. 90. gradib⁹ radij quarti cadũt vltra angulum. si maior cadũt añ angulũ. Et si hec pars fuerit minor. 120. gradibus sicut ẽ quasi frequẽter cadũt radij trini vltra angulũ. si fuerit maior 120. cadũt ante angulũ. Si igiť cadant radij vltra angulũ subtrahe partem radiatiõis equatã a. 60. gradib⁹ ꝓ radiatione sextili uel a. 90. ꝓ radiatione q̃rta. uel a. 120. ꝓ radiatione trina: ꝛ qꝺ remanserit adde super ascensiões gradus ascendentis in circulo obliquo. ꝛ qꝺ ꝓuenerit reduc ad gradus equales in circulo obliquo. ꝛ grad⁹ signi q exierit erit locus radiorũ. Si scioueris istã oꝑationẽ scies dirigere planetã existentẽ i vna quadra ad locũ existentẽ in alia quadra. Hũc modũ non vidi expositũ nec positũ in aliquo libro. ¶ Vt planius pateat qꝺ dixi ponam in hoc exemplũ. Pono ꝙ grad⁹ medij celi sit. 10. gradus cancri ꝛ saturn⁹ sit in q̃rto gradu virginis. ꝛ grad⁹ ascendẽs in horizõte obliq̃ in regione cui⁹ latitudo ẽ. 48. grad⁹ sit. 7. gra. 59. minuta libre. Quesiui ascẽsi ões grad⁹

de radiationibus.

medij celi in circulo directo ꝛ inueni. 190. gradus. 53. minuta. Deinde quesiui ascensiones gradus saturni in circulo recto ꝛ inueni. 245. gradꝰ 55. minuta. Subtraxi ascensiones medij celi ab ascensionibus gradus saturni ꝛ remanserunt. 55. gradus. 2. minuta: que est distantia saturni a medio celi. Deinde subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo obliquo ab ascensionibꝰ gradus oppositi in eodē circulo obliquo ꝛ remanserunt. 203. gradus. 3. minuta. ꝛ hic fuit arcus diurnus gradus saturni quē mediaui ꝛ inueni. 101. gradus. 31. minuta. 30. 2ª que est medietas arcus diurni gradus saturni. Subtraxi ascensiones gradus saturni i circulo directo que fuerūt. 245. gradus. 55. minuta ab ascensionibus gradus ascendentis in eodē circulo directo que fuerūt. 277. gradus. 19. minuta. ꝛ remanserūt. 31. gradus. 24. minuta que fuit pars radiatiōis circuli directi. Deinde subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo obliquo que fuerūt. 144. gradus. 277. minuta ab ascensionibꝰ gradus ascendentis in eodem circulo obliquo que fuerūt. 190. gradus. 53. minuta. ꝛ remanserūt. 46. gradus. 26. minuta que fuerūt pars radiationis regionis siue circuli obliqui: vidi ꝙ pars radiationis circuli obliqui fuit maior parte radiationis circuli directi. Subtraxi ergo minorē de maiori ꝛ remanserūt. 15. gradus. 2. minuta que fuit differētia duaꝝ partiū quā multiplicaui ꝑ distantiā saturni a medio celi ꝛ diuisi ꝑ medietatem arcus diurni gradus saturni. ꝛ exiuerūt. 8. gradus. 8. minuta. 59. 2ª. ꝛ hec fuit pars ꝓportionalis differentie quā addidi supra partē radiationis circuli directi ꝛ ꝓuenerūt. 39. gradus. 32. minuta. 59. 2ª. Isti sunt gradꝰ ascensionū qui fuerūt in figura a saturno vsqꝫ ad gradū ascendentem ꝛ qꝛ fuerunt pauciores ꝙ̄. 60. sciui ꝙ radij sextiles saturni in hac figura ceciderunt. vltra gradū ascendentē. Subtraxi ergo hos gradus a. 60. pro radiatione sextili. ꝛ remanserūt. 20. gradus. 27. minuta. 1. secūdū: quos addidi suꝑ ascensiones gradꝰ ascendētis in circulo obliquo qui fuerūt 190. gradus. 53. minuta. ꝛ ꝓuenerunt. 211. gradus. 20. minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo obliquo ꝛ inueni. 22. gradus. 54. minuta. 52. 2ª libre. ibi fuerūt radij sextiles saturni in ꝓposito exemplo ꝫm hunc modū debet fieri in alijs angulis. Et hec de radiationibꝰ sufficiāt

Habent etiam quinqꝫ planete i vnoquoqꝫ signo terminos.

Prius auctor determinauit de tribꝰ dignitatibꝰ essentialibus planetarū. In ista pte auctor determinat de q̄rta

dignitate essentiali quã habent planete in signis. Et diuiditur in duas partes: quoniã in prima parte ponit terminos planetarũ. In secunda parte soluit quandã contrauersiã que est inter aliquos de triplicitatibꝰ ꝛ terminis. Secũda pars incipit ibi: Quidã preponunt. Prima pars diuidi potest in duas partes ita ꝙ primo incipit tractare de terminis planetarũ litteraliter. Secũdo ponit tabulã de ipsis terminis. Secũda incipit ibi: ꝛ ꝓpter diuersitatem eorũdem. Dicit primo ꝙ quinqꝫ planete scilicet saturnus Jupiter mars venus ꝛ mercurius habẽt terminos dispositos ꝑ diuersos gradus. Et primus terminus est Jouis a principio arietis vsqꝫ ad finem sexti gradus eiusdem. Et a principio septimi gradus eiusdẽ arietis vsqꝫ ad finẽ. 12. est terminus veneris. Et a principio 13. gradus vsqꝫ ad finem. 20. est terminus mercurij. Et a principio. 21. vsqꝫ ad finem. 25. est terminus martis. Et a principio. 26. vsqꝫ ad finem arietis est terminus saturni. Postea dicit ꝛ quia isti gradus sunt diuersi ita ꝙ nõ vadunt equaliter nec ſm ordinem planetarũ graue esset eos tenere in memoria: ideo posuit eos in tabula ſm ꝙ videtur in lrã.

Quidã ꝑponũt triplicitates terminis

Hic soluit quandã contrauersiã que est inter sapientes de triplicitatibꝰ ꝛ terminis. Et dicit quidã preferũt triplicitates terminis. Et quidã preferũt terminos triplicitatibus. Soluit istam contrauersiã ꝛ dicit ꝙ dñi triplicitatũ sũt fortiores quantũ ad nutritionẽ puerorũ: quia in natiuitatibus significant nutritionẽ ꝛ ab eis accipitur significatio vtruꝫ puer sit vitalis aut nõ. Dñi autẽ terminorũ sunt fortiores in directione: quia dum dirigiť gradus ascendens alicuius natiuitatis dirigiť ad termios fortunarũ ꝛ infortunarũ. ꝛ dñs termini illius vocatur diuisor uel dispositor q̃diu durat directio in illo termino: ꝛ si fuerit ibi aliquis planeta uel radij eius erit ꝑticeps. De hoc diffusius diceť in sequẽtibus dño cõcedente. ❡ Notandũ est hic de terminis ꝙ discordia fuit inter sapientes antiquos de terminis. Et fuerũt tres opiniones famose de terminis quarũ vna fuit indorũ. alia egyptiorũ. tertia chaldeorũ. Ptolemeus in 21 8ª ꝓpositione prime ꝑtis quadripꝑtiti magis approbat terminos egyptiorũ ꝛ dicit se inuenisse vnũ librum de terminis antiquũ qui pre vetustate erat pro maiori parte fractus. Et ille concordabat cũ terminis egyptiorũ. ꝛ ĩ illo libro sũma graduũ terminorũ cuiuslibet planete erat tantũs quantus numerꝰ annorũ suorũ maiorũ quos dant in natiuitatibus. Verbi grã: anni maiores saturni sunt. 57. anni. Jouis. 79. martis 66. veneris. 82. mercurij. 76. ꝛ omnes isti collecti faciũt. 360. Si volue-

ris hoc experiri. cōputa gradus omniū terminorū alicui⁹ planete: verbi gratia Jouis: ꝛ inuenies numerū annorū suorū. s. 79. ꝛ sic de alijs. Haly in cōmento. 206. ꝓpositionis prime ptis quadripartiti dicit. Illi de egypto fuerūt sapientes magici qui fuerunt ab antiquo tempore. nam isti fuerunt studij ꝛ exercitij magni in scientijs ꝛ sapiētijs omnibus de quibus homo se iuuare potest. Et scimus hoc per chronicas sapientū antiquorum ſm ꝙ loquebant̄ de ipsis ꝛ ꝑ ea que de suis operibus remanserunt a multis milibus annorū vsqꝫ ad hodiernā diem. Tamen ego dico illud quod ego vidi de vna experientia quā inueni in loco qui dict⁹ est oculus solis: quia in modico tempore miracula magna vidi. hec sūt verba haly. de experientia autem tacet. In centiloquio in cōmento illius ꝓpositiōis vult⁹ hui⁹ seculi. dicit vnā expientiā de sigillo scorpiōis facto in lapide ſm ꝙ potest ibi videri ꝛ q voluerit videre ibidē videat.

Facies autē signorum.

Hic determiat de quita dignitate ꝛ vltima essentiali quā habent planete in signis que vocat̄ facies. Et potest diuidi in tres ptes: qm̄ in prima parte ponit diuisionem ꝛ ordinationē facierū. In secunda pte docet inuenire facies ꝑ numeros. In tertia parte ponit de eis tabulā. Secūda ps incipit: Cū habueris gradus in aliquo signo. Tertia est in fine vbi ponit tabulā. Dicit ꝙ qōlibet signū diuidit̄ in tres partes equales que vocant̄ tres facies ꝛ quelibꝫ facies est ex. 10. gradibus. Et incipiūt iste facies a principio arietis ꝛ ꝓcedunt ſm ordinem signorū ꝛ planetarū: ita ꝙ prima facies est martis. s. primi. 10. gradus. 2ª facies arietis. s. 10. gradus sequētes sunt solis qui succedit marti in ordine spherarum. 3ª est veneris que succedit soli. Et prima facies tauri est mercurij qui succedit veneri. Secūda lune que succedit mercurio. Tertia saturni. Et prima geminorū Jouis. ꝛ sic ſm hunc ordinem vsqꝫ ad finē signorū. Postea docet inuenire ꝑ numeros cui⁹ planete sit aliqua facies. Et dicit cum habueris gradum alicuius signi ꝛ volueris scire cuius planete facies sit in illo gradu computa numerū signorū a principio arietis vsqꝫ ad principiū signi ꝓpositi. ꝛ multiplica illū numerū ꝑ tres: ꝛ cum numero ꝓducto adde facies cōpletas signi ꝓpositi: verbi gratia si transiuerint. 10. gradus cōpleti adde vnitatē. Si. 20. cōpleti adde duo. Deinde a toto numero subtrahe. 7. quotiēs poteris. ꝛ quod remanserit cōputa a marte ſm ordinē planetarū. ꝛ vbi numerus finit⁹ fuerit sequēs planeta est dn̄s faciei quesite: verbi grā: pono ꝙ habeam 15. gradus leonis volo scire cui⁹ facies sit. 15. grad⁹ leonis scio ꝙ a principio arietis sūt. 4. signa cōpleta. multiplicabo ergo. 4. ꝑ. 3. ꝛ erunt. 12.

Et scio q͏ de leone transiuit vna facies cõpleta: iõ addã vnũ ⁊ erũt. 13. facies cõplete a principio arietis. subtrahã inde septẽ ⁊ remanẽt. 6. dabo primã vnitatẽ marti. secundã soli. tertiã veneri. quartam mercurio. quintã lune. sextã saturno. Erit ĝ facies sequens que nõ fuit cõpleta Jouis. Postea ponit tabulã cui⁹ opus facile est. Queres eni nomen illius signi cui⁹ dñm faciei queris ⁊ inuenies in directo quis sit dñs prime faciei ⁊ quis secũde ⁊ quis tertie.

ET quia auxiliante deo. Postq̃ auctor determinauit de dignitatib⁹ planetarũ in signis. In ista pte determinat de fortitudinib⁹ quas hñt in istis dignitatibus Et põt diuidi in duas ptes: qm̃ in prima pte ostẽdit quot fortitudines habeat planeta ĩ qualibet dignitate. In 2ª pte cõparat istas dignitates ad res sensibiles. 2ª est ibi: vnde quidã de hac re. Prima ps põt diuidi in duas: qm̃ primo cõtinuat se ad dicẽda. 2° psequit̃ ibi: nã dñs domus. Dicit qꝫ adiuuante deo cõpleuit de dignitatibus planetarũ in signis. modo vult ostẽdere quot fortitudines habeat qlibet in ipsis dignitatib⁹. Postea dicit q͏ dñs domus habet qnq̃ fortitudines. dñs exaltationis hꝫ quattuor. dñs triplicitatis hꝫ tres. dominus termini duas. dñs faciei vnã. Postea replicat illã ɔtrouersiã de terminis. Et ponit cõpationẽ in dignitatib⁹ planetarũ dicens q͏ qdã de dignitatib⁹ planetarũ fecerũt talẽ compationẽ q͏ planeta existens ĩ sua domo est silis viro existenti in domo atq̃ dñatione sua. Et planeta in exaltatiõe sua est silis viro ĩ regno atq̃ gloria sua ⁊ patet in lrã. Ex ista littera potest notari si aliquis planeta patiat̃ magnũ infortuniũ in domo uel exaltatiõe sua hoc ẽ multũ detestabile. sicut multũ esset detestabile si rex vinceret̃ in pprio regno suo ⁊ in fortiori loco regni sui. Jõ qñ luiaria eclypsant̃ ĩ pprijs domib⁹ uel exaltationib⁹ suis hͣ ẽ malũ signũ.

SEquũtur has figure signorũ. Prius auctor determinauit de dignitatib⁹ planetarũ in signis ⁊ de fortitudinib⁹ quas hñt in istis dignitatib⁹. Jn ista pte determinat de figuris siue formis ipsoꝝ signorũ hoc ẽ ostẽdit nobis q̃ signa hñt formas hũanas: ⁊ q̃ hñt formas alioꝝ aĩaliũ. ⁊ manet indiuisa. Dicit q͏ quedã signa dicunt̃ rationalia. s. illa quorũ imagines sunt figurate ad imagines hoĩuꝫ. Et illa sũt gemini virgo aquari⁹ libra ⁊ medietas prima sagictarij. ⁊ ista dicunt̃ hñtia pulchras voces. Et virt⁹ eorũ est maior cũ fuerit in oriẽte. Et q̃dam ex signis dicunt̃ hñtia alas. s. gemini virgo ⁊ piscis. Quedã ex eis

dicunt quadrupedia.s. sagictarius leo aries taurus et capricornus. Et eorū quedam sunt domestica.s.illa que sunt figurata sm figuras aialiū domesticorū. Et hec sunt aries taurus et capricornus. Et eorum virtus magis apparet cum fuerint in meridie. Uirtus autē virginis capricorni et aquarij magis apparet cum fuerint in septentrione. Et quedā ex signis videntur vitiosa et turpia et tortuosa.s.aries taurus cancer scorpius et piscis. et virtus eorū magis apparet in occidente. Quedā vero sunt sterilia.s.gemini leo virgo. Et quedā dicuntur habentia paucos filios.s.aries taurus libra sagictarius capricornus et aquarius. Et quedam ex his signis sunt multū luxuriosa.s. aries et taurus leo et capricornus. Et quedam dicuntur multorū filiorū.s. cancer scorpius et piscis. Et quedā ex signis dicuntur habentia dimidiā vocem:illa.s.que habent vocem aialiuz balantiū rugientiū et mugientiū:ut aries taurus leo capricornus et ultima pars sagictarij. Quedam ex signis dicuntur carentia oino voce.s. illa que figurantur sm imagines animaliū carentiū voce:ut cancer scorpio et piscis. Haly abenragel breuiter expedit se de formis signorum dicens. Signorū alia sunt in forma hominū. Alia in forma bestiaruz. Alia in forma bestinglorū. Alia in forma reptiliū. Que sunt in forma humana sunt gemini libra aquarius virgo. In forma bestiarum aries taurus capricornus et sagictarius. In forma bestinglorū.i.animaliū rapaciū leo. In forma reptiliū cancer scorpio et piscis.

Et vnūquodqz signorū habet propriā significationē. Prius auctor determinauit de figuris signorū. In ista pte ostēdit nobis quid habēt signa ex membris hominū. et ex regionib⁹ et ex planetis. Et pōt diuidi in duas partes: quoniā in prima pte facit quod dictū est. In secūda determinat de dolorib⁹ planetarū in signis. Secūda incipit ibi: Et siquidē planete significauerint doloreȝ. Prima potest diuidi in 12.partes sm qꝫ. 12.sunt signa. Clarum est qd dicit in littera excepto qꝫ noia regionū nō sunt nobis nota. ¶ Notandū est hic qꝫ Ptolemeus diuidit totam terraȝ habitabilem in quattuor partes. Et sm diuisionem Ptolemei imaginari potest vna linea transiens ab oriente in occidentem p mediū habitationis ita qꝫ ista linea diuidat partē meridionaleȝ a septētrionali. Et dicit haly qꝫ ista linea distat ab equinoctiali per.36. gradus. et sm hanc diuisionē distat ab vltima habitatione in septētrione p.30.gradus uel circa.ita qꝫ tota latitudo cōtineat.66.grad⁹. Et tan

42

ta est distantia equinoctialis vsqз ad circulū arcticū: imo est. 66. gradus 26. minuta. ꝛ. 30. 2ª. Ideo dicit baly uel circa. Et dicit ꝙ in fine isti⁹ linee versus occidentē est passagiū herculis. Et hoc ē vnde transit in hispaniam ꝛ est mare ibi strictū ꝙ existēs in vno littore potest videre existentē in alio. Et sunt ibi tres insule quarū vnam vident transeuntes in hispaniā ꝑ terram occidentis. Et stat in ea idolum tenens in manu claues ad demonstrandū ꝙ vltra locū illum nō sit habitatio. Et in qualibet duarū aliarū insularum stat idolum ſm eūdem moduз. Et in parte orientali in fine linee predicte stant idola eodem modo tenētia claues ꝛ demonstrantia ꝙ nō sit vltra illū locum habitatio versus orientem. Dicit baly ꝙ hercules posuit ista idola in signū ꝙ ipse acquisiuerat totum mundū. Longitudo linee predicte ſm ꝙ dicit baly est. 180. graduū

¶ His visis ſm sententiā Ptolemei imaginet̄ ista linea diuidi ꝑ mediuз ita ꝙ remaneant. 90. gradus versus orientē. ꝛ alij. 90. versus occidentē Et imaginet̄ transire vna linea ꝑ polos mundi ꝑ medium diuisionis linee supradicte ita videlicet ꝙ transeat ꝑ medium terre habitabilis ſm latitudinem. Prima autē linea dicebat̄ transire ꝑ mediū terre habitabilis ſm longitudinē. Patet itaqз ꝙ due linee supradicte que diuidunt totā terrā habitabilē in quattuor ꝑtes cōiungunt̄ in loco intersectiōis linearūq est punctus in medio terre habitabilis. Hac diuisione intellecta facile est videre sniam Ptolemei in ꝑtitione signorū ꝛ terrarū. Dicit itaqз Ptolemeus ꝙ hec tria signa aries leo ꝛ sagictarius que faciūt primā triplicitatē ꝑtinent ad quartā partē terre habitabilis que ē inter septētrionē ꝛ occidens. ꝛ illā quartā gubernat Jupiter eo ꝙ est septentrionalis. ꝛ mars habet ꝑticipationē cū eo: qꝛ ꝑtinet ad partē occidentalem. Et tria signa triplicitatis secūde. s. taurus virgo capricornus ꝑtinent ad partē que est inter meridiē ꝛ oriens. ꝛ gubernat ipsam venus: qꝛ est meridionalis. ꝛ habet ꝑticipationē cū ea saturnus qm̄ ad parteз orientalē ꝑtinet. Et tria signa triplicitatis tertie. s. gemini libra ꝛ aquarius ꝑtinēt ad ꝑtē que est inter oriēs ꝛ septētrionē ꝛ gubernat ipsā saturnus eo ꝙ ꝑtinet ad oriens ꝛ habet ꝑticipationē cū eo Jupiter eo ꝙ ꝑtinet ad septētrionē. Et tria signa triplicitatis q̄rte. s. cancer scorpio ꝛ piscis ꝑtinēt ad partē que est inter meridiē ꝛ occidens. ꝛ gubernat ipsam mars: qꝛ ꝑtinet ad occidens. ꝛ hз ꝑticipationē cū eo venus. Ex p̄dictis poterit qlibet cōiecturare ad qd̄ signū ꝑtineat quelibet terra. Sciet eni ꝑ longitudinē ꝛ latitudinē regionis de qua q̄rta fit. Verbi grā: oīs terra cui⁹ latitudo est maior. 36. gradib⁹. ꝛ longitudo ei⁹ ab occidente minus. 90. gradib⁹ fuerit est de q̄rta septētrionali occidentali ꝛ sic de alijs

suo modo. Cognita igit quarta in qua est terra tua scis q unu signu ex tribus signis triplicitatis illius quarte respicit illaz terra. et poteris scire quod ex illis tribus respiciat eam p mores et consuetudines hoiuz habitantiu in ea. Verbi gratia: scis q terra xpianoru est in parte septentrionali occidetali scio q aries leo et sagictarius dnant sup ipsam. Et si velim scire supra qua parte eius dnat quodlibet istoru signorum respicio ad mores et conditiones hominu cu quibus signis magis cocordant. Constat aute q romani sut famosiores et nobiliores istius quarte et ideo conuenit ut attribuat eis signu nobilius inter hec tria. et hoc est leo domus solis. Constat etiam q almani sunt hoies iracundi et furiosi de natura martis: ideo couenit ut attribuat eis aries domus martis. Constat etia q hispani sunt boni milites exercitij magni in armis: io couenit ut attribuat eis sagictarius quod est signu militiaru et belloru. Et hanc partione ponit Ptolemeus in littera in secuda pte quadripartiti. Dicit enim sic. et puincie cu ariete concordates sut terra britanie et terra de salacia. Credo q deberet dici de sclauia et germania. Et que concordant cum leone sunt Italia: gallia: apulia et cecilia. Et haly dicit ibi q hi sunt termini rome. Et que concordant cu sagictario sunt terre de turcia calciata et hispania. De ptitione alioru signoru cum alijs terris parum curo. Quia nec nomina earu nec conditiones hominu sunt mihi nota nec faceret mihi aliqua vtilitate hoc scire. Si quis aute cognoscat eas et voluerit in eis morari applicet sm modum dictu in tribus signis pdictis.

¶ Dicit abraham auenezre q primu clyma est capricorni et aquarij et gubernator eius est saturnus. Secundu clyma est sagictarij et piscis et gubernator eius est Jupiter. Tertiu clyma est scorpij et arietis et gubernator eius est mars. Quartu est leonis et gubernator eius est sol. Quintuz clyma est tauri et libre et eius gubernator venus. Sextum est geminoz et virginis et eius gubernator mercurius. Septimuz est cancri et gubernat illud luna. ¶ Abraham auenezre ponit conditiones nascentiu sub quolibet signo et est sententia sua ista. Qui natus fuerit sub prima facie arietis erit ruffus et simus: venter eius erit paruus et strictus carne extenuatus: habebitq supra pedem sinistrum signuz et in cubito manus sinistre: et amici eius erunt plures et ipse odiet malu. Qui vero natus fuerit sub secuda facie inerit ei nigredo pulchritudini faciei coniucta: corpus eius temperatu preceps in iram animo occultans voluntatem malam: estq alti cordis: inimici eius plures erut. Qui natus fuerit sub tertia facie eius erit ruffus color eius et croceus et erit solitarius. Qui natus fuerit sub prima facie tauri erit breuis stature: sui oculi magni: la-

bia spissa ꝛ habebit signum in collo: ꝛ est corde festinus: amici eius plu res: ꝛ maneriebus delitiarum delectabitur ipse. Natus autē sub facie eius secunda habebit faciem rotundam: ventrē latū: oculos pulchros ꝛ eius anima voluntaria resq; cito perpendet: ꝛ circa spatulas pilosus existet. ꝛ habebit signum in lumbis. Et qui natus fuerit sub tertia facie pulchri coloris existet: pulchreq; faciei: ꝛ habebit signum in oculo sinistro: virq; laboriosus erit. nec in mulieribus fortunatus existet. Qui autem natus fuerit sub fine huius signi erit carens testiculis naturaliter ꝛ sine uel hermofodritus. Qui natus fuerit sub prima facie geminorū erit pulchri corporis ꝛ decentis ꝛ oculorum ꝛ pilorum: habebit signum in capite uel in oculis: Visus eius acutus minime est iracundus eritq; laborator ꝛ cum mulieribus minime fortunatus existet. Et qui natus fuerit sub secunda facie erit breuis stature ꝛ niger ꝛ super eius cubitum signū nigredinis: eiusq; verba pulchra ꝛ dulcia. Natus sub tertia facie nimiū habebit oculos paruos: eritq; vir suspicator ꝛ leuis: ꝛ loquetur verba irrationabilia: eritq; mendax. Qui natus fuerit sub prima facie cancri erit corpore ꝛ pilis decens: supercilia eius erunt stricta naresq; longe ꝛ spatule late. ꝛ habebit signum in cubito dextro aut eiꝰ brachio. ꝛ anima eius bona: amici eius plures: eritq; sciens ꝛ ingeniosus. Qui natus fuerit sub secunda facie: erit color eius rubeus breuisq; stature: carens barba: ꝛ habebit signum in oculis. Qui sub tertia facie natus fuerit erit crassus breuisq; stature: ꝛ habebit multitudinem pilorum in supercilijs. Qui natus fuerit sub prima facie leonis erit pulcher corpore ꝛ facie: ꝛ color vultus eius erit rubeus albo commixtus: oculi eius cōmixti: pectus rectum: ꝛ crura sua patientur morbum in parte superiori: ꝛ erit cognitus inter gentes ꝛ simplex īmixtusq; consortio regū Qui natus fuerit sub secūda facie erit pulcher: pectus eiꝰ erit latū: testiculi ꝛ crura gracilia: eritq; honoratꝰ inter familiā eius ac alti cordis. Natus autē sub tertia facie erit aliquantulū breuis stature eritq; color eius albus roseo ꝑmixtus: eiꝰ vox vehemens amans mulieres: ꝛ habebit plenitudinē amicorū ꝛ morbos plures sustinebit. Qui natus fuerit sub prima facie virginis erit decentis stature: erit corpus eius erectū ꝛ pulchrū: ꝛ erit sciens ꝛ acutus: eius capilli crispi: ꝛ erit diligens iusticiā eius vox vehemens: sterilis existet: aīa eiꝰ bona: facies pulchra: eritq; scriba ꝛ bene doctꝰ. Qui autē natus fuerit sub secūda facie erit pulchre apparentie: oculi eius parui: nasus eiꝰ pulcher: eritq; disciplinabilis ꝛ simplex ꝓuolūtariꝰ corde: diliget laudari. Natꝰ sub 3ª facie erit pulcher aspectu: perceptibilis discipline: veri sensus ac simplex ꝛ sapiens. Qui natus fuerit sub prima facie Libre: erit pulcher facie: ꝛ in eius capite

vulnera inerunt: eritqꝫ laborator ⁊ simplex ac disciplinabilis. Natus sub secũda facie erit pulchri vultus ⁊ inerit ei impedimentũ in oculis: estqꝫ corde preuolũtarius. Natus sub tertia facie erit pulcher ⁊ erit cognitus ⁊ honoratus inter gentes ipsius. Et qui fuerit natus sub fine signi hui⁹ erit nullius sexus aut vtriusqꝫ. Qui fuerit natus sub prima facie scorpionis parũ pulcher existet: ⁊ habebit signum in capite: ⁊ pect⁹ eius erit latum. Et habebit signum in pede sinistro uel in manu dextra estqꝫ homo castigationis bonaqꝫ discretione plenus ac in loquela festinus. Natus sub secunda facie caput eius erit magnũ: existetqꝫ modice pulchre figure. ⁊ habebit signũ in genu ⁊ dorso: ⁊ erit homo discipline verba sua multiplicans. Qui natus fuerit sub tertia facie erit breuis stature oculi eius contorti appetens comedere amans mulieres. Qui autẽ natus fuerit sub fine huius signi aut erit nullius aut vtriusqꝫ sexus. Qui nat⁹ fuerit sub prima facie sagictarij erit pulchre speciei: decorus aspectu recte stature: diligẽs bonum: regibus ac magnatibus se cõmiscens. Natus sub secunda facie corpus habebit condecens facies tamen eius crocea supcilia compressa ⁊ habebit signũ in pectore. Natus sub tertia facie erit longus: pulcher facie: oculi eius ut murilegi: pectus latũ: ⁊ habebit signum in sinistro crure. Qui sub prima facie capricorni natus fuerit erit corpus suũ condecens: pectus latũ: ⁊ habebit signũ nigrũ in cubito: erit astutus discipsinabilis simplex ⁊ preuoluntarius. Natus sub secunda erit pulcher: habebit nares longas: oculi eius pulchri: voluntas eius mala ⁊ iracundus: est homo sciẽtie. Natus sub tertia facie erit pulcher corpore: eius tñ facies citrina: ⁊ i eius brachio sinistro erit nota uel in ipsius genu: festinus in irã: despiciens malũ uel pugnans pro malo: diligens mulieres: homo discipline diligensqꝫ sodales. Qui autẽ natus fuerit in fine hui⁹ signi erit filius adulterinus ⁊ oĩno huic inest signo minime in mulierũ natiuitatibus valere. Qui aũt natus fuerit sub prima facie aquarij erit corpore ⁊ facie formosus: ⁊ habebit in pectore aut pede sinistro signũ: eritqꝫ homo disciplinabilis ⁊ sodales diligens. Natus sub secunda facie erit longus: facies eius erit rubea: ⁊ signũ habebit in dorso ⁊ sub eius cubito: eritqꝫ omnib⁹ diebus suis in dolore. Natus sub tertia facie corpe pulcher: statura breuis: facie roseus: ⁊ habebit signum sub cubitis: ⁊ erit mulierũ amator. Et qui sub fine huius signi natus fuerit diuersificatus erit in eius figura atqꝫ in omnibus suis operibus. Qui autem sub prima facie piscium originem traxerit: corpus eius erit album: ⁊ facies similiter: pectus eius latũ: barba pulchra: frons preclara: oculi eius magis nigri q̃ albi. Et forte aliquod membrum sibi deficiet: diliget dormire: eritqꝫ gulosus:

ꝛ ebꝛiosus: ꝛ habebit signū sub cubito uel in pede. Natus ꝟo sub secūda facie erit bꝛeuis stature. decoꝛus aspectu: barba nigra: pilosus: ꝛ erit ambulans in duritia cū filijs hominū. Natus sub tertia facie piscium erit aspectu preclarus: oculi eius pulchꝛi: eritqꝫ moꝛbosus.

ET siquidē planete.

Prius auctoꝛ ostendit qualiter signa respiciunt membꝛa humani coꝛpis. In ista parte ostendit nobis qualiter planete respiciūt membꝛa coꝛpis humani in ipsis signis. Et pōt hec ps diuidi in .12. ptes ꝼm .12. signa. vbi ptes incipiūt patet. Prima ps diuidi potest in duas: qm̄ pꝛimo ꝓponit. Secūdo ꝓsequit̄ ibi: in ariete. Dicit pꝛimo ꝙ si aliquis planeta significauerit aliquā infirmitatē siue debilitatē in coꝛpoꝛe humano habebit in quolibet signo membꝛuꝫ ꝓpꝛium in quo erit illa infirmitas. Et qꝛ ita est cōuenit tractare de doloꝛibꝰ planetarum in signis. Et incipit ab ariete ꝓcedendo ꝼm successionē signoꝛū ꝛ planetarū. Qđ dicit auctoꝛ planū est in littera. Ad euidentiā vnius partis pono vnū exemplū. Pono ꝙ in aliqua natiuitate saturnus significauerit nato debilitatē alicuius membꝛi ꝛ sit saturnus in ariete. Dico ꝙ illa debilitas uel infirmitas erit in pectoꝛe. Et si saturnus sit in tauro erit illa infirmitas in ventre. ꝛ sic intelligas de ceteris signis. Pono etiā ꝙ mars in natiuitate (intelligas de reuolutione annoꝛū natiuitatis) significauerit vulnerationem ꝛ sit mars in ariete erit vulnus in capite. Si in tauro erit vulnus in collo: ꝛ sic de ceteris signis ꝛ planetis intelligas. Ptolemeus vult ꝙ membꝛa in quibus cadunt moꝛbi ꝛ cetera impedimenta accipiunt̄ a figura celi in hoꝛa natiuitatis uel reuolutionis. Dicit enim in .74ª ꝓpositione centiloquij cū fuerit mars in ascendente alicuius natiuitatis erit cicatrix in facie uel capite nati. Dicit eni haly ꝙ caput est ascendentis ꝛ ꝼm hoc collum est secūde domus. bꝛachia tertie domus ꝛ sic ꝼm oꝛdinē domoꝛū ꝼm ꝙ dictū fuit de signis. De hac materia diffusius loquit̄ dn̄o concedente in capitulo sexte domus.

SVnt quoqꝫ in vno quoqꝫ signo

In ista parte auctoꝛ determinat de quibusdā specialibꝰ pꝛopꝛietatibus planetaruꝫ que sunt in diuersis gradibus circuli signoꝛū ꝛ sunt sex. sunt enim ibi quidam gradus masculini ꝛ quidā feminini. Et sunt ibi quidā gradus lucidi ꝛ quidam tenebꝛosi. Etiam sūt ibi quidam gradus qui dicunt̄ putei. Et sunt ibi quidā gradus qui dicunt̄ azemena. Et sunt ibi quidā gradus qui dicunt̄ augmentantes foꝛ-

tunam. Et sunt ibi quidaƺ gradus qui dicunt̃ consortes. Et sm hoc ista pars pōt diuidi in sex partes: quoniā in prima parte enumerat gradus masculinos ꝛ femininos. In 2ª pte enumerat gradꝰ lucidos ꝛ tenebrosos ꝛ fumosos. In 3ª pte enumerat gradus q dicunt̃ putei. In q̄rta pte enumerat gradꝰ q dicunt̃ azemena. In qnta pte enumerat gradus q dicunt̃ augmētantes fortunā ꝛ gradꝰ sublimitatis. In sexta pte enumerat gradus q dicunt̃ cōsortes. Prima ps incipit in principio. 2ª incipit ibi: ꝛ in vnoquoqꝫ horū signorū. 3ª incipit ibi: ꝛ in signis sunt gradus. q̄rta ibi: ꝛ sūt in signis quidā gradus. qnta ibi: ꝛ in circulo. sexta ibi: ꝛ omēs duo gradꝰ. Prima ps pōt diuidi in duas ptes: qm̄ in prima pte incipit enumerare gradꝰ masculinos ꝛ femininos litteraliter. In secūda parte ponit tabulā de eis. Qđ dicit patet in lrā. Postea dicit ꝙ sūt quidā gradus in circulo qui dicunt̃ lucidi ꝛ quidā tenebrosi ꝛ quidam fumosi. Et quidā q vocant̃ vacui. Et incipit primo eos enumerare. Et deinde ponit de eis tabulā ꝛ patet. Postea dicit ꝙ sunt in circulo quidā gradus q dicunt̃ putei. ꝛ enumerat illos oēs in lrā. ꝛ quidā libri habēt tabulā de eis factā. Deinde dicit ꝙ in signis sunt quidā gradus q dicunt̃ azemena Et dicit ꝙ azemena est quedā debilitatio corpalis ut est cecitas uel surditas uel aliquid taliū uel amissio membri. Iuxta qđ notandū ꝙ dicit haly abenragel in primo capitulo domꝰ sexte libri sui de natiuitatibus Qñ pars azemena fuerit in ptitione ascendētis ꝛ luna iūcta cum ea uel dñs ascendentis significat ꝙ azemena erit in illo membro nati qđ cadit in ptitione illiꝰ signi. ¶ Notandū est etiam ꝙ si sol in natiuitate alicuiꝰ fuerit in gradu azemena erit debilitatio in oculo dextro si luna erit in sinistro. Postea dicit ꝙ sunt quidā gradus in circulo qui dicunt̃ augmentantes fortunā ꝛ enumerat eos in littera. Iuxta quā partē notandum est qđ haly dicit in cōmento. 229. ppositiōis prime partis quadripartiti scire te cōuenit ꝙ gradus augmentantes fortunam sunt gradus exaltatiōis solis ꝛ planetarū fortunarū: sicut. 19. arietis. 3. tauri. 15. cancri. 27. pisciū. Similiter sunt illi in quibꝰ adiungunt̃ termini fortunarū: sicut. 13. sagictarij. ꝛ. 13. pisciū. ꝛ sunt etiā gradus terminorū fortunarū Et gradus in quibꝰ sunt stelle fixe de natura fortunarū. Et econtrario in quibꝰ sunt stelle de natura infortunarū. Et postea dicit ꝙ oēs duo gradus q sunt eiusdē longitudinis a capitibꝰ signorū mobiliū sunt eiusdeƺ fortitudinis. Et dicunt̃ cōsortes: sicut. 20. gradus capricorni. ꝛ. 10. gradꝰ sagictarij. Isti enī duo gradus equaliter distant a capite capricorni. Et 20. libre. ꝛ. 10. virginis equalit̃ distant a capite libre. Et. 20. cancri. ꝛ. 10

geminorũ equaliter distant a principio cancri. ⁊. 20. gradꝰ arietis. ⁊. 10.
pisciũ equaliter distant a principio arietis. Ptolemeus dicit. 229. ppo-
sitione prime ꝑtis. Astrologi ceteri multũ locuti fuerunt de gradibus ⁊
diuiserũt eos in gradus lucẽtes lubricos ⁊ fumosos. Et sunt ex eis aze-
mena: ⁊ sũt ex eis putei. Et locuti fuerũt de alijs multis sicut inuenies ꝑ
multos libros astronomie. Et si hoc inuenerũt experiẽtia bonum est ꝙ
operis ꝑ hoc. Et forsitan si eis accidit ꝙ aliquis planeta uel stella fuit ĩ
gradu uel eius radius ⁊ fecit fortunã crediderunt ꝙ gradus hoc fecerit.
Et siquidẽ ita est cõuenit ut te mutes de vno gradu in aliũ. Et hic finem
imponamꝰ nostre rationi. Videt̃ ꝑ istã litterã ꝙ Ptolemeus nõ multũ
approbat gradus augmentãtes fortunã ⁊c̃. Dicit enĩ si ita est conuenit
ut te mutes de vno gradu in aliũ. gradus enĩ dicunt̃ lucidi uel tenebro-
si ꝑpter stellas fixas ibi existẽtes. Et vult haly ꝯm ꝙ p̃allegatum fuit ꝙ
gradus dicunt̃ augmentãtes fortunã in quibus sũt stelle de natura for-
tunarũ. Constat autẽ ꝙ stelle fixe mutant loca sua respectu zodiaci no-
ne sphere. Ex illa littera Ptolemei potest trahi ꝙ iudicia debẽt fieri ꝯm
nonã spheram ⁊ nõ ꝯm octauã. Ex quo enĩ vult ꝙ istos gradus oportet
mutare: consequens est ꝙ gradus ꝯm quos debent fieri iudicia nõ mu-
tantur. Albumazar in introductorio suo ponit istos gradus. s. masculi-
nos ⁊ femininos lucidos ⁊ tenebrosos ⁊c̃. Et dicit ibi si planeta in nati
uitate uel interrogatione masculi fuerit in gradu masculino. uel in na-
tiuitate feminine uel interrogatõe in gradu feminino erit cuiꝰ significa
tio fortior. De gradibus lucidis tenebrosis ⁊ fumosis dicit si ceciderit
planeta in gradu lucido: erit eius significatio fortior in significatione
honorũ ⁊ significat pulchritudinem. Et si ceciderit in gradu tenebroso
significat duritiem ⁊ tarditatem ⁊ horribilem rem ⁊ tenebrosam ⁊ ma-
lam. Et cum ceciderit in gradu fusco uel vmbroso uel fumoso uel in gra
du vacuo significat modicum horribile. Et si ceciderit planeta in gradu
putei abibit eius pulchritudo ⁊ aspectus ⁊ debilitatur in significatiõe
sua. Fortune nanq̃ cũ ceciderint in eos debilitantur in significatione
earum. Mali vero cum ceciderint in eos debilitatur significatio eorũ.
Et fortassis significabit fortunam accidentalem propter debilitatẽ eo-
rum super malũ. De gradibus augmentatibus fortunam dicit: antiqui
putauerunt ꝙ in circulo erunt gradus augentes fortunam. Et dixerunt
ꝙ planete cũ nõ fuerint in locis significantibꝰ fortunã nati ⁊ fuerit luna
ul' ꝑs fortune ĩ his g̃dibꝰ aut fuerit ipsi gradꝰ ascẽdẽtes augẽt fortunã na
ti. Et si plãete significauerit sibi casũ Isti gradꝰ mouẽt eũ ĩ sublimationẽ

p aliquam quantitatē quodam motu. De gradibus sublimitatis dicit. Quidam dixerūt q cū ascendens fuerit aliquis istorū graduū aut fuerit sol in natiuitate diurna: aut luna in nocturna in quibusdā eorum & fuerit in loco optimo in figura. Et cū hoc significauerint planete radicis natiuitatis fortunā pducet natum ad sublimitatē & sedem nobilitatis & dñabit terris & ciuitatibus & possidebit diuitias multas.

T quia auxiliante deo. Pri9 auctor determiauit de esse circuli signorū essentiali. Hic determinat de esse accidentali ipsius. Et diuidit in duas partes: qm̄ primo cōtinuat dicta dicendis. Secūdo psequit ibi: nam circulus signorū. Et illa diuidit i duas partes: quoniā primo determinat de diuisione accidentali circuli signorū. Secūdo determinat de pprietatibus & significationibus consequentib9 ipsaz diuisionē & incipit ibi: quarta autē pars que est ab ascendente. Et illa diuiditur ī duas ptes: quoniā primo ponit pprietates & significationes quartarū. Secūdo ponit significatiōes singularū domorū. & illa incipit ibi: & vna queq domorū. Primo dicit postq compleuit esse essentiale circuli signorū. nūc vult tractare de esse accidentali ipsius. Postea dicit q circulus figurat qualibet hora tali figura que diuidit in quattuor partes q̄s diuidit circulus horizontis & circulus meridianus. Et quelibet istarū quartarū diuidit in tres partes equales sm ascensionē signi ascendentis in circulo directo. Et hoc modo diuidit totus circulus in. 12. partes que vocant turres uel domus: cui9 expositio est in canonib9 tabularum Intelligendi sunt duo circuli magni transeūtes p polos mundi quorū vnus est circulus meridianus: & alter circulus transiens p punctum zodiaci qui est in cōtactu horizontis orientalis & p punctū oppositum. s. qui est in cōtactu horizontis occidentalis intersecans circulū meridianum sup polos mundi. Isti duo circuli diuidūt totū celum in quattuor partes que qñq inter se sunt equales qñq inequales: ut plurimū tamē sunt inequales. Si eni principiū arietis uel principiū libre fuerit i ascendente. Iste quarte sunt equales. In omnib9 autē alijs dispositionibus sunt inequales. Postea intelligatur portio circuli equinoctialis intercepta inter circulū meridianū & circulum transeuntē p initiū ascendentis diuidi in tres partes equales. Similiter alia portio circuli equinoctialis que est ab ascendente vsq ad inferiorē partē circuli meridiani. s. ad angulū terre intelligat diuidi in tres partes equales. Deinde imaginent circuli magni transeūtes p diuisiones pdictas & p polos mūdi. tūc

portio zodiaci intercepta inter quoslibet duos circulos primos est vna domus. Hec est positio Ptolemei ꝛ ista tenet̃ cõmuniter. Est etiam alia imaginatio de domibus quã tenet abrahã auenezre. Et imaginat̃ transire circulos ꝑ diuisiones eqnoctialis ꝛ ꝑ intersectionẽ circuli meridiani ꝛ horizontis in parte septẽtrionis. Ista via cõiter nõ tenet̃ ideo non curo eã multũ explanare. Inuenire autẽ principia. 12. domorũ ꝑ astrolabiũ nõ est difficile: imo leue. cui⁹ doctrinã hic interponere esset longũ ꝛ supfluũ cum in canonibus astrolabij fuerit posita sufficiẽter. Qui aũt voluerit domos equare ꝑ tabulas in canonibus tabularũ primi mobilis doctrinã completã inueniet. Deinde dicit auctor principiũ hui⁹ diuisionis est ascendens cui⁹ initiũ est in puncto hemisperij ex pte orientis. Deinde sequit̃ secũda dom⁹. deinde tertia. ꝛ sic vsqꝫ ad duodecimã.

Quarta autem pars. Hic auctor ponit ꝓprietates ꝛ significationes circuli signorũ cõsequẽtes diuisionẽ eius accidentalẽ. Et dicit ꝙ quarta pars circuli que est ab ascendentem vsqꝫ ad mediũ celi. s. 12ª domus. 11ª ꝛ. 10. dicit quarta orientalis masculina aduenieñs. Et significat initiũ vite ꝛ vocat̃ puerilis sanguinea. Et alia quarta que est a medio celi vsqꝫ gradũ occidentis. s. 9ª 8ª ꝛ 7ª domus dicit̃ meridiana feminina recedens a nobis. ꝛ significat mediã etatẽ que vocat̃ ꝑfectio iuuẽtutis. ꝛ vocat̃ estiualis ꝛ colerica. Tertia quarta que est a gradu occidentis vsqꝫ ad angulũ terre. s. 6ª 5ª ꝛ 4ª domus est occidentalis masculina accedens ad nos ꝛ significat finẽ vite ꝛ vocat̃ autũnalis melancolica ꝛ ẽ mediocris etatis. Quarta pars que est ab angulo terre vsqꝫ ad ascendẽs. s. 3ª 2ª ꝛ prima dom⁹ est septẽtrionalis feminina recedens a nobis. ꝛ significat qđ accidit homini post mortẽ eius quantũ ad memoriã hominũ. s. vtrũ dicat̃ de ipso bonũ uel malum. Et hec pars vocat̃ senilis flegmatica defectiua ꝛ hyemalis. Et est recte compatio quã auctor ponit hic sicut illa quã posuit ĩ diuisione essentiali circuli. excepto qđ addit hic ꝙ significant initium ꝛ mediũ ꝛ finẽ vite ꝛ quid accidat homini post mortẽ eius. Postea dicit ꝙ tota illa medietas que ẽ a medio celi eundo ꝑ ascendẽs vsqꝫ ad quartam domũ vocat̃ medietas ascendẽs. Et alia medietas que ẽ a quarta domo eũdo ꝑ gradũ occidentis vsqꝫ ad mediũ celi vocat̃ ascendens. Et tota medietas que est super terram vocat̃ dextra. ꝛ illa que est sub terra vocat̃ sinistra. Deinde dicit ꝙ prima domus ꝛ. 4ª ꝛ. 7ª. ꝛ 10ª vocant̃ anguli. Et. 2ª 5ª 8ª ꝛ. 11ª vocant̃ succedentes angulis. 3ª autẽ. 6ª 9ª ꝛ. 12ª vocant̃ cadentes ab angulis. Deinde addit quoddã notabile ꝛ dicit cũ planeta fuerit in angulo uel in succedente dicit̃ ꝑficere ꝛ si fuerit in cadentibus dicit̃ deficere.

T vnaqueqȝ istarū domoruȝ

Hic auctor ponit significatiōes ꝓprias cuiuslibet. 12. domorū. Et tota ista pars potest diuidi in quattuor: qm̄ in prima pte ponit significationes. 12. domorū quantū ad esse hominū. In secūda pte ponit significatiōes domoꝝ quantū ad colores. In tertia pte ponit quasdaȝ regulas q̄ possunt dici amphorismi. In quarta pte docet eligere significatores. Prima incipit i principio. Secūda incipit ibi: significāt ꝛ. 12. domus colores. Tertia ibi: ꝛ dicit̄ in significatione domorū. Quarta ibi: ꝛ cū volueris scire planetā dn̄atorē rei. Prima ps potest diuidi i duodecim partes ſm ꝙ ponit significationes. 12. domorū: ꝛ vbi incipiūt patebit. ¶ Primo dicit ꝙ vnaqueqꝫ domus significat aliquid de esse hominū. Nam prima domus que incipit ab horizonte orientali que vocat̄ ascendens significat corpa hominū ꝛ vitā: initia omniū operū in interrogationibꝰ ꝛ locutionibus ꝛ rumoribꝰ ꝛ ceteris talibus. Et significat cogitationē querentis scilicet qđ querens habet in aīo ꝛ significat principiū vite. Et dominus triplicitatis prime domus. primus significat vitā ꝛ naturaȝ nati seu interrogantis ꝛ eius delectationes atqꝫ voluntates quid diligat uel quid odio habeat ꝛ quid boni uel mali accidat ei in initio vite. Et secundus dn̄s triplicitatis huiꝰ domus significat vitam ꝛ corpus ꝛ virtutem siue fortitudinē nati ꝛ medium vite. Tertius dn̄s triplicitatis significat idē qđ socij ꝛ significat ꝑ se finem vite. Ex ista littera potest collegi ꝙ si primus dominus triplicitatis huiꝰ domus fuerit fortior alijs duobus erit prima pars vite melior. ꝛ sic de alijs duobus intelligas. ¶ Circa istam domū quedā sūt notanda. Notandū est primo de intentiōe querentis qđ dicit Ptolemeus in. 94ª ꝓpositiōe centiloquij. Locus fortioris significatoris in ascendēte est id qđ est in aīo interrogātis. Ideoqꝫ cū volueris scire intentionē querētis vide qs planetarū habeat plures fortitudines in ascendēte i illa hora qn̄ venit ad te aīo interrogādi: ꝛ vide i qua domo ex. 12. domibꝰ sit ille planeta. ꝛ dicas ſm significatiōes illiꝰ domus in q̄ fuerit. Uerbi grā. Pono ꝙ ascendens sit leo ꝛ sol hēat plures fortitudies i gradu ascendēte. ꝛ pono ꝙ sol sit in 2ª domo dico ꝙ intentio sua est petere de substantia sua uel de lucro uel de aliq̄ ꝯsilꝫ. Et si sol fuisset in 3ª domo dixisseȝ ꝙ vellet petere aliqd de esse fratris uel fratrū ꝛ sic de alijs domibꝰ suo mō. Et si veniēs ad te tenuerit aliquā rē i manu sua uel alio mō eā occultauerit. ꝛ si volueris scire substantiā ꝛ naturaȝ illiꝰ rei aspice planetā fortiorē in ascendēte si aspexerit ascēdēs erit illa

res de substātia signi ascendētis. Si nō aspexerit ascendens erit de sub-
stantia signi in q̄ est planeta. Si fuerit signū terreū: erit de natura terre
uel aliqua res q̄ nascit̄ de terra. Si fuerit signū aquaticū: erit aliqua res
res de natura aque uel que nascit̄ in aqua. Si fuerit aereuȝ: erit aliqua
res de natura aeris. Si fuerit signū igneū erit aliqua res que opat̄ per
ignē. Et si volueris scire colorē rei aspice dn̄m hore ꝛ ſm colorē illi⁹ iu-
dica. De colorib⁹ planetarū dicet̄ postea vbi loquet̄ de naturis planeta
rū dn̄o concedēte. Et si volueris scire vtrū res sit noua uel antiqua aspi
ce lunā. si fuerit sup terrā erit noua. si fuerit sub terra erit antiqua. Et si
volueris scire vtrū sit longa uel breuis: aspice dn̄m termini grad⁹ angu
li terre qui si fuerit in auge sui circuli erit res longa. Si fuerit in opposi
to augis erit breuis. Si in longitudinib⁹ medijs mediocris inter longū
ꝛ breue. Hec est sn̄ia Ptolemei in. 90ᵒ ꝑpositiōe centiloquii. Cū aspere-
rit significator ascendēs ꝛc̄. Dicit haly abenragel si aliqs quesierit a te
de vita sua vtrū sit longa uel breuis: aspice dn̄m ascendentis ꝛ lunā. Si
fuerint salui ab infortunis significāt longā vitā. Et si fuerint cōbusti ul'
infortunati significāt paruā vitā. Notandū est circa nutritionē. s. vtruȝ
puer sit vitalis uel nō. Dicit haly abenragel qn̄ dn̄i triplicitatis lumina
ris tp̄is vult dicere dn̄i triplicitatis signi in quo est sol si fuerit natiuitas
diurna uel signi lune in natiuitate nocturna fuerint in ascendēte uel in
10. domo uel. 11. uel. 5. est significatio bone ac leuis nutritiōis. Et si fue
rint in septima: significāt malā nutritionē ꝛ anxiā atq̧ laboriosam. Qn̄
gradus ascendēs ꝛ luminare tp̄is dānati fuerint: significat ꝙ nō nutrie-
tur nisi dn̄i triplicitatis fuerint salui ꝛ firmi in angulis. Qn̄ luna fuerit
infortunata in ascendēte: nutritionē nō significat. Qn̄ luna fuerit in. 4.
domo iūcta corꝑaliter cū infortuna aut de q̄rta uel oppositione aspicit
infortunam significat ꝙ nō nutriet̄ ꝛ mater eius est in periculo aut for
sitan morietur. Dicit abraham auenezre. Si dn̄s ascendentis fuerit cō
bustus nat⁹ nō viuet spaciū. 8. dierū. Portata fuit mihi natiuitas vnius
pueri cui⁹ ascendēs erat virgo ꝛ mercuri⁹ fuit in piscib⁹ in detrimēto suo
retrogradus ꝛ cōbustus. ꝛ ego credidi huic dicto ꝛ dixi ꝙ puer nō viue
ret ꝑ octo dies ꝛ mortu⁹ fuit ī sexta die. Dicit haly abenragel: coniūctio
planetarū humanitatē nō significat. Uult dicere: cōiūctio pluriū plane
tarū in ascendēte nō significat nutritionē. Et ponit ibi vnū exemplū no
tabile. Dicit: vocauit me rex nostre ciuitatis ꝛ vna ex mulierib⁹ peperat
filiū ꝛ fuit ascendēs libra. 8. grad⁹ termin⁹ mercurij. ꝛ fuerūt in eo Jupi-
ter venus mars ꝛ mercuri⁹ ꝛ cōuenit ibi vna societas astrologorū ꝛ gli
bet eoꝝ suā opinionē dixit: ꝛ ego tacui. Rex dixit mihi: qd habes ꝙ nō

loqris: Cui rn̄di: date mihi terminū triū dierū: qꝛ si filiꝰ vester transierit tertiū diē erit de ipso miraculū magnuꝫ. Et qn̄ natꝰ cōpletas habuit. 24. horas posuit se ad loquendū ꝛ locutꝰ fuit ꝛ fecit signū ū māu ꝛ rex multū expauescebat inde. Et dixit possibile eē q̄ diceret aliquā ꝓphetiā uel aliquod miraculū. Et rex iuit ad natū ꝛ nos cū eo ad audiendū quid diceret. Et infans dixit: ego sum natus infortunatꝰ ꝛ natus sū ad iudicandum amissionē regni ꝛ destructionē gentis almanā. Hinc statim cecidit natus ꝛ mortuus est. ¶ De his qui moriunt̄ anteq̄ꝫ recipiūt cibū dicit Ptolemeus i quadriptito. generaliter dico q̄ qn̄ aliquod luminare fuerit in aliquo angulorū ꝛ fuerit sīl'iter aliqua infortuna ꝑticipationē habens cū eo in longitudine que sit cū eo gradu ꝑ gradū uel ipsum aspiciens in figura duorū laterū equaliū. Nec habuerit cū eo fortuna ꝑticipationē de figura. Et dispositor luminariū loci inuentus fuerit in locis planetarū infortunarū natus ille nō recipiet cibum ꝛ morieť hora qua nasceť. Dicit abraham cū fuerit cauda draconis in ascendente natiuitatis natus ille erit cecus ꝛ ſm distantiā eius a gradu ascendētis erūt anni. Uerbi gratia: si fuerit in. 10. gradu ab ascendente cecabit̄ in. 10. āno. ¶ Electiones huiꝰ domus sunt inceptiones rerum. sicut incipere edificare uel aliquid consil'e. Dicit hyspalensis in electionibus prime domus. Si scīueris natiuitatē alicuius caueas in electione sua ne ponas signuꝫ in ascendente in quo fuit infortuna in sua natiuitate. Si aūt ignoraueris natiuitatē elige ſm naturā rei ꝓ qua fit electio. verbi gratia: si fit electio ꝓ incipiendo scribere aliquē librū fortificeť mercurius. Si ꝓ eundo ad bellum fortificeť mars. Si ꝓ edificando ponat̄ signū fixum in ascēdente. Dicit idem hyspalensis volens horā sanguinis minuendi eligere fac ut sit luna in trino uel sextili aspectu martis. ꝛ caue ne sit cōiuncta cum eo corꝑaliter uel in quarto ul' in opposito eius. Et fac ut sit luna i signo humoris minuendi.

SEcunda domus.

Hic auctor ponit significationes secūde domus Et dicit q̄ꝫ secūda domus significat substantiaꝫ ꝛ victum ꝛ auxiliatores ꝛ ministros. ꝛ significat finem iuuentutis Et Anduzgaꝫ dixit vide quis ex tribus dn̄is triplicitatis domus substantie sit fortior in se. i. in loco in quo est i figura ꝛ habēt facies significatorē substantie. Qui si fuerit in decima domo habebit substantiā a rege. Et si fuerit i domo fiducie. i. in vndecima erit melius. Alia littera habet si fuerit in domo fidei erit magis. Credo q̄ prima littera sit vera. Domus eni fiducie est domus substantie regis

Et primus dñs triplicitatis dat substantiaʒ in principio vite: qui si fuerit fortunat⁹ erit natus diues in principio vite. 2⁹ dat substantiã in medio vite: q si fuerit fortunat⁹ erit nat⁹ diues in medio vite. 3⁹ dat substantiam in fine vite: q si fuerit fortunat⁹ nat⁹ erit diues in fine vite. Et silr̄ intellige de infortunijs eorũ. i. si aliqs eoruʒ fuerit infortunat⁹ amittet nat⁹ substantiã in illa pte vite q̃ ei attribuit̄. Dicit hyspalensis in canonibus hui⁹ dom⁹ cõsidera vtrũ dñs secũde dom⁹ sit in ascẽdẽte uel dat vim suã dño ascendẽtis ꝛ nõ sit in domo lapsa si sic habebit lucruʒ sine labore. Et si econtra fuerit fit ecõuerso. Et si Jupiter fuerit in natali angularis uel sit in suo honore uel habeat vim in ascendẽte uel cõsideret partẽ fortune: uel sit dñs dom⁹ solis in natali diei: uel dñs domus lune in natali noctis: uel sit dñs hore nõ deerit nato census i vita sua: qꝛ hic id est Jupiter est dñs substantie. Si v̓o dñs ascendentis aspiciat dñm substantie uel suã domuʒ uel partẽ fortune aspectu inimicitie destruet substantiã manu sua ꝓpria. Si dñs ascẽdẽtis fuerit in 2ª domo infortunat⁹ dabit ꝓprio velle substantiã suã. Si v̓o sit ibi planeta infortunatus q nõ sit dñs ascendentis capiet̄ ab ipso vi siue furto. Si capricorn⁹ sit ascendens natus erit cupidus ꝛ auarus: qꝛ dñs ascẽdẽtis ꝛ dñs secunde sũt ideʒ. s. saturn⁹. Dicit Ptolemeus in canonib⁹ hui⁹ domus res ptinẽtes ad lucra substantie quõ erũt cõuenit nobis ꝑquirere a pte fortune solũmodo quã scimus semꝑ ꝑ id qd̓ est inter solẽ ꝛ lunã ꝛ ꝓijcit̄ ab ascendẽte in nascentib⁹ de die ꝛ i nascentib⁹ de nocte. Juxta qd̓ notandum est ꝙ pars fortune ſm Ptolemeũ ꝓijcit̄ h oc mõ. subtrahat̄ verus locus solis a vero loco lune ꝛ qd̓ remanserit cõputat̄ a gradu ascendẽtis ꝛ vbi numer⁹ finit̄ ibi est pars fortune hoc modo iubet Ptolemeus semꝑ facere siue fuerit in die siue i nocte. De hoc plixius dicet̄ deo concedente in expositione qnte differentie ibi eni habet locũ. Postea dicit Ptoleme⁹ iudiciũ hui⁹ est isti⁹ maneriei. Volo dicere accipe planetas gubernatores signi. Dicit ibi haly ꝙ regula ꝑ quã scimus nati diuitias est accipere planetas gubernantes locũ partis fortune ꝛ ꝑpones illum q habuerit ibi plures dignitates. Deinde dicit Ptolemeus ꝛ qñ gubernatores ptis fortune fortes ꝛ potẽtes fuerint: erit natus magnarũ diuitiarũ maxime si duo luminaria testificabunt̄ ibi testimonio cõcordato id est aspectu trino uel sextili. Ptolemeus. scias ꝙ saturn⁹ significat ꝙ diuitie nati erũt ex parte mulierũ aut ꝑ labore terre aut ꝑ maria. Et Jupiter significat ꝙ diuitie erunt ꝑ senescalia uel pro donis honorũ ꝛ religiosorũ. Et mars significat ꝙ diuitie erunt ꝑducendo milites aut gubernando hoĩes armoruʒ. Et venus significat ꝙ diuitie erunt ꝑ donis

amicorũ ⁊ mulierũ. Et mercurius significat ꝙ diuitie erũt ꝑ scientijs ⁊ mercinonijs. Dicit haly abenragel debem⁹ in hoc primitus ĩspicere ad stellas fixas que sũt prime ⁊ secũde magnitudinis. Et si aliquã earũ inuenerimus in gradu ascendẽtis uel ĩ gradu decime dom⁹ aut in gradu septime aut in gradu q̃rte aut ĩ gradu solis si natiuitas fuerit diurna uł in gradu lune si natiuitas fuerit nocturna. Et melior horũ locorũ oĩuȝ est gradus ascendens deinde gradus decime domus: deinde gradus septime: deinde q̃rte. Et si de p̃dictis stellis fuerint in duob⁹ locis uel ĩ tribus aut plurib⁹ si natus fuerit cũ hoc de ꝓgenie regis erit rex altus. Et si de ꝓgenie regali nõ fuerit: habebit potentiã ⁊ mandatuȝ silẽ potentie ⁊ mandato regis ⁊ ꝑueniet ad magnã nobilitatẽ ⁊ altũ dominiũ ⁊ precipiet ciuitatib⁹ villis ⁊ genti. Et scias ꝙ stelle fixe. s. p̃mi honoris eleuãt hominẽ ad altũ gradũ ⁊ magnã dignitatẽ ⁊ ꝑmutant de infimo ad supremũ. Hoc idem dicit Ptolemeus in. 29. ꝓpositione centiloquij. stelle fixe dant dona modũ excedentia sed multotiens finiunt in malũ. Dicit haly in cõmento eiusdẽ ꝓpositionis cũ he stelle sole prefuerint. i. sine testimonio fortunarũ planetarũ erit mors illorũ mors pessima. Dicit haly abenragel quando pars fortune fuerit cadens ⁊ in malo loco uel fuerit sub radijs solis aut ĩ radijs infortune ⁊ dominus ei⁹ in loco peregrino. i. in loco in quo nullã habet dignitatẽ ⁊ dñs secũde domus nõ aspexerit ascendens: natus erit laboriosus ⁊ pauper ⁊ angusta ⁊ misera vita viuet. Nõ est bonus sol neqꝫ mars neqꝫ saturnus in secũda domo in aliqua natiuitate: nec inde nat⁹ bonũ habebit: quoniã sol destruet planetas ⁊ aufert eis lumen: ⁊ mars est significator impedimentorũ laborum ⁊ defectus substantie. Saturnus significat pauꝑtatẽ ⁊ indigentiã ⁊ peius hoc toto est si dominus domus substantie fuerit cõbustus cum damnatiõe partis fortune. Dicit abraham auenezre si volueris scire qs nascentiũ fuerit pauper uel diues aspice dñm secũde domus qui si fuerit fortunatus erit diues. si cõbustus uel retrogradus uel in casu suo erit pauper sicut dictũ est in natiuitatib⁹ ita intellige de questionib⁹. De electionibus que fiũt in hac domo dicit hyspalensis si volueris emere aliquã rem causa lucrandi aspice ut sit luna in aspectu trino uel sextili solis ⁊ caueas ne sit sub luce solis. ⁊ meli⁹ est ut dominus ascendentis det vim planete existenti in decima uel vndecima domo ita ꝙ recipiẽs nõ sit retrogradus. Si Jupiter sit in ascendente quarta decima uel vndecima uel secũda domo bonum est. Aspice etiam ut sit pars fortune in bono loco. ⁊ melius est ut dñs partis eam aspiciat uel luna uel sol.

Ertia domus. Hic ponit significationes tertie domus τ dicit φ tertia domus significat fratres τ sorores ꝓpinquos τ cognatos τ dilectos: τ significat fidem ac religionem mandata τ legationes mutationes τ itinera breuia. Et significat esse vite ante mortem. Et dicit Anduzgaz dominus triplicitatis huius tertie domus primus significat fratres maiores. Secūdus mediocres. Tertius minores: τ eorū status τ dignitas iudicatur sm̄ status istorum dominorū. Dicit haly abenragel quando sol fuerit dominus tertie domus ab ascendente τ combusserit dominū secunde domꝰ aut partem substantie significat φ natus perdet substantiam occasiōe fratrum τ soluet pro eis impositiones amissiones τ dāna multa. Quando dominus tertie domus τ pars fratrū uel Jupiter fuerint in signis cōmunibus uel signis multorū filiorum τ fortune aspexerint eos aspectu amicitie τ cum receptiōe: significat φ natus ille primogenitus est a fratribus suis τ φ habebit frēs potentes τ bonos. Si dn̄s domus fratrū fuerit combustus aut pars fratrum fuerit combusta uel si sol fuerit in domo fratrum aut in opposito Jouis: he sunt significationes paucorum fratrum τ φ destruentur τ expergentur. Quando dominus domꝰ fratrum infortunatus fuerit super terram: significat φ damnum τ occasio perueniet in fratribus qui fuerint ante eum. Et si habuerit istud infortunium eo existente sub terra malum: τ damnum istud perueniet ad fratres qui erunt post eum. Et hoc modo dices in bono τ fortuna quādo fortunatus fuerit in locis bonis τ fortibus. Si dominus domus fratrum fuerit in ascendente: significat natum esse primogenitum: uel erit solus sine hoc φ vnquā fratres habebit uel sorores. uel quando inter ascendens τ medium celi non fuerit aliquis planeta significat similiter φ natus est primogenitus. Et si aliqui fratres nascentur post eum perdentur. Et si forte aliquis ex eis remanserit: semper tamen erit maior τ melior. Quando in aliqua reuolutione annorum nati fuerit dominus tertie domus in decima ab ascendente natiuitatis aliquis fratrum eiꝰ morietur in illo anno. Similiter si dominus tertie radicis natiuitatis fuerit in decima domo reuolutiōis: hoc est iō quia decima domus ab ascendente est octaua a domo tertia. Si aliquis quesiuerit a te de statu fratris sui aspice signum tertium ab ascendente que est domus fratrum τ dominum sue triplicitatis τ dominum illius domus τ que ex

fortunis uel infortunis aspicit ipsuz & in quo loco est: qr si iueneris dominū tertie dom⁹ in sexta domo uel applicantez dn̄o sexte domus: aut dn̄m sexte in tertia. dicas q frater ei⁹ est infirmus. Et si ipsū inueneris i quinta uel. 11ª dicas q frater ei⁹ nō est in loco suo: qr iuit extra locū suū Et si iueneris dn̄m tertie domus infortunatū aut in. 12ª dicas q frater eius est in anxietate aut in infirmitate. Et si inueneris dn̄m tertie cum marte ambos cōiunctos & cōbustionē intrantes sub radijs solis. dicas q non euadet ab infirmitate. Et si ambo cōbusti fuerint iudica modis oībus mortē. Et hoc modo inspicias si interrogatus fueris in reb⁹ ptinentibus ad alias domus ut de patre uel filio ul' vxore &c. Dicit hyspalensis volens incipere primū iter fac ut planeta fortuna aspiciat domū tertiā uel ei⁹ dn̄m ita q nō sit ibi malus uel ei⁹ quart⁹ aspect⁹ uel oppositus. Si est luna in tertia domo bonum est. Cancer leo & capricornus mali sūt p breui itinere. Luna in ascendente uel in q̄rta domo in oī electione malū. Cauendū est ne luna sit in via cōbusta que est a. 19. gradu libre vsq ad tertiū scorpionis. Cauendum est etiā ne sit luna ppe caput uel caudā draconis infra duodecim gradus.

Quarta domus. Hic ponit significatiōes q̄rte domus. Et dicit q quarta dom⁹ significat patres & hereditates & fines rerū & significat thesauros & oēs res occultas & absconditas & sigt finē vite. Et dicit anduzgaz dn̄s triplicitatis q̄rte dom⁹ primus signifi cat patres. 2⁹ significat ciuitates & terras. 3⁹ significat finē rerū & carceres. Dicit haly abenragel. Aspice statuz patris a dn̄is triplicitatis q̄rte dom⁹. Si dn̄s triplicitatis q̄rte domus primus fuerit in domo uel in exaltatione sua aut in suo haiz receptus a sole uel Joue & fuerit in alto loco medij celi uel in quinta domo significat bonū statum patris nobilitatē altitudinē & diuitias posse & longam vitā & bonā fortunā & hoc si signū in quo fuit hic planeta fuerit masculinū: tn̄ si signū ipsum fuerit femininū significat matri ea que diximus & maxime si planeta fuerit femininus. Quid sit haiz exponet postea deo concedente. Et si 2⁹ dn̄s triplicitatis quarte domus fuerit fortunat⁹ pater habebit terras & populabit eas & laborabit in eis & habebit ex hac parte bonā vtilitatem aut lucrū. Et si fuerint hi planete in esse diuerso seu cōtrario contrariū iudica. Et si dominus triplicitatis quarte domus tertius fuerit fortis & fortunat⁹ ut p̄diximus: pater erit homo qui extrahet thesauros & vineas incidet & aptabit lapides preciosos. Et si fuerit i diuerso statu ab eo qd̄ diximus erit incisor lapidū uel laborabit in mate

rijs malis τ fetentibus. Si sol in natiuitatibꝰ diurnis uel saturnus ī no
cturnis. Et pars patris similiter aspexerint ascendens uel eius dominū
de q̄rto uel oppositione significat ꝙ pater nati filiū abhorrebit τ odiet
eum τ ꝓcurabit ut interficiať. Et si luna τ pars matris aspexerint ascen
dens uel eius dn̄m abhorribilitas illa τ maliuolentia in filiū erit a ma
tre. Dixit hermes quarta domus est fouea planetarū qm̄ est in fūdo cir
culi celi τ infirmitate: τ est in trino aspectu. 12ᶜ domus que est domꝰ te
nebrarū laborū anxietatū τ carcerū τ est gaudiuꝫ infortune maioris τ
est in sextili aspectu sexte domus que est domus tenebrosa infirmitatis
τ damni τ gaudiū infortune minoris. Qm̄ aliquis planeta fuerit in q̄r
ta domo τ in suo casu est sicut homo in solitudine suffocatꝰ donec exeat
inde. Dicit haly abenragel qm̄ pars fortune fuerit infortunata in signo
masculino iudica ꝙ pater prius morieť ꝙ̄ mater. Si in signo feminino
mater prius morieť ꝙ̄ pater. Pars patris accipiť de die a sole in satur
num τ de nocte econtra τ ꝓijciť ab ascendente. Pars matris accipiť in
die a venere in lunā τ de nocte econtrario τ ꝓijciť ab ascendente. Si do
minus partis patris fuerit sup terrā τ dn̄s partis matris sub terra iudi
ca ꝙ mater prius morieť ꝙ̄ pater. Et si contrariū fuerit contrariū iudi
ca. Dicit haly abenragel dixit albezen filiꝰ albezib. Quadaꝫ die cū esset
cū abolabeꝫ τ fuit cū eo meraefo venit ad me quidā senex τ dedit mihi
chartā vnā in qua scripta erat vniꝰ natiuitatꝭ figura. τ dixit mihi ꝙ aspi
cerem in eadē figura τ ego quesiui ab eo cuiꝰ erat illa figura seu natiui
tas. qui rn̄dit ꝙ erat cuiusdā filij sui τ dum inspicerē τ cogitarem in ea
abolabeꝫ accepit eā de manu mea τ aliquantuluꝫ aspexit in ea τ dixit.
Primū quod in hac natiuitatē videmꝰ est ꝙ natus iste ortus est de ad
ulterio quia nō est filius illius qui dicit ꝙ filius eius est. Ego dixi vnde
habes hoc τ respondit. senex iste dicit ꝙ hec natiuitas est filij sui τ pa
ter nati cuiꝰ est hec natiuitas iā sunt quattuor anni ꝙ decessit τ obijt eo
dem anno quo natꝰ ortus fuit. Et ego quesiui vnde habebat hoc. τ ipse
dixit: ego aspexi ad gradum patris τ inueni eū in opposito matris τ nō
erat inter eos plus vno gradu. Et inueni parteꝫ patris in. 11ᵃ domo ab
ascendente que est octaua τ quarta τ erat inter partem τ saturnū vnus
gradus ꝓpter qđ iudicaui ꝙ pater huius nati anno quo natus fuit or
tus decessit. τ hic senex dicit ꝙ est filius eius vnde natus adulterinus ē.
τ tunc senex dixit: ego non sum pater huius nati: sed est filius filij mei τ
filius meus. pater eius decessit eodem anno natiuitatis illius sicut hic
homo bonus dixit.

Quinta domus. Hic ponit auctor significationes quinte domus. Dicit quod hec domus significat filios tam masculos quam femininos. Et significat dilectiones et legatos siue nuncios et dona. Et quod futurum sit post mortem ex laude uel vituperatione. Et dixit andüzgaz quod dominus triplicitatis domus filiorum primus significat filios et vitam eorum. 2us designat dilectiones. 3us significat legatos siue nuncios. Dicit Ptolemeus in rationibus huius domus conuenit ut inspiciamus ad planetas existentes in loco zenith capitum nostrorum et ad locum qui sequitur illum. et est locus fortune et ad locum participem cum illis in figura. Dicit ibi haly in comento locus qui est zenith capitum nostrorum est. 10a domus. et locus qui sequitur est. 11a domus que est domus fortune. Et regula qua sciemus esse filiorum est accepta a planetis existentibus in his locis aut existentibus in locis participantibus cum eisdem sicut est ascendens et. 7a domus quia vtraque earum participat cum. 10a et. 11a. Et si non inuenerimus in his locis planetam inspiciemus si quos inuenerimus in. 4a domo uel. 5a et accipiemus inde significationem. Dicit Ptolemeus et lunam venerem et Iouem iudicabimus in dando filios. Solem martem et saturnum in auferendo et dabimus mercurium participatorem cum quocumque eorum qui secum participet in figura. Dicit haly in comento. Si fuerit in locis predictis aliquis ex planetis fortunis significat quod habebit filios. Si aliquis ex infortunis nullum habebit filium et si habuerit erunt debiles et pauci. Et si mercurius participationem habuerit cum fortunis erit fortuna: si cum infortunis erit infortuna. Dicit Ptolemeus et est propositio. 144a quarte partis res particulares filiorum poteris scire per consideratione quando bene inspexeris in quolibet eorum ad planetam dantem filios ita quod eum ponas loco ascendentis et scies cetera particularia filiorum generaliter sicut per natiuitatem. Dicit haly in comento. Quod autem vult Ptolemeus in hoc loco narrare est id quod accidit in natiuitate mea. Inspexi et inueni Iouem in decima domo et in. 28o gradu capricorni aspicientem se cum luna et saturno et significabat hoc quod haberem filios et quod morerentur: quia saturnus erat cum Ioue in. 10a domo. et quia Jupiter erat in signo feminino et luna similiter significabat quod essent plures vno et quod essent plures femine. Et quia Jupiter erat orientalis: significabat quod haberem masculum et sic habui tres filios vnum masculum et duas feminas et omnes obierunt: erat autem gradus ascendens natiuitatis masculi circa gradum saturni in mea natiuitate et propter hoc mortuus est cito. Et erat gradus ascendens vnius femine in piscibus in sextili Iouis in mea natiuitate et in trino lune mee natiuitatis: et erat sol ylech in signo capricorni. Et erat gradus ascendens alterius femine in capricorno

De natiuitate haly.

ꝛ hoc est mirabile: ꝓpter qd̄ sciri potest ꝙ natiuitates semꝑ inter se con
cordant vna cū alia. Dicit hyspalensis volens horā generādi filium eli
gere masculū. sit Jupiter in quouis angulo uel sit soli orietalis sitqꝫ do
minus hore masculus ꝛ meliꝰ est ut signū ascendēs sit masculinū ꝛ etiā
eius dn̄s. ꝛ si luna sit fortunata a Joue erit melius. Pro femina accipe
signa feminina ꝛ planetas femininos ꝛ sit Jupiter occidentalis. Dicit
haly abenragel qn̄ in quinta domo fuerit aliqua fortuna ꝛ dn̄s quinte
domus liber ab infortunijs ꝛ asperexerit mediū celi natus multos habe/
bit filios ꝛ viuent ac ibunt ad bonū. Et si fuerit contrariū: ɔtrariū signi/
ficat. Aspice in omnibꝰ natiuitatibꝰ si inueneris luminaria infortunata
nō habentia vllū aspectum: fortune natus habebit paucos filios. ¶ In
sciendo tempus in quo habenť filij aspice ad planetā qui habuerit plu
res dignitates in domo filiorū. si eū inueneris in parte orientali habe/
bit filios in iuuētute sua. si eum inueneris medio celi habebit eos ī me/
dio etatis sue. Et si in septima habebit eos in principio senectutis. Si ī
quarta habebit eos circa finē vite sue. Similiter qn̄ annus ꝑuenerit ad
signum in quo fuerit Jupiter uel venus in radice natiuitatis habebit fi
liū in illo anno. Dicit haly abenragel si interrogatus fuerit ꝓ muliere si
est pregnans aut nō aspice si dn̄m ascendentis ꝛ lunam ambos inuene
ris in domo filiorū: aut si inueneris dn̄m domus filiorū in ascendente
liberū ab infortunis: dicas ꝙ mulier illa pregnans. ꝛ si dn̄s ascendētis
aut dominus domus filiorū dederit vim suā planeta existenti in angu
lo. Et similiter si dominꝰ ascendentis receptus fuerit ꝛ recipiens ipsum
receptus. dicas ꝙ est pregnans. Et si dominus ascendētis dederit vim
suā planete cadenti ab angulo: significat ꝙ nō est pregnans.

Hic ponit significatiōes. 6ᵉ do

Exta domus.

mus. Dicit sexta domꝰ signifi/
cat infirmitates ꝛ seruos ꝛ significat finē vite ꝛ qd futurū
sit an̄ senectutē. Dixit anduzgaz ꝙ primꝰ dn̄s triplicitatꝭ
huiꝰ domꝰ significat infirmitates ꝛ cōualescētias siue de/
teriorationes infirmitatū. 2ꝰ significat vernaculos ꝛ suos
¶ Nota differentiā inť vernaculū ꝛ seruū. vernaculꝰ enī idē est qd̄ famu
lus ꝛ vocať seruꝰ cōducticiꝰ. seruꝰ est q est cōditiōis seruilis. Unde dixit
quidā versificator. Est probus hic verna cui nō est cara taberna. 3ꝰ do/
minus triplicitatis sexte domus significat qd boni ul' mali eueniat sibi
ex seruis ꝛ eorū vtilitatē atqꝫ opera. Et cum hoc est significator bestiarꝫ
ꝛ pecorum ꝛ omniū quadrupediū que nō equitantur. ꝛ significat mul/
titudinem uel paucitatem ꝛ fortitudinem eorum ꝛ quantū manebunt

in manu eius τ qñ recedent a suis manibus. significat etiam carceres τ retentiones. Dicit Ptolemeus in .60. ꝑpositione centiloquij. Alboha ran sane τ certe sunt hore in quibus declarant̄ mutationes morboꝝ ad bonū uel ad malū velociter ꝑm loca lune in angulis quadrati cōclu si a circulo directo. Alterationes vo que ꝑcedunt has τ indicāt sunt ve ra loca lune in angulis almutemō. Que autē ꝑcedunt has sunt loca lu ne in angulis habentibꝰ .16. latera. Et hoc postq̄ꝫ ꝑcesserit esse egritudi nis ꝑm equalitatē τ nō acciderit aliquid extrinsecus qd̄ cōturber infir mū. cum igit̄ inuenerimus hic fortunā tam de fixis q̄ꝫ de erraticis signi ficabit alterationē ꝓsperam. Si vo infortunā alterationē aduersaꝫ nisi fuerit egritudini ipsa infortuna contraria τ in suo haiꝫ. Luna vo in his angulis significat morbos acutos τ sol ꝓlixos. Et similiter oīs plane ta ꝑm ꝓprias consuetudines. ¶ Haly in cōmento eiusdē dicit ꝙ Ptole meus docuit nos causā dierū determiabiliū τ qd sint τ qñ determinen tur de bono uel de malo τ alteratiōes ꝑm ordinem. Utilitas vo in hoc maior est medicis q̄ꝫ astrologis. τ hoc ideo qꝛ multi philosophi conue niūt sup̱ determinationes dicētes ꝙ sunt alteratiōes τ prelia inter na turam egri τ morbi acuti in q̄rta die τ septima die τ .14ª die τ .21ª τ que augent̄ ꝑm hoc accepta solo auditu τ doctrina sine scia. τ nō rationant̄ in hoc nisi p̱ illud qd̄ preterijt de experimentis suis. Sed Ptolemeꝰ di xit causā eius τ patefecit vnde fiat. τ causa ꝑm Ptolemeū est qꝛ natura deuicta est a morbo in initio eius τ ꝓhibet eā ne ꝑcedant eius opa ꝑm equalitatē nec repugnat illa morbo in hora qua vincit̄: sed expectat ut sit luna in contrario loco illi in quo fuit in principio morbi: qꝛ tunc nō erit vis humorū qui mouent̄ in eo sicut fuit in principio morbi: tūc enī incitatur ut repugnet illi sicut nō agit prudens actor cum accusato insi piēte cū voluerit illi repugnare nisi cū eiꝰ virtus debilitata fuerit τ i illo loco in quo careat auxiliatoribꝰ. Et excitat illaꝫ. s. naturā in q̄rto signo a signo in quo incepit egritudo τ luna existēte in illo qꝛ ab oī signo q̄r tū ɔtrariū ē nature eiꝰ: τ siliter septimū: qꝛ hec loca. s. q̄rtus aspectꝰ τ op positꝰ significāt iimicitias τ ɔrietates. Et tēpus qd̄ ē inter initiū morbi τ introitū lune in gradu q̄drati in q̄ fuit in initio morbi p̱ ascensiones signoꝝ in circulo directo τ ꝓiectiones radioꝝ sunt septeꝫ dies: τ eodē modo qd̄ est inter lunā i initio morbi τ ipsā in oppositiōe sūt .14. dies: τ qd̄ est inter initiū morbi τ q̄rtū aspectū secūdū q ē ɔrius initio morbi sūt viginti vnꝰ dies. τ ꝑm hunc modum procedit modus alioꝝ dierū. Et erunt hec puncta anguli quadrati quem includit linea circuli di recti: τ illis punctis alia puncta sunt indicatiua: τ est ut perueniat

62

luna ad punctū qui abscindit vnūquē arcū cui subtendit latus de la-
teribus quadrati p mediū. Et in his arcubus sunt latera figure haben-
tis octo angulos. Et oīa hec puncta contraria sunt punctis in quib⁹ in-
cepit morbus p naturā. Igitur obseruet astrologus quid fuerit in his
pūctis tā de stellis fixis ꝙ de erraticis siue fuerint fortune siue infortu-
ne. Et si fortune fuerint iudicet ꝙ significant victoriā nature super cole-
ra. infortune vo significant ꝙ colere supabunt naturā nisi fuerit infor-
tuna contraria morbo ꝛ fortis in suo haiz. nō eni fortunabit lunā cum
fuerit in suo haiz: sꝫ remouebit morbuꝫ p hoc quod est illi contraria ꝛ p
hoc ꝙ infortuna est contraria morbo ut si fuerit frigida ꝛ morbus cali-
dus ꝛ si fuerit calida ꝛ morbus frigidus ꝛ cū his similib⁹ in specie diuer
sitatum. Et dicit ꝙ esse solis in morbis plixis sit sicut esse lune ī morbis
acutis quorū maius tempus erit orbis lune ꝛ in plixis orbis solis. In-
nuit etiā nobis Ptolemeus subtile quid: cū diceret omnis stella ꝼm ꝙ
est illi de moribus. Docuit quippe nos ꝙ quicqd īmoderatū est in no-
bis ꝛ fuerit in moribus quos in cōnsuetudine nō habem⁹ dicit p mor-
bo. Et dixit iustum est hoc nisi accidat aliquid extrinsecus qd disturbet
ordinē determinationis. ꝛ locuti sunt de re que destruit determinatio-
nē hi qui exposuerūt librū amphorisimorū ypocratis: ꝛ ideo nō necesse
ē nobis recitare in hoc libro. Tota intentio Ptolemei ꝛ haly stat ī hoc
ꝙ causa quare. 7. dies ꝛ. 14. ꝛ. 21. sunt dies creiici est: qꝛ luna in septima
die ut frequenter venit ad quartū aspectuꝫ loci in quo fuit in principio
morbi: ꝛ ut frequenter luna in. 14. die venit ad locū oppositum. ꝛ in. 21.
die ut frebuenter venit ad secundū quartū aspectū. Ideo dicit haly cum
voluerit astrologus iudicare de die cretica debet obseruare temp⁹ quo
luna veniet ad quartū aspectum loci in quo fuit in principio morbi ꝛ si
tunc cōiungat cū planetis beniuolis: uel aspiciat ipsos aspectu lauda-
bili: uel si cōiungat uel aspiciat stellas fixas que sūt de natura fortuna-
rū significat ꝙ crisis erit ad bonū. Et si cōiūgat uel aspiciat infortunas
significat contrariū nisi infortune fuerint contrarie materie morbi ꝛ cū
hoc fuerit infortuna in suo haiz: qꝛ tunc potest significare bonū sꝫ hoc
est per accidens. Uerbi gratia: si egritudo sit flegmatica ꝛ luna aspiciat
martē significat bonū. Et qn̄ luna puenerit ad bonū locum cui subten-
dit latus octogoni in equatore erit dies indicatiua. Latus octogani sūt
45. gradus ꝛ est medietas aspectus quarti. ꝛ licet nō sit aspectus habet
tn̄ maiorē cōuenientiā cū aspectu ꝙ alia loca. ꝛ iō qn̄ luna in q̄rto aspe-
ctu debet cōiungi fortunis cū in medietate illius loci puenerit iā natu-
ra sentit iuuamētū ꝛ incipit insurgere contra materiā morbi digerēdo

ipsam: et ideo tunc apparent signa digestionis in vrina. et aliqñ fit crisis in quarta die. s. qñ luna inuenit ibi planetam fortunã et tunc signa digestionis debent pcedere in tempore quo luna peruenerit ad locuz cui subtendit latus. 16. angulorũ et hec est medietas octogoni. Sufficiant hec de causis dieruz creticorũ. Dicit Ptolemeus in. 70. ppositione centiloquij cum fuerit luna in oppositione solis mixta stellis nebulosis significat morbos insepabiles in oculis. Et similiter si fuerit occidentalis luna et in angulo et fuerint vtriqz mali occidentales ascendẽtes post lunã et sol in angulo et vtriqz mali ascendentes ante solẽ et illi oppositi. s. vnus alteri perdet natus vtrũqz oculum. Dicit haly in cõmento eiusdẽ. maius impedimentũ in duobus luminaribus est cum fuerint duo mali. i. saturnus et mars ascendentes ante solem et post lunã et vnus eorũ in oppositione alterius. et sol significat oculum dextrũ: luna vero sinistruz. Et ineuitabile est quin natus amittet vtrũqz oculũ cũ fuerit significator in eius natiuitate hoc modo. Stelle vo nebulose sũt he acboraye: caput geminorũ et locus in quo cadit aqua quã fũdit aquarius: gutte leonis et alie que nõ lucent. Dicit haly abenragel in rationibus huius domus primitus loqui volumus in hoc capitulo in occasionibus et accidentibus que accidunt in spiritu et sunt infirmitates spũs. Postmodum loquemur in his que accidũt in corpe et sunt infirmitates corpis. Postea dicit dico q demoniaci sunt illi qui nõ habent in natiuitatibus suis mercuriũ cum luna in aliquo aspectu: nullo eorũ aspiciente ascendens: et fortior in natiuitate sua si diurna fuerit q sit saturnus et si nocturna mars: et quis eoruz fuerit sit in angulis et hec est natiuitas demonũ. Qñ sol damnatus fuerit ab infortunis uel a domino domus infirmitatis et fuerit sup terram in natiuitate diurna uel luna in tali damnatiõe sub terra in natiuitate nocturna accidet nato cecatio in oculo dextro. Et si hoc infortuniũ solis fuerit sub terra in natiuitate nocturna uel sup terrã lune in natiuitate diurna istud damnũ et cecatio erit i oculo sinistro. Qñ sol et luna fuerint ambo in sexta domo infortunati natus sine aliqua dubitatione cecabit. Qñ mercurius fuerit iunctus cũ saturno uel in eius aspectu q̃rto uel opposito aut fuerit cadens ab angulo in loco vili et infortunato aut cõbustus fuerit uel retrogradus aut peregrinus i signo muto natus ex quacunqz harũ significationũ erit lingua damnatus uel mutus. Qñ mercurius fuerit dñs sexte domus uel in oppositiõe saturni natus surdus erit Maior et fortior significatio mutitatis est qñ dñs ascendentis et dñs exaltionis sue et dñs triplicitatis eius et mercurius et luna sint oẽs in signis mutis. Qñ sol fuerit infortunatus uel damnatus sub terra significat damnationẽ stomachi. Et qñ luna fuerit damnata sub terra significat dam

natione pulmonis. Et si mars fuerit hoc modo: significat damnatione epatis. Et si saturnus hoc modo fuerit: significat damnatione splenis. Et si mercurius hoc modo fuerit: fellis dänatione significat. Dicit Ptolemeus in. 89. ppositiöe centiloquij detestabili⁹ in significatione egrotantis est ut sit significator interrogatiöis ingrediens sub radijs uel sit pars fortune infortunata. Dicit haly abenragel in questionib⁹ hui⁹ domus si queret a te pro aliquo infirmo vtrü sanabitur aut nö: aspice lunam ꝛ solem ꝛ almutez ascendëtis ꝛ si fuerint liberi ab infortunis ꝛ nö habuerint aspectü cum dño domus mortis. dic ꝙ euadet ab illa infirmitate. Et si duo eorü fuerint sicut diximus similiter euadet. Et si luna ꝛ almutez ascendentis ꝛ maxime si ipsa fuerit domina tëporis. i. si questio fuerit nocturna habebunt aspectü cü domino domus mortis non poterit liberari a morte. Et qualibet vice qua aliquis significatorü applicuerit infortune fortificabit infirmitas quousqꝫ sepetur ab eo. Tempus mortis erit qñ almutez ascendentis aut luna se cöiunxerit cü dño domus mortis aut cuz infortuna q̃ ipsam infortunauit aut ꝙ applicet ad quartü uel oppositum aspectum eius.

Eptima domus.

Hic ponit significatiöes septime domus. Et dicit ꝙ septima domus significat mulieres ꝛ nuptias ꝛ contiones ꝛ oppositiöes. Anduzgaz dixit ꝙ primus dñs triplicitatis septime domus significat mulieres. 2⁹ significat contentiöes. 3⁹ pticipatiöes ꝛ cömixtiöes. Dicit Ptolemeus in rönib⁹ hui⁹ dom⁹ cöuenit ut aspiciam⁹ in cöiugio virorü statü lune hora natiuitatis viri ita ꝙ primo aspiciam⁹ ad lunä si fuerit in duab⁹ q̃rtis orientalib⁹ erit coniugiü viri in sua pueritia aut copulabit cü puella postq̃ dies intrauerit. Et si fuerit in duab⁹ q̃rtis occidentalib⁹ cöiugiü erit tardü aut copulabit cü vetula. Et si luna fuerit sub radijs ꝛ pticipata fuerit cum saturno nunq̃ copulabit. Et si applicuerit saturno copulabit cü muliere laboriosa ꝛ praua. Et si applicuerit Joui erit mulier abstinëtie bone ꝛ boni ornamëti. Et applicuerit marti: erit audax ꝛ supba. Et si applicuerit veneri erit pulchra leta ꝛ bone receptiöis. Et applicuerit mercurio: erit bona intelligens ꝛ bonoꝝ verborü. Et cöuenit ut aspiciamus coniugiü mulieruz a statu solis hora sue natiuitatis ita ꝙ si fuerit sol in duab⁹ quartis orientalib⁹ cöiugiü mulieris habentis talë natiuitatë: erit in sua pueritia uel copulabit puero postq̃ i dies pcesserit. Et si fuerit in duabus quartis occidëtalibus: copulabitur tarde aut vetulo postq̃ in dies processerit. Et si sol fuerit participatus cuz saturno erit maritus bone legis amator laboris. Et si habuerit partici-

pationem cum Joue erit abstinentie bone nobilis cordis. Si cum marte erit fortis cordis sine vllo amore. Si cum venere erit limpidus. Si cum mercurio erit profectuosus in suis factis ⁊ factor multarũ rerũ. Dicit haly abenragel in questionibus hui⁹ domus. Si quis a te quesierit pro cõiugio si erit uel nõ aspice ascendens ⁊ eius dominũ ⁊ lunam ⁊ planetam a quo separatur ⁊ da hos ꝓ significatoribus querentis ⁊ septimam domũ ⁊ eius dominũ ⁊ planetaꝫ cui applicuerit luna ꝓ significatoribus illius ꝓ quo queritur. ⁊ si querens fuerit masculus cõiunge solẽ cum significatoribus suis ⁊ fac eum participẽ in significatione. ⁊ si querens fuerit mulier da sibi venerẽ ⁊ fac eam participẽ in significatione. postmodũ aspicias cuiusmodi applicationem habeat dominus ascendentis uel luna cum dñо septime domus ⁊ cuiusmodi applicationẽ habeat planeta a quo separatur luna cũ planeta cui applicat. uel venus cuꝫ sole. Unde si dñs ascendentis uel luna applicuerit domino septime domus uel planeta a quo separatur luna planete cui applicat. uel fuerit dominus ascendentis uel luna in septima domo significat ꝙ querens habebit rem quesitã tñ cuꝫ petitionibus ⁊ ꝓcibus multis. Et si applicatio fuerit de quarto uel oppositione significat ꝙ res ista erit tñ cum tarditate ⁊ labore ⁊ pena. Sed si dominus septime domus applicuerit dño ascendẽtis uel planeta cui applicat luna planete a quo ipsa separatur uel fuerit domin⁹ septime in ascendente res illa leuiter fiet ⁊ cũ magna voluntate mulieris ⁊ sue partis: maxime si applicatio illa fuerit de tertio sextili. Et si nõ inueneris aliquã applicationẽ inter significatores significat ꝙ res nõ erit. Si aliquis querat a te si nocte illa cõplebit voluntatem suã cum muliere uel nõ aspice si inueneris in questione venerẽ aspicientem ascendẽs. dic ꝙ questio sua complebiť illa nocte. Et si questio fuerit si habuerit rem cũ muliere illa nocte preterita uel nõ iudica hoc eodem modo nec plus nec minus. Si querať a te pro aliqua muliere si est virgo uel nõ aspice ascendens ⁊ dominũ eius ⁊ lunam ⁊ si eos inueneris in signis fixis. dic ꝙ est virgo salua ab oĩ labe limpida. Et si fuerit in signis cõmunib⁹ uel mobilib⁹. dic ꝙ est mulier ⁊ habet uel habuit maritum. Et si questio fuerit pro puella que dicit se virginem. dic ꝙ est corrupta ⁊ ꝙ habuit aliquis rem cum ea. Si querať a te pro aliqua muliere quot maritos habebit aspice a domio decime vsqꝫ ad gradũ martis ⁊ quot planetas inueneris inter eos tot maritos habebit. Et si mars fuerit in septima domo aspicias a marte vsqꝫ ad Jouẽ hoc eodẽ modo ⁊ iudica fm id ⁊ certificabis cum deo.

Ctaua domus. Hic ponit significationes octaue dom⁹. Et dicit q̄ octaua domus est domus mortis ꝛ timoris ꝛ significat hereditates mortuorũ quas heredes debent possidere post mortẽ. ꝛ significat finẽ annorũ vite post senectutẽ. Dicit Anduzgaz primus dñs triplicitatis hui⁹ domus significat timorẽ. 2⁹ significat ꝑcepta ꝛ res antiquas. 3⁹ significat hereditates mortuorũ. Dicit Ptolemeus cõuenit ut inspicias ad statũ gradus interficientis quis planetarũ sit ibi uel aspiciat ipsũ: ꝛ ſm naturaz illius erit iudiciũ de morte: ita q̄ si saturnus fuerit dñs mortis accidet ꝓpter infirmitates longas; ꝓpter ptisim. s. ꝛ reumata ꝛ ꝓpter defectũ nature ꝛ cetera talia. Et si Jupiter fuerit dñs mortis erit mors ꝓpter apostemata gule ꝛ pulmonis ꝛ cetera huiusmodi. Et si fuerit mars erit mors ꝓpter febres cõtinuas ꝛ acutas. Et si fuerit venus accidet mors ꝓpter infirmitatem stomachi ꝛ epatis ꝛ cordis ꝛ ꝑ fluxũ sanguinis ꝛ apostemata euntia ꝑ corpus ꝛ fistulas. Et si fuerit mercurius erit mors ꝓpter epilentiã ꝛ ꝓpter stulticiã ꝛ amissionẽ sensus. ¶ Haly dicit in cõmento. 18. ꝓpositionis q̄rte ꝑtis. Ptolemeus diuisit nobis mortẽ ĩ duas maneries: vna est ꝓueniens ex infirmitatibus. Alia est ꝓueniens a re in qua nõ habet phisicus quid videre: sicut qui morit̃ gladio: lancea: casu: igne ꝛ morsu bestie ꝛ fere uel aque submersione ꝛ alijs multis occasionib⁹. Et qñ planete gubernatores salui fuerint ab infortunis ꝛ in suis met dignitatib⁹ ꝛ potẽtes ꝛ qñ suꝑ eos nullus planeta ↄtrarius eleuat̃ tũc accidet mors ꝓpter infirmitates. Alia autẽ mors accidit qñ planete fuerit infortunati uel debiles uel in dignitatib⁹ alienis eis cõtrarijs aut planete ↄtrarij eleuati fuerint suꝑ eos. ¶ Narrare autẽ oẽs maneries quibus cõtingit mors esset hic nimis longũ ꝛ qui voluerit hoc inueniet in q̄rta ꝑte quadripartiti Ptolemei. Dicit Ptolemeus in. 74ª. ꝓpositione centiloquij. Cũ fuerit mars corꝑaliter iunct⁹ capiti algol ꝛ nõ asperexit luna ascendentẽ nec fuerit fortuna in. 8ª domo ꝛ dñs anauba luminariũ opposit⁹ fuerit marti uel ĩ ei⁹ aspectu quarto nati caput trũcabit̃. Qđ si luminare fuerit in medio celi suspendet̃. Et si fuerint mali aspicientes a geminis ꝛ pisce abscindent̃ ei manus ꝛ pedes. Dicit haly in cõmento qñ fortuna fuerit ĩ domo octaua ꝓhibet malã mortẽ. Audiui siquidẽ a quodã qui erat cuz filio haly valde animoso in mari qui cũ vellet ingredi mare nimis tumultuosũ ventis vndas agitantib⁹ ipsũ increpasset dixit. non timeo mihi mortẽ in mari. Jupiter enim fuit in natiuitate mea in domo mortis ꝛ orientalis qui ꝓhibet mihi malã mortez. ꝛ vidi inquit in lecto

illum mori. Accidit etiã mihi ut quidam seruiens ostenderet mihi na-
tiuitatẽ filij domini sui ⁊ inueni solem in medio celi: ⁊ ipse erat domi-
nus anauba ⁊ ylech ⁊ martẽ in q̃rto aspectu eius ⁊ saturnuȝ in angulo
terre eius ascendens piscis. vnde exterritus distuli dare iudiciũ dicens:
oportet ut anteq̃ȝ iudicẽ compleant̃ dies nutritionis. Cũ autẽ de puero
valde solicitarẽ circa inuestigationẽ motuũ uel morũ suorũ nihil intel-
lexi vnde sibi timerẽ truncationẽ manuũ ⁊ pedum ⁊ infurcationẽ cum
esset mansuetus ⁊ verecundꝯ. Cũq̃ȝ ꝑuenisset ad. 30. annos ingressi sunt
quidã domũ eius fugientes eo ꝙ accusati erant de dolo sup̱ eũ qui pre-
erat vrbi ⁊ deprehensi fuerant in domo illa ⁊ ipse cũ eis amisit manus
⁊ pedes ⁊ infurcatus est: ⁊ ego vidi euȝ absq̃ȝ manibus ⁊ pedibus infur-
catum. Dicit Ptolemeus in. 59. ꝓpositione centiloquij cũ interrogatus
fueris de absente nõ iudices de eo mortẽ donec remoueas ebrietatem
ab eo: nec vulneratũ donec tollas sanguinis minutionẽ: nec substantiã
acquisitam donec pecuniã sibi cõmissam remoueas: est eni in his oibꝯ
idem iudiciũ. Dicit haly in cõmento ibidem. qui tractat de iudicijs iu-
dicat ꝑ formas que sunt ꝓpe veritatem: iõ nõ inuenit̃ in fortitudine iu-
diciorũ partitio inter sopitũ ⁊ mortuũ: ⁊ inter vulneratũ ⁊ minutũ: nec
inter illũ cui cõmissa est pecunia: ⁊ illum qui acquisiuit illam. Audiui si
quidẽ a patre meo cui deus parcat ꝙ cũ ipse fuisset cũ his qui se abscõ-
derunt a facie impatoris cũ abraham filio almothedi ꝙ quottidie visi-
tabat eum occulte albasten filius abrahe astrologus: qui p̃cepit ut af-
ferret conchã eneam magnã aqua plenam in qua ponens scabellũ cõ-
suluit ei ut desuper sederet in maiori parte diei: ⁊ hoc ideo p̃cepit ut fa-
ceret errare astrologos impatores in esse absconditoruȝ: ⁊ cũ impator
quereret ab astrologis suis vbi ille esset: dixerunt ꝙ esset in medio ma-
ris. Dicit haly abenragel quando mars fuerit in octaua domo damni-
ficans dominũ octaue domus mors nati erit ex ferro: Et si saturnꝯ fue-
rit in octaua domo damnificans dominum octaue domus mors nati
erit ꝓpter carcerẽ ⁊ penas. Qñ luna fuerit in octaua domo cum cauda
draconis significat ꝙ mors nati est ꝓpter secessum uel medicinã laxa-
tiuã. Qñ mercurius fuerit in octaua domo cũ cauda significat ꝙ mors
nati erit ꝓpter mala opera aut ꝓpter toxicũ aut facta nigromantie. Qñ
gradus occidentis ⁊ eius dominꝯ ambo damnati fuerint nato signifi-
cant malã mortẽ. Qñ sol fuerit damnatus ĩ natiuitate diurna uel luna
in nocturna significãt illud idẽ. Qñ significatores damnati fuerint sup̱
terrã manifestã mortẽ significant ⁊ patentẽ. Et qñ damnati fuerint sub
terra mors erit abscondita ⁊ occulta. Qñ aliqua infortunarũ fuerit in

octaua domo uel iuncta domino octaue domus significat fortē ⁊ malam mortē. Et si aliqua fortunarū fuerit in octaua domo uel iūcta dño octaue domus significat bonā ⁊ pulchrā mortē. Et si iupiter uel venus fuerit in hac domo fortis ⁊ liber a radijs infortunarū natus erit fortunatus ⁊ laudatus ⁊ viuet annis. 73. ⁊ forte plus.

Nona domus. Hic ponit significatiōes none domus. Dicit ꝙ nona dom⁹ significat peregrinatiōes ⁊ longa itinera ⁊ significat epistolas ⁊ legatos ⁊ rumores atq; somnia. Dixit anduzgaz ꝙ prim⁹ dñs triplicitatis hui⁹ domus significat ꝑegrinationes ⁊ omne qđ ei accidit in peregrinationib⁹. 2⁹ significat fidem ac religionē. 3⁹ significat sapientiā ⁊ somnia. Dicit haly abenragel in rationib⁹ hui⁹ domus aspice in itineribus nati primitus a dño triplicitatis domus itineris: qm̄ qñ dñs triplicitatis domus itineris primus fuerit in bono statu ⁊ fortis fortunatus ⁊ receptus significat ꝙ natus ibi ꝑ itinera ⁊ mouebit se de vno loco ad aliū ⁊ erit fortunat⁹ in itineribus suis. Et si fuerit in diuerso statu ab eo qđ diximus habebit impedimenta ⁊ grauamina in itinerib⁹ ⁊ motibus suis ⁊ erit vilipensus ī eis ⁊ extrahet̄ ⁊ expellet̄ de terra ⁊ loco suo nec ī suis itineribus aliquā vtilitatē uel lucrū habebit. Et si dominus triplicitatis dom⁹ itineris. 2⁹ fuerit in bono statu fortunat⁹ ⁊ receptus natus erit bone legis religiosus ⁊ custos legis. Et si fuerit in diuerso statu erit male legis noiabitur malus ⁊ de malis operib⁹ ⁊ incredulus. Et si dñs triplicitatis terti⁹ fuerit in bono statu natus erit veridicorū somniorū ⁊ quicquid videbit in somnijs veridicū erit nec mentietur. Dicit idem haly scias ꝙ mercurius habet posse ac significationē ꝓpriam ī causa legis ⁊ legalitatis sepatim ab alijs planetis. Et scias ꝙ qñ fuerit in domo saturni uel ī aspectu ei⁹ natus erit ꝓfundarū cogitationū firmus in credulitate: laudat res alterius mūdi magis q̄ istius ⁊ credit eas ac multū cogitat in illis ⁊ amat eas: ⁊ tenet ꝙ res illius mundi sint meliores q̄ isti⁹. abhorret ludos iocullationes ⁊ solatia: humilis ⁊ patiens laboris ac indigentie maxime si fortune cadentes fuerint nō aspicientes ascendens. Et si mercuri⁹ fuerit in domo Iouis uel in eius aspectu natus erit boni nominis bone legis ⁊ legalitatis ⁊ legis in q̄ fuerit obseruator. Et si fuerit in domo martis uel in eius aspectu ⁊ fuerit idem aspectus de quarto uel oppositione natus erit homicida irascibilis malefactor male legis ⁊ vilipendet legē suam.

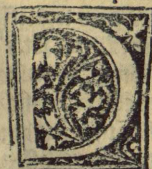

Decima domus. Hic ponit significationes decime domus. Dicit quod decima domus est domus regni et sublimationis et exaltationis memorie et vocis in imperando et magisteriorum atque matrum. Et significat dimidium annorum vite. Dicit anduzgaz dominus triplicitatis decime. Primus significat opus nati et exaltationem suam et sedis sublimationem. 2us significat vocem imperii et audaciam in imperando. 3us significat stabilitatem atque durabilitatem eius.i. quantum durabit in dominatione sua. Dicit Ptolemeus in. 15. propositione centiloquii. Ascendentia inimicorum regni ab eiusdem ascendente cadentia sunt et ascendentia dominantium in illo angulo eius. Ascendentia vero ministrantium succedentia angulis. Ciuitatum autem ascendentia in earum edificationibus iudicant omnia que in eis occident. Que vero ascendentia sunt in regum ordinationibus quarundam ciuitatum pronunciant omnia que sub eorum regno fient. et ascendens apparitionis alicuius secte in illis.s. ciuitatibus demonstrat quicquid sub illa secta futurum est in ipsis ciuitatibus. Dicit ibi haly in comento quod signa cadentia sunt quorum nullus est angulus uel post angulum: et sunt quattuor.s. 12um tertium sextum et nonum ab ascendente. Et dicit quod notum est omni astrologo quod cum fuerit ascendens natiuitatis aut aliquis angulus eius ascendens aut aliquis angulorum inceptionis regni fueritque natiuitas alicuius cui regnum congruat proficiet ei regnum in illo regno: eritque ei in illo honor et non in alio. Quippe reges antiqui omnium nascentium in regnis suis natiuitates obseruabant: et cuiuscumque ascendens deprehendebant domum inimicorum regni uel sextum uel tertium uel nonum interficiebant ipsum puerum quia regnum ipsius esset contra regnum eorum. Et paucis interpositis dicit quod ascendens alicuius ciuitatis est signum cuius ascensione incipit quis collocare primum lapidem in illa. Ascendens secte est ascendens signum in tempore quo illa secta incipit preuale . . . super aliam sectam et susceperunt eam imorantes: et illud significat quantum durabit et quicquid accidet in illa quamdiu durauerit. Dicit haly abenragel quando signum medii celi fuerit ex signis igneis maxime si fuerit leo uel aries et sol in eo: et pars regis fuerit ibi in aspectu fortunarum natus sine vlla dubitatione rex erit.

Vndecima domus. Hic ponit significationes vndecime domus Dicit quod vndecima domus est domus fortune et fiducie atque laudis et amicorum et ministrorum et auxiliatorum: et significat postremam medietatem medie vite. Dixit Anduzgaz quod dominus triplicitatis domus fiducie primus significat fiduciam.

Secūdus significat amicos. Tertius significat vtilitates seu ꝓfectus eorū. Dicit Ptolemeus in. 39. ꝓpositione centiloquij: esse malū vndecime domus ꝛ eius dn̄i in intronizatiōe regum significat quid accidet in cōsiliatorib⁹ suis ꝛ eius substantia de malo: ꝛ eodē modo erit malū esse secunde significans ꝙ modicū adipiscet̄ populus cū illo rege. Dicit haly in cōmento. Astrologi cōuenerūt sup hoc ꝙ domus decima in omni ordinatione regū est locus eius: ꝛ vndecima auxiliatorū eius ꝛ ei⁹ substantie ꝛ ascendens est populi: ꝛ secūda substātie populi: ꝛ iō impedit vndecima cōsiliatores ꝛ. 2ª substantiā populi. Dicit haly abenragel in rationibus hui⁹ domus. Aspice ad dn̄m triplicitatis hui⁹ domus primū. si inueneris eū receptū fortunatū ꝛ fortem iudica ꝙ natus habebit amicos multos lucra vtilitatē ꝛ bonū ꝑ eis. Et si fuerit infortunatus ꝛ damnat⁹ natus erit solitarius ab hoībus nō habēs amicitiā cum aliquo ꝛ retrahet ꝛ elongabit se ab illis qui ꝓcurant amorem ꝛ societatem ipsius. Et si dominus triplicitatis ipsius domus. 2⁹ fuerit fortis fortunatus ꝛ receptus erit fortunat⁹ honoratus ꝛ diues abundans in bono statu ꝛ bone vite. Et si fuerit ab hoc statu diuersus erit laboriosus ꝛ indigens ac pauꝑtatis ꝛ miserie manifeste. Et si dn̄s triplicitatis ipsius dom⁹ terti⁹ fuerit fortunat⁹ fortis ac ī bono statu natus habebit filios remansuros post euꝫ in bono statu ꝛ diuitijs ꝛ fortuna sua. Et si fuerit infortunatus debilis ꝛ cadēs ac ī malo statu nat⁹ nō habebit filiū qui post eū remaneat nec heredem sue generationis. Et scias ꝙ melior status q̄ꝫ esse possit in amicorū causa est ut dominus ascendentis sit receptus a dn̄o vndecime domus eodem dn̄o vndecime domus existente fortuna ꝛ ī bono statu: qm̄ qn̄ sic fuerit habebit amorē ꝛ cōueniētiā cū socijs ꝛ amicis

Duodecima domus.

Hic ponit significationes. 12ᵉ dom⁹ Et dicit ꝙ. 12ª domus significat inimicos ꝛ labores tristiciā atqꝫ inuidias ꝛ susurrationes ꝛ ingenia atqꝫ bestias que equitant̄ ꝛ significat finē vite ꝛ quid cōtinget mulieribus in impregnatiōe. Dicit Anduzgaꝫ ꝙ prim⁹ dn̄s triplicitatis huius domus significat inimicos. 2⁹ significat labores. 3⁹ bestias magnas: ꝛ imponit finē dictis dicens hoc est ꝙ significat. 12. domus. Dicit haly abenragel in iudiciis hui⁹ domus. Aspice primitus ad dn̄m triplicitatis hui⁹ domus primū ꝛ si inueneris eū fortunatū fortem ꝛ altū iudica ꝙ inimici nati appodiabūt eo sup eū ꝛ de se faciēt quicqd voluerint. Et si fuerit cadēs dāṅatus ꝛ cōbust⁹ ꝛ peregrin⁹ nat⁹ appodiabit se sup īimicos suos ꝛ ipsi impedient̄ ꝛ accidet eis malū qđ credebāt

facere nato. Et si dñs triplicitatis secũdus hui⁹ domus fuerit fortunat⁹ natus habebit modicas tristicias ⁊ anxietates. Et si fuerit ĩ diuerso statu erit multarũ impietatũ ⁊ tristiciarũ ⁊ accident ei labores ⁊ impedimenta ⁊ damna magna in eo qđ habet ⁊ in corpore suo. Et si dñs triplicitatis hui⁹ dom⁹ tertius fuerit fortunat⁹ natus erit dialectic⁹ ⁊ eloquentie bone ⁊ felix in rationib⁹ ⁊ causis suis ⁊ contra quẽlibet aduersantem sibi ꝓsperabit. Et si fuerit ĩ diuerso statu erit debilis rõnis ac loquele impedite: nõ habebit ius de aduersarijs ⁊ suis malefactorib⁹.

Significãt et duodecim dom⁹ colores.

Hic ponit significatiões. 12. domoꝝ quãtũ ad colores. Et dicit ꝙ prima domus ⁊ 7ᵃ sũt albe. 2ᵃ ⁊. 12ᵃ virides. ⁊. 3ᵃ ⁊. 11ᵃ sũt crocee. ⁊. 4ᵃ ⁊. 10ᵃ sũt rubee. 5ᵃ ⁊. 9ᵃ sũt habẽtes colorẽ mellis. 6ᵃ ⁊. 8ᵃ sũt nigre ¶ Postea dicit ꝙ qlibet planetarũ habet in aliq̃ istarũ domorũ quandaꝫ potestatẽ accidẽtalẽ que vocat̃ gaudiũ. Mercurius eni gaudet in ascendente. luna gaudet in. 3ᵃ domo. venus in. 5ᵃ. mars in. 6ᵃ. sol in. 9ᵃ. Jupiter in. 11ᵃ. saturnus in. 12ᵃ. Deinde dicit ꝙ anguli significant fortitudinẽ ⁊ ꝑfectionẽ. Cadẽtes vͦ ab angulis significãt debilitatẽ ⁊ detrimentuꝫ excepto ꝙ. 9ᵃ domus ⁊. 3ᵃ significãt rem apertã ⁊ detectã cũ fama: ⁊ hoc iõ qꝛ sunt gaudia luminariũ sicut iã dicebat̃ ꝙ sol gaudet in. 9ᵃ ⁊ luna ĩ 3ᵃ. Et. 12ᵃ domus ⁊. 6ᵃ significãt occultationẽ ⁊ vilitatẽ rerũ. Postea dicit ꝙ anguli. s. prima dom⁹ ⁊. 10ᵃ. ⁊. 7ᵃ ⁊. 4ᵃ ⁊ dñi ipsorũ angulorũ significant magnitudinẽ honoris ⁊ fortune ⁊ elongationẽ a casu ⁊ infortunio Et pñtia dñorũ angulorũ in cadentib⁹ ab angulis significat infortuniũ ⁊ dedecus ⁊ casum. Et. 11ᵃ domus que succedit decime ⁊ ei⁹ dñs significant fortunã mediã. i. significant fortunã ſꝫ nõ tantã quantã. 10ᵃ. Et. 5ᵃ domus q̃ succedit q̃rte significat fortunã mediã ꝑ donationes ⁊ causas filiorũ. Et. 2ᵃ domus ⁊ ei⁹ dñs significãt fortunã mediã ex causa substãtie ministroꝝ ⁊ auxiliatorũ. Et. 8ᵃ domus ⁊ ei⁹ dñs significãt fortunam mediã ex substãtia que hereditat̃ a mortuis ⁊ a rebus occultis. Postea ponit significatiões dñoꝝ angulorũ cuꝫ fuerint pñtes in ipsis angulis. Et dicit ꝙ pñtia dñi ascendentis in ascendente significat eius fortunaꝫ ꝑ semetipsũ ⁊ ꝑ ꝓpriam acquisitionẽ. Et si fuerit in. 7ᵃ significat acquisitionẽ ꝑ cõuentiones ⁊ vxores. Et si fuerit in. 10ᵃ significat acquisitioneꝫ ꝑ magisteria. Et si fuerit in quarta significat acquisitionẽ ꝑ hereditates ⁊ ex causa patrũ ⁊ ꝑ productionẽ aquarũ ⁊ populationẽ terrarũ ⁊ ex rebus antiquis ⁊ radicalib⁹. alia littera habet eradicalib⁹. Presentia vͦ

dñi decime in .10ª domo significat fortunã p regem ꝛ regnũ magnũ ꝛ p magisteria alta. Et si fuerit in .7ª significat regnũ p victoriã cõtentionũ ꝛ p causas vxorũ. Et si fuerit in quarta significat regnuꝫ p causas ministrorũ regis ꝛ p cultus terrarũ ꝛ p edificationes ciuitatum ꝛ diuisiones fluminũ ꝛ per custodias ciuitatũ ꝛ ex rebus antiquis. Et si fuerit in ascẽdente significat regnum p ingenia ꝛ ꝓpinquitatem regis ex rebus vulgi. Presentia domini septime domus in septima domo significat fortunam p negociationes ꝛ p cõuentiones ꝛ cõmendationes. i. depositiones ꝛ p mulieres ꝛ p satores. Et si fuerit in quarta significat fortunã per cõuentiones ꝛ negociationes ꝛ per causas patrũ ꝛ hereditatũ ꝛ cultus terre. Et si fuerit in ascendente significat fortunam per conuentiones ꝛ negociatiões ꝛ p causas medicine ꝛ astronomie ꝛ p opa spiritualia atqꝫ ingenia ꝛ cetera similia. Et si fuerit presens in decima significat fortunã p cõuentiones ꝛ negociationes ꝛ vxores ꝛ p causas regni. Presentia vo domini quarte domus in quarta domo significat fortunam ex fructu ꝛ p causas patrum atqꝫ p res antiquas. Et si fuerit presens in ascendente significat fortunam ex cultu terre ꝛ fructu p profunditatẽ consilij ꝛ ingeniũ: ꝛ si fuerit presens in decima domo significat ꝑfectum ex cultu terre ꝛ fructu p causas regum ꝛ magisteriorꝫ. Et si fuerit presens in septima domo significat fortunam ex cultu terre ꝛ fructu ꝛ ex parte mulierũ ꝛ per causas vxorum ꝛ satorꝫ ꝛ per negociationes. Deinde dicit hec que diximus significant domini angulorũ *quando fuerint presentes* in ipsis angulis. Et sicut dictuꝫ *est de angulis ita intelligas de alijs* domibus suo modo *fm naturam scilicet cuiuslibet domus: ꝛ dicit* ꝙ iõ *introduxit* dominos angulorũ ut sint exemplar in alijs domibus.

Et cũ volueris scire planetam dominatorẽ.

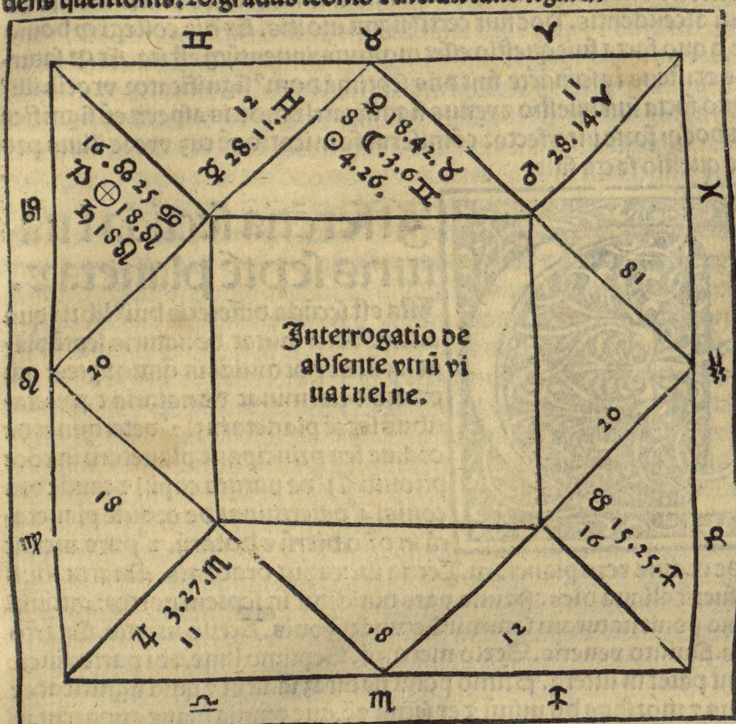
Hic auctor docet eligere significatorẽ: ꝛ potest diuidi in duas partes: quoniã in prima parte facit quod dictũ est. In secunda parte ponit exemplũ ibi. verbi gratia. Sententia auctoris est ista ꝙ in cognoscẽdo significatorem rei debemus aspicere ad duo. primo debemus aspicere ad domuꝫ in qua est natura illius rei cuius querimus significatorẽ. Secũdo debemꝰ aspicere ad planetã qui de sui natura significat illã rẽ: verbi grã: si q̃stio fiat ꝓ substãtia debemꝰ aspicere ad secũdã domũ q̃ ẽ domꝰ subẽ ꝛ cũ hoc debemꝰ aspicẽ ad iouẽ q̃ sig̃t de ꝓpria nã substantiã. Et si q̃stio fiat de muliere debemꝰ aspicere ad septimã domũ q̃ ẽ domus mulierũ ꝛ cum hoc debemus aspicere ad

venerē que de ꝓpria natura est significatrix mulierū: ⁊ sic de alijs ſm ꝓprias naturas domorū ⁊ planetarū. Est tamen intelligendū ꝙ planetā quem eligimus ex pte domus debemus tenere ꝓ significatore principali. Et planetā qui significat naturam rei debemus facere pticipem in significatione. Est ergo sententia littere: cū volueris scire planetā dn̄atorem siue significatorem rei aspice quis planetarū habeat plures fortitudines in domo rei quesite ex fortitudinibus dictis in capitulo de fortitudinibus ⁊ dignitatibꝰ ipsorū. Et ille qui abundat in numero fortitudinū ille est dn̄ator siue significator. Et est intelligendū ꝙ in interrogationibꝰ ascendens siue prima domus semꝑ attribuit̄ querenti: ⁊ planeta abundans in numero fortitudinū in domo illius rei de qua fit questio est significator rei quesite. Auctor ponit exemplū in lrā. Et dicit si interrogatus fueris de substantia ⁊ volueris scire quis planetarum sit dn̄ator siue significator eius ⁊ fuerit secunda domus que est domꝰ substantie. 5ꝰ gradus arietis: q̄ꝛ aries est domꝰ martis habet ibi mars qnqꝫ fortitudines. Et est exaltatio solis ⁊ iō sol habet quattuor fortitudines ratione illiꝰ. Et est etiā solis triplicitas ⁊ ratiōe illius habet ibi tres fortitudines: ⁊ est terminus Jouis ⁊ ratione illius habet ibi duas fortitudines: ⁊ facies martis ⁊ ratione illius habet ibi vnā fortitudinem. Sol igit̄ habet ibi. 7. fortitudines ⁊ mars sex ⁊ Jupiter duas. patet ergo ꝙ sol habet ibi plures fortitudines. Et talis planeta. s. habens plures fortitudines vocat̄ almutaz. i. vincens. ergo sol in tali figura esset significator substantie ⁊ eodem modo faciendū est de alijs.

De potestatibus quoqꝫ planetarū accidentalibus. Ista ps cōtinuat̄ sic. Prius auctor determinauit de dignitatibꝰ planetarū essentialibꝰ. Hic determinat de dignitatibꝰ ipsorū accidentalibꝰ: ⁊ expedit se breuissime dicens: ꝙ est vna dignitas accidentalis planetarū que vocatur haiz ⁊ est hec ut planeta diurnus sit in die super terrā ⁊ in nocte sub terra. Et planeta nocturnus sit in nocte suꝑ terram ⁊ in die sub terra. Et etiam si sit planeta masculinus ꝙ sit in signo masculino ⁊ femininꝰ in signo feminino tunc dicit̄ planeta esse in suo haiz. i. in sua similitudine: ⁊ erit tunc fortitudo sua sicut fortitudo viri in loco sui ꝓfectus ⁊ lucri atqꝫ fortune. Et sic cōpleta est expositio prime differentie alchabicij introductorij ad magisterium iudiciorū astrorū. ¶ Quidam homo interrogauit de quodā absente vtrū esset mortuus uel viuus ⁊ fuit ascen-

dens questionis. 20. gradus leonis ⁊ incidit talis figura.

Aspexi in hac questione ⁊ dedi ascendēs ⁊ eius dominū ⁊ lunā absenti pro quo facta fuit questio. aspexi ⁊ inueni dominū ascendentis in medio celi: propter qđ videbat̄ prima facie ꝙ viueret in ꝓsperitate: ꝫ quia inueni saturnum in angulo orientis ꝓpe angulū infra duos gradus dubitaui de vita illiꝰ specialiter: qꝛ ibidē infortunauit partē fortune. deinde aspexi ad domū mortis ⁊ inueni venerē fortiorē ibidem. i. in domo mortis plura habere testimonia qꝛ exaltationē ⁊ triplicitatē. aspexi ad locū eius in figura ⁊ qualiter se haberet ad ascendens ⁊ ad dn̄m ascendentis ⁊ ad lunā ⁊ inueni eā aspicientē ascendens aspectu quarto ⁊ saturnū ibidem existentē eodē aspectu ꝓpter qđ magis dubitaui de vita. Deinde aspexi ad lunā ⁊ inueni eā oppressam sub radijs solis hoc fuit vnū signum mortis. Inueni etiā lunā sepatam a venere euntē ad con

iunctionē dñi ascendentis ꝛ transtulit naturam dñi domus mortis ad dñm ascendentis. Hoc fuit certiꝰ signū mortis. Ex his collegi ꝙ homo ille ꝑ quo facta fuit questio esset mortuus: inuentūqꝫ est ita. Et qꝛ saturnus existens i ascendēte fuit dñs septime domꝰ significator vxoris illiꝰ ꝑ quo facta fuit questio ꝛ venus significatrix mortis aspexit eū significabat hoc ꝙ forte interfector cōmiserat fornicationē cuꝫ vxore illius pro quo questio facta fuit.

Differētia secūda i naturis septē planetaꝝ.

Ista est secūda differētia huiꝰ libri i qua auctor determinat de naturis septē planetarū. Et pōt diuidi in q̄ttuor ꝑtes: q̄m primo determinat de naturis ꝛ ꝓprietatibus septē planetaruꝫ. 2º determinat de ordine seu principatu planetarū in cōceptionibꝰ. 3º de natura capitꝭ ꝛ caude draconis. 4º determinat de ordine planetarū in dño dierū ꝛ horarū. 2ª pars incipit ibi: de ordine vero planetarū. Tertia ibi: caput draconis. Quarta ibi: si aūt fuerit aliqua dies. Prima pars diuiditur in septem partes: quoniā primo ponit naturam saturni: Secundo Iouis. Tertio martis. Quarto solis. Quinto veneris. Sexto mercurij. Septimo lune. vbi partes incipiant patet in littera. Primo ponit naturaꝫ saturni ꝛ quid significat ex rebus ꝛ moribus hominū ꝛ ex sectis ꝛc. que omnia plane apparent in littera vsqꝫ ad illam partem de annis fridarie. ¶ Circa quam partē est intelligendū ꝙ quando dicit anni fridarie saturni sunt. 11. intelligendū est annis gubernationis in vita nati. Ad cuius euidentiā est sciendum ꝙ in natiuitate diurna incipit fridaria a sole ꝛ gubernat ipsum. 10. annis postea gubernat ipsum venus ꝑm quantitatē annorū suorum. Deinde mercurius ꝛ sic ꝑm ordinem planetarū eundo vsqꝫ ad finem vite. Si autem natiuitas fuerit nocturna incipit gubernatio a luna ꝛ gubernat ipsum ꝑm quantitatem annorū suorū. Post lunam gubernat ipsuꝫ saturnus ꝑm quantitatem annorū suorū: ꝛ sic ꝑm ordinem planetarū. De hac materia est capitulū propriū in quarta differentia ꝛ ibi diffusiꝰ loquetur de hac domino concedente. Quando autē dicit in littera: maximi vero: intelligendam est de annis quos dant planete in duratione

rerũ scilicet in sectis ꝛ in alijs magnis rebus. Quando autem dicit maiores ꝛ medij ꝛ minores intelligendum est de annis quos dant planete in natiuitatibus hominũ ad viuendum: ꝛ sicut dico de saturno ita de alijs planetis intelligas. Dicit Ptolemeus in .82. ꝓpositione prime partis maius ac fortius opus saturni est infrigidare ꝛ desiccare modicum propter fortitudinẽ frigoris: ꝛ videt̃ hoc esse ꝓ eo ꝙ est elongatus multum a calore solis ꝛ humidis fumositatibꝰ terre. Hic albumazar redarguit Ptolemeũ ꝛ ponam deo dante rationes suas in fine huius partis de naturis planetarũ. Dicit haly in cõmento ꝓpositionis preallegate ꝙ Ptolemeus vult dicere ꝙ saturnꝰ facit hoc opus eo ꝙ opus suũ est multum elongatũ ab opere solis qd̄ est opus caloris: ꝛ a luna cuius opus ē attrahere humores: quia quando inspexit comparationẽ saturni cũ sole ꝛ luna inuenit ꝙ ambobus erat contrarius: ꝛ ꝓpter hoc dixit ꝙ cõuenit ut frigigidus sit ꝛ siccus. Et Ptolemeus met glosauit hanc comparationẽ in eo quod sequit̃. Dicit Ptolemeus scire quidem virtutem huius planete ꝛ aliorũ erit ꝓpter rectificationem figurarũ in respectu solis ꝛ lune quoniã earũ aliquas videmus mutanttes aerem vna manerie mutationis ꝛ earũ aliquas alia manerie in diuersis ordinationibꝰ mutationis augendi ꝛ minuendi. Dicit haly in cõmento. Si memoriã habes de eo qd̄ tibi diximus quomodo ꝓbare possumus stellarũ virtutes glosa nõ indiges in hoc. Et si huius oblitus est ausculta. dico tibi ꝙ sol ꝛ luna eo ꝙ eorũ opera magis apparent ꝙ̃ opera aliarũ stellarũ ꝛ sunt nobis magis manifesta ꝛ opera reliquarũ stellarũ abscondita vident̃: conuenit ut inspicias ad stellas habentes cõmunitatẽ cũ duobus luminaribus ꝑ figuras .i. ꝑ aspectus si augent in suis operibus uel ab eis minuũt: ꝛ sic ibis inspiciendo ad omnes donec certitudinem scias omniũ nõ semel sꝫ pluries. Et si inueneris ꝙ semꝑ sequant̃ vnam manieriẽ operandi scies pro certo cuiusmodi virtutem habent. Dicit haly abenragel de natura saturni. Saturnus est planeta senex magnus fessus vilipensus anxietatum tristiciarũ longarũ infirmitatũ. natura eius est frigida ꝛ sicca ꝛ assimilat̃ melancolie que gubernatur de omnibꝰ humoribus ꝛ nullus de ea. Quando fuerit almutez alicuius natiuitatis ꝛ ipse in cancro natus erit turpissimi vultus ꝛ mirabilis creatura in forma ꝛ visione sua ita ꝙ expauescent ꝛ mirabuntur quotquot videbunt eum ꝛ audiet̃ loqui de ipso. Dicit alfraganus ꝙ corpus saturni est .91. vicibus tantuꝫ quantũ terra.

Upiter fortuna masculus. Hic posuit naturā Jouis τ planū est quod dicit in littera. Jouis autē virtutis opus est cōplexionis tempatę τ locus sui motus est medianus inter frigiditatē saturni τ calorem martis τ ꝑpter hoc cōuenit ut calefaciat τ humectat. Dicit haly in cōmento. multi crediderunt cū audierūt hoc verbū Ptolemei ꝙ opa stellarū ſm eius opinionē sequerent̄ loca sphęrarū ſm ꝙ vna existit supra aliā sicut credidit hiza auēquiton τ alkindus τ alij qui cū talib⁹ rationib⁹ nos impediuerūt. Ego vero dico ꝙ si opa stellarū sunt ſm naturā quō possunt sciri ꝓpositiones quadruuiales qm̄ radices harū ambarum sciaꝝ diuerse sūt vna. s. ab alia. Amplius si oia corpa celestia nō sūt alicuius cōplexionis calide humide frigide neq̄ sicce sicut ꝓbauit Aristoteles quō pōt Jouis cōplexio tempari eo ꝙ sphęra sua existat inter illā martis τ saturni. Nā si bene ad dictū inspexeris Ptolemei iuenies non esse ꝓut ipsi crediderūt. Et postq̄ docuit nos viā qua scirent̄ virtutes stellarū ponit hoc vice alia in hoc loco dicens ꝙ qm̄ ꝓbauerim⁹ modū operis qd̄ opat̄ in aere nos circūdante inuenim⁹ ꝙ ē median⁹ inter magnā frigiditatē quā facit saturnus τ magnū calorē quē facit mars τ hoc affirmat id qd̄ dixit ꝙ calefacit τ humectat. Dicit haly abenragel Jupiter ē planeta eq̄litatis cōitatis bonitatis melioramēti intellect⁹ sens⁹ τ pietatis: q͡r tēperat⁹ est eq̄lis τ fortuna p aspectū τ corpalē ꝯiunctionē sigt bonitatē meliorationē legē simplicitatē τ castitatem dirigit τ nō dānat: populat τ nō destruit: abhorret saturnū τ ei⁹ naturas. Qm̄ deus incepit creare mūdū erat i domo ascendēte lucet i ariete tauro τ gemini: τ minuit̄ lux sua in cancro leone τ virgine. obscurat̄ in libra scorpiōe τ sagictario τ minuit̄ ei⁹ obscuratio in capricorno aquario τ piscibus. Dicit alfraganus ꝙ corpus Jouis est. 95. tantū quantū terra.

Ars masculinus. Hic ponit naturā martis τ patet in littera. Dicit Ptolemeus mars ꝓprie desiccat τ p vim nature sue cōburit eo ꝙ igneū habet colorem: τ q͡r circa solē est τ qm̄ sphęra in qua sol consistit posita est sub eo. Dicit haly in cōmento Ptolemeus vult dicere ꝙ opus virtutis martis idest qui experimur inuenim⁹ siccitatis magne. Ad id qd̄ dixit ꝙ virtus martis cōburit eo ꝙ igneū h͡z colorē. dico ꝙ stelle sūt substātie simplicꝭ τ nō cōposite ex naturis diuersoꝝ elementoꝝ: apparitio sui coloris ē recta eo ꝙ ibi nō est aliq̄d qd̄ mutet colorē ꝯueniētē eidē subē. Ptoleme⁹ aūt docet nos p hoc dictū regulā q̄ scim⁹ v̄tutē stellaꝝ quā p nos itelligē

nō possumus ꝛ possumus eā intelligere ꝑ colorē. In hoc enī dicto adest dubium qđ nos soluere oportet. Nā multi credunt ꝙ color nō ostēdat virtutē rei ꝛ hoc est veritas in terrenis ꝓpter cōmixtionē elementorū q̄ in eis est. tñ in celestibus nō est ita qꝛ eorū substantia nō est vllo modo cōposita ex aliquo elemento. Et ꝓpter hoc rediit Ptolemeus ad ꝓbandum hanc virtutē alio modo dicens: ꝛ qꝛ existit circa solem ꝛ qꝛ sphera in qua est sol posita est sub eo vult dicere ꝙ accidit ut sit veritas res ista qꝛ virtus martis cōburit eo ꝙ existit circa solem: ꝛ qꝛ sol est sub eo ꝛ cōmiscet̄ virtus sua cū illa solis fit calidus multū ꝛ siccus ita ꝙ sine tēperamento cōburit. Dicit haly abenragel mars est planeta calidꝰ ꝛ siccus igneus: destructor: iratus: victoriosus: diligens occidere ꝛ interfectiōes rixas litigia: cito irascit̄ ira forti: totū cor suū exponit in rebus suis agēdis: prelia facit ꝛ destruit populationes. Exaltatio sua est in domo saturni. s. in capricorno qui significat clamores impedimēta ꝛ gentē stultam ꝛ guerrationes. Cōuenit saturnꝰ marti in infortunio ꝛ resistit ei in frigiditate ꝛ tenebrositate: ꝛ inclinat̄ soli amore sui ꝛ defendit̄ auxilio eius: qm̄ sol exaltatur in domo sua ꝛ gubernat euꝫ de calore ꝛ siccitate quā recipit ab eodem: ꝓprietas ꝛ natura sua conuenit ꝛ appropinquat ꝓprietati ꝛ nature solis. nescius est ꝛ obliuiosus modici intellectꝰ ꝛ diminutus sensu nec cōsiderat rerū fines: ꝑ eū ꝛ ꝑ ascensum ꝛ ꝑ descensuꝫ eiꝰ in circulo suo crescit ꝛ decrescit estatis calor ꝛ hyemis frigiditas oī āno Dicit alfraganus ꝙ mars continet quantitatē terre semel ꝛ dimidiuꝫ ꝛ octauam partem eius.

Ol per aspectū fortuna. Hic pōit naturā solis ꝛ lrā glosa nō indiget. Dicit Ptolemeus cognita res est ꝙ opus substantie solis est calefacere ꝛ dare aliquantuluꝫ siccitatis ꝛ hec opa magis ꝓprie sentiunt̄ ꝛ leuiꝰ scita sūt omnibꝰ alijs ꝓpter magnitudinē solis ꝛ ꝓpter manifestā mutationē quā ꝑ tpa anni facit ꝛ quanto magis accedit ad nostra capita tanto magis calefacit. Dicit haly abēragel scito ꝙ sol est lumē ꝛ candela celi gubernator mundi factor temporū: per eū fiūt planete orientales ꝛ occidentales: ꝛ ꝑ eū fiūt apparentes ꝛ occulti: ꝛ ꝑ eū mouet̄ oīs res se mouens: ꝑ eū nascit̄ oīs res nascens: crescit oē folium ꝛ maturat̄ omnis fructus. Ipse est spiritus celi magnus cum eo viuificant̄ signa ꝛ qđlibet signū qñ est in eo habet maioritatē sup alia signa: quoniā ipsū viuificat ꝛ illuminat ꝛ dat ei fortitudinē ꝛ calorem ꝛ applicat calorē ꝛ fortitudinē ꝛ virtutem illius signi terre: qꝛ natura ꝛ facta sua apparent

in omnib⁹ rebus ⁊ in cuntis aīatis ⁊ inaīatis exiſtētibus in terra. Et qñ exit de ſigno in quo eſt remanet illud ſignū ī ſimilitudine corpis defuncti. Eſt planeta magni dominij potētie nobilitatis altitudinis ⁊ magnitudinis. eſt fortuna ꝑ aſpectum ⁊ infortuna ꝑ coniunctionē corꝑalem. Uides enī qñ aliquis planeta cōiungit̄ ſibi: cōburit ⁊ vincit eū ⁊ extinguit lumen ⁊ lucē ſuam. Locus ſuus in celo eſt quart⁹. ſ. medius. 7. planetarū: ſicut rex ſapiens qui ꝑ ſenſum manutenet regnum ſuū ⁊ ꝑ conſiderationē ponit ſedem ſuaꝫ in medio regni ſui ut ꝑ oīa latera attingat. Dedit marti miliciā ſuā ⁊ ꝙ eſſet dux militie ſue: qꝛ celū ſolis eſt ſub celo martis ⁊ cōuenit natura ⁊ calor ſuus cū natura ⁊ calore illius. Dedit Joui ſua iudicia ꝑpter temperiē boneſtatem ſaluationē ⁊ ſue cōplexionis ſalutem: ⁊ qꝛ nō eſt in eo qualitas mala nec peccandi natura. Dedit regnum ſaturno qꝛ omnes planete ſua lumina mittūt ad eum ⁊ ſuas cōſiderationes. Dedit veneri collectioneꝫ reddituū ⁊ vendendi reditus ⁊ emendi: qꝛ celum eius applicat ſuo ⁊ ſūt vicini. Dedit mercurio ſcribaniam qꝛ ſtatus eius eſt ſicut ſtatus ſcriptoris regis qui vadit qñ ille vadit ⁊ ſedet quando ille ſedet. Dedit lune algaꝫilaticū qꝛ eſt ſimilis algaꝫilo regis qui facit ſua mandata ⁊ defert ea quocūqꝫ ꝑcipit. Dicit alfraganus auctoritate Ptolemei ꝙ corpus ſolis continet corpus terre centies ſexageſies ſexies ⁊ aliquantulū plus.

Enus fortuna femia nocturna

Hic ponit naturā veneris ⁊ patet in lrā quod dicit. Dicit Ptolemeus venus ipſamet opa Jouis facit ꝑpter temperamentū ſue cōplexionis excepto ꝙ eſt Joui in re vna cōtraria qꝛ calefacit parū eo ꝙ exiſtit circa ſolē ⁊ humectat ſm lunā ꝑpter magnā lucem quā habet hic planeta eo ꝙ attrahit ad ſe fumoſitatē ꝗ eleuat̄ ab humoribus terre. Dicit haly in cōmento vult dicere ꝙ eius calor eſt multū minor illo Jouis ⁊ ꝑpter humiditatē quam facit dicim⁹ ꝙ eſt quodāmodo frigida ⁊ plus humida. Qd̄ autē dicit eo ꝙ exiſtit circa ſolem dixit eo ꝙ virtus ſua voluit̄ cuꝫ illa ſolis. Et id qd̄ dixit humectat ſicut luna: vult dicere ꝙ venus facit humiditatē circa eā quā facit luna. Et id qd̄ dixit ꝑpter magnā lucem vult dicere ꝙ modic⁹ calor facit humores currere. Dicit haly abenragel venus eſt fortuna frigida ⁊ humida nocturna hylaris gaudioſa apparētie bone limpida formoſa: diligit ioculationes cantatiōes comeſtiones potationes ⁊ vitia: eſt manſueta ⁊ pauci motus. eſt mulierū ſignificatrix ⁊ iacendi cuꝫ eis amoris amicitie ⁊ ſocietatis. recipit martem ꝑ naturā fornicationis ⁊

limpidamenti abhorret ipsuз ppter contrarietatē nature sue que est caliditas ꝛ siccitas. Sepat se ab eo ꝛ malum ꝛ infortunā suam repellit a se ipsa ppter mansuetudinē bona verba solatium bonū ꝛ mansuetam loquelam. Concordat cū saturno in frigiditate ꝛ cōuenientia quā habet cum eo in libra qꝛ est domus vnius ꝛ exaltatio alterius. Et discordat cū eo in moribus tristicijs ꝛ doloribꝰ suis ꝛ eo ꝙ saturnos est vsus modici cum mulieribꝰ. Status veneris cū statu solis est similis statui mulieris versus virū. Dicit alfraganus ꝙ corpus veneris est vna pars de. 37. partibus terre.

Ercurius cōmixtus. Hic ponit naturaз mercurij ꝛ patet in littera. Dicit Ptolemeus: siccitas vo ꝛ humiditas mercurij est p vnū equale: qm̄ aliquando desiccat ꝛ effugat humores eo ꝙ nunꝙ elongatur multū a calore solis etiam nullo tempore: ꝛ aliquando humectat eo ꝙ positus est super spheram lune que est circa terram magis ꝙ̄ omnes alie sphere ꝛ mutatur ad hos duos status ꝛ facit ventos propter serotinas mutatiōnes eius circūquaqꝫ solem. Dicit haly in cōmento Vult dicere ꝙ opus mercurij nō est vna res sola: quoniaз aliquādo desiccat ꝛ aliquādo humectat. cum autē desiccat est quando soli applicat ꝛ est tunc opus suuз in calefaciendo ꝛ siccando circa istud solis. Humectare autē suū est ppter vim suaз que cōmiscetur cum illa lune que posita est sub eo ꝛ ꝙ est opus suum sicut opus lune. Et Ptolemeus quando comparationē facit de opere mercurij cum illo solis inuenit ꝙ aliquādo faciebat opus tale quale sol. Et quando p cōparationē facit cum opere lune: inuenit ꝙ aliquando faciebat opus tale quale luna. Et expertus fuit hoc multotiens ꝛ inuenit ꝙ semp alterū duorū operū faciebat ꝛ sciuit p certo ꝙ opus suum est ſm opus aliarū stellarū cum quibus inuoluitur: ꝛ opus propriū in se non habet. Dicit haly abenragel. Mercurius est planeta maleficiorū violentiarū documentorum scribanie cōputationū scientiarū: calidus est ꝛ siccus forme ꝛ nature conuertibilis: masculus cum masculis: femineus cuз femininis: fortuna cum fortunis: infortuna cū infortunis: bene rationatus: bene loquens: ausus in loquēdo: pulchre apparentie: composite persone: diligit libros ꝛ computationes. Placent ei magisteria: res bene facte rationes versificari libri ac scientie: agilis est in motu ꝛ proprietatis ardentis: alacer ꝛ mobilis in omnibus rebus suis: ꝛ est vnus trium planetarum significantium pluuias ꝛ per eum ꝛ per mutationem suam de signo in signum: ꝛ per eum eius

statum ac retrogradationē z directionē ipsius z p oppositiones z con-
iunctiones suas scient motus ventorū z eius fortitudines. s. si erunt for-
tes uel debiles in omnib⁹ partib⁹ illius anni: qm̄ qñ exit de vno signo z
intrat aliud: uel qñ est stationarius aut retrogradus significat ventos
fortes humiditates z pluuiā z in aere accidentia de nubibus turbatio-
nes z his similia. Similiter qñ est in oppositione lune existente luna in
aliquo signorū aqueorū uel aereorū significat qđ pdiximus. In reuo-
lutione annorū mundi habet magnā z veridicā significationez sup te-
nentes officia regū. Alfraganus dicit q quantitas corporis mercurij est
vna pars de. 32. milibus partibus corporis terre.

Una fortuna femia nocturna

Hic ponit naturā lune. snīa littere patet. Dicit Ptoleme⁹
maior virtus lune est humectare: p eo q est multuz circa
terrā z ppter fumositatē frigidaz que p eā eleuat: z ppter
hoc ad statū talem mutant corpa manifesta mutatione:
qz facit mutari z putrescere corpa ut plurimū: z habet etiā cū sole pici-
pationē modicaz in calore p eo q recipit lumen ab eo. Albumazar re-
darguit Ptolemeū in causa naturarū planetarū z sūt verba sua ista: qm̄
plures reges grecie fuerunt sapiētes post alexandrū filium philippi: vo
cabaturq vnusquisq eorū Ptolemeus. fuerūtq numero. 10. z vna mu
lier: erantq regnātes in egypto: z fuerūt anni regni eorū. 275. fuerūt vni
uersi sapiētes ex quib⁹ fuit Ptolemeus vnus qui edidit librū almagesti
sup causam motus circuli z quicqd in eo est ex planetis. Et quidā eorū
edidit librū de iudicijs astrorū referens eū ad Ptolemeū auctorē libri
almagesti. Diciturq q ille qui edidit librū iudiciorū ipse edidit librū al-
magesti: nesciturq veritas hui⁹ rei: sz ille qui ex eis edidit librū iudicio
rū narrauit in libro suo naturas planetarū z eorū causas. Incepitq di
cere q sol calefacit in suauitate ac mora z q opus ei⁹ sit in hoc euiden-
tius z fortius opere ceterorū planetarū ppter magnitudinē eius z quā-
to magis eleuat ad zenith capitū nostrorū auget nobis calor. Et puta-
uit q natura lune sit humida ppter pximitatē circuli eius a terra z pro-
pter receptionez vaporū: qz ad eam eleuant ex ea. Et putauit q natura
saturni sit frigida z sicca ppter longitudinē circuli eius a calore solis z
longitudinē eius ab humiditate vaporū terre. Et putauit q martis na
tura esset calida z sicca eo q color eius silis est igni: z qz est ppe solem z
qz est sub eo erigiturq calor eius ad eū z calefacit eū. Et putauit q Iu-
piter sit equalis cōplexionis: eo q sit eius circulus inter circulos saturni

Almagesti.

ꝛ martis. Et ꝓpter hanc causam est natura eius calida humida equalis ꝛ tēperata. Et putauit ꝙ veneris natura sit calida humida equalis. calor autē eius ex ꝓpinquitate circuli eius a sole. Humiditas vero ex vapore humido qui cōtingit eam ex terra. Putauitqꝫ ꝙ natura mercurij sit ī quibusdā horis sicca ꝛ in quibusdā humida. Siccitas eiꝰ ꝓpter appropinquitatē eius a sole ꝛ ꝙ nō elongat̄ ab eo elongatione maxima. Humiditas vero eius ꝓpter ꝓximitatē circuli eius circulo lune. Hoc est quod putauit Ptolemeus in naturis planetarum. ꝛ hec est ratio qua vsus est super hoc. Sed nos dicemꝰ nunc ꝙ sit in eius dictis pungendus. i. reprehensione dignus. nā ꝙ putauit ex sole ꝛ calefactione rerū ab eo in suauitate ꝛ mora hoc inuenit̄ ex suo ope. qđ autē dixit ꝙ natura lune sit humida ꝓpter ꝓximitatē circuli eius a terra ꝛ receptione vaporuꝫ qui erigunt̄ ex terra ad eā hoc repellit̄ a sapiētibus eo ꝙ spaciū quod est inter faciē terre ꝛ ꝓpinquiorē locū in quo est luna sit. 128044. miliariorū fere ea mēsura qua sit vnū miliariū. 3000. cubitorū. Et hoc patet ī libro in q̄ narrant̄ longitudines corporū superiorū ab inuicē. Et nō plus eleuant̄ vapores a supficie terre ƀm ꝙ narrauit Ptolemeus q̄ꝫ. 16. stadia ƀm ꝙ stadiū quadringentorū cubitorū est: naꝫ. 16. stadia faciūt duo miliaria ꝛ decimā ac tredecimā vniꝰ miliarij fere. longitudo vero lune qn̄ magis ꝓpe est supficiei terre est ut diximꝰ. 128044. miliarioruꝫ fere. vnde ergo uel quō applicat vapor terre ad lunā quousqꝫ corrūpat uel mutet naturam eius. Per modū consimilē reprobat ipsū in naturis aliorū planetarū. sꝫ ꝑtranseo causa breuitatis. Haly in cōmento ꝓpositiōis pallegate de natura lune rn̄det ad rationes albumazaris. Dicit eni haly exponens verba Ptolemei primo. Postq̄ꝫ docuit nos Ptolemeus ꝙ virtutes stellarū corporū suorū sequūt̄ magnitudinē ꝛ corpus lune paruū ē sicut in almagesti narrauit ꝛ eius opus sequit̄ opus solis ꝑte vna. Dicit hic ꝙ est hoc ꝑ eo ꝙ multū est ꝓpe terrā ꝛ ꝑuenit ad nos eius virtus anteq̄ꝫ mutet̄ ꝛ ꝓpter hoc apparet eius opus magis q̄ꝫ opus aliarū stellarū. Et videmꝰ visibiliter ꝙ attrahit humores terre ꝛ corporū eā sequentium ꝛ ꝑ eo ꝙ habet lucē a sole operatur ī terrenis calorem modicum accidentalē cū quo facit putrescere ꝛ mutari humores existentes in corporibus sicut ostensū est in phisica ꝛ in natura. Et manifestuꝫ est ꝙ lux facit calorē. ꝛ pōt hoc ꝓbari ꝑ specula que cōburunt ꝛ silia. ꝛ qꝛ luna lucem habet a sole cōuenit ut habeat modicū calorē quē facit sicut ꝑ accidens. Et hoc est id qđ vult dicere Ptolemeus. Et qꝛ hoc non intellexit albumazar credidit ꝙ erraret in dicto suo dicēs quō pōt fumositas humida ad lunā ascendere cū fumositas ascēdere nequeat vltra. 16. stadia

stadiū

⁊ luna satis longius est. Ego vo risi de dictis talibus qualia sunt hec: ⁊
dixi qualiter nõ intellexit hoc: quia Ptolemeus noluit dicere ꝙ fumo-
sitas humida ascendat vsq; ad lunam. sed dixit ꝙ ascensus fumositatis
humide qui est versus lunã docet nos ꝙ attrahit humores terre ⁊ alio-
rum corporũ eam sequentiũ sicut adamas trahit ferruz. Alfraganus di
cit auctoritate Ptolemei ꝙ magnitudo corporis lune est vna pars de

de mag. corpor.

39. partibus terre: ⁊ dicit ꝙ maius corpus omniũ corporũ vniuersi est
sol ⁊ post solem. 15. maxime sunt stelle: dicit enim ꝙ vnaqueq; earũ te-
net corpus terre centies septies. 3us in magnitudine est Jupiter. ⁊ quartus
saturnus. Post saturnum sunt stelle fixe secũdi ordinis quarũ quelibet
continet terram nonagesies. Post ipsas sunt stelle tertii ordinis quarũ
vnaqueq; continet terram septuagesies ⁊ bis. Post ipsas sunt stelle qr-
ti ordinis quarũ quelibet continet terrã. 54. Post ipsas sunt stelle quin-
ti ordinis quarũ quelibet continet terram. 37. Post ipsas sũt stelle sexti
ordinis ⁊ minor illarum: immo minor omnium que videntur: quarum
probatio est possibilis continet terram. 18. Maius corpus post ipsas ẽ
mars. post martem terra: post terram venus: post venerem luna: ⁊ vlti-
mo mercurios. Patet igit̃ sm alfraganum ꝙ maius omniũ corporum
est sol ⁊ minus mercurius exceptis generabilibus ⁊ corruptibilibus.

de longi. corpor. celestium a terra.

¶ De longitudine istoruz corporũ a terra dicit alfraganus ꝙ propior lon
gitudo lune a terra est. 33. tantũ quantũ dimidiũ diametri terre ⁊. 20e ps
eius: eritq; hoc. 107412. miliaria. Et est longitudo longior lune que est
propior longitudo mercurij sexagesies quater tantũ quantũ dimidium
diametri terre ⁊. 6. pars eius qđ est. 208542. miliariorum. Et longitudo
longior mercurij que ẽ propior veneris est centũ sexagesies septies tan-
tũ quantũ dimidium diametri terre qđ est. 542750. miliariorũ. Et longi
tudo veneris longior que est propior longitudo solis ẽ millesies ⁊ cen-
ties ⁊ vigesies tantũ quantũ dimidium diametri terre qđ est. 3640000.
miliariorũ. Et longitudo solis longior que est propior longitudo mar-
tis est. 1220. tantũ quantũ semidiameter terre qđ est. 3965000. miliario
rũ. Et longitudo martis longior que est longitudo iouis ꝓpior ẽ. 8876.
tantũ quantũ semidiameter terre qđ est. 28847000. miliariorũ. Et lon-
gitudo Jouis longior que est propior longitudo saturni est. 14405. tan
tũ quantũ semidiameter terre qđ est. 46816250. miliariorũ. Et longitu-
do saturni longior que est equalis longitudini stellarũ fixarũ ⁊ est quã-
titas dimidij diametri circuli signorũ est. 20110. tantũ quantuz semidia
meter terre qđ est. 65357500. miliarioruz ⁊ cum duplicatum fuerit hoc
ꝓueniet quantitas totius diametri circuli signorũ. i. octaue sphere que

est.130715000.milliariorū ꝛ cum multiplicatū fuerit hoc p.3.ꝛ septimā vnius pueniet quantitas circūferentie circuli signorū uel cuiuscꝫ alteri⁹ circuli maioris descripti in octaua sphera que est.410818570.miliariorū:eritcꝫ mēsura vniuscuiuscꝫ grad⁹ circuli maioris.1141160.miliaria.

De ordine vero planetarū.

Hic ponit ordinem planetaruꝫ in conceptionib⁹ puerorū.s.ordinem in gubernando fetum q̄diu est in vtero matris. Dicit ꝙ saturnus gubernat ipsum ab hora conceptionis vscꝫ ad finem vnius mensis. In secūdo mense gubernat ipsū iupiter. In tertio mars. In quarto sol. In quinto venus. In sexto mercurius. In septimo luna ꝛ ꝑpter hoc ut dicit̄ puer in septimo mense petit exitū:quia opa omniū planetarū sunt in eo completa:ꝛ qui tūc nascunt̄ possunt viuere ꝑpter eandē causam. Deinde reuertit̄ gubernatio ad saturnum ꝛ gubernat ipsū in octauo mense ꝛ tunc qui nascunt̄ nō viuūt ꝑpter malitiā saturni. Deinde gubernat ipsum Jupiter in nono mense: ꝛ tunc cōmuniter nascunt̄ ꝛ viuunt ꝑpter bonitatem Jouis. Deinde ponit ordinē planetarū in regimine corporis post natiuitatē quantuꝫ ad processum in etatibus:ꝛ dicit ꝙ luna incipit natū regere ab ingressu ei⁹ in mundū ꝛ regit ipsum quattuor annis qui sunt anni nutritionis. Deinde mercurius regit ipsum decem annis. Deinde venus octo. Deinde sol nouē. Deinde mars.15.post hoc Jupiter.12. Deinde saturn⁹ vscꝫ ad finem vite.

Caput draconis.

Hic ponit naturaꝫ capitis ꝛ caude draconis ꝛ patet.

Si autē fuerit aliqua dies.

Hic ponit ordinem planetarū quantū ad dominū dierū ꝛ horarū. Dicit ꝙ aliqua dies sit alicuius planete prima hora illius diei ſm ꝙ prima hora incipit ab ortu solis est illius met.ꝛ.2ª hora est planete qui succedit in ordine celorū descendendo:ꝛ.3ª tertij planete in ordine:ꝛ sic p ordinem vscꝫ ad finem.12.horarū diei artificialis. Et ille planeta cuius est.13ª hora ille est dominus illius noctis:ꝛ cuius est.25ª hora.s.prima hora diei sequētis illi⁹ est dies sequens.ꝛ auctor ponit exemplū in littera iō nō est necesse ut ponam.ꝛ sic completa est expositio secūde differentie hui⁹ libri.

T qꝫ annuente deo.

Ista est tertia differētia huiꝰ libri in qua auctor determinat de esse planetarum in semetipsis ⁊ de esse eorū ad inuicē.s.vniꝰ ad alterū. Et diuidit̄ in duas ꝑtes: qm̄ in prima determinat de esse eorū in semetipsis. In secūda ꝑte de esse eorū ad inuicem. 2ª est ibi: De esse autē ipsorū adinuicē. Et illa diuidit̄ in duas: qꝛ̄ primo determinat de esse quinqꝫ planetarū respectu luminariū. 2º de esse eorū inter se. 2ª ibi: esse autez. Primo determinat de esse eorū in seipsis. Et est sn̄ia littere talis. Planete aliqn̄ dicunt̄ ascendētes ⁊ aliqn̄ descendētes ⁊ aliqn̄ dicunt̄ aucti lumie ⁊ magnitudine: ⁊ aliqn̄ diminuti lumine ⁊ magnitudine. Et qn̄qꝫ dicunt̄ aucti numero ⁊ qn̄qꝫ diminuti numero. Et qn̄qꝫ dicunt̄ aucti motu ⁊ qn̄qꝫ diminuti in motu Et oēs planete ꝑ̄ter solē dicunt̄ qn̄qꝫ septentrionales ⁊ qn̄qꝫ meridionales. Et dicunt̄ ascendentes ⁊ descendētes in septētrione ⁊ meridie. Ista
nō sūt que accidūt planetis in semetipsis. Et ista exponit auctor ꝑ ordinē I littera dicens ꝙ planeta qn̄qꝫ ascēdit in circulo suo eccentrico ita ꝙ sit in suꝑiori parte eccentrici sui nō distans ab auge ꝑ.90.gradus ante uel retro ⁊ tūc lumen eiꝰ apparet minus ⁊ etiā apparet minor in quātitate ⁊ eius cursus est tūc tardus quantū ad motū centri epicycli ⁊ dicit̄ tunc fortior. Qn̄ autē est in aliqua longitudinū mediarū eccentrici sui.s. distans ab auge ꝑ.90. gradus precise tūc est equalis in lumine ⁊ magnitudine ⁊ cursu.i. nō dicit̄ magnus neqꝫ paruus in lumine uel magnitudine ⁊ motus centri epicycli est equalis cuz medio motu ipsius. Cū vo fuerit extra hec loca.s.distans ab auge plus.90.gradibus ante uel retro tū descendit ⁊ apparet maior lumine ⁊ magnitudine ⁊ mouet̄ centrum epicycli tūc velociꝰ qꝫ medius motus ipsius. Et cū fuerit argumentum planete equatū minus.180.gradibꝰ.s.qn̄ addit̄ equatio argumenti suꝑ mediū motū tunc dicit̄ auctus numero. Et si argumentū equatū fuerit plus.180.gradibꝰ.s. qn̄ equatio argumenti subtrahitur a medio motu tunc dicit̄ numero diminutꝰ. Sed in luna qn̄ addit̄ equatio dicit̄ aucta numero: qn̄ subtrahit̄ dicit̄ diminuta numero. Et qn̄ aliquis triū planetarū altiorū mouet̄ velocius medio motu suo vocat̄ auctus motu: ⁊ qn̄ vadit minus medio motu suo vocat̄ motu diminutus. Eodē modo

intelligit̃ de sole ⁊ luna. Et qñ mouet̃ tantũ quantuʒ medi⁹motus suus tũc dicit̃ motu equalis. Et qñ venus uel mercurius mouet̃ velocius q̃ꝫ sol dicit̃ auctus motu. qñ tardius dicit̃ motu diminut⁹. Et qñ aliqs planetarũ. 6. transiuerit nodũ intersectiõis deferẽtis sui cũ eclyptica q nodus vocat̃ genzahar est septẽtrionalis. Et est septẽtrionalis ascendẽs. i. augens latitudinẽ quousqꝫ elongat⁹ fuerit ab intersectione p. 90. grad⁹. Et cũ elongatus fuerit plus. 90. gradib⁹ ab intersectiõe est septentrionalis descendens. i. minuẽs latitudinẽ quousqꝫ elongat⁹ fuerit ab intersectione p. 180. gradus ⁊ tũc est in intersectiõe opposita prime ⁊ nullã hꝫ latitudinẽ. i. est in eclyptica: ⁊ cũ transiuerit illã fit ei⁹ latitudo meridiana ⁊ est meridionalis descẽdẽs quousqꝫ elongat⁹ fuerit ab intersectiõe prima p. 270. grad⁹. Et cũ transiuerit hũc numerũ ẽ meridionalis ascendens quousqꝫ reuertit̃ ad intersectionẽ primã vbi latitudo ei⁹ erit nulla Hec est s̃nia littere de esse planetarũ in semetipsis.

De esse aũt ipsorũ ad inuicẽ tractemus. Prius determinauit de esse planetarũ in seipsis. Hic determinat de esse eorũ ad inuicem ⁊ primo de esse cuiuslibet planetaꝝ respectu luminariũ Et diuidit̃ in q̃ttuor ptes fm q̃ttuor eẽ q̃ hñt planete erga solẽ ⁊ lunã. Primũ est visio faciei ad faciẽ. Secundũ ẽ securitas. Tertiũ est cõbustio. Quartũ est oriẽtalitas ⁊ occidẽtalitas. Primo g̃ determinat de visiõe faciei ad faciẽ. 2° de securitate. 3° de cõbustiõe. 4° de orientalitate ⁊ occidẽtalitate. Prima ps ẽ in principio. 2ª incipit ibi: ⁊ ex hoc ductoria. 3ª ibi: ⁊ oĩs planeta. 4ª ibi: ⁊ ex quo altiores. ¶ S̃nia prime ptis ẽ. Qñ aliqs planeta fuerit occidentalis a sole. s. q̃ oriat̃ post solis ortũ ⁊ fuerint inter ipsũ ⁊ solẽ tot signa quot sũt inter domũ illi⁹ planete ⁊ leonẽ q est domus solis talis planeta dicit̃ esse in visiõe solis facie ad faciẽ Verbi grã: capricornus ẽ domus saturni ⁊ est sextũ signũ a domo solis scilicet leone. cũ igit̃ fuerit saturnus in sexto signo a sole cõputando numerũ signorũ a sole versus saturnũ fm ordinẽ signorũ. aliter eni nõ eẽt occidentalis si nõ cõputaret̃ hoc modo tũc dicit̃ ipsũ videre facie ad faciem. Et signũ sagictarij est quintũ a leone. cũ igit̃ iupiter fuerit in qnto signo a sole incipiẽdo a sole versus iouẽ fm ordinẽ signorũ dicit̃ videre ipsũ facie ad faciẽ ⁊ sic de alijs. Et qñ aliqs planeta fuerit oriẽtalis a luna ⁊ fuerint inter ipsũ ⁊ lunã fm ordinẽ signorũ tot signa quot sũt inter domũ ipsius planete ⁊ domũ lune. s. cancrũ tũc dicit̃ esse in ei⁹ visiõe facie ad faciẽ. Verbi grã: cancer est signũ sextũ ab alia domo saturni. s. ab

aquario: iõq3 cũ fuerit luna a saturno in.6°.signo ē inter eos visio facie ad faciē. Et etiã cancer ē signũ qntũ a domo iouis.s.a piscib⁹: iõq3 cum fuerit luna in.5°.signo a ioue ẜm ordinē signoꝝ est inter eos visio facie ad faciē ꝛ sic de alijs suo modo poteris exemplificare.

Et hoc ductoria planete Hic determinat de 2°. esse.5. planetarũ erga lumiaria.s.de ductoria qđ idē ē ꝙ securitas. Et ē snia talis qñ aliqs planeta ē i suo hai3 ꝛ in aliq̃ anguloꝝ ascēdentis.s. in ascēdēte uel in.10ᵃ uel.7ᵃ uel.4ᵃ domo ꝛ aliqđ luminariũ sit in aliq̃ anguloꝝ ab ipso planeta ita ꝙ sit planeta ĩ die oriẽtalis a sole ꝛ in nocte occidẽtalis a luna. hoc ē ut sit i die in.10°.signo a sole tũc enĩ est in ãgulo a sole ꝛ oriẽtalis. uel in nocte in.4°.signo a luna tũc enĩ ē in angulo a luna ꝛ occidẽtalis tũc dicit̃ esse ĩ sua ductoria. Angul⁹ aũt oppositionis nõ h3 hic locũ. Rõ est q2 planeta existẽs i opposito solis uel lune nec ē oriẽtalis nec occidẽtalis. Postea dicit ꝙ oĩs planeta a tp̃e quo abscondit̃ sub radijs solis vsq3 ad tẽpus q̃ incipit apparere dicit̃ cõbust⁹ Et incipit cõburi qñ incipit intrare radios: ꝛ cũ venerit ꝓpe solē infra.12 grad⁹ vocat̃ oppressus: ꝛ cũ fuerit cũ sole ĩ eodē gradu ꝛ fuerit inter eos min⁹ semidiametro solis ꝛ cu3 hoc latitudo planete fuerit minor semidiametro solis dicit̃ vnit⁹ uel incorꝑat⁹ soli. Et cũ trãsiuerit hanc vnionem dicit̃ esse in cõualescentia donec sit liberat⁹ a radijs solis.

Et quo apparēt altiores tres Hic determinat de oriẽtalitate ꝛ occidẽtalitate planetaꝝ. Dic̃ ꝙ tres ꝑ̃e superiores qñ exeũt de sub radijs solis ꝛ incipiũt apparere de mane añ ortũ solis q̃usq3 veniãt ad oppositũ solis. hoc ē ꝙ sint ꝓpiquiores circulo hori3õtis oriẽtalis q̃3 occidẽtalis qñ sol ē in linea medie noctis tũc vocant̃ oriẽtales ꝛ dextri. Vocant̃ oriẽtales eo ꝙ oriũt̃ añ solē: ꝛ vocant̃ dextri eo ꝙ sũt in dextra ꝑte celi a sole. Pars enĩ occidẽtalis ē dextra ꝛ oriẽtalis sinistra. Ponat̃ enĩ ꝙ hõ vertat faciē suã versus meridiē p3 ꝙ oriẽs est sibi a sinistris ꝛ occidẽs a dextris. Et qñ aliqs triũ supioꝝ planetarũ trãsiuerit oppositionē solis dr̃ occidẽtalis sinister. dicit̃ occidentalis nõ ꝙ sit in ꝑte occidẽtali celi a sole imo hui⁹ 9riũ ē verũ. S3 dr̃ occidẽtalis ꝓ tãto q2 occidit post solē. Et dicit̃ sinister q2 ē in ꝑte oriẽtali celi a sole q̃ est sinistra ẜm ꝙ dictũ est. Ven⁹ vo ꝛ mercuri⁹ q̃libet eoꝝ infra tẽpus q̃ circuit epicyclũ suũ 9iũgit̃ soli bis. vna vice ꝑ directionē.s. in supiori ꝑte epicycli. Alia vice ꝑ retrogradationē.s. in inferiori ꝑte epicycli. Igit̃ qñ aliqs eoꝝ sepat̃ a 9iũctiõe solis ĩ medio retrogradatiõis s. in inferiori ꝑte epicycli recedit a sole versus ꝑtē occidentalē celi. Et qñ

elongat⁹ fuerit a sole tm̄ q̄ p̄ōt videri videt̄ de mane an̄ ortū solis iō tūc vocat̄ orientalis dexter donec cōburat̄ a sole.i.donec iūgat̄ soli ī supiori pte epicycli p directionē. Et cū sepat⁹ fuerit a sole p directionē videt̄ de vespe p⁹ occasū solis iō tūc vocat̄ occidētalis sinister donec iterū cōburat̄. Et ē dr̄ia int̄ venerē ⁊ mercuriū ⁊ tres supiores. ven⁹ eni ⁊ mercuri⁹ qn̄qꝫ ī recessu eoꝝ a sole siue ī exitu de sub radijs fiūt oriētales ⁊ qn̄qꝫ in exitu eoꝝ de sub radijs fiūt occidētales. Planete aūt supiores sp̄ cū exeūt de sub radijs solis fiūt oriētales. Et dicunt̄ augmētari ī fortitudine donec sint elongati a sole p.30.grad⁹ ⁊ a.30.vsqꝫ ad.60.dicūt̄ fortes. Et postqꝫ elongati fuerit a sole vltra.60.grad⁹ dicūt̄ oriētales eūtes ad debilitatē vsqꝫ ad pn̄cipiū retrogradatiōis. Et a pn̄cipio retrogradatiōis vsqꝫ ad oppositionē solis dicūt̄ oriētales retrogradi. Et ab oppositiōe vsqꝫ ad directionē dicūt̄ occidētales retrogradi. Et a directiōe vsqꝫ ad 30.grad⁹ p⁹ directionē dicūt̄ occidētales fortes. Et a.30.gradib⁹ p⁹ directionē q̄usqꝫ veniāt ad.30.grad⁹ ꝓpe solē dicūt̄ occidētales eūtes ad debilitatē. Et postea dicūt̄ occidētales debiles quousqꝫ cōburāt. Ven⁹ vo ⁊ mercuri⁹ qn̄ sepant̄ a sole p retrogradationē fiūt orientales ⁊ vocant̄ debiles q̄usqꝫ veniāt ad directionē: ⁊ a directione donec sint elongati a sole tantū quantū solēt elongari in pn̄cipio retrogradatiōis dicūt̄ oriētales fortes. Deinde fiūt debiles oriētales ⁊ q̄usqꝫ opprimāt̄ sub radijs solis: ⁊ postea dicūt̄ vniti cū sole: deinde cōbusti eūtes ad apparitionē: ⁊ ab apparitiōe eoꝝ vsqꝫ ad elōgationē eoꝝ a supiori pte epicycli p.60. grad⁹ sūt occidētales fortes ⁊ ab hoc loco vsqꝫ ad retrogradationē sunt occidētales eūtes ad debilitatē ⁊ postea vsqꝫ ꝯiūctionē sūt occidētales debiles. Si vo nō ītelligeret̄ lr̄a hoc mō eēt falsa cū nō sit possibile eos elōgari a sole vsqꝫ ad.60.grad⁹ in zodiaco. Postea dicit qn̄ aliqs planeta exit de sub radijs sol' ⁊ nulli ꝯiūgit̄ corpe uel aspectu ē ī suo luīe ꝓpo.

Esse illorū erga se inuicē. Pri⁹ determinauit de his q̄ accidūt planetis ī semetipsis ⁊ his q̄ accidūt gn̄qꝫ planetis erga lumiaria. Hic determinat de his q̄ accidunt.7.planetis ad se iuicē. Et posset diuidi in tot ptes quot sūt modi accidentiū q̄ accidunt planetis ad iuicem. Et pn̄t reduci ad.16. modos s̄m sn̄iam lr̄e q sūt isti: cōiunctio: vacuatio cursus: feralitas: translatio luis: reddit⁹ luis: ꝓhibitio: pulsatio nature: receptio: redditus nature: refrenatio siue contrarietas: frustratio: absciſio luminis: veneratio: destructio: obsessio: dilectio ⁊ odium. Ista exponit auctor in littera per ordinem vsqꝫ ad finē istius differentie. Sententia prime partis est talis. Coniunctio est cum fuerint duo planete in duobus signis que se aspiciunt aliquo aspectu ⁊ ille

qui fuerit leuior inter eos id est velocior in motu transiuerit de suo si-
gno pauciores gradus q̄ ponderosus.i.tardior i motu de suo signo ita
q̄ differentia ista sit.6.gradus uel infra: ⁊ tūc dicit q̄ leuior vadit ad cō
iunctionē ponderosioris. verbi gratia: pono q̄ sol sit in ariete ⁊ transi-
uerit de ipso ariete.6. gradus ⁊ mars sit i leone ⁊ transiuerit de ipso.12.
gradus.ista duo signa aspiciūt se aspectu trino. Et sol qui est velocior in
motu q̄ mars transiuit pauciores gradus de ariete q̄ mars de leone: ⁊
sūt in differentia.6.grad⁹. In ꝑposito exemplo sol vadit ad ꝯiunctionē
martis de aspectu trino. Et si sol esset in.12.gradu arietis ⁊ mars in.12.
gradu leonis tūc esset cōiunctio cōpleta. Et si sol esset vltra.12.m gradum
arietis marte existēte in.12.leonis:tūc esset inter eos sepatio. Et hec vo
catur cōiunctio longitudinis. Cōiunctio aūt latitudinis est cum fuerint
duo planete in vno signo cōiuncti corpaliter ⁊ fuerint equalis latitudi-
nis ab eclyptica ita q̄ latitudo vni⁹ sit ascendens in septērione ⁊ alteri⁹
descendens in septētrione uel vnius ascendēs in meridie ⁊ alterius de-
scendens in meridie. Vel si fuerit cōiunctio ex aliquo aspectuū ⁊ latitu
do vnius fuerit septētrionalis ascendens ⁊ alteri⁹ meridiana ascendēs.
Verbi gratia: pono q̄ luna cōiungat saturno in aliquo signo ⁊ in aliq̄
gradu ⁊ minuto illius ita q̄ saturnus sit iuxta genzabar suū vadens ad
septentrionē in latitudinē ⁊ sit eius latitudo.3. minutorū ⁊ luna appro
pinquet ad caudā draconis veniens a septētrione minuens latitudinē
ita q̄ eius latitudo similiter sit.3.minutorū.hec est cōiunctio verissima
quantū ad longitudinē ⁊ latitudinē. Et i hoc casu luna eclypsaret satur-
num nisi diuersitas aspectus lune esset tanta q̄ impediret. Licet auctor
dicat q̄ latitudo vnius debeat esse ascendēs ⁊ alterius descendēs tamē
videt mihi q̄ in cōiunctiōe corpali in omni casu quo cōtingere poterit
q̄ latitudines amborū sint eq̄les ad eandē partē. Volo dicere q̄ ambe
latitudines sint septentrionales uel ambe meridionales erit cōiunctio
latitudinū veridica: ⁊ in aspectu oppositiōis si latitudines fuerint equa
les in diuersis partib⁹ ita q̄ vna sit meridionalis ⁊ alia septentrionalis
erit aspectus veridicus quantū ad latitudines.

Et cū sepat vn⁹ planeta ab alio
hic ponit vacuationem cursus. Dicit qn̄ aliquis planeta
fuerit cōiunctus alteri corpe uel aspectu ⁊ post sepationē
ab illo non cōiungit alicui alteri corpe uel aspectu q̄diu
fuerit in illo signo tūc dicit esse vacuus cursu. Verbi grā:
pono q̄ luna iungat Joui corpaliter in sagictario ⁊ post sepationē ei⁹
a Joue nō sit aliquis planeta in sagictario cui possit coniungi nec radij

alicuius quē possit aspicere in hoc casu luna ē vacua cursu donec exeat de sagictario ⁊ iungat̃ alicui corp̃e uel aspectu.

Et si fuerit planeta in aliquo signo. Dicit qñ aliqs planeta fuerit ĩ aliquo signo vbi null⁹ alter planeta sit nec radij alicui⁹ ille planeta q̃ꝺdiu fuerit ĩ signo illo sic se hñte dicit̃ esse feralis siue siluestris in sil'itudine hoĩs nō hñtis societatē cū aliquo.

Et cum fuerit sepatus. Dicit qñ planeta velocioris motus sepauerit se a planeta tardioris mot⁹ ⁊ ĩ sepando se ab eo iūgat̃ alteri tūc transfert naturā primi ad secundū. Uerbi grã: pono q̄ luna sepet̃ a ꝯiunctiōe corpali iouis ⁊ anteq̃ cōpleat̃ sepatio ꝯiūgat̃ saturno aliquo aspectu: uel corpaliter luna transfert tūc naturā Jouis ad saturnū. Fit etiā alio mō translatio s. qñ planeta leuis ꝯiūgit̃ ponderosiori se ⁊ ille pōderosus alteri adhuc ponderosiori se tūc medius trāsfert naturā leuis ad ponderosiorē. Uerbi grã: pono q̄ luna aspiciat Jouē aliquo aspectu ⁊ Jupiter aspiciat saturnū Jupiter in hoc casu transfert naturā lune ad saturnū.

Si autē nō cōiungit̃. Dicit q̄ qñ duo planete fuerint hoc mō dispositi q̄ vn⁹ eorū nō iūgit̃ alteri s; ambo iūgunt̃ alicui tertio tūc si ille terti⁹ aspiciat aliquem locū ex locis circuli ꝓijcit lumē illorū duorū ad illū locū. Et si aliqs planeta fuerit ĩ loco radiorū suorū reddit illi lumē illorū duoꝝ. Uerbi grã: pono q̄ sol sit ĩ capricorno ⁊ ven⁹ in piscib⁹ ita q̄ nō aspiciāt se. Deinde pono q̄ mars sit in cancro aspiciēs solē de opposito ⁊ venerē de tertio. in hoc casu mars recipit lumē solis ⁊ veneris ⁊ reddit lumĩa ipsorū ad loca circuli in qb⁹ sūt radij martis. ⁊ hoc vocat̃ reddit⁹ luĩs. Fit etiā alio mō reddit⁹ luĩs qñ duo planete nō aspiciūt se s; 3⁹ transfert lumē vni⁹ ad alterū ita q̄ sepet̃ ab vno ⁊ iūgat̃ alteri ⁊ tūc idē ē q̄ translatio.

Sequit̃ prohibitio. Dicit qñ tres planete fuerit ĩ vno signo s; in diuersis gradib⁹ ⁊ ille q fuerit tardior motu transiuerit plures grad⁹ illi⁹ signi q̃; aliqs aliorū duorū tūc medi⁹ eorū ꝓhibet ꝯiunctionē leuioris cū ponderoso. Uerbi grã: pono q̄ saturn⁹ sit in. 12. gradu virginis ⁊ pono q̄ mars sit in qnto gradu eiusdē virginis. in hoc casu mars petit ꝯiunctionē saturni. Sed pono q̄ luna sit in. 8°. gradu eiusdē virginis. ĩ hoc casu nō esset iudicandum q̄ mars cōiungeret̃ saturno q; luna est in medio ⁊ ꝓhibet ei⁹ coniunctionē. Fit etiam ꝓhibitio alio modo ita q̄ duo planete sint in vno signo ⁊ leuior iungit̃ pōderosiori ⁊ alter planeta aspiciat eūdē pondero

sium ꝛ aspect⁹ ei⁹ sit ita ꝓpe sicut ꝯiūctio corꝑalis alteri⁹ tūc ille q corꝑali
ter iūgit ꝓhibet aspicientē ne aspiciat. Et si ī hoc casu vn⁹ illoꝝ fuerit ꝓ-
pinquioꝛ q̄ alter ille q fuerit ꝓpinquioꝛ obtinet ꝛ dicit iūgi ponderosio
ri. Verbi grā: pono q saturn⁹ sit in. 12. gradu virginis ꝛ mars ī. 8°. gradu
eiusdē. Et pono q Jupiter ꝓiciat radios suos ad octauū gradū v̄ginis
ī hoc casu mars ꝓhibet aspectū iouis. Sȝ si iupiter ꝓijceret radios suos
ad nonū gradū esset iudicandū q iupiter aspiceret saturnū ꝛ cū hoc ꝓhi
beret ꝯiūctionē martis. Et si iupiter ꝓijceret radios suos ad. 7. gradum
eēt iudicandū q mars iūgeret saturno ꝛ cū hoc ꝓhiberet aspectū iouis.

Et si iungitur planeta dn̄o illius signi.

Dicit qn̄ aliqs planeta iūgit p aspectū dn̄o illi⁹ signi in q̄ fuerit uel dn̄o
exaltatiōis uel triplicitatis uel termini uel faciei dicit mittere naturam
dn̄i illi⁹ dignitatis ad ipsū cui⁹ fuerit dignitas. Vbi grā: pono q sol sit in
capricorno aspiciēs saturnū existētē in v̄gine. in hoc casu sol ē in domo
saturni ꝛ mittit naturā ipsi⁹ saturni saturno. Et si leuis planeta fuerit in
aliq̄ loco vbi hȝ dignitatē aliquā. Vbi grā: q sit domus sua uel exaltatio
ꝛc̄. ꝛ aspiciat aliquē planetā ponderosiorē se q nullā habeat dignitatē
in loco ei⁹ dicit leuis mittere suā fortitudinē ponderoso. Verbi grā: po-
no q luna sit in tauro. s. in exaltatiōe sua ꝛ aspiciat saturnū existentē in
virgine de trino. in hoc casu luna naturā suā siue virtutē mittit ipsi sa-
turno licet saturn⁹ nullā hēat dignitatē ī loco lune. Sȝ si saturn⁹ hēat di
gnitatē ī loco lune. Verbi grā: pono q luna sit in. 24. gradu tauri ī exal-
tatione sua ꝛ in termino ꝛ facie saturni ꝛ aspiciat saturnū mittit saturno
naturā ꝓpriā ꝛ naturā saturni rōne termini ꝛ faciei sue.

Et qn̄ fuerit in aliqua dignitatū suaꝝ.

Dicit qn̄ planeta leuioꝛ aspicit ponderosiorē se ꝛ leuioꝛ hȝ dignitatē in
loco in q̄ est ꝛ ille quē aspicit etiā hȝ ibidē aliquā dignitatē tūc leuis mit
tit ponderoso vtrasq naturas. s. suā ꝓpriā ꝛ illi⁹ quē aspicit ꝛ hec missio
vocat receptio. Vbi grā: pono q sol sit ī ariete in exaltatiōe sua ꝛ ī domo
martis ꝛ aspiciat martē aliq̄ aspectu. in hoc casu sol mittit marti naturā
suā ꝓpriā ꝛ cū hoc naturā marti rōne dom⁹ sue ꝛ mars recipit solē a do-
mo sua. Et si cōtingat q inferioꝛ sit in dignitate supioris ꝛ eō supioꝛ in
dignitate inferioris illa ē melioꝛ receptio q̄ esse pōt. Vbi grā: sit sol ī arie-
te in domo martis ꝛ mars in leone in domo solis ꝛ sol aspiciat martē
aspectu tertio talis receptio est integra ꝛ ꝑfecta.

Hinc sequit redditus.

Dicit qn̄ iferioꝛ planeta aspi-
cit supiorē. ꝛ ille quē aspicit ē

cōbust⁹sub radijs uel retrograd⁹.in hoc casu supior reddit inferiori vtu tē quā sibi misit:q2 ppter debilitatē suā nō pōt retinere eā.Et si i tali casu vterq3 fuerit i angulo uel in succedēti tūc reddit⁹fit cū pficuo.Et si inferior fuerit i angulo ꝛ supior nō ita tñ ꝙ supior recipiat inferiorē talis reddit⁹etiā fit cū pficuo. Et si inferior fuerit cadēs ab angulo ꝛ supior i angulo fit reddit⁹cū pficuo.Et si ambo fuerit cadētes reddit⁹fit cū detrimēto.Vbi grā: pono ꝙ luna sit in tauro ꝛ aspiciat mercuriū existentē in capricorno cōbustū.in hoc casu luna mittit mercurio naturā suā.Sz q2 mercuri⁹est cōbust⁹nō pōt retinere naturā sibi missā:iō reddit lumē illō qō recipit ab ea ꝛ si i hoc casu ambo fuerit i angul'reddit⁹est pficu⁹ ꝛc.

Deinde sequitur almenez.

Dicit qñ planeta iferior vult cōiūgi superiori sz añq3 cōpleat̃ cōiūctio inferiori fit retrograd⁹hoc vocat̃ refrenatio.Vbi grā:pono ꝙ saturn⁹sit in.12.gradu v̄ginis ꝛ ven⁹in p̄ncipio virginis vadēs ad ɔiūctionē saturni. Sz cū puenerit ven⁹ad.8.gradu3 uel nonū.s.añq3 cōtingat saturnū incipit retrocedere.i tali casu refrenat̃ venus ne cōiungat̃ saturno.ꝛ idē intellige de aspectu si iret ad aspectū:sed anteq3 aspectus compleret̃ inciperet retrocedere.

Hanc sequit̃ alchorad.i.contrarietas.

Dicit ꝙ ɔ̄rietas ē qñ tres planete fuerit i vno signo quoꝝ vn⁹ sit ponderosus ꝛ alij duo leues ꝛ vn⁹ duoꝝ leuiū trāsiuerit ponderosū ꝛ alter petat ɔiūctionē ponderosi sz añq3 ɔiūgat̃ ponderoso: ille q trāsiuerit ponderosū fit retrograd⁹ꝛ ɔiūgit̃ ponderoso p retrogradationē ꝛ obuiat alteri leui tūc retrograd⁹destruit ɔiūctionē illi⁹ cui obuiat cū ponderoso. Uerbi grā: pono ꝙ sit saturn⁹ in.8°gradu v̄ginis ꝛ mars sit i.12.gradu eiusdē ꝛ iupiter sit in p̄ncipio v̄ginis petēs ɔiūctionē saturni sz añq3 coniūgat̃ sibi:mars incipiat retrogradari ꝛ ɔiūgi saturno p retrogradationē ꝛ obuiet ioui.in hoc casu mars destruit ɔiūctionē iouis cū saturno.

Sequitur alpharis.i.frustratio.

Dicit ꝙ frustratio ē qñ planeta leuis petit ɔiūctionē pōderosi sz añq3 cōpleat̃ ɔiūctio pōderosi⁹ itrat aliud signū ꝛ sint radij alicui⁹alteri⁹ planete i p̄ncipio illi⁹signi tūc qñ leuis volēs ɔiūgi pōderoso itrat illud signū ɔiūgit̃ radijs illi⁹planete ibi aspiciētis ꝛ sic ānullat̃ ɔiūctio prima.Vbi grā:pono ꝙ saturn⁹sit i 29.gradu leonis ꝛ mars sit in.24.gradu eiusdē petēs ɔiūctionē saturni. Sz añq3 iūgat̃ mars saturno saturn⁹intret v̄ginē ꝛ pono ꝙ iupiter aspiciat primū gradū virginis.in hoc casu mars exiens de leone ɔiūgit̃ radijs Iouis ꝛ sic annullat̃ cōiunctio martis ꝛ saturni.

Hanc quoqꝫ sequit̃ abscisio luminis.

Dicit ꝙ abscisio luīs ē qñ aliqs planeta leuis petit ꝺiūctionē pōderosi ⁊ ī secūdo signo a signo pōderosi sit alter planeta ſꝫ anteq̄ꝫ leuis iūgat̃ pōderoso ille q est ī secūdo signo fit retrograd⁹ ⁊ iūgit̃ ponderoso. in tali casu retrograd⁹ abscindit lumē ponderosi a planeta q volebat ei iūgi. Et ē quasi idē ꝙ ꝺrietas ſꝫ differt in hoc qꝛ in ꝺrietate planeta retrograd⁹ nō solū iungit̃ ponderoso ſꝫ etiā iūgit̃ leui q volebat iūgi ponderoso ꝑ obuiationē ⁊ pōt exēplificari sicut ibi fuit dictuꝫ. Fit etiā alio mō abscisio luīs. s. qñ planeta leuis petit ꝺiunctionē pōderosi ⁊ ille pōderosus petit cōiunctionē alteri⁹ ponderosioris ⁊ iūgit̃ ei añq̄ꝫ leuis iūgat̃ primo ponderoso. Uerbi grā: pono ꝙ mars petat ꝺiunctionē Jouis ⁊ Jupiter petat ꝺiunctionē saturni ⁊ anteq̄ꝫ mars iūgat̃ Joui iupiter iūgit̃ saturno: ī tali casu saturn⁹ abscindit lumen Jouis a marte.

Sūt quoqꝫ his planetis.

Dicit ꝙ planete ī qbusdam locis cōfortant̃ ⁊ in qbusdā debilitant̃ ⁊ in qbusdā locis fiūt fortune ⁊ in qbusdā infortune. Fiūt fortune ī aspectu sextili uel tertio bonorū ⁊ ut infortune sint cadentes ab eis. Juxta qđ intelligendū est ꝙ qñ aliqs planeta est in eodē signo cū alio uel in q̄rto uel ī septimo uel decimo ab ipso dicit̃ esse ī angulo ab illo. Et si fuerit in secūdo signo ab ipso uel in qnto uel ī octauo uel in. 11. dicit̃ esse ab ipso in succedēti. Et si fuerit ab ipso ī tertio signo uel in. 6º uel. 9º uel. 12º dicit̃ esse in cadēti ab ipso. Fiūt etiā fortune qñ separant̃ ab vna fortuna ⁊ iūgūt̃ alteri aut ꝙ sint inter radios duarū fortunarū ⁊ hoc vocat̃ veneratio a qbusdā. Fiūt etiā fortune qñ sūt vniti cuꝫ sole in eodē gradu: aut ꝙ sint in ei⁹ aspectu tertio uel sextili uel ī aspectu trino uel sextili lune. ⁊ etiā ut sint aucti nūero ⁊ luīe: ⁊ ꝙ sint in aliq̄ dignitatū suarū uel in suo haiz. Et planete fiūt fortiores qñ ascendūt ī circulo augis ⁊ qñ sūt septētrionales uel ascendūt in septentrione. Sil'iter fortificant̃ qñ sūt in statiōe 2ª euntes ad directionē. Sil'iter qñ exeūt de sub radijs solis ⁊ qñ sūt in angulis uel in succedentib⁹. Et tres supiores fortificant̃ qñ sunt orientales. Et si aspiciūt solē aspectu sextili augmentat̃ eorū fortitudo. Sil'r qñ fuerint in q̄rtis masculinis uel ī signis masculinis. Fortitudo solis etiā augmentat̃ in q̄rtis ⁊ in signis masculinis ꝑterq̄ꝫ in libra. ibi enī nō fortificat̃ ꝓpter casū ab exaltatōe licet libra sit signū masculinū ⁊ etiā in quadra masculina. Et tres inferiores planete s. existētes sub sole fortificant̃ qñ sūt occidētales a sole ⁊ ī q̄rtis ⁊ ī signis femininis. Et luna fortificat̃ cū fuerit ī nocte sup terrā ⁊ in die sub t̄ra ⁊ cū fuerit ī signo ⁊ ī loco feīo ⁊ cū fuerit ī exaltatiōe solis. s. in ariete.

Ex infortunio vero planetarū. Dicit q̄ planete fiunt infortune.i.infortunant̄ qñ sunt in aspectib⁹ malorū ⁊ qñ cōiungunt̄ malis p corpus uel p aspectū ita q̄ inter eos ⁊ corpus mali uel inter eos ⁊ radios ma li sit minus termino vni⁹ planete. Et infortunant̄ qñ sunt in terminis malorū aut in domib⁹ malorū. Uerbi grā Jupiter uel venus infortunat̄ in terminis saturni ⁊ martis ⁊ i domib⁹ eorū. Et infortunāt̄ qñ infortune eleuant̄ sup ipsos ita q̄ sint infortune in. 10° uel. 11° signo ab ipsis. Juxta qd̄ intelligēdū est q̄ planeta existēs in. 10° signo ab alio dicit̄ eleuari sup ipsum sicut existens in. 10ª domo eleuat̄ sup ascēdēs ⁊ si istud fiat sine receptione est pei⁹. Uerbi grā: pono q̄ Jupiter sit in pn̄cipio sagictarij ⁊ saturnus in principio virginis. in hoc casu saturn⁹ eleuatur sup Jouē. Uirgo enim est decimū signū a sagictario. Infortunātur etiā qñ sunt in cōiunctione solis uel in opposito solis uel in aspectu eius quarto. Etiā infortanant̄ qñ sūt in capitib⁹ suorū gēzabar.i.in intersectionib⁹ deferentiū eorū cū eclyptica siue in capite uel cauda draconis eorū uel ꝓpe hec loca p. 12. gradus uel infra maxime si in his locis luna fuerit impedita ab eis uel sol.s.ut luna uel sol iungat̄ eis in his locis uel aspiciat eos aspectu inimico. Ratio autē quare infortunant̄ in his locis est q2 possunt ibi eclypsari. Infortunant̄ etiā qñ distant a sole p quattuor gradus ante uel retro. Et qñ fuerint inter corpa uel radios duorū malorum ita q̄ sepent̄ ab vno malo corpe uel aspectu ⁊ iungant̄ alteri malo: aut fuerit malus: uel radij eius i signo qd̄ est ante eū ⁊ alter malus uel radij eius in signo qd̄ est post eū tūc eni dicit̄ obsessus. Uerbi gratia: pono q̄ Jupit̄ sit in v̄gine ⁊ in. 11° gradu: ⁊ mars uel radij marti sint in. 10° gradu eiusdē ⁊ saturnus uel mars sint in. 12. gradu eiusdē in hoc casu Jupiter diceret̄ obsessus a duab⁹ infortunis. Eodē modo dicit̄ de signis q̄ sūt obsessa qñ vnus malus est in ei⁹ principio ⁊ alter in eius fine. Sed qñ sol uel fortuna aspicit planetā uel signū obsessum aspectu sextili uel. 3° ita q̄ sit aspectus ad. 7. gradus ꝓpe uel infra: tūc p talē aspectū soluit̄ obsessio. Infortunant̄ etiā qñ sunt retrogradi uel cōbusti aut cadentes ab angulis. Et debilitant̄ qñ sunt tardi cursus q̄ vadāt min⁹ medio motu eorū. Et qñ sunt in statione prima euntes ad retrogradationē: aut q̄ sint in gradib⁹ tenebrosis aut planete masculini in signis uel gradib⁹ femininis ⁊ in die sub terra ⁊ in nocte sup terrā: aut feminini in signis masculinis ⁊ in gradib⁹ masculinis ⁊ in die sup terrā ⁊ i nocte sub terra. Hoc eni est contrariū haiz.i.similitudini eoꝝ. Et debilitāt̄ siue infortunant̄ qñ sunt in locis oppositis dignitatū suarū aut q̄ sint i

latitudine meridiana ab eclyptica maxime si fuerint descendētes in eadem latitudine aut sint in via cōbusta. s. a medietate libre vsq3 ad mediū scorpionis aut sint iuncti planete retrogrado aut cadenti aut q2 nō sint recepti. Et tres supiores. s. saturn9 Jupiter 7 mars debilitant cū fuerint occidētales a sole aut in q̄rtis femininis 7 sol debilitat in signis 7 in q̄rtis femininis nisi fuerit in nona domo: q2 in illa gaudet. Tres inferiores. s. venus mercuri9 7 luna debilitant in signis 7 in q̄rtis masculinis. ¶ Et dicit de planetis q2 sunt quidam eorū seinuicē diligentes. Dicit q2 quidā planete diligunt se inuicē 7 quidā hn̄t se odio. 7 patet in littera. 7 sic cōpleta est expositio. 3e differētie alchabicij introductorij ad iudiciū.

Differētia quarta in expositione nominum astrologicorū.

Cōpletis tribus differentijs hui9 libri in quib9 auctor determinauit de esse circuli signorū essentiali 7 accidentali in prima differētia: 7 de naturis septē planetarū in. 2a differētia: 7 de his q̄ accidūt septē planetis in semetipsis 7 ad inuicē. s. in. 3a differētia. Sequit q̄rta differentia in qua exponit nōia quib9 vtunt magistri iudiciorū 7 docet ea applicare ad opus. Et pōt tota illa differentia diuidi in. 16. partes s̄m. 16. capitula que ponit in ea. In primo capitulo loquit de coniūctionib9 magnis cōnumerādo eas. In. 2o capitulo docet inuestigare gradū ascendentē alicui9 natiuitatis. In. 3o capitulo docet eligere locū vite in natiuitatib9. In. 4o capitulo docet eligere datorē annorū vite in natiuitatib9. In. 5o docet eligere planetā dn̄atorem natiuitatis qui preest nato post hylech 7 alcochoden. In. 6o tractat de pfectu annorū natiuitatis 7 mūdi. In. 7o capitulo docet dirigere significatorē quēlibet ad quēlibet locū circuli. In. 8o docet dirigere gradū ascendentē in natiuitatibus. In. 9o docet inuenire duodenarias planetarū 7 domorū. In. 10o docet inuenire nouenarias. In. 11o docet inuenire decanū. In. 12. docet iuenire dn̄m orbis siue hore. In. 13. docet inuenire annos fridarie in natiuitatib9. In. 14. docet cognoscere qs planetarū eleuat sup alterū. In. 15. docet inuenire qn̄ sit apertio portarū. In. 16. loquit de horis fortunatis 7 infortunatis: vbi ptes incipiāt pa-

tebit in processu. In primo ergo capitulo loquitur generaliter de magnis cõ
iunctionib⁹ et dicit quod cõiunctiões magne sunt res significantes destru
ctiones siue mutatiões que fiũt in hoc seculo et sũt.6.in numero. ¶ Pri
ma maior omnib⁹ cõiunctionib⁹ est cõiunctio Jouis et saturni in prin
cipio arietis et hoc fit in.960.annis semel. ¶ 2ª cõiunctio est mutatio cõ
iunctionis Jouis et saturni de vna triplicitate ad aliã et hoc fit in.240.
annis semel. Et quñ venit coniunctio eorũ ad aliquã triplicitatem anteq̃
exeat illã duodecies cõiungunt. Verbi gratia: cõiunctio Jouis et satur
ni nũc ẽ in triplicitate aerea et incipit in signo geminorũ anno domini
1325.ab illo tempore in.20.annis.s.anno domini.1345.cõiungent in
aquario et ab illo in.20.annis cõiungent in libra et postea in geminis et
ita sm hunc ordinem donec in his tribus signis duodecies cõiungant et
si multiplicaueris.20.p.12.inuenies.240.annos post quos coniunctio
mutabit se et intrabit triplicitatẽ aquaticã et stabit ibi siliter p.240.ãnos
et sic de alijs triplicitatib⁹ intelligas: et intelligas quod sicut dicit quod cõiũctio
maxia reuertit in.960.ãnis ad principiũ arietis.i.ad triplicitatẽ igneam
ita cõiũctio intrãs pricipiũ alicui⁹ alteri⁹ triplicitatis nõ reuertit ad prin
cipiũ eiusdẽ nisi post.960.ãnos. stabit igit ut supra dictũ est in qualibet
triplicitate.240.annis et triplicitates sũt q̃ttuor. multiplica igit.240.per
q̃ttuor et iuenies.960.annos. ¶ 3ª cõiunctio ẽ martis et saturni in cãcro i
qbuslibet.30.ãnis. ¶ 4ª cõiunctio ẽ Jouis et saturni in quocũq; signo fue
rit: et hoc fit in.20.ãnis semel. ¶ 5ª cõiunctio est introit⁹ magni luminaris
in primũ minutũ equinoxij vernalis.i.arietis. ¶ 6ª cõiũctio est solis et lu
ne et eorũ oppositio. Et quñ dicit ascendens cõiunctionis magne intelli
gitur de ascendente.s.introitus solis in arietẽ in illo anno in quo debet
fieri illa cõiunctio. Verbi grã: cõiunctio Jouis et saturni fuit i geminis
anno dñi.1325. Et ascendens introit⁹ solis in arietem in illo anno fuit
taurus.20.gradus. taurus ergo est ascendẽs illi⁹ cõiũctiõis. Iste cõiunctio
nes que dicte sũt vocant cõiunctiões magne. ¶ Alie multe sũt cõiunctio
nes in planetis quarũ numer⁹ est.120.sm Ptolemeũ in.50ª ppositione
centiloquij. Dicit eni ibi: nõ obliuiscaris esse.120.cõiunctiões que fiũt
in stellis erraticis. In illis eni est maior scia eorũ que fiũt in hoc mũdo
suscipiẽti incrementũ et decrementũ. Haly ibi in cõmento numerat eas
et dicit quod quedã sunt cõiunctiones binarie et quedã trinarie quedã qua
trinarie quedã quinarie quedam senarie quedam septenarie. Binaria
autẽ coniunctio est quando duo planete tantũ coniungunt: et hoc po
test.21.modis variari. Ternaria coniunctio est quando coniunguntur
tres planete et hoc potest variari trigintaquinq; modis. Quatrinaria cõ
iunctio est quando coniungunt quattuor planete: et hoc potest variari

similiter. 35. modis. Quinaria cōiunctio est qn̄ cōiūgunt quinq planete et hoc pōt variari. 21. modis. Senaria cōiūctio est qn̄ cōiungunt sex planete et hoc potest variari. 7. modis. Septenaria nō est nisi vna. s. cōiunctio omniū septem planetarum. Et si cōptaueris seu addideris hos numeros predictos ad inuicē inuenies. 120. Qui volūt singulas numerare inueniēt eas numeratas in cōmento ppositionis pallegate.

ET ex hoc ānimodar quod est.

In hoc capitulo auctor docet inuestigare graduz ascendentē alicuius natiuitatis supposito q sciat signū ascendens et ignoret gradus. et hoc docet fm sententiā Ptolemei nō fm ppriā intentionē. Dicit enī Ptolemeus in. 34. ppositione centiloquij Almusteli sup locū cōiunctionis uel puentionis est in osimili gradu anguli ex angulis ois natiuitatis humane que fuerit in illa cōiunctione uel puentione. Et ois grad9 qui nō est similis gradui almutez sup locū cōiunctiōis uel puentionis nō est angulus alicui9 natiuitatis humane. Snia littere talis est cū volueris inuenire graduz ascendentē natiuitatis alicuius cōsidera coniunctionē solis et lune que pcessit natiuitatē uel oppositionē si precessit oppositio. Si pcessit cōiunctio natiuitas dicit cōiunctionalis: si precessit oppositio siue puentio q idē est natiuitas vocat puentionalis. Si natiuitas fuerit cōiunctionalis cōsidera gradū in quo cōiungūt luminaria. s. gradū zodiaci in quo fuit cōiunctio pcedens illā natiuitatē: et vide quis planetarū sit fortior i gradu p multitudinē testimoniorū. ille enī est almutez sup locū cōiunctionis. Equa ergo eū ad horā natiuitatis: quo equato constitue ascendens ad horam natiuitatis fm estimationē ita tn̄ q sis certus de signo ascendente. Si enī deficeres in signo hec regula nō valeret tibi. Habito igit signo ascendente hora natiuitatis: considera vtrū locus planete quē equasti tali dispositione stante sit ppinquior gradui ascendētis uel gradui decime domus et cui eorū fuerit ppinquior hunc angulū facies similē gradui planete. hoc est: pone tot gradus signi existentis in angulo quot gradus ptransiuit planeta de signo in quo est. Et ut euidentius pateat sententia littere. pono in hoc exemplū. Pono q in hora natiuitatis alicuius ascēdens fuit libra sz nescio quis gradus eius: et pono q natiuitas fuit cōiunctionalis et cōiunctio pcedens eam fuit in. 6° gradu aquarij video q saturnus est fortior in illo gradu: ergo equabo saturnū ad horā natiuitatis et ponat q inueniā eū in. 20. gradu virginis video q saturnus in hoc casu est ppinquior ascendenti q̄ medio celi fm

exēplificatio

ascendens estimatū: faciā ergo angulum ascendentis ad similitudinē gradus saturni. hoc ē ponā vigesimū gradū libre in ascendente ⁊ si fuisset ꝓpinquior medio celi fecissē angulū medij celi vigesimū gradū signi ibidem existētis. Si autē natiuitas ꝑuentionalis fuerit opaberis ꝑ gradum oppositionis sicut nūc tibi dixi de gradu cōiunctionis. i. cōsiderabis planetā habentē plures fortitudines in gradu oppositionis. Sꝫ dubium est de gradu ꝑuentionis cū in ꝑuentione siue oppositione sol sit ī vno gradu ⁊ luna in opposito quem ergo gradum accipiemus ꝓ gradu ꝑuentionis vtrū gradum solis uel gradū lune. Dicit auctor ſm intentionē Ptolemei ꝙ gradum illiꝰ luminaris accipere debemus qđ fuerit super terrā. Sꝫ adhuc restat dubium. Ponat̄ ꝙ vnuꝫ luminare sit in ortu reliquū in occasu ⁊ sic neutrū erit suꝑ terram nec sub terra. Dicit auctor ꝙ quidā sapientes dixerunt ꝙ debemꝰ opari ꝑ graduꝫ illius luminaris qđ fuerit in oriente. Deinde dicit auctor ꝙ Ptolemeꝰ dixit si plures planete cōuenirēt in dominio loci cōiunctionis uel ꝑuentiōis. s. ꝙ duo planete uel tres in loco illo haberēt equales fortitudines videlicet ꝙ vnus haberet ibi tot fortitudines quot alter: tūc debemus accipere illum qui fuerit in suo haiꝫ. ⁊ si quilibet eorū fuerit in suo haiꝫ tūc debemꝰ accipe illū qui citius deberet mutari ad melius esse. i. illū qui citius intrabit signū in quo habet plures fortitudines ꝙ̄ in illo signo in quo est. Et si fuerint orientales a sole eligas eū qui fuerit soli ꝓpinquior dūmodo nō sit cōbustus. ¶ Juxta istā partē notandū est ꝙ alter est modus inuestigandi gradū ascendentis natiuitatis ⁊ ille modus accipit̄ a sn̄ia Ptolemei in. 51. ꝓpositione centiloqij vbi dicit. Locus lune in natiuitate est ipse gradus ascendens de circulo in hora casus spermatis ī matricē ⁊ locus lune hora casus spermatis est gradꝰ ascendēs hora natiuitatis. Est etiā intelligendū ad euidentiā dicendorū ꝙ more infantuꝫ in vteris matrū nō sunt equales ſm ꝙ dicit haly in cōmento ꝓpositionis iam allegate. More autē sunt distincte in. 3. s. in maiorē morā ⁊ in mediā ⁊ in minorem. Minor autē mora cōtinet. 258. dies. Media mora continet. 273. dies. Maior mora continet. 288. dies. Et differentia inter maiorē ⁊ minorē sunt. 30. dies. Istud est intelligendū de his que nascunt̄ ſm cursuꝫ naturalē. De abortiuis autē ⁊ de his qui nascunt̄ in septimo mense hec regula non tenet. Quantitas autē more infantis in vtero accipit̄ a loco lune in figura hora natiuitatis. Si enī in hora natiuitatis luna fuerit ī principio septime domus suꝑ terrā. s. supra horizontē occidentalē tunc infans fuit in vtero matris ꝑ morā minorē. s. ꝑ. 258. dies. Et si luna fuerit in hora natiuitatis in gradu ascendente tūc infans stetit in vtero per

morā mediā.s.p.273.dies. Et si luna fuerit hora natiuitatis i gradu qui ē ante gradū occidentis tūc infans stetit in vtero p morā maiorē.s.288. dies. Et nota q cū luna in natiuitate est in parte occidentali ꝓpe horizontē si astronom⁹ credit eā esse sup terrā qn̄ est sub terra uel ecōtra errabit in hora ɔceptiōis p.30.dies. Si vo luna fuerit sup terrā elongata ab occidente.i.inter oriens ⁊ occidens mora in vtero est maior minori mora ⁊ minor media. Dico q est maior minori mora ƀm quantitatē elongationis lune ab occidente. Et si luna fuerit sub terra elongata ab ascēdente mora in vtero est maior media ⁊ minor maiori ⁊ ē maior media ƀm quantitatē elongationis ab ascendēte. Cū ƀm hanc viam volueris gradū ascendentis natiuitatis alicui⁹ inuestigare cōstitue ascendēs ad horā natiuitatis ƀm estimationē ꝓpinquiorē quantū poteris veritati ⁊ equa lunā ad illam horā: ⁊ vide in quo loco ceciderit in figura: q si ceciderit in principio septime dom⁹ subtrahe ab hora natiuitatis.258.dies ⁊ remanebit hora ɔceptiōis. Si vo ceciderit inter septimā domū ⁊ ascēdens.s. sup terrā vide p quot grad⁹ sit elongata a gradu occidētis ⁊ p quibuslibet.12.gradib⁹ accipe vnū diez ⁊ p quolibet gradu qui fuerit vltra 12.accipe duas horas quos dies ⁊ horas adde sup morā minorē.i. sup 258.dies. ⁊ totū subtrahe ab hora natiuitatis ⁊ remanebit tēpus cōceptionis. Si vo ceciderit in ascendēte subtrahe ab hora natiuitatis.273. dies ⁊ remanebit tēpus ɔceptionis. Si vo ceciderit inter ascendēs ⁊ septimā.s.sub terra cōsidera quantū sit elongata a gradu ascendēte ⁊ pro quibuslibet.12.gradibus accipe vnuz diem ⁊ p quolibet gradu residuo duas horas ⁊ numerū dierū ⁊ horarū ꝓuenientē adde sup morā mediā ⁊ totum subtrahe ab hora natiuitatis. Si vo luna ceciderit in fine sexte domus subtrahe ab hora natiuitatis morain maiorem ⁊ remanet hora cōceptionis. Hora igit̄ cōceptionis nota equa lunā ad illā horam ⁊ gradus in quo īuenta fuerit fuit ascendēs in hora natiuitatis. Licet hec via sit vera ƀm intentionē fere omniū sapientū. Videt̄ tn̄ mihi ⁊ certus sum q nō sufficit ad inuestigandū gradū in casu vbi nō habeo gradum ascendentē nisi p estimationē. Supponit enim q sciam elongationē lune a gradu occidētis uel ab ascendente: ⁊ si ignorē gradum ascendentē ⁊ p consequens gradū occidentis quomodo potero scire distantiā lune ab aliquo illorū nescio. Posito eni q estimatio mea deficiat p.12.gradus distantia lune ab occidente uel ab ascendente etiam deficiet p.12. gradus ⁊ p illis deberet accipi vna dies ⁊ sic deficiet hora cōceptionis in vna die ⁊ defectus vltimus.s.in gradu ascendentis erit quantuz luna mouet̄ vna die.

T ex hoc hylech. In h capitulo auctor docet eligere hylech.i. significatorē vite in natiuitatib⁹. Snia littere est ista. In eligēdo significatorē vite debemus incipere a sole si natiuitas fuerit in die ꝛ si īuenerimus ipsū ante gradū ascēdentē p.5.gradus uel infra.i.si īuenerim⁹ ipsu3 solē in.5. gradib⁹ qui ascenderūt sup horizontē.s. in fine.12ᵉ domus. aut si īuenerim⁹ ipsū in.10ᵃ domo uel.11ᵃ domo accipiem⁹ solē ꝑ hylech siue fuerit ī signis masculinis siue in signis femininis. Si vo nō fuerit in his signis debem⁹ inspicere si fuerit in.7ᵃ uel.8ᵃ uel.9ᵃ domo in signis masculinis adhuc accipiem⁹ ipsū ꝑ hylech. Si vo his trib⁹ locis iā dictis.s. in.7ᵃ domo uel.8ᵃ uel.9ᵃ esset in signis feīnis nō esset aptus ad hoc ꝙ eēt hylech Si igit̄ sol nō fuerit apt⁹ hylech aspiciem⁹ ad lunā si eā inuenerimus in ascendēte uel in.2ᵃ uel in.3ᵃ domo aut in.7ᵃ uel.8ᵃ domo ipsa erit hylech siue fuerit ī signo masculino siue feīno. Si vo nō fuerit in his locis aspiciem⁹ si īuenerim⁹ eā añ gradū signi ascendētis p.5.grad⁹ uel infra: aut ī 10ᵃ domo aut.4ᵃ aut in.5ᵃ in signo feīno adhuc ipsa erit hylech. Si autē ī his locis esset in signis masculinis nō eēt apta hylech. Si vo natiuitas fuerit ī nocte debem⁹ incipe primo a luna. Si īuenerim⁹ eā añ gradū occidentē p.5.grad⁹ uel infra.i.in illis.5.gradib⁹ q sūt sub terra ex pte occidentis aut in aliq̄ alioꝝ locoꝝ p̄dictoꝝ ſm modū dictū ipsa erit hylech. Et si ipsa nō fuerit apta aspiciem⁹ ad solē q si fuerit añ gradū septīe domus p.5.grad⁹ uel infra.s.sub terra aut fuerit in.4ᵃ uel.5ᵃ domo erit apt⁹ hylech siue signa sint masculina siue feīna. Et si fuerit in ascēdente uel ī 2ᵃ domo in signo masculino erit apt⁹ hylech.in feīno vo nō. Si vo luminaria nō fuerint apta ut sint hylech aspiciem⁹ vtrū ꝯiūctio p̄cessit natiuitatē uel oppositio: ꝙ si p̄cessit cōiunctio aspiciem⁹ gradū cōiunctiōis.s. illū gradū in quo luminaria fuerūt cōiuncta ante natiuitatē: ꝛ si īuenerimus ipsū gradū in aliq̄ q̄ttuor anguloꝝ uel in aliq̄ succedentiū accipiemus ipsū ꝑ hylech. Et si nō īuenerim⁹ ipsū in aliq̄ anguloꝝ neq₃ succedentiū. Debem⁹ aspicere ad gradū ptis fortune q si fuerit in aliq̄ angulorū uel succedentiū debem⁹ ipsū accipere ꝑ hylech. Si vo nō fuerit ī aliq̄ horū locorū debem⁹ vltimo accipere gradū ascendentē natiuitatis. Si aūt oppositio p̄cessit natiuitatē debem⁹ aspicere ad gradū oppositionis sicut dictū ē de gradu ꝯiūctiōis ꝛ postea ad ptē fortune ꝛ vltimo ad gradū ascendentē natiuitatis: nec oportet in gradu ꝯiūctiōis uel p̄uentiōis uel ptis fortune aspicere vtrū signa sint masculina uel feīna. Et sic patet ꝙ sol pōt esse hylech in die ꝛ nocte super terram ꝛ sub terra in.11.locis.

Potest enī esse super terrā hylech in sex locis ꝛ sub terra in. 5. Et luna si militer pōt esse hylech in. 11. locis. Potest enī sub terra esse hylech in. 6. locis ꝛ sup terrā in. 5. Si autē luna in aliquo ꝑdictoꝝ locoꝝ fuerit cō busta sub radijs solis non erit apta hylech. Et cū fuerint domus equate ſm doctrinā traditā in canonibꝰ astrolabij ꝛ tabularum primi mobilis omnis planeta q fuerit ante ascendens uel ante principiū alicuius alte rius domus ꝑ quinqꝫ gradus uel infra erit fortitudo eiꝰ valida in domo que succedit. Et ōis locus ex locis ꝑdictis nō potest esse hylech nisi aspi ciat eū aliquis planeta habens dignitatē in loco illo. s. ꝙ sit dn̄s domꝰ uel dominus exaltationis aut triplicitatis aut termini aut faciei. Tota sententia littere potest reduci ad pauca verba. Quinqꝫ sūt loca a quibꝰ recipit̄ hylech. i. significator vite que sūt hec: sol: luna: gradus cōiunctio nis uel ꝑuentionis: pars fortune: gradus ascendens natiuitatis. Si nati uitas fuerit in die incipiendū est a sole. Et si nō fuerit in locis aptis ſm ꝙ ꝑdictū est recipiēda ē luna. Et si nō fuerit apta recipiendus est gradꝰ cōiunctionis uel ꝑuentionis qui si non fuerit aptus recipienda est pars fortune. Et si nō fuerit apta recipiendꝰ est gradus ascendēs natiuitatis

Dicit Ptolemeus ꝙ hylech nūqꝫ debeat accipi ab aliquo loco existente sub terra. Dicit enī ꝛ cōuenit ut nō operemur in re tam nobili sicut ista ꝑ id totum qđ est sub terra sꝫ semꝑ ꝑ id qđ ascendit ꝛ apparet sup terraꝫ Nec cōuenit nos opari ꝑ signum qđ ascendens nō aspicit nec ꝑ signum qđ ascendit ante ascendens qđ dicit̄ domus laboris. i. domus. 12. qꝛ est cadens ab angulo ꝛ plus etiā quoniaꝫ fumositates que eleuant̄ ab hu moribus terre turbant virtutē eius que venit ab ea ad terrā cū spissitu dine ac lugubritate sua ꝛ damnāt eaꝫ ꝑpter qđ apparent colores ꝛ ma gnitudines stellaꝝ existentiū in hac domo alterius maneriei ꝙ̄ sint per naturā eoꝝ. Haly abenragel dicit sapientes in hoc sunt plurimū discor dati: tn̄ id in quo maior pars eoꝝ concordat est ꝙ incipiūt primitus in natiuitatibꝰ diurnis a sole ꝛ inspiciūt si est in aliquo anguloꝝ uel succe denti ꝛ in signo masculino ꝛ in quarta masculina ꝛ aspexerit aliquā di gnitatū suarū erit ipse hylech: ꝛ si ita nō fuerit nec aspexerit aliquam di gnitatū suarū nō erit ipse aptus ꝓ hylech: ꝛ ꝑquires tūc hylech a luna ꝛ si eā inueneris in angulo uel in succedenti ꝛ in signo feminino ꝛ in q̄r ta feminina ꝛ aspexerit aliquā dignitatū suarū accipe eā ꝓ hylech alio quin nō erit apta: tūc aspice natiuitatem si fuerit cōiunctionalis accipe hylech a gradu ascendente ꝛ si dn̄s aliquis habens ibi aliquā dignita tem aspexerit gradū illū accipies eū ꝓ hylech. Et si ascendens non fuerit aptum ꝑquiras hylech a parte fortune. Et si pars fortune nō fuerit apta

pquiras hylech a loco cõiunctionis uel oppositionis pcedentis natiui-
tatē. Et si nõ fuerint apti natiuitas non habebit hylech. Et oportebit te
necessario reuerti ad dirigendū p athazir loca hylech ad loca fortunaꝝ
ꝛ ad radios earū ꝛ ibi inuenies locū finis. Et si natiuitas fuerit noctur-
na pquiras primitus hylech a luna sicut incepisti pquirere de die a sole
Et si eā inueneris in angulo uel in succedenti in signo feminino ꝛ i q̄rta
feminina ꝛ aspexerit aliquā dignitatū suarū ipsa erit hylech. Alioquin
pquiras hylech a sole ꝛ si eum inueneris in angulo uel in succedenti in
signo masculino ꝛ in quarta masculina ꝛ aspexerit eū habens dignita-
tem ibidē accipias eū p hylech alioquin nõ erit aptus. Et tunc si natiui
tas fuerit puentionalis pquiras hylech a pte fortune sicut pquisiuisti a
luna ꝛ sole. Et si pars fortune nõ fuerit apta perquiras hylech a gradu
ascendente. Et si aliquis eorū nõ fuerit aptꝰ p hylech pquiras hylech a
gradu cõiunctionis uel puentionis pcedentis natiuitateꝫ. Et si fuerit in
angulo uel in succedenti ꝛ fuerit aspectus ab aliquo habēte ibi aliquā
ex. 5. dignitatibus accipe eum p hylech. Et qñ sol fuerit hylech ꝛ nõ ha-
buerit alcochoden pquiras hylech a gradu lune: ꝛ si ille. i. gradus lune
fuerit hylech ꝛ nõ habuerit alcochoden perquiras hylech a gradu ascē-
dente si natiuitas fuerit coniunctionalis: ꝛ si gradus ille fuerit hylech ꝛ
nõ habuerit alcochoden pquiras hylech a parte fortune. Qñ si natiui-
tas fuerit puētionalis incipe primitus a parte fortune. ꝛ si fuerit hylech
ꝛ nõ habuerit alcochoden aliquis horū pquiras hylech a gradu cõiun
ctionis uel oppositionis antecedentis natiuitatē: ꝛ si nullus eorum ha-
buerit alcochoden quoniā natus nõ habuit hylech nec alcochoden est
significatio vite ac durabilitatis modice. Et scias q̄ in hylech qui pqui
ritur ab ascendente ꝛ a pte fortune ꝛ a gradu cõiunctionis uel puentio
nis nõ aspicit̄ masculinitas nec femininitas signorū neqꝫ quartarū. Et
dicit maior pars sapientū q̄ luna in tertia domo apta est ut sit hylech:
qꝛ gaudet in ea ꝛ dicūt similiter q̄ soli i nona domo cõuenit esse hylech
qꝛ gaudet ibidem.

¶ Textus de alcochoden. In hoc capi-
tulo docet au
ctor eligere alcochoden qui est dator annorū vite. Snia
lrē est talis cū volueris scire qs planetarū est dator ānoꝝ
vite. debemꝰ aspicere qs planetarū habeat plures digni-
tates siue fortitudines i loco hylech. Verbi grā: si sol fue-
rit hylech debemꝰ respicere planetā fortiorē in loco solis. Et si luna fue-
rit hylech debemꝰ respicere fortiorē in loco lune ꝛ sic de alijs locis intel

ligendū est. Et si talis planeta aspexerit locū hylech a quocunq̧ aspectu debem⁹ ipsū accipe ꝑ alcochoden. Si vo nō aspexerit debem⁹ respicere aliū p⁹ illū. s. planetā q̄ h̄z in loco hylech aliq̄s fortitudines sȝ nō tot sicut prim⁹ dn̄s grad⁹. Verbi grā: si vn⁹ habeat in loco hylech sex fortitudines ⁊ ali⁹ habeat ibi. 5. uel. 4. fortitudies si prim⁹ nō aspexerit locū hylech nō poterit eē alcochodē. tūc si 2⁹ aspexerit locū hylech debem⁹ ipsū accipere ꝑ alcochoden: ⁊ si ille etiā nō aspexerit debem⁹ aspicere iteruȝ ad aliū hn̄tē pauciores dignitates ⁊ sic debem⁹ ꝓcedere donec inueniamus aliquē aspicientē locū hylech q̄ habeat aliquā dignitatē i loco hylech: ⁊ si nullū planetā inuenerim⁹ aspicientē locuȝ hylech q̄ habeat ibi dignitatē uel dignitates ille locus non potuit esse hylech: iō in hoc casu oportet querē aliud hylech s̄m modū prius dictū. Verbi grā: si natiuitas fuerit diurna ⁊ sol fuerit in loco apto ad hoc ꝙ sit hylech. tn̄ nullus h̄z dignitatē in loco solis aspiciens ipsū sol nō poterit esse hylech: q̄ꝛ nō h̄z alcochoden: iō oportet tūc ꝗquirē hylech a luna: ⁊ si ipsa fuerit in loco apto hylech ⁊ null⁹ hn̄s in loco ei⁹ dignitateȝ sit aspiciens eū oportet ꝗquirē hylech a p̄te fortune uel a gradu cōiunctionis uel ꝑuentiōis uel gradu ascendēte s̄m ordinē p̄dictū. Et videbat̄ quibusdā esse incipiendū a dn̄o dom⁹ ita videlicet ꝙ si dn̄s dom⁹ loci hylech aspexerit hylech accipiebāt eū ꝑ alcochoden ⁊ nō aspexerūt aliquē aliū. Si autē dn̄s domus nō aspexerit aspiciebāt ad dn̄m exaltatiōis q̄ si aspexerit ponebāt illū alcochoden. Et si ille nō aspexerit aspiciebāt dn̄m triplicitatis: deinde ad dn̄m termini: deinde ⁊ vltimo ad dn̄m faciei. Dorothi⁹ aspexit p̄mo dn̄m termini ⁊ p̄posuit eū dn̄o dom⁹ sȝ hoc nō videt̄ veritati consonū. Et quidā dixerūt si duo uel tres uel plures planete ɔueniāt in dignitatibus ita ꝙ habeāt eq̄les fortitudies essentiales in loco hylech ⁊ oēs aspexerint illū locū accipiend⁹ est ille q̄ ꝓpinqui⁹ aspicit: ⁊ si in hoc etiā cōueniāt qd̄ raro cōtingit accipiend⁹ est ille qui fuerit in esse laudabili a sole ita ꝙ sit cōiunct⁹ cū sole in vno gradu ⁊ non sit elongat⁹ ab ipso ꝑ 16. minuta. Vel accipiend⁹ est ille q̄ fuerit ꝓpinquior angulo aut ille q̄ fuerit in initio ortus matutini. s. q̄ incipit apparere in mane an̄ ortū solis aut ille q̄ fuerit in statiōe sua secūda ⁊ iens ad directionē aut q̄ fuerit i alio esse laudabili a sole. s. ꝙ sit orietalis si fuerit aliq̄s triū supioꝝ aut occidētalis si fuerit aliq̄s triū inferiorū. Si vo contingat ꝙ sol fuerit hylech ⁊ fuerit in leone uel in ariete. s. in domo uel exaltatiōe sua erit ipse hylech ⁊ alcochoden. Et si luna fuerit hylech ⁊ fuerit in cancro uel i tauro erit ipsa hylech ⁊ alcochoden ⁊ nō oportet cōsiderare aliquem aliū. Ptolemeus dicit ꝙ ille est alcochoden qui habet plures fortitudines i

loco hylech siue aspiciat siue nõ aspiciat ipsum locũ. sed nullus sapientum concordat cũ eo: ideo tutius videt̃ mihi tenere viã sapientũ. De annis vo quos dat alcocoden licet auctor nihil dicat: volo tñ ƀm sententiã haly abenragel pauca ꝛ veritati magis cõsona narrare. Dicit haly abenragel maior pars sapientũ hui⁹ scie dicũt ꝙ qñ alcocoden fuerit in angulis dat annos suos maiores. ꝛ qñ in succedẽtib⁹ dat ãnos suos medios. ꝛ qñ in cadentib⁹ dat ãnos suos minores nec dat melioramẽtũ alicui succedentiũ sup̱ aliũ ꝛ est error. Dicit haly abenragel. scias ꝙ de secretis cooptis ꝛ signalib⁹ celatis hui⁹ scie est qñ alcocoden fuerit in gradu decime dom⁹ dat annos suos maiores. Et qñ fuerit in gradu vndecime dom⁹ dat annos suos medios. Et qñ remouet̃ ab vno istorũ duorũ locorũ ꝛ vadit ad aliũ aspice quot grad⁹ sũt ab vno ad aliũ ꝛ diuide p̱ eos annos, q sũt inter annos maiores ꝛ ãnos medios. Verbi gratia: pono ꝙ grad⁹. 10. dom⁹ sit terti⁹ grad⁹ pisciũ: ꝛ pono ꝙ ven⁹ sit alcocoden ꝛ sit in. 13. gradu pisciũ. est ergo elongata a puncto. 10. dom⁹ p. 10. gradus. ꝛ pono ꝙ a p̃cipio. 10. dom⁹ vsq; ad principiũ. 11. sũt. 30. gradus. Scio ꝙ si esset in principio. 10. domus daret annos maiores q sũt 82. Et si esset in principio. 11. dom⁹ daret annos suos medios q sũt. 45. nũc autẽ in neutro horũ duorũ punctorum est. subtrahã ergo. 45. annos. s. medios ab annis maiorib⁹. s. 82. ꝛ remanẽt. 37. anni quos multiplicabo p̱ distantiã veneris a principio decime dom⁹ ꝛ p̱ueniẽt. 370. ꝛ diuidam p. 30. s. p̱ longitudinẽ inter decimã domũ ꝛ vndecimã ꝛ exibũt. 12. anni ꝛ remanẽt post diuisionẽ. 10. que multiplicabo p. 12. ꝛ diuidam p. 30. ꝛ exibunt q̃ttuor menses. subtrahã ergo. 12. annos ꝛ q̃ttuor mẽses ab annis maiorib⁹ veneris ꝛ remanebũt. 69. anni ꝛ. 8. menses ꝛ erunt anni quos dat venus in tali casu. Istud exemplũ poteris applicare ad alios angulos ꝛ domos. Dicit haly abenragel qñ alcocoden fuerit combustus ꝛ ipse iens ad solem ita ꝙ nõ appareat perdit totum datũ suũ: quia quando est in hoc statu nõ dat nisi dies uel horas uel res que nomen nõ habent. ꝛ terminus combustionis est iste. Postq̃ saturnus fuerit occidentalis a sole ꝛ sol iuerit ad eum ꝛ fuerint inter eos. 15. grad⁹ donec remãserit ꝛ orientalis fuerit ꝛ fuerint inter eos. 10. gradus completi. Et iupiter illud idem. Mars tñ postq̃ inter euꝫ ꝛ solẽ in occidente fuerint. 15. grad⁹ quousq; sit orientalis ꝛ inter eos sint. 9. gradus. Mercuri⁹ tñ facit facta sua ꝛ dat dona sua cõpleta q̃diu fuerit direct⁹ dũmõ nõ sit approp̱inquat⁹ soli ad min⁹ de. 7. gradibus ꝛ a. 7. gradibus vsq; ad. 5. dat: non tamen complete. Sed a principio. 7. graduũ donec transeat solem per 5. gradus perdit suũ datũ totum. ꝛ a. 5. gradibus vsq; ad complementũ

7.graduū dat modicū: verū postq̄ transiuit.7.gradus dat suū datū cō‑
pletū.ꝛ hoc idem facit venus excepto q̄ qn̄ apparet visibiliter ad min⁹
horū.5.graduū dat tūc datū suū cōpletū. Luna tn̄ qn̄ applicat soli eun‑
do ad eū ꝛ fuerint inter eos.15.gradus debilitat̄ ei⁹ factū ꝛ dat modicā
rem.s.dies uel qd̄ huic assimilat̄. Et qn̄ applicuerit soli ad.12.grad⁹ per
dit totū ei⁹ datū donec transiuerit gradū solis p.10.grad⁹ ꝛ tūc dat mo‑
dicū datū dies.s. uel qd̄ ei assimilat̄ quousq̄ transiuerit solē p.12.grad⁹
ꝛ tunc dabit totū eius datū completū. Casus autē planete qui est cōtra
rius exaltationi aufert mediū dati.ꝛ termin⁹ hui⁹ casus ꝛ ita sol cū fue‑
rit in.5.gradu libre quousq̄ transeat.25.grad⁹ eiusdē est in casu suo: resi
duū signi iudicabit sicut detrimentū. Saturn⁹ est in suo casu a pricipio
12.grad⁹ arietis donec transeat.26.gradū eiusdē: ꝛ residuū signi ꝓ detri
mēto iudicabit̄. Jupiter ē i suo casu a q̄rto gradu capricorni vsq̄ ad cō
plementū.20.graduū: ꝛ residuū signi iudicabit̄ sicut detrimentū. Mars
est in suo casu a principio.19.grad⁹ cancri vsq̄ ad finē ipsi⁹ cancri: ꝛ in
principio ipsi⁹ signi iudicat̄ sicut detrimentū. Et ven⁹ est in suo casu. post
q̄ transiuit terminū Jouis vsq̄ ad.21.gradū virginis. Jstud de venere
qd̄ dicit nō pōt stare nisi intelligas fm terminos Ptolemei. fm eni ter‑
minos illos.14⁹ grad⁹ virginis est finis termini Jouis. Scd̄m vo termi
nos positos in alchabicio nō est ita. ibi enī termin⁹ Jouis finit̄ in.21.
gradu virginis. Uel igit̄ lrā haly est corrupta uel nō pōt dictū suū intel‑
ligi nisi fm terminos Ptolemei. Et mercuri⁹ est in suo casu a principio
8.grad⁹ pisciū vsq̄ ad cōplementū.19.graduū ipsi⁹: ꝛ in residuo eiusdē
signi iudicat̄ tanq̄ si eēt in detrimēto suo. Retrogradatio triū supiorū
planetarū a pͥncipio sue retrogradatiōis vsq̄ ad oppositionē solis i. vs‑
q̄ ad mediū retrogradatiōis aufert medietatē dati ꝛ alia medietas re‑
manet: ꝛ qn̄ trāsiuerit oppositionē solis aspice quot grad⁹ ꝛ minuta ibit
retrogradādo ab oppositiōe solis ꝛ quot fuerit aspice quā ꝑtē ꝓportio‑
nalē hn̄t ad oēs grad⁹ quos hꝫ retrogradari ab oppositiōe vsq̄ ad dire
ctionē ꝛ tm̄ addas medietati dati ꝛ dirigas grad⁹ illos recte cū suis mi‑
nutis tali mō q̄ qn̄ planeta fuerit in principio diretiōis sue dabit recte
suū datū cōpletū. Pono in hoc exemplū: pono q̄ mars fuerit alcocho‑
den ꝛ fuerit datū suū totū.60.anni fm ꝓportionē prius factā int̄ angulū
ꝛ succedentē ꝛ ponat̄ q̄ sit ipse retrograd⁹ inter mediū retrogradatiōis
amisit ḡ in medio retrogradatiōis sue ꝛ an̄ mediū retrogradatiōis me‑
dietatē horū ānoꝝ ꝛ remanserūt.30.anni: ꝛ pono q̄ ierit vltra mediū
retrogradatiōis sue.i. oppositionē solis retrogradādo ꝑ duos grad⁹: ꝛ
pono q̄ ab oppositiōe vsq̄ ad directionē debeat ire retrogradādo p.10
grad⁹. multiplicabo igit̄ duos grad⁹ ꝑ medietatē dati qd̄ amisit.s.ꝑ.30.

annos ꝛ ꝓueniēt.60.que.60. diuidā p.10.ꝛ exibūt.6.anni quos annos addā medietati dati.s.30.ānis ꝛ ꝓueniēt.36. āni.hoc esset datū martis in casu ꝓposito.Cū venus ꝛ mercuriꝰ postq̄ꝫ qlibet eorū incipit retrogradari ꝑdit medietatē dati eiꝰ qđ dat qn̄ est directꝰ. ꝛ postmodū aspice q̄t gradꝰ ꝛ minuta sibi remanēt vsq̄ꝫ ad occultationē suā recte quāto plus poteris:qꝛ venus forte apparebit existendo inter eā ꝛ solē minus.5.gradibus.Et qn̄ fuerit apparēs dabit mediuꝫ datū nisi apparuit existendo inter eā ꝛ solē minus.5.gradibꝰ qꝛ tūc nō ꝓdest illi apparitio illa in hoc statu.Postmodū dirigas illos gradꝰ ꝛ minuta postq̄ꝫ retrogradari incepit quousq̄ꝫ occultauerit se subtiliter ꝛ recte ꝛ diuidas ꝑ hoc mediū dati qđ remansit in modo ꝑdicto: qꝛ qn̄ occultat̄ totū perdit eiꝰ datū sicut ꝑdiximus qꝛ nihil remanet ei.Et pōt exemplificari ad sil'itudinē exempli dati in retrogradatiōe triū superiorū.Dicit haly ꝙ iupiter ꝛ venꝰ qn̄ cōiuncti fuerint corꝑaliter uel qn̄ aspiciūt alcochoden de tertio uel sextili addūt numero annoꝝ quos dedit alcochoden ſm numerū annorū suoꝝ numerorū annos uel menses uel dies uel horas iuxta virtutes ul' debilitates eoꝝ:ꝛ tñ ambe infortune saturnus ꝛ mars qn̄ iūgūt̄ corporaliter cū alcochoden uel ipsū aspiciūt de opposito uel q̄rto minuūt ei numerū annoꝝ suoꝝ minorum.Sꝫ qn̄ mercuriꝰ fuerit cū fortunis addentibꝰ alcochoden addit ipse sil'iter numerū annoꝝ suoꝝ minorum:ꝛ qn̄ fuerit cū infortunis minuentibꝰ alcochoden minuit etiā partē suam ꝛ qn̄ mars ꝛ saturnꝰ aspexerint de tertio a signis breuiū ascensionū aut de sextili longarū ascensionū minuūt.Et dico ꝙ sol in q̄rta ꝛ oppositione minuit numerū annoꝝ suoꝝ minoruꝫ:ꝛ addit de 3º ꝛ sextili.Multi ex astrologis antiquis ꝛ modernis dicūt ꝙ luna fortunata addit de tertio uel sextili.ꝛ oēs sapientes huiꝰ scie cōfitent̄ ꝙ qn̄ natus nō habuerit hylech ꝛ habuerit aliquā duarū fortunarū in ascendente uel medio celi possibile est ꝙ viuet ſm quantitatē annoꝝ minoꝝ illiꝰ fortune q̄ vitā significauit nisi gradꝰ ascendēs ꝛ luna fuerint infortunati uel fuerit eadē fortuna dn̄a domus mortis:qꝛ tūc siḡt modicā durabilitatē ꝛ vitā.

Almutez v̄o qui ꝑest natiuitati

Hic auctor docet eligere almutez.i.planetā dn̄atorē ī figura a q̄ accipit̄ eē nati post hylech ꝛ alcochodē.Sn̄ia l'rē est ista.planeta hn̄s maiꝰ dn̄iū siue plures fortitudīes in.5.locis ꝑdictis a qbꝰ accipit̄ hylech q̄ sūt locꝰ solis locꝰ lune locꝰ ɔiunctiōis uel ꝑuentiōis pars fortune gradꝰ ascendēs ille planeta ē almutez.i.vincens.Et si aliqs habuerit dignitates in.2.uel.3.ul' pluribꝰ locis ex locis ꝑdictis ille ē almutez. Verbi grā:pono ꝙ vnꝰ pla

neta sit dñs ascendẽtis ꝛ dñs termini eiusdẽ ascendẽtis ꝛ cũ hoc dñs faciei eiusdẽ: talis planeta haberet in ascendente. 8. fortitudines. ꝛ pono ꝙ alter planeta sit dñs exaltatiõis ascẽdẽtis ꝛ dñs dom⁹ loci solis ꝛ dñs triplicitatis ptis fortune: talis planeta esset dignior almutez ꝗ̃ primus qꝛ habet plures fortitudines in locis p̃dictis. Et ut abbreuiet̃ sermo colligende sũt fortitudines cuiuslibet in. 5. locis p̃dictis. ꝛ ille eorũ q abundauerit in numero fortitudinũ ille erit almutez.

Et ex hoc profectio ĩ ãnis natitatũ atq; mũ.

In hoc ca⁹ docet op⁹ pfectiõis. i. mutationis ãnoꝝ de vno signo ad aliud. ꝛ hoc dupliciť. Primo in ãnis natiuitatũ. 2⁹ in ãnis magnarũ ꝯiũctionũ. Op⁹ in nis natiuitatũ est facile. ꝛ est sñia lrẽ talis. cũ volueris scire ad qd signũ applicat ãnus natiuitatis alicui⁹ vide quot anni pfecti transierint nato ꝛ incipies a gradu ascendẽte natiuitatis ꝛ dabis cuilibet ãno vnũ signũ ꝛ vbi finit⁹ fuerit numer⁹ ibi erit signũ pfectiõis ab ascẽdẽte. Verbi grã: ascendẽs alicui⁹ natiuitatis fuit. 10. grad⁹ arietis in fine primi anni venit pfectio ad. 10. gradũ tauri. In fine secũdi ãni ad. 10. gradũ geminorũ ꝛ sic fm hũc ordinẽ dando cuilibet anno signũ vnũ vsq; ad cõplemẽtũ. 12. annoꝝ. tũc eni. s. in fine. 12. ãnoꝝ reuertit̃ ad locũ radicis. Si autẽ multi anni transierint nato subtrahe a toto numero annorũ pfectorũ q transierũt nato. 12. quotiẽs poteris. i. diuide p. 12. ꝛ numerũ qui remanet infra. 12. pijce ab ascẽdẽte natiuitatis fm modũ prius dictũ. Verbi grã: ascendẽs cuiusdã natiuitatis fuit. 13. grad⁹ virginis ꝛ transierũt nato. 32. anni solares cõpleti. subtrahã a. 32. annis. 12. bis ꝛ remanent. 8. anni cõpleti. dabo g̃ primũ annũ virgini. secundũ libre. tertiũ scorpioni q̃rtũ sagictario. q̃ntũ capricorno. sextũ aquario. septimũ piscib⁹. octauũ arieti. veniet g̃ pfectio ad signũ qd succedit imediate. s. ad taurũ ad consimilẽ gradũ gradui radicis. s. ad. 13. eiusdẽ. Sicut dixi de gradu ascendente ita faciendũ est de gradu solis ꝛ gradu lune ꝛ gradu ptis fortune: ꝛ vbi applicuerit ann⁹ dñs illi⁹ signi est dispositor illius anni. Et ab illo accipiunt̃ facta de quib⁹ nat⁹ se intromittet illo anno ꝛ fortunia ꝛ infortunia que accidẽt sibi illo anno. Auctor ponit exempla in lrã iõ non est necesse multũ insistẽ exemplis. Deinde dicit auctor cũ pfectio anni peruenerit ad aliquẽ gradũ alicui⁹ signi ꝛ fuerit aliqs planeta ul' radij alicui⁹ planete post ipsũ gradũ in eodẽ signo uel in eadẽ domo in figura ꝛ volueris scire qñ pueniet pfectio ad ipsũ planetã uel radios ei⁹. vide quot grad⁹ ꝛ minuta sint inter gradũ ad quẽ puenit ann⁹ ꝛ ipsum planetã uel radios ei⁹ ꝛ multiplica illos p. 12. ꝛ sextã vni⁹. hoc ẽ dicẽ. dabis cuilibet

locus radicis

gradui. 12. dies ꝛ sextā ptē vni⁹ ꝛ pueniēt tibi dies q sūt a principio illius anni vsq̃ ad tēpus in q̄ pfectio pueniet ad planetā uel ei⁹ radios. Ratio autē quare cuilibet gradui dant̄. 12. dies ꝛ. 6ª vni⁹ est: q꞉ hoc mō in fine anni cōplet̄ vnū signū. Si eni multiplicaueris. 30. grad⁹ p. 12. ꝛ sextam vni⁹ pueniēt. 365. dies q sūt dies vni⁹ anni. Dicit Ptoleme⁹ in ppositiōe 236. q̄rte ptis q̄driptiti sui. ꝛ sciem⁹ dispositionē facti annoꝛū accipiēdo numerū annoꝛū natiuitatis ꝛ pijciem⁹ eos a quolibet locoꝛū hylegioꝝ fm ordinationē signoꝛū vnicuiq̃ signo annū vnū ꝛ accipiem⁹ disposito rem a signo in quo applicat numer⁹ graduū. Idē haly in cōmento dicit ꝙ in hoc dicto vult narrare Ptoleme⁹ ꝙ q̄ōlibet signū disponit in āno vno ꝛ sic ibit signi reuolutio in quo est significatoꝛ qbuslibet. 12. annis vna vice vsq̃ ad finē vite: ꝛ hoc sciūt omnes astrologi.

PRofectio autem ex ānis mūdi

Hic docet op⁹ pfectionis in ānis mūdi. Snia littere ē talis. Cū volueris scire applicationē ānoꝛū alicui⁹ secte vide quot transierint āni solares cōpleti a pricipio illi⁹ anni in quo fuit magna ꝯiūctio q̄ significauit illā sectā ꝛ diuide illū numerū ānoꝛū p. 12. ꝛ numerū q remanserit infra. 12. pijce ab ascēdēte illi⁹ āni in q̄ fuit ꝯiūctio ꝛ vbi applicuerit numer⁹ ibi ē signū pfectiōis. Auctoꝛ ponit exᵐ in lrā de secta sarracenoꝝ. i. machometi ꝛ dicit ꝙ int̄ ānū ꝯiūctiōis q̄ significauit legē illā ꝛ ānū apparitiōis machometi. s. in q̄ incepit p̄dicare fuerūt. 61. āni. Alia lrā hꝫ. 52. anni. Ego credo ꝙ debēt esse. 52. āni ꝛ. 57. dies. alioqn nō cōcoꝛdabit cū illo qō dicit postea. ꝛ ascendēs āni in q̄ fuit illa ꝯiūctio fuit signū geminoꝝ ꝛ puenit ille ann⁹ in q̄ incepit p̄dicare ad signū v̄ginis. s. ad signū illi⁹ planete qui fuit dn̄s signi ascendentis anni ꝯiūctionis. Si eni subtrahant̄ a. 51. 12. quotiēs poterit remanēt. 3. det̄ q̄ signo geminoꝛū primus. 2⁹ cancro. 3⁹ leoni ꝛ sic ann⁹ incōpletus q fuit posit⁹ in numero puenit ad signū virginis. Nō est nobis magna cura quot anni fuerūt ab anno illi⁹ ꝯiūctiōis vsq̃ ad primū annū arabū. Sufficiat eni nobis scire ꝙ ann⁹ ille in q̄ inceperāt anni arabū puenit ad virginē: q꞉ anni arabū sunt nobis noti ex tabulis extractionis earū ꝛ poterimus incipere a virgine fm ꝙ dicit auctoꝛ in littera. Et q꞉ tempoꝛe auctoꝛis ipsi opabant̄ in ptibus suis p annos psarū: iō applicat dictū suū ad annos psarū ꝛ dicit cū volueris hr̄e noticiā hui⁹ rei. i. scire ad qō signū applicat ann⁹ ex anno ꝯiūctiōis q̄ significauit sectā sarracenoꝛū vide quot āni psarū transierūt ꝛ verte illos in dies p tabulā extractiōis earū deseruientē annis psaꝝ aut ꝙ multi-

de secta sarrenoꝝ

12. misōs xi. ū.

plicent anni p. 365. tot eni dies continet annus pficus q anni pfici nō hñt qrtā diei et nūero dierū q pueniet tibi adde. 3624. dies. tot eni dies fuerūt a principio annorum arabū vsqz ad principiū annorum persarū. et qd collectū fuerit diuide per. 365. et qrtā vni et pueniēt anni solares: si qd residuū fuerit erūt dies anni ipfecti. Et potes etiā numerū dierū reducere ad ānos solares p tabulas extractiōis earū deseruientē annis solaribus.

¶ Tota intentio auctoris stat in hoc q sciamus quot āni solares pfecti trāsierūt ab initio annorum arabū vsqz ad tēpus ↄsiderationis et damus cuilibet anno vnū signū sm modū prius dictū et incipiemus a virgine. et ego ponā exemplū applicādo ad cōputatiōes nostras sm annos dñi nostri ihu xpi. Cū volueris scire ad qd signū applicat annus ↄiunctiōis q significauit legē sarracenorū subtrahe ab annis xpi. 621. ānos et. 6. menses et. 14. dies. tot eni anni fuerūt a principio annorum xpi vsqz ad principiū annorum arabū et numerū annorum pfectorum q remanserit diuide p. 12. et illud qd remanet pijce a virgine dando cuilibet āno signū vnū sm modū prius dictū et remanet annus impfectus sequēs annos pfectos quos diuisisti manet in vgine. Verbi grā: anni xpi sūt mō. 1330. cōpleti et. 22. dies ab illis subtrahā. 621. ānos. 6. menses. 14. dies remanēt. 708. anni solares pfecti. 6. menses et. 8. dies. Illi sūt anni q transierūt a principio annorū arabū vsqz mō. quos annos pfectos diuidā p. 12. et totus numerus surgit ita q nō remanet aliqs annus pfectus. Dico ergo q pfectio anni cōiunctiōis magne q significauit sectā sarracenorū mō est in virgine sm sniam auctoris. ¶ Sicut exemplificatū est de secta sarracenorum ita pōt fieri in alijs sectis si debeāt dici secte si sciat cōiūctio significans illā sectā et a scēdēs anni ↄiunctiōis. ¶ Sz de hac materia nō expedit multū loq. est eni res q nō cōcordat cū fide nra: sz si qs delectat in his et voluerit reducere mutationes q fiūt i legibus ad motus supiorum corporū legat libros de magnis ↄiunctionibus et ibi ïueniet. Deinde dicit si volueris pfectionē a signo cōiunctionis q significauit pdictā sectā pijce annos pdictos a scorpione q ↄiūctio illa sm eū fuit in scorpione. ¶ Si vero volueris pfectionē ab ascēdente regni vide quot āni solares transierūt a principio illius regni. Ipse exemplificat de vno regno sz nescio de quo regno loquit et non curo q sine exemplo suo pōt intelligi littera. ¶ Sicut autē dicit de ascendente regni ita debet intelligi de ascendente fundationis alicuius ciuitatis uel castri uel etiā cuiuscūqz edificij ita q accipiant anni solares pfecti qui transierūt a principio fundationis illius et pijciant ab ascendente principij fundationis sm modum ante dictū. ¶ Deinde dicit si volueris profectionem ab ascendente mutationis coniunctionis Jouis et saturni de triplicitate aquatica ad triplicitatem igneam subtrahe ab annis psarū

ex[3].

nō.

libri ↄiunctionibus

176.annos psicos ꝛ cõuerte illos qui remanēt in annos solares ꝛ ꝓijce a leone. vult dicere ꝙ cõiunctio Jouis ꝛ saturni in principio annorum persarū fuit in triplicitate equatica ꝛ post principiū annoꝝ persarū per quos ipsi cõputabant p.176. annos mutauit se cõiunctio ad triplicitatem igneā: iō iubet subtrahere ab annis persarū.176.annos ꝛ remanēt anni qui transierūt ab anno mutationis cõiunctionis ad triplicitatem igneā: ꝛ iubet eos annos qui remanēt vertere in annos solares qꝛ psici nō habent bisextū ꝛ anni solares habent: ꝑfectio autē fit ſm annos solares: ꝛ iubet ꝓijcere a leone qꝛ ſm ipsū leo fuit ascendens in anno mutationis cõiunctionis ad triplicitatē igneā. ex quo videt̄ ꝙ auctor iste fuit ꝛ cõposuit hunc librū in tempore quo cõiunctio fuit i triplicitate ignea ¶ nūc autē hec cõiunctio est in triplicitate aerea ideo ponā exemplum de triplicitate in qua nos sumus. Cū volueris scire ꝑfectionē ab anno mutationis cõiunctionis Jouis ꝛ saturni ad triplicitatē aereā subtrahe ab annis xp̄i.1324.annos ꝛ.71.dies ꝛ.20.horas. tantū enī tempus transiuit a principio annorū xp̄i vsqꝫ ad principiū annorū mutationis cõiunctionis ad triplicitatē in qua nos sumus: ꝛ residuū ꝓijce a.13°.gradu tauri. ille enī fuit ascendens anni supradicti ꝛ vbi ꝑduxerit te numerus ibi erit ꝑfectio anni. Uerbi gratia: anni xp̄i sunt numero.1330.completi ꝛ 22.dies. ab illis subtraham.1324.annos ꝛ.71.dies.ꝛ remanent.5.ānni ꝑfecti ꝛ.316.dies anni imꝑfecti: dabo primū annū tauro incipiendo a 13.gradu eius.secundū signo geminorū incipiendo a.13.gradu ei⁹.tertium cancro.quartū leoni incipiendo a.13.gradu eius. quintū virgini incipiendo a.13.gradu eius.venit ergo ꝑfectio.6.anni mundum ꝑfecti ad librā ad.13.gradū. Et si volueris gradū in quo est ꝑfectio diei vltimi ex diebus qui transierūt de anno imꝑfecto multiplica numerū dierum anni ꝑfecti p.30.ꝛ ꝓductum diuide p.365.ꝛ numerus quotiens erit gradus. Si autē aliquid remanserit post diuisionē multiplica illud p.60.ꝛ diuide ꝑ idem quod prius ꝛ numerus quotiens erit minuta. Uerbi grā in ꝓposito exemplo remanserūt de anno imꝑfecto.316.dies quos multiplicabo per.30.ꝛ ꝓueniēt.9480.quē numerū diuidam per.365.ꝛ exibunt.25.gradus ꝛ remanēt post diuisionē.355.que multiplicabo p.60 ꝛ ꝓuenient.21300.ꝛ diuidā per.365.ꝛ exibunt.58.minuta.addam ergo super.13.gradū libre.25.gradus ꝛ.58.minuta.ꝛ ꝓueniet numerus vsqꝫ ad.8.gradus ꝛ.58.minuta scorpionis.ibi ergo nūc est ꝑfectio ab ascendente anni mutationis cõiunctionis ad triplicitatē aeream.

Nūs Quotiens

direct[i]o q[ui]d sit.

T ex hoc directio. In hoc capitulo auctor docet dirigere significatorē quēlibet ad quēlibet locū circuli. Intelligendū ē primo q[uod] directio siue dirigere significatorē ad quēlibet locū circuli nihil aliud ē q[uam] inuenire grad[us] equinoctialis q[ui] reuoluūt[ur] a loco significatoris vsq[ue] ad locum ad quē debet dirigi. Si locus significatoris fuerit in medio celi uel i angulo terre tūc dirigere est inuenire grad[us] equinoctialis q[ui] reuoluunt[ur] a loco significatoris vsq[ue] ad locū quē debet dirigi in horizonte recto. Si autē fuerit in ascendēte uel in occidente tūc est inuenire illos gradus in horizonte obliquo. Si autem nō fuerit in aliquo horū locorū tūc accipiunt[ur] ascensiones mixtim.s. miscendo ascensiones circuli directi cū ascensionib[us] regionis: p[ro]portionabiliter tñ s[ecundu]m distātiā loci significatoris ab angulis: [et] gradus directiōis qñq[ue] significāt ānos qñq[ue] dies qñq[ue] alia t[em]p[or]a. In natiuitatib[us] q[ui]libet gradus significat annū. In reuolutionib[us] annorū mūdi [et] natiuitatū quilibet gradus significat diē. Et quidā volūt q[uod] i reuolutionib[us] annor[um].59.minuta [et].8.2[a].s. motus solis in vno die significant vnū diē. In cōiunctionib[us] solis [et] lune [et] in oppositiōib[us] s[ecundu]m quosdam q[ui]libet.13.grad[us].10.minuta.s. quantū luna mouet[ur] in die p[er] mediū cursū significāt diē. Nū[n]c ergo volueris significatorē aliquē dirigere ad quēcūq[ue] locū circuli si significator ille fuerit in gradu medij celi uel in angulo terre subtrahe ascensiōes circuli directi gradus significatoris ab ascēsionib[us] circuli directi loci ad quē vis dirigere [et] remanēt grad[us] directionis. Si v[er]o significator fuerit in ascendēte aut occidēte subtrahe ascensiones circuli obliqui grad[us] significatoris ab ascensionib[us] circuli obliq[ui] ad quē vis eū dirigere [et] remanēt grad[us] directiōis. Exemplū qñ est i medio celi. Pono q[uod] luna sit i medio celi in.5[o].gradu aquarij.[et] pono q[uod] radij oppositi saturni sint in sexto gradu pisciū. Ponam q[uod] velim dirigere lunā ad radios oppositos saturni. Quesiui igit[ur] ascensiōes gradus lune in circulo directo [et] inueni.37.grad[us].23.minuta. quesiui etiā ascensiones sexti grad[us] pisciū vbi sūt radij oppositi saturni in eodē circulo directo [et] i[n]ueni.67.gradus.98.minuta. Deinde subtraxi ascensiōes lune ab ascensiōib[us] radiorū saturni [et] remanserūt.30.grad[us].25.minuta.illi eēnt grad[us] directionis in hoc casu. Exemplū qñ est in ascendēte. Pono q[uod] luna sit in eodē.5.gradu aquarij [et] radij saturni in.6[o] pisciū quesiui ascensiones grad[us] lune in circulo obliquo in regiōe cui[us] latitudo est.48.gradiū [et] i[n]ueni.330.grad[us].22. minuta. Quesiui etiā ascensiōes sexti grad[us] pisciū [et] i[n]ueni.348.grad[us].31.minuta.subtraxi ascensiōes lune ab ascensionib[us] grad[us] radior[um] saturni [et] remanserūt.18.grad[us].9.minuta.illi eēnt

grad⁹ directiōis in hoc casu. hoc eodē mō dirigit̄ grad⁹ ascendēs ad quē
libet locū circuli. ¶ Si vo significatoꝛ dirigēdus fuerit extra hec loca tūc
si fuerit inter mediū celi ꝛ ascendens vide distantiā ei⁹ a medio celi sub
trahēdo ascensiōes grad⁹ medij circuli in circulo directo ab ascensioni
bus grad⁹ significatoris quā distantiā serua. Deinde scias medietatem
arcus diurni grad⁹ significatoꝛis ꝑ modū dictū in capl'o de radiationi-
bus ꝛ serua eā. Deinde subtrahe ascensiōes circuli directi grad⁹ signifi-
catoꝛis ab ascēsionib⁹ circuli directi loci ad quē vis eū dirigere ꝛ qᵭ re-
manserit erit significatoꝛ circuli directi serua eū. Deinde subtrahe ascē-
siones grad⁹ significatoꝛis in circulo obliq̄ ab ascensionib⁹ loci ad quē
vis eū dirigere in eodē circulo obliq̄ ꝛ qᵭ remanserit est significatoꝛ re-
gionis. Deinde subtrahe significatoꝛē minoꝛē de maioꝛi ꝛ differentiaꝫ
multiplica ꝑ distantiā ab angulo medij celi ꝛ ꝓductū diuide ꝑ medieta
tem arcus diurni ꝛ ꝓueniet ꝑs ꝓpoꝛtionalis quā adde sup significatoꝛē
circuli directi si fuerit minoꝛ significatoꝛe regiōis: uel subtrahe si fuerit
maioꝛ ꝛ qᵭ ꝓuenerit erit grad⁹ directiōis. ¶ Si aūt velles dirigere ꝯ suc-
cessionē signoꝝ sic̄ dirigūt̄ ꝑtes ꝛ planete retrogradi. s. ꝓcedēdo ab ascē
dēte vers⁹ mediū celi tūc debes accipe distātiā significatoꝛis ab ascēdēte
ꝑ ascensiōes regiōis ꝛ debes addere ꝑtē ꝓpoꝛtionalē drie duoꝝ signifi-
catoꝛū sup significatoꝛē regiōis si ille erit minoꝛ significatoꝛe circuli di
recti aut subtrahē ab eo si eēt maioꝛ. ī alio nō differt op⁹. ¶ Si aūt signifi
catoꝛ dirigēd⁹ fuerit int̄ ascēdēs ꝛ angulū t̄re: vide distātiā grad⁹ signifi-
catoꝛ͡ꝫ ab ascēdēte subtrahēdo ascēsiōes grad⁹ ascēdētis regiōis ab ascē
sionib⁹ grad⁹ significatoꝛ͡ꝫ regiōis ꝛ serua distātiā. Deiñ scias medieta-
tē arc⁹ nocturni grad⁹ significatoꝛis ꝑ modū dictū ī ope radiationū quā
etiā serua. Deiñ subtrahe ascensiōes grad⁹ significatoꝛis ī circulo obliq̄
ab ascensiōib⁹ loci ad quē vis eū dirigē ī eodē circulo obliq̄ ꝛ qᵭ remā-
serit ē significatoꝛ regiōis quē serua. Deiñ subtrahe ascensiōes grad⁹ si-
gnificatoꝛis circuli directi ab ascensiōib⁹ circuli directi loci ad quē vis
eū dirigē ꝛ qᵭ remanserit erit significatoꝛ circuli directi. Deinde subtra
he minoꝛē de maioꝛi ꝛ remanebit differentia duoꝛū significatoꝛū: quā
multiplica ꝑ distātiā grad⁹ significatoꝛis ab ascendēte ꝛ ꝓductū diuide
ꝑ medietatē arc⁹ nocturni grad⁹ significatoꝛis ꝛ ꝓueniet ꝑs ꝓpoꝛtiona-
lis quā adde significatoꝛi regionis si fuerit minoꝛ significatoꝛe circuli
directi. uel subtrahe a significatoꝛe regionis si fuerit maioꝛ significa-
toꝛe circuli directi ꝛ quod post additionem uel subtractionem ꝓroue-
nerit sunt gradus directionis. ¶ Si vero volueris dirigere contra succes-
sionem signoꝛum. s. ꝓcedendo ab angulo terre versus ascendens: tunc
debes accipere distantiā significatoꝛis ab angulo terre per ascensiōes

circuli directi ꝛ multiplicare illā ꝑ differentiā duorū significatorū ꝛ diuidere per medietatē arcus diurni ut prius dictū est: ꝛ partē ꝓportionalem debes addere ad significatatorē circuli directi si fuerit minor significatore regionis. Uel subtrahere si fuerit maior: in alio nō differt opus

Si autē significator dirigendꝰ fuerit inť angulū terre ꝛ gradū occidētis operari debes cū gradu opposito significatoris ꝛ cum gradu opposito loci ad quē vis eum dirigere ꝛ per distantiā gradus oppositi significatoris a medio celi ꝛ per medietatē arcꝰ diurnū gradꝰ oppositi significatoris gradus eni oppositꝰ significatoris tm̄ distat a linea meridiana quantū gradus significatoris ab angulo terre: ꝛ medietas arcus diurni gradus oppositi est tanta quanta est medietas arcus nocturni significatoris. ꝛ est tunc idem opus qđ fuit inter mediū celi ꝛ ascendens. Si vo significator dirigēdus fuerit inter angulū occidentis ꝛ mediū celi debes operari similiter per gradū oppositū significatoris ꝛ per distantiā eiusdem ab ascendēte ꝛ per medietatē arcus nocturni eiusdē gradus oppositi ꝛ per gradū oppositū loci significatoris ad quē dirigendus est: ꝛ est eꝰdē operatio sicut fit inter ascēdēs ꝛ angulū terre. Si vo cōtingat ꝙ significator dirigendꝰ sit in vna quadra ꝛ locus ad quē debet dirigi sit in alia quadra. Uerbi gratia: significator sit inter mediū celi ꝛ ascendens ꝛ locus ad quē debet dirigi sit inter ascendens ꝛ angulū terre tūc debes dirigere vsq ad angulū ꝛ pastea dirigere angulū vsq ad locū ad quem debet dirigi ꝛ iūgere has directiones insimul. Diriges autē significatorem prius dictū ita ꝙ accipias distantiā significatoris ab angulo qui ē retro ipsum in ordine signorū sicut si fuerit inter angulum medij celi ꝛ ascendens accipies distantiā eius ab angulo medij celi. Et si fuerit inť ascendens ꝛ angulū terre accipies distantiā eius ab ascendēte: accipies etiā medietatē arcus diurni uel nocturni gradus significatoris uľ eius oppositi per modū prius dictū: ꝛ angulū ad quē vis dirigere accipies ꝓ loco ad quē debet dirigi ꝛ teneto ordinem prius dictū. Illa directione facta diriges angulū ꝑ modū prius dictū qn̄ significator fuerit i aliquo angulorū vsq ad locū ad quem debet dirigi significator: ꝛ addes vnaꝫ directionē cū alia ꝛ ꝓuenient gradus directionis. Auctor i littera dicit ꝙ debet accipi distantia significatoris ab angulo ꝛ illa debet diuidi ꝑ partes horarū gradus significatoris ꝛ ꝓuenient hore distantie significatoris ab angulo ꝛ dicit ꝙ debet accipi sexta pars differentie duoruꝫ significatorū quā sextā partē iubet multiplicare per horas distantie significatoris a meridie: ꝛ ꝓueniēs iubet addere ad significatorē circuli directi uel subtrahere per modū dictū. Sꝫ modus quē posui est leuior

88

τ planioꝛ. In modo enī auctoꝛis opoꝛtet accipere diſtantiā ab angulo
ꝑ eundē modū quem ego poſui. τ vltra hoc opoꝛtet querē ꝑtes hoꝛarū
grad⁹ſignificatoꝛis: τ poſtea diuidē diſtantiā ab angulo ꝑ ꝑtes hoꝛaꝝ
grad⁹ſignificatoꝛis τ qđ ꝓuenerit tenere. Opoꝛtet etiā ſm modum ſuū
querē ſignificatoꝛē circuli directi τ ſignificatoꝛē regionis ꝑ eūdem mo
dū quē poſui. τ etiā differentiā duoꝛū ſignificatoꝛū: τ vltra hoc opoꝛtet
illā differentiā diuidē ꝑ ſex ad hoc ꝙ habeat̄ 6ª ꝑs ei⁹. Cū in multitudīe
opationū faciliter cadat erroꝛ videt̄ mihi mod⁹ quē poſui certioꝛ. Exem
plū qñ ſignificatoꝛ eſt inter mediū celi τ aſcendēs τ locus ad quē debet
dirigi in eadē quadra. ſ. inter mediū celi τ aſcendens. Pono ꝙ luna ſit
hylech τ ſit in. 5° gradu aquarij τ pono ꝙ radij oppoſiti ſaturni τ idem
eſſet de coꝛꝑe: ſint in ſexto gradu piſciū. Et pono ꝙ angul⁹ medij celi ſit
20. grad⁹ capꝛicoꝛni. Ad dirigendū lunā ad radios ſaturni queſiui ꝑmo
aſcenſiōes grad⁹ medij celi in circulo directo τ īueni. 21. grad⁹ τ. 39. mi-
nuta. ſubtraxi aſcenſiōes grad⁹ medij celi ab aſcenſionib⁹ grad⁹ lune τ
remāſit diſtātia lune a medio celi. 15. ĝd⁹. 44. minuta. Deinde q̄ſiui aſcē
ſiones grad⁹ lune in circulo obliquo τ īueni. 330. grad⁹. 22. minuta. q̄ſi-
ui etiā aſcenſiōes grad⁹ oppoſiti loci lune. 104. grad⁹ τ. 30. minuta a q-
bus ſubtraxi aſcenſiōes grad⁹ lune ſ; qꝛ nō potui ſubtrahere eo ꝙ aſcen
ſiones grad⁹ lune erāt maioꝛes aſcenſionib⁹ grad⁹ oppoſiti addidi aſcē
ſionib⁹ grad⁹ oppoſiti lune. 360. grad⁹ τ ꝓuenerūt. 464. grad⁹. 30. minu-
ta. deinde ſubtraxi τ remanſerūt. 134. grad⁹. 8. minuta. τ hoc fuit tot⁹ ar
cus diurn⁹ grad⁹ lune quē mediaui τ fuit medietas. 67. gradus. τ. 4. mi-
nuta. Seruaui itaqꝫ diſtantiā lune a medio celi τ medietatē arcus diur
ni lune. Deinde ſubtraxi aſcenſiōes grad⁹ lune in circulo directo q̄ fue-
rint. 37. grad⁹. 23. minuta. ab aſcenſionib⁹ grad⁹ radioꝝ ſaturni in eodē
circulo que fuerūt. 57. grad⁹. 48. minuta. τ remanſerūt. 30. grad⁹. 25. mi-
nuta. τ hoc fuit ſignificatoꝛ circuli directi ſeruaui itaqꝫ eū. Deinde ſub-
traxi aſcenſiōes grad⁹ lune in circulo obliquo q fuerūt. 330. gradus. 22.
minuta. ab aſcenſionib⁹ radioꝝ ſaturni in eodē circulo obliquo q fue-
runt. 348. grad⁹. 31. minuta. τ remanſit ſignificatoꝛ regionis q fuit. 18.
grad⁹. 9. minuta. Deinde ſubtraxi ſignificatoꝛē regionis a ſignificatoꝛe
circuli directi τ remanſit differētia duoꝝ ſignificatoꝛū q̄ fuit. 12. grad⁹.
16. minuta. Deinde multiplicaui iſtā differentiā ꝑ diſtantiā lune a me-
dio celi τ diuiſi ꝑ medietatē arcus diurni grad⁹ lune τ ꝓuenit pars ꝓpoꝛ
tionalis q̄ fuit. 2. grad⁹. 52. minuta. 39. 2ª quā partē ꝓpoꝛtionalē etiam
ſubtraxi a ſignificatoꝛe circuli directi qꝛ fuit maioꝛ ſignificatoꝛe regio-
nis τ remanſerūt grad⁹ directionis q fuerūt. 27. grad⁹. 32. minuta. 21. 2ª

mm

accepi p quolibet gradu vnũ annuз ꝛ p quibuslibet minutis. 5. residuis vnũ mensem ꝛ p quolibet minuto. 6. dies. ꝛ p quolibet secũdo. 6. minuta dierũ: cũ completũ fuerit hoc tempus a tempoꝛe natiuitatis cuiꝰ figura fuerit hoc modo disposita moriet̃ natus. Quõ vo significatoꝛ est inter ascendens ꝛ angulũ terre operaberis cum distantia ab ascendente ꝛ cũ medietate arcus nocturni ꝛ nõ differt in alio. Cũ volueris dirigere contra successionẽ signoꝛũ si significatoꝛ fuerit inter mediuз celi ꝛ ascendẽs operaberis cũ distantia ab ascendente ꝛ cum medietate arcus diurni. Si significatoꝛ fuerit inter angulũ terre ꝛ gradũ occidentis operaberis cũ opposito gradus significatoꝛis ꝛ gradu opposito loci ad quẽ vis dirigere. ꝛ tũc est opus tuũ inter medium celi ꝛ ascendens. Et si significatoꝛ fuerit inter gradum occidentis ꝛ medium celi opaberis similiter cũ gradibus oppositis. ꝛ tunc est opus tuũ inter ascendens ꝛ angulũ terre. ¶ Nota tñ ꝙ ẜm modum dictum dirigunt̃ significatoꝛes quando non habent latitudinẽ. Quando autẽ significatoꝛes habent latitudinem difficilioꝛ est modus. ꝛ ꝑpter hoc factũ fuit instrumentũ ad dirigendũ planetas habentes latitudinem ꝛ illud instrumentũ vocatur directoꝛium. directoꝛiũ Uidebat̃ cõpositoꝛi seu inuentoꝛi illius instrumenti ꝙ significatoꝛ habens latitudinem nõ posset dirigi per tabulas ascensionum uel nõ sine magna difficultate. Ego autem dico ꝙ instrumentũ suum non est sufficiens nisi sit maxime quantitatis ita ꝙ possit recipere minuta tale autẽ vix potest fieri. In directionibus eni ut plurimũ accipitur pꝛo quolibet gradu vnus annus. modo si in directionibus instrumentũ non sit diuisum nisi ꝑ gradus vix inuenieт̃ in eo certitudo vsqꝫ ad annũ. ꝛ hoc si instrumentũ sit bene factum ita ꝙ nõ sit erroꝛ in diuidendo. hoc autẽ non sufficit. Et ego dico tibi ꝙ significatoꝛ habens latitudinem potest dirigi ad locum habentẽ latitudinem per tabulas ascensionũ ꝛ non vidi modum expositum in aliquo libꝛo. Modus autẽ est iste cum volueris dirigere significatoꝛem habentẽ latitudinem ab eclyptica ad coꝛpus alicuius planete etiam habentis latitudinẽ uel ad radios alicuius habentis latitudinem: quere pꝛimo gradum cũ quo significatoꝛ mediat celuз ẜm doctrinã canonũ ꝑmi mobilis. Deinde quere gradũ cũ quo mediat celũ locus ad quẽ vis dirigere ẜm eandẽ doctrinã. ꝛ accipies gradũ cuз quo significatoꝛ mediat celũ p loco significatoꝛis. ꝛ ꝑ hunc scies distantiã significatoꝛis a medio celi uel ab ascendẽte ꝑ modũ pꝛius dictũ nec plus nec minꝰ. ꝛ accipies locũ cũ quo mediat celũ locꝰ ad quẽ debet dirigi p loco ad quẽ debet dirigi. ꝛ cũ istis duobꝰ queres significatoꝛẽ circuli directi ꝑ modũ pꝛius dictũ. Deinde quere gradũ cũ quo oꝛit̃ significatoꝛ in regiõe tua ẜm doctrinã canonũ pꝛimi mobilis. quere etiã gra-

dū cū quo oriť locus ad quē debet dirigi ſm eoſdē canones. Deinde cū gradu cū quo oriť ſignificator queres medietatē arc⁹ diurni uel nocturni p modū prius dictū. ꝛ queres ſignificatorē regionis cū iſtis duobus gradib⁹. ſ. cū gradu cū quo oriť ſignificator ꝛ cū gradu cū quo oriť loc⁹ ad quē debet dirigi: ĩ alio nō differt opus. Dico tibi etiā ꝛ breuiter oportet querē gradū in quo ſignificator mediat celū ꝛ gradū cū quo mediat celū locus ad quē debet dirigi. cū primis duob⁹ oportet querē ſignificatorē circuli directi. cū alijs duob⁹ oportet querē ſignificatorez regionis Cū gradu cū quo ſignificator mediat celū oportet querē diſtantiā a medio celi ſi fuerit inter mediū celi ꝛ aſcendēs. cū gradu cū quo oriť ſignificator oportet querē medietatē arc⁹ diurni uel nocturni. ¶ Si aūt ſignificator fuerit inť aſcendēs ꝛ angulū terre oportet querē diſtantiā ſignificatoris ab aſcendente cū gradu cū quo oriť ſignificator ꝛ cū eodē medietatē arc⁹ nocturni. in oībus alijs eſt idē opus cū ope prius dicto. Eſt etiā vn⁹ ali⁹ caſus q pōt cōtingere in directionib⁹ qñ ſignificator ꝛ locus ad quē debēt dirigi hñt latitudinē aut vn⁹ eorū hꝫ latitudinē. Pōt enim ɔtingere ꝙ ſignificator dirigend⁹ ꝛ locus ad quē debet dirigi ſimul veniāt ad lineā meridianā ita ꝙ ambo mediāt celū cū eodē gradu licꝫ nō ſint in eodē gradu in eclyptica. Si aliqs iſtoꝝ caſuū eueniat tūc opaberis eodē mō quo dicā. Si ſignificator ꝛ loc⁹ ad quē debet dirigi veniant cū eodē gradu ad mediū celi: qꝛ nō ſūt alique aſcenſiōes in circulo directo inter eos pones ꝑ ſignificatore circuli directi. o. Poſtea q̄res ſignificatorē regionis accipiēdo aſcenſiōes in circulo obliq̄ a loco cū q̄ oriť ſignificator vſqꝫ ad locū cū q̄ oriť locus ad quē debet dirigi. ꝛ totū illud. ſ. ſignificatorē regiōis multiplicabis ꝑ diſtātiaꝫ ſignificatoris ab angulo ꝛ ꝑductū diuides ꝑ medietatē arc⁹ diurni uel nocturni: ꝛ ꝑueniet ps ꝓportionalis quā tenebis ꝓ gradib⁹ directiōis. Si aūt ſignificator dirigēdus ꝛ loc⁹ ad quē debet dirigi oriant cū vno ꝛ eodē gradu pones ꝓ ſignificatore regionis. o. ꝛ ſignificatorē circuli directi multiplica ꝑ diſtantiā ſignificatoris ab angulo. ꝛ diuide ꝑ medietatē arcus diurni uel nocturni: ꝛ ꝑueniet ps ꝓportionalis quā tenebis ꝓ gradib⁹ directiōis. Ponere de omnib⁹ exempla eſſet nimis longū: ſꝫ intendo dño concedente in fine iſtius expoſitionis ponere equationē vni⁹ natiuitatis in qua patebit mod⁹ inueſtigādi aſcendentē eligēdi hylech ꝛ alcochoden. ꝛ ponam ibi aliquas ꝓiectiones radioꝝ ꝛ aliquas directiōes. ſufficiant hec de opere directionū. Dicit auctor in littera cognitis annis directiōis ſi volueris ſcire locū iſti⁹ directiōis in zodiaco adde ānos directiōis ſup aſcenſiōes circuli directi grad⁹ ſignificatoris ſi ſignificator fuerit in medio celi uel in angulo ťre ꝛ reduces ad grad⁹ eq̄les in circulo directo ꝛ vbi ꝑduxerit

te numerus in circulo signorũ ibi est locus directionis. ⁊ dicit̃ locus diuisionis ⁊ dominus termini illius loci dicitur diuisor. Si significator fuerit in ascendente adde annos directionis sup ascensiones regionis gradus significatoris: ⁊ reduc ad gradus equales in circulo obliquo. ⁊ vbi pduxerit te numerus in circulo signorũ ibi est locus diuisiõis: ⁊ dominus termini illius loci est diuisor. Et istud est idem opus cum opere de piectionibus radiorũ. ⁊ quando feceris directionem ⁊ feceris istud opus inuenies in fine eũdem locum ad quem direxisti nisi significator haberet latitudinem.

Et ex hoc algebutar in natiuitatibus.

In hoc capitulo auctor docet dirigẽ gradum ascendentẽ i natiuitatibus. Sententia littere est talis. Cõsidera in cuius planete termino sit gradus ascendens ⁊ considera finem illius termini. Deinde quere ascensiones gradus ascendentis in circulo obliquo p tabulam tue regionis ⁊ serua eas. quere etiã ascensiones finis illius termini p eãdem tabulam a quibus subtrahe ascensiones gradus ascendentis ⁊ gradus qui remanserint sunt gradus directionis. accipe p quolibꝫ gradu annũ vnum. ⁊ p quibuslibet quinqꝫ minutis vnuꝫ mensem ⁊ pro quolibet minuto. 6. dies. ⁊ p quolibet secũdo duas horas ⁊. 24 minuta hore. ⁊ planeta qui est dominus termini est dispositor annorũ siue diuisor. Postea considera finem termini imediate sequentis: ⁊ subtrahe ascensiones finis termini pcedentis ab ascensiõibus finis termini illi⁹: ⁊ remanebũt gradus directiõis accipe sicut prius p quolibet gradu annum vnũ ⁊c̃. ⁊ dominus illius termini est dispositor siue diuisor: ⁊ isto modo facies ad finem cuiuslibet signi ꝑm ordinem signorũ vsqꝫ ad finẽ vite. ⁊ si fuerit in aliquo termino aliquis planeta uel radij alicuius planete ille planeta erit particeps in diuisione. Exemplum in hoc pono ꝙ ascendens alicuius natiuitatis fuit quartus gradus virginis complet⁹ ad dirigendũ gradum istum. cõsidera primo in cuius planete termino est iste gradus. ⁊ patet primo ꝙ in termino mercurij ⁊ durat terminus vsqꝫ ad finem. 7. gradus virginis. quesiui ascensiones gradus ascendẽtis in horizonte obliquo in regione cuius latitudo est. 48. gradus ⁊ inueni. 144. gradus. 27. minuta. quesiui etiã ascensiones finis termini. s. finis. 7. gradus virginis: ⁊ iueni. 148. gradus. 33. minuta. subtraxi ascensiones gradus ascendentis ab ascensionib⁹ finis termini ⁊ remanserũt 4. gradus. 6. minuta. dedi cuilibet gradui annuꝫ ⁊ qbuslibet. 5. minutis

vnū mensem ꝛ cuilibet minuto.6.dies. ꝛ fuerūt quattuoꝛ anni.1.mensis.26.dies. ꝛ mercurius dominus termini fuit dispositoꝛ istoꝛū annoꝛū. Deinde consideraui terminū imediate sequentē qui est veneris ꝛ durat vsqꝫ ad finez.17.gradus virginis. quesiui ascensiones finis termini illius.s.veneris ꝛ inueni.162.gradus.15.minuta.a quibꝰ subtraxi ascēsiones finis termini pꝛecedentis mercurij ꝛ remanserūt.13.gradus.44.minuta qui fecerūt.13.annos.8.menses.12.dies. ꝛ venus disposuit hos annos.in fine istius termini fuit etas nati.17.anni.9.menses.18.dies. Deinde sequitur terminus Jouis qui durat vsqꝫ ad.21. gradū virginis completū. quesiui ascensiones eius ꝛ inueni.167.gradus.93.minuta.a quibus subtraxi ascensiones finis termini pꝛecedentis: ꝛ remanserunt quinqꝫ gradus.28. minuta que fecerunt quinqꝫ annos. quinqꝫ menses.18.dies. ꝛ Jupiter fuit dispositoꝛ istoꝛum annoꝛū. Factaqꝫ est etas nati in fine istoꝛum annoꝛū.23.anni:tres menses.sex dies. Deinde sequitur terminus martis ꝛ faciendum est ut pꝛius. ꝛ fm istum oꝛdinem est directio continuanda vsqꝫ ad finem vite: ꝛ quotiens directio peruenit ad coꝛpus uel radios infoꝛtune veniet nato infirmitas uel impedimentuz in coꝛpoꝛe suo fm naturaz illius infoꝛtune nisi foꝛtune aspexerint ipsū locum tunc enim minuent malū.

ET ex hoc duodenaria planetarū et domoꝛū. *In hoc capitulo auctoꝛ docet inuenire dominuz duodenarie.* Intelligendū est ad euidentiam istius capituli ꝙ quodlibet signum intelligitur diuidi in duodecim partes. ꝛ quelibet pars est de duobus gradibus ꝛ.30. minutis. Hyspalensis ponit hoc capitulū ꝛ duo capitula sequentia inter dignitates planetarū: ꝛ dominus pꝛime duodenarie est dominus illius signi. Dominus secūde duodenarie est planeta succedens descendendo ꝛ sic fm oꝛdinem. Uerbi gratia: dominus pꝛime duodenarie arietis est mars. secunde sol. tertie venus. quarte mercurius. quinte luna. sexte saturnꝰ. septime iupiter. octaue iterū mars. ꝛ sic fm oꝛdinem. Sententia auctoꝛis est talis. Cum volueris scire duodenarias planetarū uel domoꝛū vide quantū transiuit planeta de signo in quo est aut de domo in qua ē ꝛ numerū illoꝛū graduū multiplica per.12. ꝛ super numerū pꝛoductuz adde numerum graduū quos multiplicasti. ꝛ quod collectum fuerit pꝛoijce ab initio signi in quo est planeta dando vnicuiqꝫ signo.30. ꝛ vbi finitꝰ fuerit numerus ibi erit duodenaria.

Et ex hoc anaubarach. Hic docet inuenire dominuz nouenarie. Sniā eni est talis. Cum volueris scire nouenariā siue dominū nouenarie alicui⁹ planete vide quot gradus ptransiuit planeta de signo in quo est uel de domo in qua est: ꝛ diuide totū illud signuz in.9.diuisiones ꝛ erit quelibet diuisio ex tribus gradibus ꝛ.20.minutis. Deinde vide in qua parte illi⁹ diuisionis sit planeta. ꝛ dabis primā diuisionem domino signi mobilis eiusdē triplicitatis. ꝛ secundā diuisionē dn̄o signi sequētis ꝛ sic eūdo ſm ordinem signorū quousq; venias ad illaz nouenariā in qua est planeta cuius queris dominū nouenarie. Verbi gratia: pono ꝙ sol in.24. gradu aquarij: ad sciendū dn̄m nouenarie gradus solis dedi p̄mos tres gradus aquarij ꝛ.20.minuta dn̄o signi mobilis eiusdē triplicitatis. est autē aquarius de triplicitate aerea. Signū mobile illi⁹ triplicitatis est libra. dn̄s eius est ven⁹. est ergo venus domina prime nouenarie aquarij. s. primorū triū graduū ꝛ.20.minutorū. Deinde dedi secundā nouenariam marti dn̄o signi sequentis. s. scorpionis ꝛ completi tūc fuerunt a principio aquarij.6.gradus ꝛ.40.minuta. Deinde tertiā nouenariam dedi Joui. s. dn̄o sagictarij qui succedit scorpioni: ꝛ completi fuerūt tūc a principio aquarij.10.gradus. Dedi quartā nouenariam saturno dn̄o capricorni qui succedit sagictario. ꝛ cōpleti fuerūt a principio signi.13. grad⁹ ꝛ.20.minuta. Dedi quintā nouenariā saturno dn̄o aquarij: ꝛ cōpleti fuerunt.16.gradus.ꝛ.40.minuta. Dedi sextam nouenariam Joui domino pisciū ꝛ completi fuerunt a principio signi aquarij.20.grad⁹. Dedi septimā nouenariā marti dn̄o arietis: ꝛ completi fuerūt a principio signi.23.gradus ꝛ.20.minuta. Dedi octauā nouenariā veneri dn̄o tauri. illa ergo est diuisio nouenarie solis in casu proposito: ꝛ completi fuerunt tunc gradus.26. ꝛ minuta.40.aquarij. Qn̄ ergo inuenies in libris iudiciorū de dn̄o anaubarach luminariuz si fuerit in die intelligit̄ de dn̄o nouenarie solis. si i nocte de dn̄o nouenarie gradus lune. Alia que auctor dicit patet legendo litterā.

Et ex hoc adoringen. Hic docet inuenire decanum. Sniā ei⁹ ē talis. Diuide signū ascendens in tres ptes ꝛ quelibet diuisio erit ex decem gradib⁹. dabisq; primā diuisionē dn̄o ascendētis. secundā dn̄o secūdi signi. ꝛ tertiā dn̄o tertii signi. Vult dicere ꝙ prima diuisio est dn̄i eiusdē signi qḋ ascendit ꝛ secūda diusio est dn̄i signi sequētis eiusdē triplicitatis. tertia diuisio ē dn̄i tertij signi illi⁹ triplicitatis. ita ꝙ tres decani sūt dn̄i triū signorum vni⁹ triplicitatis. Auctor ponit exemplū tale in lrā. Posito ꝙ prima fa-

cies arietis sit ascendens ei⁹ decanus est mars. Si secūda facies ē ascen dens ei⁹ decanus est sol dn̄s leonis secundi signi eiusdē triplicitatis. ⁊ si tertia facies sit ascendēs ei⁹ decanus ē Jupiter dn̄s sagictarij qđ est ter tiū signū illi⁹ triplicitatis. Et si prima facies leonis sit ascendēs ei⁹ deca nus ē sol dn̄s eiusdē signi. Si 2ᵃ facies sit ascendēs ei⁹ decanus est Jupi ter dn̄s signi quod succedit leoni in eadē triplicitate. Si tertia facies sit ascendēs ei⁹ decanus est mars dn̄s tertij signi a leone i eadē triplicitate s. arietis. ⁊ ꝰm hunc modū intellige de alijs triplicitatibus.

Et ex hoc dominus orbis.

In hoc capitulo ponit ordinē in dn̄o horarū in natiuitatib⁹. Snia lrē est talis. Aspice in qua hora natus egredit̄ vteruȝ ⁊ dn̄m illi⁹ hore: da primo anno natiuitatis ⁊ ꝑ illum significat̄ esse nati in eodē anno quantuȝ ad sanitates uel infirmitates corpis nati sicut ꝑ dn̄m ascendētis. Et dabis dn̄m hore sequentis secūdo anno. ⁊ ꝑ eū significat̄ esse substātie in eodē āno sicut ꝑ dn̄m domus substantie. Dabis dn̄m tertie hore tertio āno ab hora natiuitatis. ⁊ ꝑ eū significat̄ esse fratrū in illo anno sicut ꝑ dn̄m tertie domus. ⁊ isto modo facies de alijs dn̄is horarū eūdo ꝰm ordinem horarū ⁊ domorū vsqȝ ad finē vite. ⁊ planū est in lrā qđ dicit. Exemplum in hoc: ponat̄ ꝙ quidā natus fuit in die solis hora q̄rta q̄ hora q̄rta ē hora lune. erit luna dn̄a primi anni. ⁊ ab ea accipit̄ esse corpis. Hora sequēs est saturni. erit ergo saturnus dn̄s secūdi anni. ⁊ ab eo accipit̄ esse substātie in illo anno. ⁊ sic ꝑ ordinem.

Et ex hoc dispositio fridarie.

In hoc capitulo auctor docet ordinare annos fridarie ⁊ gubernationis planetarū in natiuitatib⁹. Sententia lrē talis ē. si natiuitatis fuerit i die icipit fridaria a sole ⁊ gubernat ipsū natū sol ꝰm quantitatē annoꝝ sue fridarie qui sūt decem. post solē gubernat ipsū venus ꝰm quantitatē annorū fridarie ei⁹ qui sunt octo. Post venerem gubernat mercuri⁹ ꝑ. 13. annos. deinde luna ꝑ nouem annos. Deinde saturn⁹ ꝑ. 11. Deinde Jupiter ꝑ. 12. ānos. Deinde mars ꝑ. 7. annos. Deinde caput draconis ꝑ. 3. ānos. Deinde cauda draconis per duos ānos. Deinde reuertit̄ dispositio ad solem ⁊ vadit ꝑ ordinem planetarū sicut prius. numerus autē omniū annoꝝ est. 75. ⁊ qui transit hūc numeꝝ annoꝝ reuertit̄ ad dispositionē primā ꝰm ꝙ possibile ē. Si aūt natiuitas est in nocte incipit fridaria a luna ⁊ disponit luna annos suos. Deinde saturn⁹. Deinde iupiter. Deinde mars. Deinde sol. Deide

venus: postea mercurius: deinde reuertit ad lunam et vadit secundum ordinem planetarum sicut prius. Et quando aliquis planeta disponit annos sue fridarie disponit ipse septimam partem illorum annorum solus. In secunda autem septima participat ei planeta sequens qui ei succedit. In tertia autem participat ei planeta tertius. In quarta quartus. Et in quinta quintus. et sic usque ad. 7. septimas et septem planetas. Uerbi gratia: pono quod natus fuit quis in die: incipit ergo fridaria a sole et gubernat ipsum sol secundum quantitatem annorum fridarie sue qui sunt. 10. anni. et gubernauit ipse sol solus septimam partem istorum decem annorum. s. per unum annum solarem et 156. dies et. 12. horas. Hec est enim septima pars decem annorum. In secunda septima parte horum decem annorum habuit venus participationem cum sole in fridarie dispositione per unum annum et. 156. dies et. 12. horas. et transierunt tunc nato. 2. anni. 313. dies completi. Deinde habuit participationem cum sole in dispositione fridarie mercurius per unum annum et. 156. dies et. 12. horas. et in fine huius diuisionis transierunt nato quattuor anni solares. 104. dies. 6. hore. Deinde habuit participationem cum sole luna per eandem septimam. 10. annorum. et in fine huius diuisionis transierunt nato. 5. anni. 260. dies. 18. hore. Deinde habuit participationem cum sole saturnus per septimam partem. 10. annorum. et in fine huius diuisionis transierunt nato septem anni. 52. dies completi. Deinde habuit participationem cum sole iupiter in dispositione fridarie per eandem septimam. et in fine huius diuisionis transierunt nato. 8. anni solares. 208. dies. 12. hore Deinde habuit participationem cum sole in dispositione fridarie mars in ultima septima parte decem annorum. et in fine huius diuisionis transierunt nato. 10. anni completi. Secundum hunc modum est faciendum in fridarijs omnium planetarum. Caput autem draconis et cauda quilibet eorum disponit per se annos fridarie sue siue participationem planetarum. Narrare autem euentus contingentes nato in qualibet harum diuisionum esset nimis longum. Haly autem abenragel in suo libro magno complete posuit omnes diuisiones et iudicia cuiuslibet diuisionis: ideo qui volunt hec iudicia legant librum illum.

Et ex hoc almanar. In hoc capitulo docet quis planetarum sit eleuatus super alterum. Intentio sua est quod planeta qui fuit altior in circulo suo breui. s. in epicyclo dicitur eleuatus super alterum eleuatione de qua hic loquitur. et hoc est quod dicit Ptolemeus in. 63. propositione centiloquij. Dicit enim oportet aspicere in coniunctione saturni et Jouis in eodem minuto ad eleua-

tionē vnius sup alterū ⁊ iudica cū fortitudine nature eius ī hoc mūdo. ⁊ similiter fac in. 21. cōiunctionib⁹ residuis. Haly ibidē dicit in cōmento. eleuatio planete sup planetā est ut sit remotio eius ab auge sui circuli breuis ⁊ ille dicit̄ eleuatus sup alterū. Auctor autē ī littera iubet aspicere mediū locū planete ⁊ veruȝ locum planete ⁊ si verus locus planete fuerit minor medio motu planeta est descendēs a supiori parte epicycli versus inferiorem partem. Si vero verus locus planete maior medio motu fuerit planeta est ascendens ab inferiori parte epicycli versus superiorem partē. ⁊ ut breuiter dicat̄ si argumentū equatū planete fuerit minus sex signis cōmunib⁹ est descendens ⁊ si plus est ascendēs. Deinde iubet auctor subtrahere mediū motum planete de vero motu eiusdē si medius motus fuerit minor vero: uel econtra si fuerit maior ita videlicet ꝙ minor subtrahat̄ a maiori ⁊ residuū iubet multiplicare p. 7. ⁊ numerū ꝓuenientē iubet diuidere p. 22. ⁊ numeruȝ quotientē iubet tenere pro eleuatione quando ascendit uel pro depressione quando descendit. De venere ⁊ mercurio iubet respicere differentiā inter locum cuiuslibet eorū ⁊ locuȝ solis ⁊ iubet facere sicut in aliis. Modus prius dictus s̄m sententiā Ptolemei videt̄ mihi melior ⁊ certior. Deinde dicit auctor ꝙ fortior significatio planetarū est cum vnus eorū fuerit eleuatus sup alterū in coniunctione. In oppositiōe autē ⁊ in quarto aspectu erit significatio minus apparens. ⁊ si vnus planeta fuerit ascendens ⁊ alter descendens. ille qui fuerit ascendens vadit supra descendentem. ⁊ si vterqȝ fuerit ascendens ille vadit super aliuȝ qui fuerit maioris ascensionis. ⁊ si vterqȝ fuerit descendens ille vadit super aliū qui fuerit minoris descēsionis. Dicitur etiā alio modo planeta eleuari sup planetaȝ quantū ad latitudinem qꝛ septētrionalis vadit sup meridianū. Et si fuerint ambo septētrionales ille qui fuerit plus septentrionalis vadit super illum qui fuerit minus septētrionalis. Si vero fuerint ambo meridionales ille qui fuerit minoris latitudinis vadit super illum qui fuerit maioris latitudinis. Si fuerit aliquis planetarū in eclyptica carens latitudine tunc planeta septentrionalis vadit super eum ⁊ ipse carens latitudine vadit super meridianum.

Et ex hoc apertio portarū. Dicit ꝙ apertio portarū dicitur quando inferior iungit̄ superiori ⁊ cū hoc fuerint eorum domus opposite. Verbi gratia: quando luna cōiungit̄ cum saturno uel eū aspicit tunc ē apertio portarū. Similiter quando sol cōiungit̄ saturno do-

mus enim solis ⁊ lune sunt opposite domib⁹ saturni. Similiter fit apertio portarū quādo mercurius cōiungit̄ Joui: q̄ ambe domus vtriusq̄ sunt opposite. Similiter quando iungit̄ venus marti fit apertio portarū quia eoꝝ domus sunt opposite. Dicit hyspalensis q̄ venus significat humiditatem. mercurius significat ventos. saturnus nebulas ⁊ frigus. mars ventos a dextro. i. a meridie ⁊ calorem. iupiter temperiē ⁊ ventos a sinistro. i. a septentrione. Dicit idem hyspalensis quando luna separ̄ a coniūctione alicuius planete uel ab eius aspectu ⁊ cōiungit̄ alteri planete ⁊ sint illorū planetarū domus opposite. hoc est apertio magnaruꝫ valuarū in qua necesse est venire ventos uel pluuias ut ē ex natura illorum planetarū. Uerbi gratia: luna quando separando a venere cōiungit̄ marti aut separando a mercurio cōiungit̄ Joui: aut separando a sole cōiungitur saturno hoc est apertio magnarū valuarū.

Et ex hoc albutez. Hic loquitur de horis fortunatis ⁊ infortunatis. dicit q̄ indi inuenerāt. 12. horas post coniunctionē solis ⁊ lune ⁊ dant eas soli: ⁊ diuidunt eas in tres partes ⁊ iudicant sup primas quattuor horas ꝺm iudicium primi domini triplicitatis loci solis. ⁊ iudicant sup quattuor secūdas ꝺm iudicium secundi domini triplicitatis loci solis. ⁊ sup quattuor vltimas ꝺm iudiciū tertij domini triplicitatis loci solis hora cōiunctionis. Postea dant veneri. 12. horas sequentes ⁊ diuidunt eas similiter in tres partes ⁊ iudicant sup q̄slibet q̄ttuor ꝺm iudiciū dn̄oꝝ triplicitatis loci veneris hora cōiunctionis. Postea faciunt similiter cū mercurio ⁊ luna ⁊ cum ceteris planetis ꝺm ordinem planetarū donec reuertatur orbis ad solem post. 84. horas. ⁊ tunc reincipiūt a sole ꝺm eūdē ordinē. ⁊ hoc continuāt vsq̄ ad coniūctionem secundā. Et quidā dicuntq̄ post cōiunctionem sunt. 12. hore que vocant̄ combuste in quib⁹ nō est bonū incipere aliquod opus. ⁊ post has. 12. combustas sunt. 72. hore incōbuste in quibus vtilis est inceptio operū. ⁊ post has. 72. incōbustas iterum sunt. 12 combuste. ⁊ iterū post illas. 72. incōbuste ⁊ post eas. 12. combuste ⁊ sic vsq̄ ad coniūctionē sequentē. Et ut breuiter dicat̄ omnes. 12. hore que dant̄ soli ꝺm ordinem planetarū sunt combuste. ⁊. 72. que sunt aliorum planetarū sunt incōbuste. Deinde dicit auctor ⁊ diuidūt has. 12. horas cumbustas in tres diuisiones ⁊ quelibet diuisio erit ex quattuor horis. ⁊ dicunt quidam q̄ qui inceperit bellū in quattuor primis horis combustis timēda est ꝑditio anime sue. Auctor nō intelligit perditionē anime post vitam istā ita q̄ post separationem anime a corpe rapiant eā diaboli ⁊ deducant ad inferos. Sed intelligit anime ꝑditionē. i. amissionē

vite presentis. et hoc modo intelligitur in omnibus locis iudiciorum astronomie. De ista enim perditione pertinet ad eos loqui. De prima autem perditione pertinet theologis. Et qui inceperit bellum in secundis quattuor horis timendum est detrimentum sui corporis. s. absque perditione vite. Et qui inceperit bellum in vltimis quattuor timenda est perditio omnium que possidet et timetur perditio illorum que pertinent ad ipsum. et sic completa est expositio quarte differentie alchabicij introductorij ad magisterium iudiciorum astrorum.

Differentia quinta in commemoratione vniuersarum partium.

Ista est quinta differentia istius libri in qua auctor docet proiectionem partium et potest diuidi in duas partes: quoniam in prima parte ponit partes que cadunt in natiuitatibus. et in secunda parte ponit partes que cadunt in reuolutionibus annorum mundi. Secunda pars incipit ibi: et quia auxiliante deo. Prima pars diuiditur in duas partes: quoniam in prima parte dat modum proiectionis partium in generali. et exemplificat de parte fortune. *In secunda parte ponit in speciali partes 12. domorum. Secunda pars incipit ibi: incipiamus itaque post partem fortune.* Sententia prime partis est talis. Modus in proiectionibus partium est quod accipiuntur gradus equales qui sunt inter vnum locum et alium et numerus ille proijcitur ab ascendente uel alio loco. uel adduntur super gradus equales qui fuerunt inter ambo loca gradus qui sunt ab initio signi ascendentis. et productum computatur ab initio signi ascendentis dando cuilibet signo. 30. gradus et vbi finitus fuerit numerus ibi est pars fortune. Verbi gratia: pono quod sit sol in fine sexti gradus piscium et luna sit in fine. 14. gradus geminorum et gradus ascendentis sit. 10. gradus arietis. subtraham verum locum solis a vero loco lune et remanent. 98. gradus super quos addam. 10. gradus qui sunt a principio arietis vsque ad gradum ascendentem et proueniunt. 108. gradus. incipiam proijcere ab initio arietis dando cuilibet signo. 30. gradus et terminatur numerus iste in. 18. gradu cancri. ibi ergo est pars fortune in exemplo preposito.

Incipiamus itaq3. In hac pte ponit proiectiones partiũ fm ordinem. 12. domorũ ponẽdo in qualibet domo partes ad illam ptinentes. Et potest diuidi in tot partes quot sunt domus. vbi partes incipiũt patet in littera. Primo ponit partes prime domus τ sunt sex. Prima est pars vite. Secũda est ps hylech. Tertia est pars futurorũ siue pars diuinationis. Quarta ẽ pars dilectionis τ concordie. Quinta est ps stabilitatis τ durationis. Sexta est pars animositatis τ audacie. Dicit in littera cum volueris scire partẽ vite accipe gradus qui sunt a Ioue vsq3 ad saturnũ in die τ in nocte gradus qui sunt a saturno vsq3 ad Iouẽ τ pijce ab ascendente. Albumazar dicit in suo introductorio magno q hec pars significat vitam naturalem τ esse corporis ac victus: que si fuerit boni esse significat plixitatẽ vite τ sanitatem corporis τ gaudiũ anime. Si vo fuerit impedita significat paucitatem vite τ multitudinem infirmitatũ animiq3 merore3 ac tristiciam. Deinde dicit auctor. pars hylech accipit a gradu cõiunctiõis que precessit natiuitatẽ si natiuitas fuerit coniunctionalis. uel a gradu puentionis. i. oppositionis si natiuitas fuerit puentionalis vsq3 ad gradum lune τ pijcitur ab ascendente natiuitatis. τ vbi finitus fuerit numerus ibi est pars hylech. Albumazar dicit q hec pars dirigit quẽadmodum dirigit hylech p gradus τ ducitur eius pfectio per signa quemadmodum fit de hylech. cũq3 puenerit eius directio uel profectio ad malos significat impedimentũ τ periculum. Et erant multi sapientũ astrologorum cum iuenirent hominẽ patientẽ pericula maxima in quibusdam temporibus τ nõ inuenirent in eodem tempore suũ hylech peruenisse ad loca malorũ. nec inuenirent eidem impedimento patentem significationem in reuolutione eiusdẽ anni nesciebant causam hui⁹ rei. τ ideo latebat eos hoc: quia nõ dirigebant hanc partem τ si direxissent eam inuenissent hoc malum accidere in eodem tempore quo puenisset hec pars ad loca quedam significantia ipsum piculum. Pars futurorũ accipitur in die a luna vsq3 ad solem: τ in nocte econtra τ pijcit ab ascẽdente. τ pprietas istius partis fm Albumazar est significare animam τ corpus τ esse eorũ. τ significat fidem τ pphetiam τ religionem τ dei cultum τ secreta τ cogitationes atq3 intentiones τ res occultas τ celatas τ omne quod absens est ex rebus. p hunc modum applicabis iudicia in alijs τ a quo loco in quẽ accipiatur quelibet τ a quo loco pijciatur patet in littera.

Secunda domus. Hic ponit partes secũde dom⁹ ⁊ sũt tres. Prima est pars substantie. Secũda est pars pauꝑtatis ⁊ paruitatis ingenij. Tertia ẽ pars beatitudinis triũphi ⁊ victorie. Albumazar dicit ꝙ pars substantie significat ꝑfectũ ⁊ victum ac cibũ quibus substentant̃ corpora. que si fuerit in bono loco significat bonũ esse in substantia cibo ⁊ victu. Et si fuerit impedita significat malũ esse in his que diximus. Ceteras autẽ spẽs fortune apparentes ex substantia. s. que thesaurizat̃ ⁊ seruat̃ ac acquirit̃ significant ceteri significatores substantie ⁊ pars fortune.

Tertia domus. Ponit ꝑtes tertie dom⁹ ⁊ sunt due. Prima ẽ pars fratrũ. Secunda est pars beniuolentie fratrũ. Dicit Albumazar ꝙ pars fratrũ ⁊ dñs eius. i. dñs signi in quo ceciderit significant esse fratrũ ⁊ concordiã eorũ atq; dilectionez peregrinationẽq; eor ⁊ absentiã. Post hec aspice si hec pars ⁊ dñs eius ceciderint in signis multorũ filiorũ multiplicabunt̃ fratres. ⁊ si ceciderint in signis paucorũ filiorũ erunt pauci. Et si volueris scire numerũ eorũ accipe numerũ signorũ que fuerũt inter partez ⁊ dominũ domus in qua ceciderit aut quot fuerint inter ipsũ dñm ⁊ partẽ: ⁊ pone vnicuiq; signo vnũ. Et si fuerit inter eos signũ cõmune duplica numerũ eiusdẽ signi. Et si fuerit inter ipsam partẽ ⁊ dñm domus in qua ceciderit aliquis planeta accipe ei etiam vnũ. Albumazar etiã ponit partẽ vnam in hac domo que vocatur pars mortis fratrũ: ⁊ dicit ꝙ accipitur in die a sole in gradum medij celi ⁊ in nocte econtra. ⁊ augent̃ desuper gradus ascendentis ⁊ ꝓijcit̃ ab ascendente. ⁊ quotienscũq; ꝑuenerit hec pars ſm directionem ad significatores fratrũ ⁊ sororũ dando vnicuiq; gradui vnũ annũ. aut ꝑ profectionẽ dando cuilibet signo annũ eueniet fratribus ⁊ sororibus aliquid horribile. aut aliquis eorũ morietur.

Quarta domus. Hic ponit partes quarte domus ⁊ sunt sex. Prima ẽ ps patrũ. Secũda ẽ pars mortis patris. Tertia est ps annorũ. Quarta est pars hereditatũ ⁊ possessionũ. Quinta est pars nobilitatis nati vtrũ sit filius illius cui imponit̃ uel nõ. Sexta est pars finis rerum. Albumazar dicit ꝙ pars patris significat esse patris ⁊ eius nobilitatis atq; generis. ⁊ si hec pars fuerit boni esse pater erit nobilis. Et si dominus domus hui⁹ partis fuerit boni esse pater erit fortunatus. Si v̊o fuerit mali esse erit laboriosus

A secūda pte hui⁹ domus que est pars mortis patris accipit̃ causa mortis. ⁊ quotienscūq; ꝓfectio anni ꝑuenerit ad hanc partē uel ad dominū eius significat periculū patri. ⁊ similiter cū ꝑuenerit aliquis eorū ad significatores patris.

Qvinta domus. Hic ponit partes quinte domus ⁊ sūt septē. Prima ē ps filiorꝝ. 2ª est ps tpis in quo debent haberi filij. 3ª est pars ꝓpter quā scit̃ masculinitas uel femininitas. 4ª est pars ꝑ quā scit̃ de nato de quo fit interrogatio vtrū sit masculus uel femina. 5ª est pars ad quā cū ꝑuenerit iupiter ē significatio filij. 6ª est ps dilectionis filiorū. 7ª est ps scie filiorū. Dicit Albumazar si pars filiorū ceciderit in signo multorū filiorū habebit multos filios. si vo ceciderit in signo sterili nō habebit aliquē filiū. Si vo ceciderit in signo paucorū filiorū habebit paucos filios. Et si hec ps significauerit filios ⁊ fuerit fortunata filij viuēt. ⁊ si infortunata morient̃.

Sexta domus. Hic ponit ptes sexte dom⁹ ⁊ sūt due. Prima est pars azemena id ē debilitatis inseparabilis alicuius membri. 2ª est ps seruorū. Si pars azemena fuerit coniuncta cū fortunis erit natus sanus in mēbris suis. Si vo fuerit cōiuncta infortunis habebit morbos inseparabiles in membris. ⁊ loca i quib⁹ erunt he egritudines sciunt̃ a locis infortunarū significantiū eas

Septima domus. Hic pōit ptes septime domus ⁊ sūt q̃ttuor. Prima est pars desponsationis virorū. 2ª est pars desponsatiōis mulierū. ⁊ hec accipit̃ duob⁹ modis. 3ª est delectatiōis ⁊ voluptatis. 4ª est pars nuptiarū. Qn̄ pars desponsatiōis ꝑuenerit ꝑ directionē ad Iouē uel venerē est significatio desponsationis. Et ego inueni in vna natiuitate temp⁹ desponsationis qn̄ dn̄s partis desponsationis ꝑuenit ad ipsam partē ꝑ directionē dando cuilibet gradui annū vnum.

Octaua domus. Hic ponit partes octaue domus ⁊ sūt q̃ttuor. Prima ē pars mortis. 2ª est ps planete q interficit. 3ª est ps anni in quo veniet nato mors aut pauptas ⁊c. 4ª est ps cōtentionis ⁊ litigationis. Dicit albumazar si pars mortis fuerit impedita ⁊ dn̄s eius ⁊ nō aspexerint eos fortune interficiet̃ natus morte turpissima. Si vo aspexerint fortune erit econtrario.

Si luna sola aspexerit partez planete interficientis et ipsa luna fuerit in signo membrorũ abscisorũ natus interficiet̃ patiendo. Et si luna fuerit impedita abscidet̃ ei aliquid de membris. Dñs pars anni in quo timet̃ nato mors et dñs eius cum dño ascendentis fuerint impediti erit natus multarũ infirmitatuz et afflictionis in corpore atq; substantia et multotiens appropinquabit perditioni corpis et amissione substantie. et quotienscũq; pfectio anni puenerit ad hãc partẽ: aut puenerit hec pars per pfectionem aut directionẽ ad ascendens aut ad dñm eius inueniet natus pericula in corpe et infirmitatibus et inueniet angustiã et horribile i substantia. timebit quoq; mortẽ ex diuersis partibus.

Nona domus. Hic ponit partes none domus et sũt due. Prima est pars peregrinatiõis. 2a est pars itineris in aqua. Ab istis accipiũt peregrinationes nati et itinera p aquas. Albumazar dicit. Si pars itineris in aqua ceciderit in signo aquatico faciet natus multa itinera p aquas. et si ibi fuerit fortunata habebit in suis itineribus pfectum ac lucrum. et si fuerit infortunata significat contrariũ.

Decima domus. Hic ponit ptes decime domus et sũt. 5. Prima ẽ pars regiõis atq; regni. Secũda est pars regis atq; regni. Tertia est pars principatuũ operis regni. Quarta est pars significans *vtrum sit causa regni uel non*. Quinta est pars matrũ.

Vndecima domus. Hic ponit ptes vndecime domus et sũt due Prima est pars amicorũ. Secunda est pars significans profectum et effectum et amicitiã amicorum.

Duodecima domus. Hic ponit vnã solã partẽ in hac domo que est pars inimicorũ. Et hee sũt partes alie quib9 vtuntur magistri iudiciorũz. Hic ponit quasdã alias ptes que nõ sunt in aliqua domorũ et sunt sex. Prima est ps mendacij rumorũ. Secunda est pars rationis et pfunditatis sensus. Tertia est pars sapientie et discipline. Quarta est pars guerre et preliorũ. Quinta est pars pacis. Sexta est pars aspiciendi in reuolutiõe annorũ. et omnes iste piciunt̃ ab ascendente.

ET quia auxiliante deo. Pri⁹ auctor posuit partes que cadunt in natiuitatib⁹. Hic ponit partes que cadunt in reuolutionibus annorū mūdi. Et potest diuidi i duas partes: quoniā primo ponit partes quib⁹ vtunt̄ magistri iudiciorū in reuolutionibus in causis regnorū. Secūdo ponit partes quib⁹ vtunt̄ magistri iudiciorū in p̄sciendo forū rerū. 2ª est ibi: Itē sunt hic alie ptes. Dicit q̄ ex ptibus que exercent̄ in reuolutionibus annoꝝ mūdi ad sciendū causas regni est pars regni atq̄ imperij ꝛ ista accipit̄ a marte in lunā: ꝛ pijcit̄ ab ascendēte cōiunctionis que significat mutationē regni ꝛ accipit̄ alio mō a gradu ascendētis ɔiūctionis in gradū cōiunctiōis. intelligēdo a gradu ascendentis reuolutionis anni in quo est ɔiūctio vsq̄ ad locū in quo planete cōiūgunt̄. ꝛ nisi hoc modo intelligat̄ īpossibile est. Supponit̄ eni q̄ homo sciat gradū ascendentis in hora ɔiunctionis planetarū sup̄iorū. hoc autē est impossibile ſm q̄ dicit abrahā auenezre. Dicit eni si possem⁹ scire diē in qua cōiungi debeāt: esset hec res magna. Fit etiā pars alio mō videlicet accipit̄ a gradu medij celi reuolutionis illi⁹ anni in quo fuit cōiūctio vsq̄ in solē ꝛ pijcit̄ a gradu Iouis. 2ª pars p̄ quā scit̄ quantū debeat durare rex in regno. Hic accipit̄ hora electiōis regis a sole in. 15. gradū signi leonis. ꝛ pijcitur a luna. accipit̄ etiā a luna in. 15. gradum cancri ꝛ pijcit̄ a sole. 3ª pars est de tempore electionis regis. hic accipit̄ hora electiōis regis in die a Ioue in saturnū ꝛ in nocte econtra ꝛ pijcit̄ ab ascendente reuolutionis anni in quo surrexit rex. Et si iupiter fuerit in signo cōi ꝛ reuolutio fuerit diurna ꝛ cū hoc fuerit iupiter cadēs ab angulo tūc accipit̄ a saturno in Iouē ꝛ addunt̄ desup̄. 30. gradus: ꝛ pijcit̄ ab ascendente. Si vo Iupiter ꝛ saturnus fuerint sibi oppositi ꝛ ambo fuerint cadentes ab ascendēte accipit̄ medietas graduū qui sūt inter eos ꝛ pijcit̄ ab ascendente. Et si fuerit Iupiter in exaltatione sua ꝛ fuerit reuolutio in nocte numerat̄ ab eo in saturnū ꝛ pijcit̄ ab ascendēte. Deinde dicit auctor q̄ due sūt partes maxime ex quib⁹ extrahit̄ tēpus electionis regis ꝛ ei⁹ durationis. Prima earū ē ut aspicias horā electionis regis ꝛ aspicias vbi p̄uenit p̄fectio anni a ɔiūctione triplicitatis q̄ significauit illā sectaꝫ in qua est illud regnuꝫ ſm q̄ dat̄ oībus. 30. gradibus ann⁹ ꝛ oībus duob⁹ gradib⁹ cū dimidio mensis. ꝛ sic ſm istam p̄portionē vsq̄ ad horaꝫ electionis. ꝛ cū scieris in quo gradu signi sit serua illū graduꝫ quia ab eo equabis primā ptē. Et cū volueris equare eā aptabis ascendēs reuolutionis āni in q̄ surrexit ipse elect⁹. Postea respice saturnū ꝛ Iouē ꝛ quis

eorū fuerit orientalis a sole accipe ab illo vsqȝ in gradū equatiōis par-
tis prime quā seruasti: ꝛ proijce ab ascendente reuolutionis ꝛ quo ꝑuene
rit numerus ipse est locus prime partis. ¶ Nota ꝙ auctor dicit accipe
a planeta orientali a sole ꝛ saturno uel ioue ꝛ nō dicit quid sit faciendū
qn̄ ambo sunt orientales. ego credo ꝙ tūc debet accipi ab eo q soli fue
rit ꝓpinquior. Item nō dicit quid debeat fieri qn̄ nullus eorū est orien
talis ut breuiter dicā nescio quid fieri debeat qꝛ nō vidi istas duas par
tes ꝑ hūc modū positas in aliquo alio libro. Secūda pars scit̄ hoc mo-
do. Aspice a cōiunctione iouis ꝛ saturni in qua surrexit rex uel cepit re-
gnum ad qd̄ signū ꝛ gradum ꝑuenit ꝑfectio anni dando cuilibet anno
30. gradus ꝛ cuilibet mensi. 2. gradus cū dimidio vsqȝ ad diē in qua sur-
rexit rex ꝛ ipse est locus equationis partis secūde serua eum. Post hoc
accipe a saturno uel Ioue quis eorū orientalis fuerit vsqȝ ad locū par-
tis secūde ꝛ proijce ab ascendente reuolutiōis anni ꝛ quo ꝑuenerit nume
rus ipse est locus partis secūde. He sunt ꝑtes que significāt fortitudinē
regis ꝛ eius durationē. Dicit haly abenragel. aspicies in reuolutiōe an
norū mundi ꝑ intronizatione intronizati. Primo a saturno que est pri
ma pars. ꝛ a Ioue que est secūda. ꝛ quot gradus ꝛ quot minuta fuerint
inter eos ꝛ nota hoc. Postmodū considera in quo signo est dn̄s medij
celi ꝛ reducas illos gradus ad ascensiōes illius signi in quo fuerit ꝛ qd̄
inde exiuerit erit id qd̄ durāt anni uel menses aut dies. Et si fuerint i do
mibus uel in exaltationibꝰ suis erūt anni. ꝛ si fuerint peregrini in succe-
dentibꝰ erunt menses: alioquin erunt dies. Similiter qn̄ sol applicuerit
marti ꝛ mars fuerit cursu vacuus nō applicās saturno significat ꝙ mi
lites mouebunt̄ contra ipsum intronizatū ꝛ venient suꝑ ipsum erecti. ꝛ
ꝓpter hoc accidēt ei tristicie ꝛ anxietates ꝛ forte capient eū. Qn̄ si mars
cum hoc applicuerit saturno ipsorū nature cōiungunt̄ ꝛ nullus moue-
bitur contra eum.

Item sunt alie partes. Hic auctor ponit partes que
exercent̄ in reuolutionibꝰ an
norū mūdi ꝑ quas scit̄ que res erūt chare ꝛ que viles. Sn̄ia littere est ta
lis. Qū volueris scire vtrū aliqua res erit chara uel vilis multū uel parū
cōsidera partē illius rei ꝛ vide in cuiꝰ planete domo uel exaltatione uel
termino siue triplicitate cadat ipsa pars. qui planeta si fuerit cōbustus
uel retrogradus aut in aliquo loco maligno vilescet res illa ꝛ erit parui
precij. Si vo fuerit in loco fortitudinis aut in angulo ꝛ maxime in me
dio celi grauabit̄ res illa ꝛ erit maioris precij. ꝛ si ꝑuenerit dn̄s domus
illiꝰ ad locū descensionis sue vilescet res illa. Vult dicere si planeta dn̄s

plures fortitudines in loco ptis fuerit in aliqua dignitatū suarū ꝛ maxime in sua exaltatiōe. aut fuerit in aliquo angulo℞ ꝛ maxime ī medio celi res illa erit chara. ꝛ ꝭm quantitatē fortitudinis planete ī suis dignitatib⁹ aut in angulis uel succedentib⁹ erit quantitas caristie. Si vō planeta ipse fuerit in casu a domo uel exaltione sua uel fuerit in domo cadente ab angulo vilescet res illa ꝛ erit parui precij. Aspice siliter aspectū fortunarū ꝛ infortunarū ad eā.s.partē ꝛ ad lunā ꝛ dn̄m ei⁹gs sit ꝛ qualiter aspiciat illā partē. Si aūt fortuna ꝛ luna aspiciāt ipsā partē multiplicabiť eadē res in precio. ꝛ si aspexerint eā infortune detrimentuꝫ patieť res illa ꝛ erit vilis ꝛ parui precij. Ego dico tibi ꝙ si planeta dn̄s plures fortitudines in loco ptis in reuolutione anni retrograd⁹ fuerit ꝛ cū hoc fuerit in aliqua dignitatuꝫ suarū uel in angulo significat ꝙ res illa erit chara sꝫ nō in principio anni q̄diu dn̄s ptis est retrograd⁹. ꝛ qn̄ ille planeta incipiet dirigi tūc res illa incipiet esse chara. Eodē modo si planeta dn̄s ptis fuerit in casu ꝛ fuerit direct⁹ significat vilitatē rei sꝫ illa vilitas erit maxima qn̄ planeta incipiet esse retrograd⁹. Deinde ponit piectiones ꝛ incipit a parte tritici ꝛ dicit ꝙ pars tritici accipiť a sole ī martem ꝛ pijciť ab ascendēte: a quib⁹ locis accipianť ꝛ a quib⁹ locis pijcianť patet in lrā. Et ut melius pateat modus ponā exempluꝫ de pte tritici in figura ꝯiūctionis ꝑcedentis introitū solis in arietē ꝛ etiā in figura reuolutionis anni isti⁹.s. 1331. dico ꝙ parisius ꝭm veritatē tabularū alfonsij in hora ꝯiunctionis solis ꝛ lune ꝑcedentis introitū solis in arietem erit ascendēs prim⁹ gradus cancri. locus solis illa hora erit. 5. signa alfonsij 56. gradus. 42. minuta. 36. 2ª verus loc⁹ martis fuit vnū signū. 44. grad⁹ 17. minuta. 28. 2ª. videbo quantū est inter solē ꝛ martē subtrahendo locum solis a loco martis ꝛ inuenio. 1. signū. 47. gradus. 34. minuta. 52. 2ª. quē numerū cōputabo ab ascendēte ꝛ terminať numer⁹ in libra. 18. gradu. 10. minuto. 6. 2º. Deinde videbo quis est ibi fortior ꝛ inuenio saturnū in illo loco fortiorē qꝛ est exaltatio sua noīe cui⁹ habet ibi q̄ttuor fortitudines. ꝛ est triplicitas sua ratione cui⁹ habet tres fortitudines. est etiā facies sua ratione cui⁹ habet vnā fortitudinē. habet g̊ saturnus in loco ptis trici. 8. fortitudines. Post saturnū est venus: qꝛ est domus sua ꝛ habet ibi. 5. fortitudines. ꝛ iupiter habet ibi terminū. Aspiciā statū cuiuslibet istorū in figura ꝛ ꝭm statū eorū videbo de sorte tritici. Aspiciā p̄mo ad saturnū quē statū ipse habeat in figura. ꝛ inuenio ipsū in angulo terre nō distantē ab angulo p. 4. gradus significat hoc ꝙ triticū debet esse charū nō tn̄ multū qꝛ angulus nō est fortis. fortior enī angulorū quantū ad hoc est mediū celi: deinde ascendens: postea angulus terre. ꝛ vlti-

mo angulus occidentis. tñ qꝛ saturnus est retrograd⁹ ⁊ in loco suo peregrinus nullã habens in loco suo dignitatẽ significat ꝙ triticũ in principio anni erit parui precij. Et qñ saturnus incipiet dirigi ascẽdet preciũ eius ⁊ erit magis charũ. hec est significatio saturni. Deinde aspiciaȝ ad statũ veneris ⁊ iuenio eam in domo. 11ª sua ꝓpria domo. significat hoc similiter ꝙ triticũ erit aliquantulũ charũ. Prospiciã etiã eandẽ partem in figura reuolutionis anni eiusdeȝ. Dico ꝙ ascendens reuolutiõis ſm tabulas ꝑdictas erit quart⁹ gradus. 15. minuta. 26. 2ª libre. Distãtia int̃ solem ⁊ martẽ erit. 1. signũ. 45. gradus. 3. minuta. 59. 2ª. Cõputabo hũc numerũ ab ascendente ⁊ terminat̃ numer⁹ in capricorno. 19. gradu. 19. minuto. 25. 2ª. mars habet in loco istius ꝑtis exaltationẽ ⁊ triplicitateȝ habet g° ibi septẽ fortitudines. saturnus habet ibi domũ ⁊ faciẽ: habet ergo ibi sex fortitudines. mars est fortior in loco ⁊ ipse in angulo medij celi significat hoc ꝙ triticũ debet esse charum. ſȝ qꝛ mars est in casu ab exaltatione sua nõ erit charũ donec exiuerit casum suũ.

Finit̃ scriptum suꝑ Alchabitiũ ordinatũ ꝑ Johannẽ de saxonia in villa parisieñ anno. 1331°. Correctũ ꝑ artiũ ⁊ medicine doctorem dominum Bartholomeum de Alten de nusia. Impressum arte ac diligentia Erhardi ratdolt de Augusta Imperante Johanne Mocenico Venetiarũ duce. Anno salutifere incarnationis. 1485. Venetijs

De vtilitatibus Astronomie.

Primo sciãs ꝙ q̃ modis h̃ñt ꝑtates plete i signis. vt s̃ i Alkabitio
Cũ aũt volueris scire de quocũqȝ negotio. Sciãs p° ꝑ horologiũ
cuius hora diei sit / ⁊ i quo signo sit Sol / ⁊ i qua ꝑte cuiuslibȝ sig° i ipa
die / ⁊ ꝑ hoc scies signũ ascen° i ipa hora / ⁊ ꝑte ipi⁹ sig° i ponito / ⁊ linea
orientis i astrolabio. Deĩde videas. Cuius planeta fuit i sig° illo / tunc
oriente / vel i parte ipi⁹ q̃ tunc orit̃. Deĩde sciãs si ille pla sit i domo sua /
vel i exaltatiõe / vel in facie sibi attributa / vel i t̃plicitate vera / vel i
gũctiõe cũ alio pla. vel i aspectu q̃drato / an ipȝ planeta / ⁊ [illegible] / vel i
oppõe. Et ſȝ ꝙ magis videb̃ ista ꝑtiñe ad negotiũ de q° q̃ris / iudicab̃ de ipo
negõ ſȝ mag⁹ ⁊ m⁹ l' mediocrit̃ vt inferi⁹ i ꝑtã iudicijs plenius docebit̃.
Et si nullũ planeta i sig° orienti inveni⁹ ꝑ dñz hore / ⁊ ꝑ dñz sig° iudicabis.
⁊ nõ ꝙ si ple i hora q̃uis sit i bõ dispõe ad rẽ q̃sita / boȝ erit. Smat no g̃rau.

Si fuit pª hora solis qui qo aª fit de qlibz fit. Ille q querit de corpo querit vel de sotio. fert i manu parum breu vel q de gemme c. Si i media pte hore venit querit de timore inimi fert terrea vel ut aer. Si i ulti pte hore venit querit ut vitare possit minas aliq petet. fert lana alba vel oppositu ex ea vel filu. // Infirm. ecto. fert libra ...

Si i pª pte hore lune qo venit querit de vel re molle z alia vel q i aq po. Si i media querit de re pdita vel pegno ut fugitiuo. vel seria fert nigra aq. Si i ultia pte hore querit de re pdita fert rubeu vel corru

Si i pª pte Satur hore venit aq fert libru i q dubitas querit a ti dorrz fert vitru ut aq viridi. Si i media querit aliqd de feria. fert ferru vel aq igni applicatu. Si i ultia de infirm querit vel dolo ut bello fert vgz re fetida pelle vel gemme aliqd // p aº vel de monaro

Si i pª pte hore Iouis venit querit medicina fert re tortuosaz sigillu ferreu ut aq igni applicatu. Si i media venit querit de pecu acqrenda fert rubeu ut albu vel sigillu cu gema viridi rubeo pmixto. Si ultia querit de pace rafforza sit plures vel de pecunia reddita i terra fert stagnu corrigia ut coriu. Et sz pscripta forma dicat de Marte venere ac aq.

Si vo aliquem planeta i sig oriete ut se pi accidit no inuenis pr dnz hore z dnz sig iudicabis. Et fiat ista cu mag cautella z dyscretione.

Ħ. da infirmità di febre quartane malanì fede tempo segno oppilatiuni de nella doluri di fiancho flusso fenebre con diuersi accidenti fa l'huomo vagabondo bruno barba negra cilenti menti

♃ fa l'huomo candido ... grasso ... grosso ... statura capelli biondi longi nelle spalle fa infirmità nel polmone complessione sanguigna ... nel ... neruli di dolori colici

♂ fa l'huomo colerico giallo ... negre bello di corpo ... fa infirmità di febri acute maligne pestilentiali ... ... conpanie

☉ fa l'huomo bello di statura mediocre ben membruto grasso ... de uiene fa ... nelle facci ... di fielo ... nelli ochi ... di uisto

♀ fa l'huomo longo colerico ... delectoso delli musica ... grande alegrezza fa infirmità nella matrice reni ... geniali ... ... el grosso ... spherma

☿ fa l'huomo magro longo di corpo flemmatico bel parlatore ... fa infirmità di ... oppilationi ... abondante de ...

Libra di reni nel ... ☽ fa ... di corpo pallido ... ... spalle grosse ... ... longa ... ... fa ...

